

Veiligheidsindex 2004

Meting van de veiligheid in Rotterdam

Rapportage bevolkingsenquête januari-februari 2004
en feitelijke criminaliteitsgegevens en stadsgegevens over 2003

mei 2004

Colofon

1^e druk mei 2004, oplage 700
Uitgave van de Gemeente Rotterdam

© Programmabureau Veilig
telefoon 010 - 417 36 03
fax 010 - 417 31 63
email pbv@bsd.rotterdam.nl

Downloaden via: www.rotterdam.nl/veilig
extra exemplaren kosten € 17,50 (inclusief verzendkosten)

Rotterdam is veiliger

De veiligheidssituatie in Rotterdam is in 2003 sterk verbeterd. Alle deelgemeenten scoren hoger op de Veiligheidsindex. Van de 62 wijken zijn er 40 significant gestegen op de index. Het stedelijke indexcijfer is omhoog gegaan van 5,6 in 2002 naar 6,2 in 2003. Het aantal onveilige wijken is van acht naar vijf gedaald. De resultaten uit de Veiligheidsindex 2004 tonen aan dat onze veiligheidsaanpak effect heeft. Ze zijn het bewijs voor de stelling dat Rotterdam veiliger moet en kan.

De Rotterdamse aanpak - scherpe keuzes maken, resultaten voorop stellen, afspraak is afspraak, verantwoording afleggen en luisteren naar betrokkenen - komt tot uiting bij het veiliger maken van Rotterdam. Gemeente, politie en justitie werken nauw samen bij het verbeteren van de veiligheid. Ook bewoners, hulpverleningsinstellingen en ondernemers, bedrijven, deelgemeenten en maatschappelijke instellingen hebben een grote bijdrage geleverd aan een veiligere stad. Die samenwerking leidt tot tastbare en voor iedereen zichtbare resultaten.

De systematische aanpak met duidelijke keuzes, die bijvoorbeeld tot uiting komen in de 62 wijkveiligheidsactieprogramma's, heeft inmiddels zijn vruchten afgeworpen. Zo is de tevredenheid met de buurt gestegen van 68% in 2002 naar 74% in 2003. Dankzij extra schoonmaakploegen in de wijken, controles van panden, toezicht op straat en andere zichtbare maatregelen voelen bewoners zich veiliger en dalen de criminaliteitscijfers.

Voor de hele stad richten we ons op het bestrijden van drugsoverlast, jeugdoverlast en geweld. Ook op deze terreinen is er vooruitgang geboekt. In wijken als Tussendijken, Spangen en het Oude Noorden is de drugsoverlast verminderd. Bewoners geven aan minder last te hebben van drugsverslaafden en overlastgevende jongeren. Resultaten op het repressieve vlak, die bereikt zijn o.a. dankzij de Zomeraanpak - het beteugelen van extra drugsoverlast in de zomer -, het preventief fouilleren en een persoonsgerichte aanpak van overlastgevers. Bij de groep drugsverslaafden speelt ook het zorgaanbod gericht op het verbeteren van de leefomstandigheden een grote rol.

Met deze Veiligheidsindex hebben we een uniek instrument in handen. Een groot aantal feitelijke gegevens en de mening van maar liefst ruim 12.000 Rotterdammers worden gecombineerd tot 62 wijkveiligheidsindexcijfers. Voor de derde keer brengen we nu de Veiligheidsindex uit. Dankzij deze jaarlijkse graadmeter voor de veiligheid kan iedereen zien waar de veiligheid verbeterd is.

Rotterdam is veiliger. Dat wijst de Veiligheidsindex 2004 uit. Daar waar het gaat om het realiseren van de collegedoelstellingen liggen we op koers. In 2006 mogen er in Rotterdam geen onveilige wijken meer zijn. We zijn er van overtuigd dat we de targets halen. Opnieuw is aangetoond dat onze veiligheidsaanpak effect heeft. Met die aanpak gaan we dan ook onverkort door. We liggen op koers, maar zijn er nog niet.

Ivo Opstelten
Burgemeester

Marianne van den Anker
Wethouder Veiligheid en Volksgezondheid

Inhoud

1	INLEIDING	7
2	UITKOMSTEN ROTTERDAM	11
	2.1 Analyse Rotterdam	12
	2.2 Tevredenheid.....	13
	2.3 Diefstal.....	13
	2.4 Drugs	14
	2.5 Geweld.....	14
	2.6 Inbraken.....	15
	2.7 Vandalisme	15
	2.8 Overlast	16
	2.9 Schoon en Heel	16
	2.10 Verkeer	17
3	DE ROTTERDAMSE VEILIGHEIDSAANPAK	19
	3.1 Toezicht en handhaving	19
	3.2 Beheer en onderhoud	21
	3.3 Sociaal, economisch en fysiek investeren.....	22
	3.4 Drugs	24
	3.5 Geweld.....	25
	3.6 Jeugd	26
	3.7 Veilig Ondernemen	28
	3.8 Veiligheid in het openbaar vervoer	28
	3.9 Inzet van stadsmariniers.....	29
4	OMGEVINGSKENMERKEN	31
5	STADSCENTRUM	37
6	DELFSHAVEN	45
7	CHARLOIS	55
8	FEIJENOORD	63
9	KRALINGEN-CROOSWIJK	71
10	NOORD	79
11	IJSSELMONDE	87

12	HOOGVLIET	95
13	OVERSCHIE	103
14	PRINS ALEXANDER.....	111
15	HILLEGERSBERG-SCHIEBROEK.....	119
16	PERNIS.....	127
17	HOEK VAN HOLLAND.....	133
18	VEILIG ONDERNEMEN	139
	18.1 Inleiding en achtergrond	139
	18.2 Drie niveaus van Veilig Ondernemen	139
	18.3 Veiligheidsbeleving	141
	18.4 Voortgang uitvoering Veilig Ondernemen per deelgemeente	145
19	OPENBAAR VERVOER	161
	19.1 Algemene situatie sociale veiligheid	162
	19.2 Resultaten 'schoon en heel' uit de Kwaliteitsmonitor van de RET	167
20	VEILIGHEIDSBELEVING	171

Bijlagen

Bijlage 1	Score Veiligheidsindex 2001-2003	176
Bijlage 2	Methodologische verantwoording	178
Bijlage 3	Veilig Ondernemen	190
Bijlage 4	Openbaar vervoer	194
Bijlage 5	Definitielijst	200

1 Inleiding

Jaarlijks meet de gemeente Rotterdam de veiligheidssituatie in de stad. Met de Veiligheidsindex 2004 gebeurt dat voor de derde opeenvolgende keer. De waarde van dit meetinstrument is dat iedereen de ontwikkeling van de sociale veiligheid op wijk-, deelgemeentelijk en stedelijk niveau kan volgen. Alle 62 wijken in de stad krijgen een cijfer variërend van 1 tot 10. Dit cijfer is een samenvoeging van gegevens van politie, justitie en gemeentelijke diensten en de mening van in totaal ruim 12.000 Rotterdammers over de veiligheid in hun wijk. Het gaat dan om zaken als diefstal, drugsoverlast, geweld, inbraken, vandalisme, Schoon en Heel, overlast en verkeer. Het unieke van de Rotterdamse Veiligheidsindex is dat ze samengesteld is uit zowel objectieve als subjectieve indicatoren. De Veiligheidsindex gaat over het jaar 2003. De methodiek van de Veiligheidsindex is ongewijzigd ten opzichte van de voorgaande meting en is daarmee volledig vergelijkbaar. De vorm van de rapportage is aangepast op basis van vragen uit de gemeenteraad en de deelgemeenten. In deze rapportage is daarom aanvullend aan de stedelijke analyse per deelgemeente een verdiepingsslag gemaakt. Verder worden de verschillen in veiligheidsbeleving tussen allochtonen en autochtonen beschreven en komen de onderwerpen Veilig Ondernemen en openbaar vervoer in deze rapportage aan de orde. Om de wijken en deelgemeenten in te kunnen delen, worden er vijf categorieën onderscheiden: onveilig, probleem, bedreigd, aandacht en veilig. Deze indeling is gelijk aan voorgaande jaren. In tabel 1 staat aangegeven hoe de indeling er precies uitziet.

Tabel 1 Categorie-indeling

Categorie	Bandbreedte index
Onveilige wijk	< 3,9
Probleemwijk	van 3,9 tot 5,0
Bedreigde wijk	van 5,0 tot 6,0
Aandachtswijk	van 6,0 tot 7,1
(Redelijk) veilige wijk	≥ 7,1

Doel

De Veiligheidsindex wordt voor verschillende doeleinden gebruikt:

- ▶ Meten: het in kaart brengen van de de veiligheidssituatie op een bepaald moment;
- ▶ Analyseren: het vergelijken van de cijfers met voorgaande jaren;
- ▶ Sturen: het leveren van informatie waarbij -indien noodzakelijk- het beleid bijgestuurd kan worden.

Daarnaast wordt in deze publicatie een aantal deelgemeentelijke en stedelijke maatregelen nader bekeken om zodoende de cijfermatige ontwikkelingen in een bredere en beleidsmatige context te plaatsen.

De eerste Veiligheidsindex is in juni 2002 gepresenteerd. Hierin werden de veiligheids-situatie in 2001 en de ontwikkelingen van de veiligheid in de periode 1999 tot en met 2001 beschreven. In mei 2003 verscheen de tweede Veiligheidsindex over het jaar 2002.

Opbouw Veiligheidsindex

De Veiligheidsindex is opgebouwd uit verschillende soorten gegevens omdat het meten van veiligheid niet eenvoudig is. Als alleen wordt gekeken naar de aangiften die bij de politie binnen zijn gekomen in een wijk waar de aangiftebereidheid erg laag is, zou dit erop lijken dat het in die wijk relatief veilig is. Aan de andere kant is het ook niet goed om alleen maar

de meningen van de bewoners als uitgangspunt te nemen. De mening van mensen over veiligheid wordt namelijk sterk bepaald door incidenten en door de samenstelling van de bevolking. Om deze redenen is de index samengesteld uit zowel objectieve als subjectieve gegevens.

Bij de objectieve gegevens wordt een onderscheid gemaakt tussen feitelijke (politie)gegevens en contextgegevens. De feitelijke gegevens zijn afkomstig uit diverse registratiesystemen, waarin precies wordt vastgelegd wat er daadwerkelijk gebeurt. Hierbij moet gedacht worden aan de meldingen- en aangifte registratie van de politie, de brandenregistratie van de brandweer en de registraties met betrekking tot Schoon en Heel van Gemeentewerken en de Roteb. Contextgegevens hebben betrekking op fysieke, sociale of economische kenmerken van de wijk, zoals de samenstelling van de bevolking, de waarde van de woningen en het gemiddelde inkomen.

Subjectieve gegevens zijn gegevens die afkomstig zijn uit de bevolkingsenquêtes. De vragen gaan over de eigen veiligheidsbeleving en of men zelf slachtoffer is geweest. Het is van belang dat de mening van zowel autochtonen als allochtonen wordt meegenomen in het onderzoek. Daarom wordt het onderzoek uitgevoerd door twee onafhankelijke onderzoeksbureaus. Bureau Intomart ondervraagt met name het autochtone deel van de bevolking. Onderzoeksbureau Mediad richt zich uitsluitend tot de vijf grootste minderheidsgroepen in de stad, namelijk Turken, Marokkanen, Surinamers, Antillianen/Arubanen en Kaapverdianen. Op deze manier is de samenstelling van de onderzochte groep representatief naar etnische groepering voor de totale Rotterdamse bevolking.

In totaal zijn ruim 12.000 Rotterdammers ondervraagd. Per wijk zijn minimaal 175 bewoners geïnterviewd, wat een representatief aantal is voor sociologisch onderzoek. Doordat per wijk een even grote steekproef (175 respondenten) is genomen, wijkt deze af van de werkelijke bevolking van de deelgemeenten en Rotterdam. Om betrouwbare uitspraken voor deelgemeenten en de stad te kunnen doen, zijn weegfactoren berekend die corrigeren voor het feitelijk inwoneraantal. Op deze manier tellen wijken met relatief weinig inwoners (zoals Wielewaal, Heijplaat en Zuidplein) minder zwaar mee dan wijken met relatief veel inwoners (zoals Ommoord, Hoogvliet Zuid en Groot IJsselmonde). Zie voor een uitgebreidere toelichting op de samenstelling van de Veiligheidsindex en de gevolgde methode, bijlage 2.

Uitbreiding ten opzichte van de voorgaande meting

Om de vergelijkbaarheid van de Veiligheidsindex te waarborgen, is het van belang zo min mogelijk te veranderen en de indicatoren zo veel mogelijk gelijk te houden. Aan de andere kant is de Veiligheidsindex een instrument dat de werkelijke veiligheidssituatie weer moet geven in de stad en dus geen star instrument moet worden. Om het element Schoon en Heel een betere invulling te geven, is ervoor gekozen om bij de bewonersenquête een aantal extra vragen op te nemen over deze zaken waarvan bekend is dat veel mensen er zich aan ergeren. De buurtproblemen die hiervoor zijn toegevoegd zijn: vuil naast de container, wildplassen, gaten of verzakkingen in de bestrating en vernielde/kapotte banken, vuilnisbakken etc.

Ter voorbereiding op het schrijfproces zijn per deelgemeente werkgroepen geformeerd. Het doel was om te kijken naar de maatregelen die in deelgemeenten zijn getroffen en de wijkveiligheidsactieprogramma's en deze gegevens naast de cijfers van de index te leggen. Met deze gegevens is vervolgens het beleidsmatige kader geschreven.

Leeswijzer

In de Veiligheidsindex 2004 worden trends en ontwikkelingen zichtbaar gemaakt. Per deelgemeente worden de ontwikkelingen beschreven en wordt vanuit de wijkveiligheidsactieprogramma's gekeken naar de aandachtspunten en de extra inzet van de deelgemeente. In de tekst bij de deelgemeenten wordt gesproken over grootste verbetering en/of verslechtering die zich in wijken voordoen. Het gaat hierbij om het verschil in cijfers ten opzichte van 2002. Niet alle verbeteringen leiden automatisch tot een categorieverbetering. Een hele kleine verandering kan soms al voldoende zijn om in een andere categorie terecht te komen (zie ook tabel 1). Per deelgemeente wordt aangegeven wanneer een wijk op een bepaald element van categorie verandert.

In hoofdstuk 2 worden de belangrijkste uitkomsten samengevat en wordt een algemeen beeld geschetst van de veiligheidssituatie in de stad.

In hoofdstuk 3 worden de stedelijke uitkomsten weergegeven en wordt nader ingegaan op een aantal maatregelen uit de Rotterdamse Veiligheidsaanpak.

In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op de verschillende omgevingskenmerken van de deelgemeenten en worden vooral sociaal-geografische kenmerken besproken. Hierbij moet gedacht worden aan de woontuur en diverse bevolkingskenmerken.

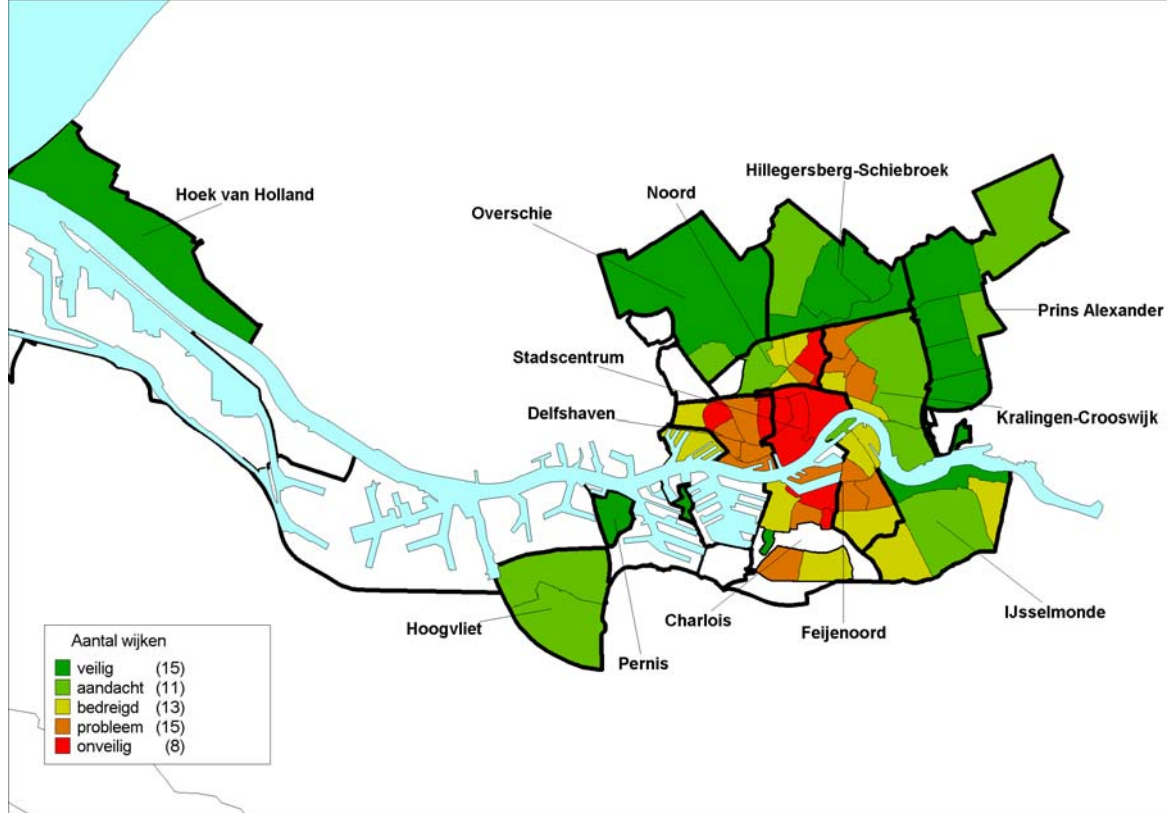
In de daaropvolgende hoofdstukken 5 t/m 17 worden de afzonderlijke deelgemeenten besproken.

Hoofdstuk 18 gaat over het onderwerp Veilig Ondernemen, waarbij per deelgemeente gekeken wordt naar de maatregelen die worden getroffen of reeds getroffen zijn. Tevens gaan we in op de onderzoeken die in een aantal gebieden zijn afgenomen onder passanten en ondernemers. Voor deze gebieden worden in de bijlage ook politiecijfers gepresenteerd.

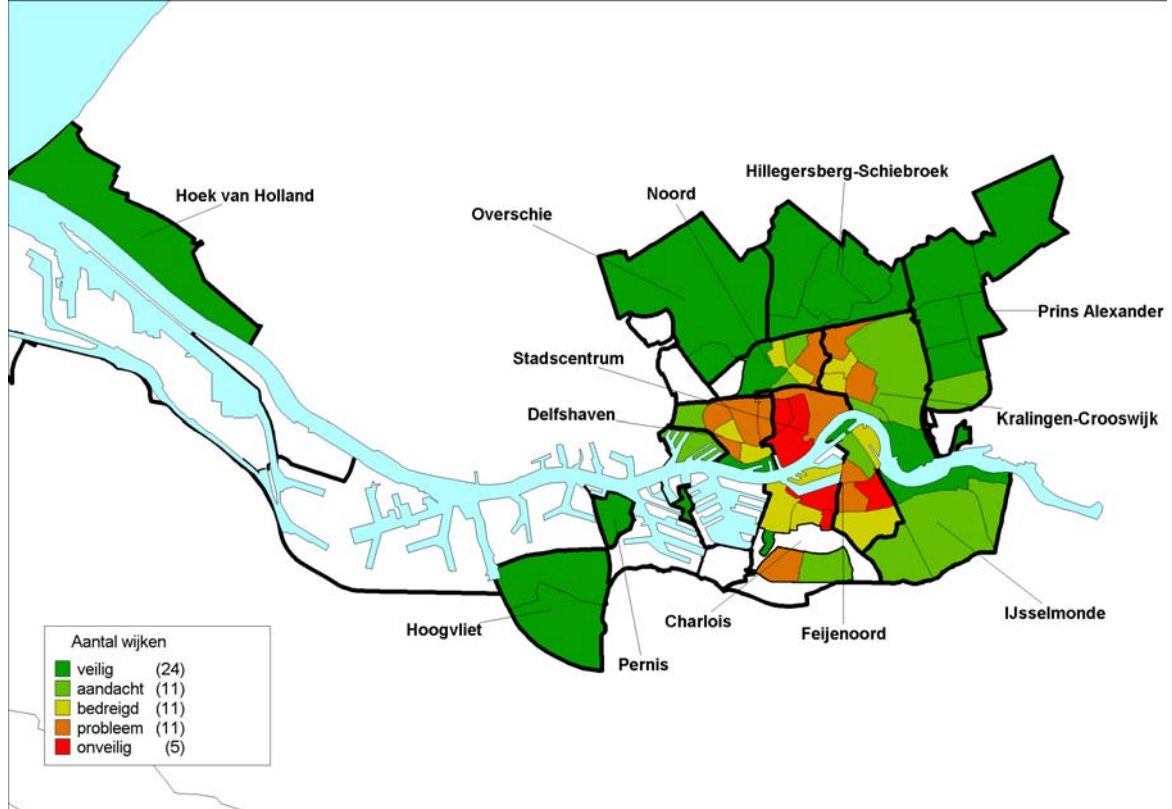
In hoofdstuk 19 wordt ingegaan op de veiligheid in het openbaar vervoer en de maatregelen die genomen worden om de veiligheid te bevorderen.

In hoofdstuk 20 ten slotte wordt afgesloten met de verschillen in veiligheidsbeleving die bestaan tussen allochtone en autochtone inwoners van de stad.

Figuur 1 Wijken ingedeeld naar categorieën van de Veiligheidsindex in 2003

Figuur 2 Wijken ingedeeld naar categorieën van de Veiligheidsindex in 2004

2 Uitkomsten Rotterdam

In dit hoofdstuk wordt per element beschreven wat de belangrijkste ontwikkelingen zijn in Rotterdam. Niet alleen wordt op stedelijk niveau naar de cijfers gekeken, ook gaan we op elementniveau na in welke deelgemeenten de grootste veranderingen plaatsvinden. In de hierna volgende hoofdstukken wordt verder ingegaan op de ontwikkelingen per deelgemeente.

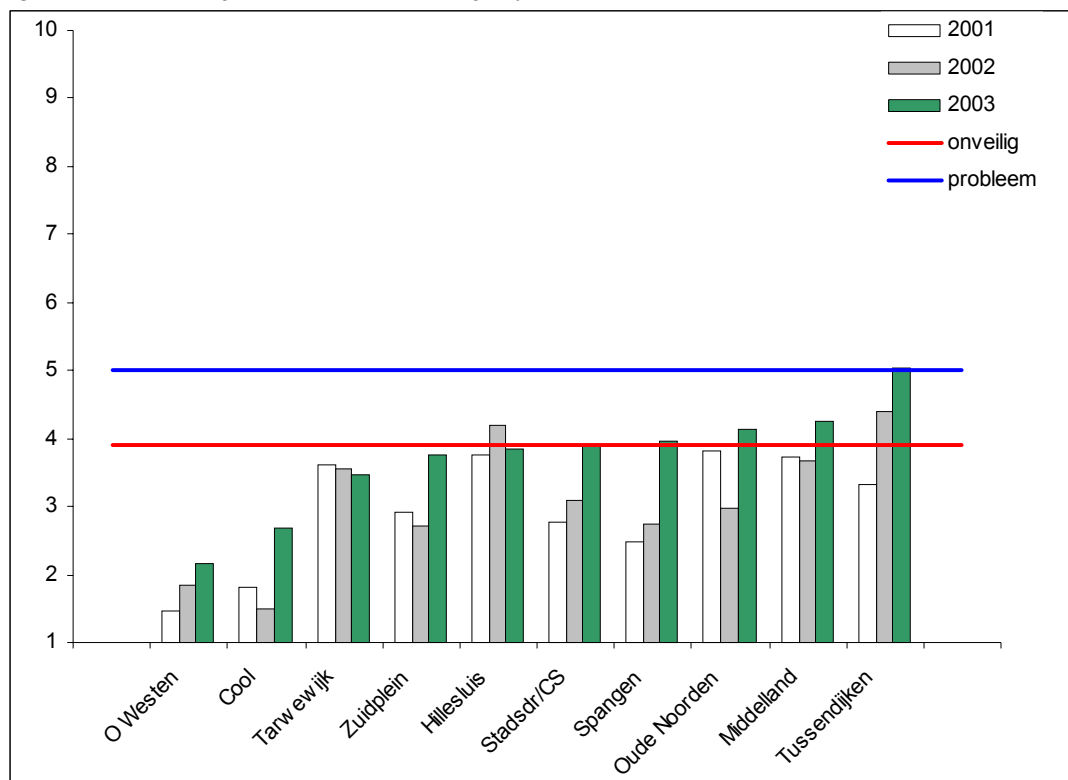
Uit deze Veiligheidsindex 2004 blijkt dat de veiligheid in Rotterdam is verbeterd. Rotterdam stijgt op de Veiligheidsindex van 5,6 in 2002 naar 6,2 in 2003. Een forse verbetering na een periode waarin de veiligheidssituatie in Rotterdam vrijwel stabiel bleef.

Zonder uitzondering scoren alle deelgemeenten hoger op de Veiligheidsindex dan een jaar geleden. Ook in de Rotterdamse wijken is een duidelijk positieve trend waarneembaar: van de 62 wijken is in 40 wijken de score op de Veiligheidsindex significant toegenomen. 21 Wijken hebben in 2003 een vrijwel gelijke score als in 2002. Slechts in één wijk gaat het significant slechter met de veiligheid dan een jaar geleden: Heijlplaat.

In vrijwel alle onveilige wijken is de veiligheidssituatie verbeterd. In vier van deze wijken is de veiligheidssituatie zelfs dermate verbeterd dat zij niet meer tot de categorie onveilig gerekend worden maar een plekje zijn opgeschoven tot een probleemwijk. Het gaat om de wijken:

- ▶ Stadsdriehoek/C.S. Kwartier
- ▶ Middelland
- ▶ Spangen
- ▶ Oude Noorden.
- ▶

Figuur 3 Ontwikkeling indexscores van de onveilige wijken van 2002

Uit de voorgaande meting van de Veiligheidsindex (tussentijdse meting 2003) kwam al naar voren dat Hillesluis tot de onveilige wijken is gaan behoren. Uit deze meting blijkt dat Hillesluis in de tweede helft van 2003 deze dalende lijn niet heeft kunnen keren. Dit betekent per saldo dat er in 2003 vijf onveilige wijken zijn:

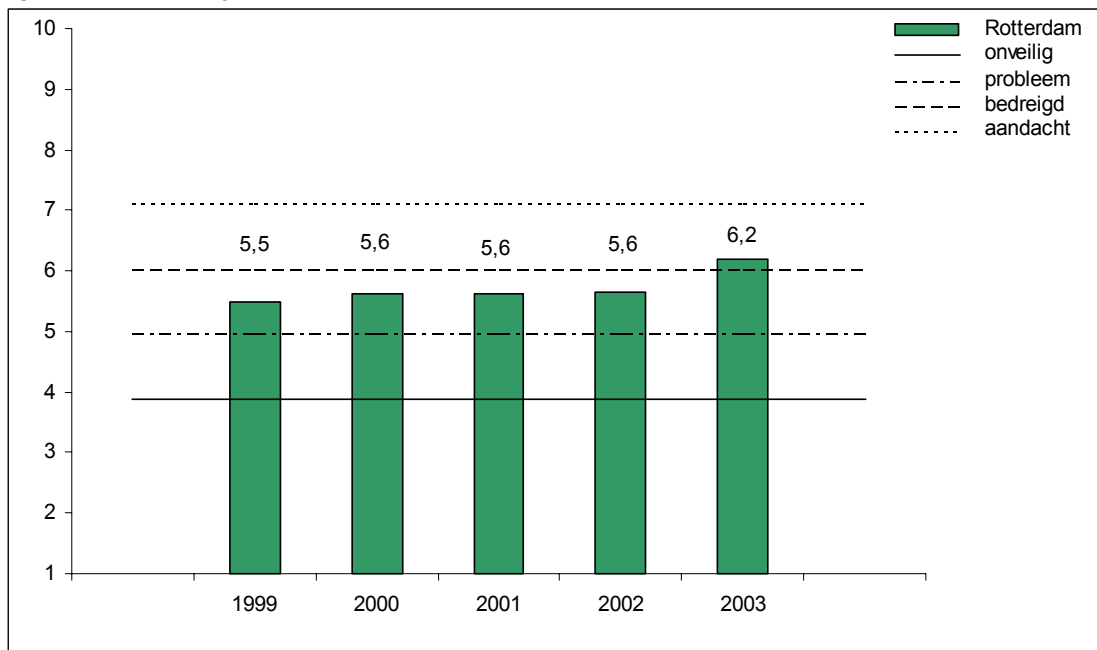
- ▶ Oude Westen
- ▶ Cool/Nieuwe Werk/Dijkzigt
- ▶ Tarwewijk
- ▶ Zuidplein
- ▶ Hillesluis

2.1 Analyse Rotterdam

- ▶ De Rotterdamse veiligheidsscore is gestegen van 5,6 naar 6,2
- ▶ Alle deelgemeenten scoren hoger op de Veiligheidsindex
- ▶ De grootste verbetering is zichtbaar in de deelgemeenten Overschie en Noord
- ▶ Categorieverbeteringen:
van probleem naar bedreigd: Feijenoord, Charlois en Noord
van aandacht naar veilig: Overschie en Hoogvliet

In onderstaande figuur is de stijging van de indexscore voor Rotterdam is van 5,6 in 2002 naar 6,2 in 2003 aangegeven. Met deze score heeft de stad Rotterdam de categorie bedreigd achter zich gelaten. De stad zit nu in de categorie aandacht, de op één na veiligste categorie.

Figuur 4 Ontwikkeling indexscore Rotterdam van 1999 tot en met 2003

De verbeterde veiligheidssituatie die we in Rotterdam zien, is ook op deelgemeenteniveau zichtbaar. In alle deelgemeenten is de veiligheidsscore toegenomen. In Overschie en Noord hebben de maatregelen het grootste effect gehad.

Bewoners zijn positiever dan vorig jaar en ook het aantal aangiften en meldingen is in 2003 gedaald. De score op de Veiligheidsindex stijgt zowel door een subjectieve als een objectieve verbetering.

De tevredenheid over het functioneren van de politie is sterk toegenomen. In 2002 was 32% van de inwoners van Rotterdam (zeer) tevreden over het functioneren van de politie, in 2003 is dit toegenomen tot 49%.

2.2 Tevredenheid

- ▶ De tevredenheid met de buurt stijgt voor het eerst sinds lange tijd: van 68% naar 74%
- ▶ In alle deelgemeenten zijn de bewoners meer tevreden met hun buurt dan een jaar geleden
- ▶ De grootste verbetering is zichtbaar in Delfshaven. Hier stijgt de tevredenheid van 54% naar 64%

Vanaf de start van de metingen onder de Rotterdamse bevolking in 1998 zijn de Rotterdammers negatiever gaan oordelen over hun eigen leefomgeving. In 2003 heeft zich echter een trendbreuk voorgedaan en hebben de bewoners een positievere kijk op hun eigen wijk. Vorig jaar gaf 68% van de bewoners te kennen tevreden te zijn met hun eigen omgeving, in 2003 is dit percentage toegenomen tot 74%.

2.3 Diefstal

- ▶ In alle deelgemeenten is de score op diefstal verbeterd of stabiel gebleven
- ▶ In Delfshaven, Noord en IJsselmonde heeft dit geleid tot categoriewijzigingen
- ▶ De grootste verbetering is zichtbaar in Noord en IJsselmonde

Het aantal aangiften van diefstal is in Rotterdam afgenomen van 77 per 1.000 inwoners in 2002, naar 67 in 2003. Op stedelijk niveau is het aantal aangiften van diefstal van of uit motorvoertuigen afgenomen. Ook is in Rotterdam minder vaak aangifte gedaan van zakkenrollerij en winkeldiefstal. Opvallend is de toename van het aantal aangiften van diefstal van fietsen (inclusief brom- en snorfietsen).

Fietsendiefstal komt volgens de Rotterdammers in vrijwel dezelfde mate voor als in 2002 (25% van de inwoners van Rotterdam ervaart het als een buurtprobleem). Diefstal uit de auto wordt echter door een kleiner percentage van de Rotterdammers als een vaakvoorkomend buurtprobleem ervaren (28% in 2002, 25% in 2003). Met name in Overschie en in het Stadscentrum nemen de bewoners deze problemen minder vaak waar. In overeenstemming met het bewonersoordeel neemt ook het slachtofferschap af. Volgens de bewoners wordt er minder vaak uit de auto gestolen dan een jaar geleden (19% in 2002, 16% in 2003).

Diefstal is in het Stadscentrum verreweg het grootste criminaliteitsprobleem, dit element krijgt in dit gebied het label "onveilig". In alle andere deelgemeenten is diefstal een minder groot probleem wat ook tot uiting komt in de categorie-indeling.

In het hoofdstuk Veilig Ondernemen verderop in deze rapportage wordt nader ingegaan op de ontwikkelingen in de specifieke winkelgebieden.

2.4 Drugs

- ▶ In alle wijken in de deelgemeente Delfshaven, in een aantal wijken in Noord – en in het bijzonder het Oude Noorden – evenals in Zuidplein en in de Afrikaanderwijk wordt door de bewoners beduidend minder drugsoverlast waargenomen
- ▶ In Tarwewijk, Oud Charlois, Beverwaard, Kralingen West, Kralingen Oost/Kralingse Bos en Struisenburg is het bewonersoordeel ten aanzien van drugsoverlast verslechterd
- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in Delfshaven
- ▶ Verslechtering is zichtbaar in Kralingen-Crooswijk, van aandacht naar bedreigd
- ▶ Noord verbeterd van probleem naar bedreigd

Drugsoverlast is een probleem dat zich van oudsher concentreert in Delfshaven, het Stadscentrum en Charlois. In de overige deelgemeenten wordt relatief weinig drugsoverlast waargenomen en gemeld. De deelgemeenten Noord, Kralingen-Crooswijk en Feijenoord nemen een tussenpositie in.

In Rotterdam is ten opzichte van vorig jaar minder vaak melding gemaakt van drugsoverlast. Het aantal meldingen per 1.000 inwoners bedroeg 5 in 2002 en is in 2003 afgenomen naar 4. In Delfshaven en in mindere mate in het Stadscentrum en Noord is het aantal meldingen sterk afgenomen.

Een vrijwel gelijkblijvend percentage bewoners als in 2002, namelijk 15%, geeft aan dat drugsoverlast een veelvoorkomend probleem is. Op deelgemeenteniveau zien we dat de bewoners van het Stadscentrum, Delfshaven en Noord positiever zijn gaan oordelen, terwijl de bewoners van Kralingen-Crooswijk en in mindere mate Charlois een negatievere perceptie hebben ten aanzien van drugsoverlast.

2.5 Geweld

- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in Stadscentrum, Noord en Hoogvliet
- ▶ Enige verslechtering is te zien in Charlois, deze deelgemeente gaat van bedreigd naar probleem
- ▶ De afname van de problematiek rondom geweld heeft in Noord, Kralingen-Crooswijk en Hoogvliet geleid tot een categorieverbetering

Het aantal aangiften van geweld (waaronder zedenmisdrijven, openlijke geweldpleging, straatroof en overval) is gelijk aan vorig jaar. In Rotterdam is het aantal meldingen van zowel bedreiging als mishandeling stabiel gebleven ten opzichte van 2002.

De bewoners zijn van mening dat problemen rondom geweld minder vaak voorkomen dan een jaar geleden. Bedreiging (5%), geweldsdelicten (9%) en tasjesroof (8%) wordt door een kleiner percentage bewoners als een probleem ervaren. In vrijwel alle deelgemeenten worden door de bewoners minder geweldsproblemen waargenomen, in het bijzonder in Hoogvliet. In Charlois daarentegen wordt het bewonersoordeel negatiever. In het Stadscentrum geven de bewoners te kennen minder overlast waar te nemen van bedreiging en tasjesroof.

Ten aanzien van slachtofferschap van geweld is in heel Rotterdam sprake van een stabiele situatie. Het percentage slachtoffers van tasjesroof met geweld (0,4%), tasjesroof zonder geweld (2%), bedreiging met geweld (4%) en mishandeling (0,6%) is ongeveer gelijk aan het percentage slachtoffers van 2002.

2.6 Inbraken

- ▶ Stijging van probleem naar bedreigd
- ▶ Categorieverbetering in: het Stadscentrum, Overschie, IJsselmonde, Prins Alexander, Hoogvliet en Hoek van Holland
- ▶ Categorieverslechtering in: Pernis en Charlois
- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in Hoogvliet
- ▶ Grootste verslechtering is zichtbaar in Pernis

Het aantal aangiften van woninginbraak is in Rotterdam enigszins afgenomen in 2003 (van 22 naar 21 aangiften per 1.000 adressen). Ook het aantal inbraken in bedrijven en instellingen is afgenomen in het afgelopen jaar (van 214 naar 190 aangiften per 1.000 bedrijfsvestigingen). Het aantal aangiften van inbraak in garages en boxen is daarentegen sterk toegenomen (van 8 naar 11 aangiften per 1.000 adressen).

In overeenstemming met de afname van het aantal aangiften, nemen de Rotterdammers ook minder woninginbraken waar in hun omgeving (21% ervaart het als een buurtprobleem). In vrijwel alle deelgemeenten zijn de bewoners van mening dat er minder wordt ingebroken, in het bijzonder in Hoogvliet. De bewoners van Pernis nemen opvallend vaker woninginbraken waar dan een jaar geleden.

Op stedelijk niveau zien we dat het percentage bewoners dat aangeeft slachtoffer te zijn geworden van inbraak (3%) of een poging daartoe (4%) gelijk is gebleven ten opzichte van 2002. In Hoogvliet, Delfshaven en Kralingen-Crooswijk nemen beide percentages af.

2.7 Vandalisme

- ▶ Vandalisme is een minder groot probleem in Rotterdam dan een jaar geleden. Dit vertaalt zich in een categorieverbetering (van bedreigd naar aandacht)
- ▶ In meer dan de helft van deelgemeenten is de score op vandalisme een categorie verbeterd
- ▶ Het bewonersoordeel ten aanzien van vandalisme is in alle deelgemeenten positiever

Het aantal meldingen van vernieling of zaakbeschadiging is licht afgenomen vergeleken met een jaar geleden (van 8 naar 7 meldingen per 1.000 inwoners). Er wordt in Rotterdam vrijwel even vaak als vorig jaar melding gemaakt van kleine buitenbranden.

De bewoners van Rotterdam geven te kennen minder vaak bekladding van muren en/of gebouwen, en vernieling van bus- of tramhokjes en telefooncellen waar te nemen. Dit laatste daalde van 30% in 2002 tot 25% in 2003. In alle deelgemeenten geven de bewoners te kennen minder vandalisme te ervaren in hun omgeving. Met name bus- of tramhokjes en telefooncellen worden volgens de bewoners minder vaak vernield.

Het slachtofferschap van vernielingen is in Rotterdam stabiel gebleven op 6%. In Hoogvliet, Hoek van Holland en Pernis zijn de bewoners echter vaker slachtoffer geworden van vernielingen dan een jaar geleden.

2.8 Overlast

- ▶ Op stedelijk niveau en in de deelgemeente Kralingen-Crooswijk is sprake van een categorieverbetering op het gebied van overlast
- ▶ In 7 van de 13 deelgemeenten is de score op overlast verbeterd
- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in Noord
- ▶ Grootste verslechtering is zichtbaar in Pernis

Het aantal meldingen van burengerucht is ten opzichte van vorig jaar licht afgenomen van 29 naar 27 meldingen per 1.000 inwoners. Er is vaker melding gemaakt van overige overlast (waaronder overlast van zwervers en jeugd) vergeleken met een jaar geleden (toegenomen van 16 naar 17 meldingen per 1.000 inwoners).

Op stedelijk niveau nemen de bewoners overlast van groepen jongeren (20%), dronken mensen op straat (9%) en mensen die op straat (8%) worden lastig gevallen in vrijwel dezelfde mate waar als een jaar geleden. In de deelgemeenten is sprake van een gevarieerd beeld. In Overschie, Noord, Hillegersberg-Schiebroek, Kralingen-Crooswijk en Prins Alexander zijn de bewoners van mening dat er minder overlast is. In Overschie neemt een kleiner percentage bewoners overlast van groepen jongeren waar; van 21% naar 16%. In Charlois en Pernis daarentegen neemt de overlast in de perceptie van de bewoners toe.

2.9 Schoon en Heel

- ▶ Op stedelijk niveau en in meer dan de helft van de deelgemeenten is sprake van categorieverbeteringen op het gebied van Schoon en Heel
- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in Charlois
- ▶ Grootste verslechtering is zichtbaar in Hoogvliet

De score van de productnormering op zowel Schoon als Heel is in Rotterdam verbeterd ten opzichte van 2002. De score van Schoon in 2002 bedroeg 3,6, in 2003 scoort Rotterdam 3,9. Voor wat betreft Heel had Rotterdam in 2002 een score van 3,3, in 2003 is deze score toegenomen tot 3,5. Op deelgemeenteniveau zien we een sterk stijgende score op Schoon in het Stadscentrum, Overschie, Charlois en Hoek van Holland. Voor wat betreft Heel is er sprake van een sterke toename in het Stadscentrum en Hoek van Holland.

Vervuiling op straat wordt in Rotterdam door een kleiner deel van de inwoners als een buurtprobleem ervaren dan in 2002 (daling van 48% naar 44%). Dit positievere oordeel zien we in alle deelgemeenten terug. Een even groot percentage als in 2002 geeft aan hondenpoep als een probleem te ervaren: 49% van de Rotterdammers ergert zich hieraan. In Noord ervaren alle wijkbewoners minder overlast van hondenpoep, waarmee deze deelgemeente de enige positieve uitschieter is op dit gebied.

Ruim eenderde van de bewoners van Rotterdam geeft aan 'vuil naast de container' als een vaak voorkomend probleem te ervaren. Een kwart van de bewoners laat weten 'wildplassen' een probleem te vinden.

2.10 Verkeer

- ▶ Categorieverbetering in: Overschie, Noord en Kralingen-Crooswijk
- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in Hoogvliet
- ▶ Grootste verslechtering is zichtbaar in Delfshaven

Het aantal meldingen van verkeersongevallen in de stad is afgenomen van 26 per 1.000 inwoners in 2002 tot 24 in 2003.

Aanrijdingen wordt in 2003 door een iets kleiner deel van de inwoners als een buurtprobleem ervaren dan in 2002 (van 12% in 2002 naar 10% in 2003). Agressief verkeersgedrag wordt door een ongeveer even groot deel van de Rotterdammers als een buurtprobleem ervaren (25%). In Delfshaven nemen de bewoners meer aanrijdingen en agressief verkeersgedrag waar dan een jaar geleden, er wordt daarentegen minder vaak melding gemaakt van verkeersongevallen. In vrijwel alle deelgemeenten zijn de bewoners van mening dat er minder aanrijdingen plaatsvinden.

Het slachtofferschap van een aanrijding waarbij de bestuurder is doorgereden, is ongeveer gelijk aan het slachtofferschap in 2002.

De Rotterdamse veiligheidsaanpak heeft effect, zo blijkt uit de Veiligheidsindex. Rotterdam wordt steeds veiliger.

3 De Rotterdamse Veiligheidsaanpak

Na de start van de Rotterdamse Veiligheidsaanpak in 2002 is in 2003 de aanpak tot een vrijwel volledige uitvoering gekomen. Alle wijken van Rotterdam hebben een wijkveiligheidsactieprogramma. Daarin is vastgesteld hoe de meest urgente veiligheidsproblemen worden aangepakt. De voorgenomen acties en activiteiten zijn voorzien van prestatie-afspraken met alle betrokken diensten en organisaties. Daarnaast zijn afspraken gemaakt op het terrein van toezicht en handhaving, beheer en onderhoud en sociale, economische en fysieke investeringen.

In dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op een aantal maatregelen uit de Rotterdamse Veiligheidsaanpak en de bijdrage die deze hebben geleverd of kunnen leveren aan de ontwikkelingen in de feitelijke veiligheidssituatie en –beleving.

3.1 Toezicht en handhaving

Een van die maatregelen om Rotterdam veiliger te maken is actief toezicht houden op straat door politie en Stadstoezicht. Niet alleen wordt de pakkans hierdoor vergroot, tevens gaat er een preventieve werking vanuit en wordt eerder geverbaliseerd. Dit tezamen zorgt voor een grotere veiligheid op straat.

Door de inzet van buurtagenten en de introductie van toezichtsmodellen in een aantal gebieden is de zichtbaarheid van (wets)handhavers verhoogd. In deze modellen wordt de inzet van politie, Stadstoezicht en waar aanwezig particuliere beveiliging samengebundeld. Dit leidt tot effectievere inzet van toezicht en handhaving. Met de introductie van de buurtagent is de politie zichtbaar op straat aanwezig, waardoor de toegankelijkheid voor de burger sterk verbeterd. Rotterdammers zijn meer tevreden over het functioneren van de politie dan een jaar geleden.

In Spangen, Boulevard-Zuid, Centraal Station, de binnenstad en het Zuidplein werken diverse organisaties sinds het voorjaar 2003 samen volgens een speciaal toezichtsmodel. Door maximale samenwerking, het uitwisselen van informatie en het leren van elkaars ervaringen en werkwijzen kunnen alle partijen effectiever optreden. In de vijf gebieden waar met het toezichtsmodel wordt gewerkt, neemt de omvang van de problematiek rondom diefstal en (drugs)overlast af. Niet alleen in de feitelijke registratie maar ook in de beleving van de wijkbewoners wordt minder overlast ervaren. Bovendien voelen de Rotterdammers zich in deze gebieden veiliger dan een jaar geleden.

Daarnaast is er in de stad sprake van een meer gebiedsgerichte inzet. Zo wordt in Delfshaven bijvoorbeeld extra toezicht gehouden rond coffeeshops om de overlast te beperken. In Overschie vinden er gerichte surveillances plaats op en in de buurt van scholen om overlast van jongeren te verkleinen. In Hoogvliet wordt gericht toezicht gehouden op risicolocaties waaronder metrostations en op gebieden waar jongeren rondhangen. Hier wordt door de politie stringent gehandhaafd. In Spangen zijn voorts 1.200 verblijfsontzeggingen van kracht en zijn zes dealpanden gesloten.

Naast de inzet van de politie en Stadstoezicht dragen ook de bewoners bij aan een aanvullend toezicht. In het Molenlaankwartier hebben de bewoners samen met de deelgemeente en de politie een constructie opgezet, waarbij een particuliere beveiligingsdienst wordt ingehuurd voor meer toezicht in het gebied en de politie zorgt voor een snelle opvolging bij meldingen van de bewakingsdienst. Ook in de deelgemeente Charlois is een particuliere beveiligingsdienst actief.

Preventief fouilleren¹

In 2003 zijn de Tarwewijk, Pendrecht, het Oude Noorden, het Stadscentrum en het gebied rond de tippelzone op de Keileweg voor een bepaalde periode aangewezen tot veiligheidsrisicogebied waarbinnen preventief fouilleren is toegestaan.

Uit een eerdere evaluatie² over het preventief fouilleren blijkt dat dit heeft geleid tot duidelijke en zichtbare resultaten. Bij bijna 19.000 gefouilleerden nam de politie 578 wapens in beslag. Bij één op de 33 gefouilleerde personen werd een wapen gevonden. Het ging hier vooral om steekwapens. De politie nam 23 vuurwapens in beslag en hield 653 gefouilleerden aan. Driekwart van de Rotterdammers staat achter de acties.

Uit de indexgegevens blijkt dat de bewoners in de gebieden waar de preventieve fouilleeracties hebben plaatsgevonden, beduidend positiever zijn gaan oordelen over het functioneren van de politie. De tevredenheid van de bewoners over het functioneren van de politie is in deze gebieden zo'n 10% hoger dan een jaar geleden.

Alijda-project

Een voorbeeld van doelgerichte samenwerking ter bestrijding van fraude en overlast is het Alijda-project. In de Alijda-aanpak wordt het drugsdealen en -runnen in de onveilige gebieden (hotspots) van de stad actief tegengegaan en worden malafide huiseigenaren persoonlijk aangepakt. In september 2003 zijn convenanten ondertekend gericht op de aanpak van eigenaren van overlastgevende panden en drugsrunners en -dealers. De convenanten zijn ondertekend door vijf partijen: de burgemeester, de hoofdofficier van justitie, de korpschef van de Regiopolitie Rotterdam-Rijnmond, de belastingdienst Rijnmond en de FIOD-ECD. Daarnaast is nog een aantal gemeentelijke diensten betrokken bij het Alijda-project. Zo werkt de dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid aan het project mee in verband met het opsporen van mogelijk onterecht geïnde uitkeringen. Gebleken is dat personen die een waarschuwingsgesprek hebben gehad met de desbetreffende dienst, vrijwel niet meer in beeld komen bij de politie. Deze aanpak heeft uiteindelijk ook een positief effect op de wijkveiligheid. In 2003 is in Rotterdam door de Alijda-aanpak €1,2 miljoen rijksbelasting geïnd en €0,2 miljoen gemeentebelasting.

Al deze maatregelen hebben een effect op de feitelijke veiligheid en de veiligheidsbeleving van de Rotterdammers. Het verscherpte toezicht door additionele inzet van politie en toezichthouders, maatregelen op het gebied van Schoon en Heel en de inzet van interventieteams dragen alle bij aan een veiligere wijk. In de wijken wordt minder vaak melding gemaakt van overlast en er wordt minder gestolen – in het bijzonder in het centrum en op het Centraal Station, maar ook in de deelgemeenten Noord, Overschie en Delfshaven. Daarnaast wordt in deze gebieden het bevolkingsoordeel positiever. Zo wordt er minder drugsgelateerde overlast, vernielingen en bekladding waargenomen en worden de Rotterdammers minder vaak slachtoffer van tasjesroof en diefstal.

Samenwerking en de integraliteit van de aanpak dragen daadwerkelijk bij aan de verbeterde veiligheidssituatie in de stad. Een systematische, methodische en consistente aanpak van de problemen heeft in met name de onveilige wijken bijgedragen aan een positievere score op de Veiligheidsindex.

¹ Als uit feiten of omstandigheden blijkt dat er gevaar dreigt voor de veiligheid van personen kan een gebied als veiligheidsrisicogebied worden aangewezen. Dat is bijvoorbeeld het geval bij veelvuldige bedreiging met gebruikmaking van wapens, de kans dat er gewonden vallen is dan ook aanwezig.

² Rapport lokale gezagsdriehoek Rotterdam 'Wapenstilstand, evaluatie preventief fouilleren, 20 september 2002 - 30 juni 2003'

3.2 Beheer en onderhoud

De verschillende maatregelen om de stad schoner en heler te krijgen, hebben geholpen om Rotterdam een ander aanzien te geven. De verbeteringen hebben zich in bijna de gehele stad voorgedaan, maar vooral in de centrumwijken is de verbetering opvallend groot.

De bewoners hebben te kennen gegeven minder bekladding waar te nemen evenals vernieling van bus- en tramhokjes in hun woonomgeving. In vrijwel geheel Rotterdam worden acties ondernomen om graffiti tegen te gaan en te verwijderen. Soms zijn dit 24-uur acties: bij constatering van graffiti moet het binnen 24 uur zijn verwijderd. In Kralingen-Crooswijk vindt extra surveillance plaats op graffiti-hotspots en in Noord wordt door medewerkers van de Roteb gepost op voor graffitispuiters aantrekkelijke gebieden. In Oud Charlois wordt Topscore ingezet om de wijk schoon te houden.

Overlast van hondenpoep is een van de grootste problemen in Rotterdam. Op het gebied van hondenpoep worden dan ook diverse maatregelen genomen om deze overlast te verminderen. Delfshaven heeft een proefproject met hondenpoepzakjes ingezet in Historisch Delfshaven. Twee pilotdeelgemeenten – Prins Alexander en Hoek van Holland – hebben in 2003 een start gemaakt met het Rotterdamse beleid om hondenpoep te bestrijden. Pernis zal in de loop van dit jaar het uitlaten van honden in de goot gaan verbieden. De Rotterdammers blijven echter hondenpoep in 2003 een grote ergernis vinden, ondanks alle tot nu toe genomen maatregelen.

Daarnaast zijn milieucontroleurs in de stad ingezet. In onder meer het Stadscentrum, Kralingen-Crooswijk, Charlois en Pernis wordt door de milieucontroleur specifieke aandacht besteed aan het beboeten van verkeerd aangeboden huisvuil en het aanbieden op verkeerde dagen. In Overschie vindt er speciale politie-inzet plaats om illegale dump van milieuvuil tegen te gaan. Om wildplassen tegen te gaan, worden in Kralingen-Crooswijk bij festiviteiten urinoirs geplaatst.

Op het gebied van vandalisme en in mindere mate Schoon en Heel scoren de Rotterdamse wijken gemiddeld hoger dan een jaar geleden.

Resultaat Op Straat (ROS)

In Spangen, het Oude Westen, Zuidplein, Hillesluis, Stadsdriehoek/C.S. Kwartier en Tussendijken vindt Resultaat Op Straat plaats. Onder dit motto zijn de diensten Gemeentewerken, Roteb en Stadstoezicht aan de slag gegaan, vooral in gebieden rond verwaarloosde sloopplekken. Het straatwerk is hersteld en bankjes, papierkorven en hekjes zijn gerepareerd of rechtgezet. Verder zijn verstopte straatkolken schoongemaakt en (verkeers)borden vervangen of verplaatst.

De extra inzet in het kader van Resultaat Op Straat in de onveilige wijken van de stad werpt zijn vruchten af. In alle wijken is de score van de productnormering voor zowel Schoon als Heel verbeterd ten opzichte van vorig jaar. Verder is in alle wijken het bevolkingsoordeel over vervuiling op straat verbeterd. Op het gebied van vandalisme nemen de bewoners minder bekladding waar, met uitzondering van de inwoners van Stadsdriehoek/C.S. Kwartier en Tarwewijk. Voor wat betreft vernielingen van bus- en tramhokjes zijn de bewoners van de Tarwewijk als enige negatiever ten opzichte van vorig jaar. Alle wijken hebben een hogere score op het element Schoon en Heel behaald. Op het element vandalisme zijn Hillesluis en Zuidplein echter iets verslechterd.

3.3 Sociaal, economisch en fysiek investeren

In onder meer het Stadscentrum, Noord en Kralingen-Crooswijk zijn ten behoeve van het verbeteren van de verkeersveiligheid, wegen en kruisingen aangepast. Daarnaast zijn in een aantal deelgemeenten 30 kilometer-zones ingesteld en verkeersdrempels aangelegd. In een aantal gebieden worden extra parkeercontroles uitgevoerd en zijn handhavingsarrangementen op dit terrein van kracht. Dit alles met het doel de veiligheid op het gebied van verkeer te verhogen. In diverse deelgemeenten, waaronder Overschie, Noord, Charlois en Hillegersberg-Schiebroek blijkt uit de cijfers dat de verkeersveiligheid verbeterd is. Het Stadscentrum en Delfshaven hebben een stabiele situatie ten aanzien van verkeersveiligheid.

Bewoners worden gestimuleerd hun huis te beveiligen volgens het Politiekeurmerk Veilig Wonen. In Prins Alexander bezoekt de politie hiertoe bewonersavonden om voorlichting te geven. In het kader van herstructurering wordt in de deelgemeente Hoogvliet bij renovatie- en nieuwbouwwoningen standaard voldaan aan het Politiekeurmerk Veilig Wonen. In Overschie en in Hillegersberg-Schiebroek vinden preventieve acties plaats om diefstal en inbraken tegen te gaan. Zo geeft een aantal preventiemonteurs in Hillegersberg-Schiebroek huis-aan-huis de bewoners advies over preventie van woninginbraak. In Pernis is in 2003 de inzet rondom het Politiekeurmerk Veilig Wonen afgerond met als resultaat dat 40% van het particulier bezit aan dit keurmerk voldoet.

In het overgrote deel van de wijken is het aantal inbraken dan ook afgenomen. In wijken als het Oude Westen, het Oude Noorden, Hillesluis, Katendrecht, de Tarwewijk, Pendrecht en Pernis is dit echter nog niet het geval.

Verder worden door investeringen op fysiek en sociaal terrein de hotspotgebieden leefbaarder en veiliger gemaakt. In de vier hotspots die in 2003 fysiek zijn aangepakt zijn 450 panden geïnspecteerd, 335 panden aangepakt en 277 panden aangekocht. Verder zijn 67 panden inmiddels gesloopt en 88 panden hiertoe aangekocht. In Oud Charlois zijn de eigenaren van 250 woningen aangeschreven in verband met achterstallig onderhoud.

Een ander belangrijk instrument gericht op het verbeteren van de leefbaarheid en het aanpakken van met name illegale kamerverhuur zijn de interventieteams. Inmiddels is op een aantal locaties in Feijenoord (met name Strevelsweg en Riederbuurt Noord), Charlois (met name Tarwewijk), Delfshaven en IJsselmonde ervaring opgedaan met de inzet van deze interventieteams. Interventieteams zijn erop gericht om:

- ▶ illegale kamerverhuur op te sporen en aan te pakken;
- ▶ WWB-fraude op te sporen en aan te pakken;
- ▶ lokale zorgnetwerken in te zetten, gericht op het direct doorgeleiden van hulpvragen naar professionele hulpverleners;
- ▶ bewoners naar werk en hulpverlening door te verwijzen.

In de genoemde gebieden zijn inmiddels 1.353 panden bezocht. In 242 gevallen betroffen het illegale logementen, er werden 47 overlastgevende panden en 85 illegalen aangetroffen. In de deelgemeente Charlois zijn de interventieteams het langst actief. Opvallend zijn de resultaten op het terrein van de uitkeringen en gemeentelijke basis administratie (GBA). Hier lijkt dat handhaving grote effecten sorteert. Met de inzet van de interventieteams zijn 187 uitkeringen gestaakt of opgeschort vanwege mogelijke onrechtmatigheid van de uitkering. In de Tarwewijk is onder andere ingezet op controle op elke mutatie rond de uitkering en verhuizing naar de wijk. Deze controle zorgt ervoor dat het aantal aanvragen van een uitkering afneemt door weigering of intrekking van de aanvraag. Hetzelfde geldt voor de inschrijving in het GBA, ook hier levert controle op de inschrijving gekoppeld aan een tijdelijke inschrijving onmiddellijk minder aanvragen op.

Problemen achter de voordeur worden door de interventieteams blootgelegd. Opvallend vaak komen de interventieteams mensen tegen die het hulpverleningsaanbod niet kennen of weten te bereiken. Gebleken is dat escalatie van een complexe leefsituatie kan worden voorkomen door personen (in een vroeg stadium) te melden bij een Lokaal Zorgnetwerk (LZN). De hulpverlening in de wijk vormt het uitgangspunt van een lokaal zorgnetwerk. De primaire doelgroep betreft mensen die niet of onvoldoende worden bereikt door de hulpverlenende instellingen of organisaties afzonderlijk. Door samenwerking is het mogelijk effectieve oplossingen te vinden.

Eind 2001 waren er 12 netwerken, waarna dit aantal is uitgebreid tot 20 in 2003. Uit de evaluatie van de eerst netwerken is gebleken dat zij niet alleen effectief zijn bij het voorkomen van gedwongen huisuitzettingen, maar ook bij het voorkomen van onhygiënische woonsituaties en gedwongen opnames.

In een viertal LZN in de onveilige wijken wordt gewerkt om deze om te vormen tot een zogeheten Zorg Informatie Punt. Dit is een fysiek punt in de wijk, waar bewoners een paar uur per dag terecht kunnen. Hierdoor kan in deze wijken nog beter ingespeeld worden op de daar bestaande problematiek.

Om de negatieve gevolgen van sloop tegen te gaan is in de deelgemeente Kralingen-Crooswijk geïnvesteerd in leefbaarheidsprogramma's voor de bewoners. Andere maatregelen om de sociale cohesie tussen de bewoners van Kralingen-Crooswijk te vergroten zijn onder andere de Opzoomeracties en het BV Straatspel. In Overschie wordt met betrekking tot ouderen extra aandacht besteed aan het voorkomen van sociaal isolement: er worden weerbaarheidstrainingen aan ouderen gegeven en een cursus over hoe om te gaan met onveiligheidsgevoelens.

Voorts zijn in een groot aantal deelgemeenten de bewoners (actief) betrokken bij de wijkveiligheidsactieprogramma's. In onder andere Hillegersberg-Schiebroek, IJsselmonde en Kralingen-Crooswijk zijn bewonersavonden georganiseerd waarin bewoners hebben aangegeven wat zij de grootste buurtproblemen vinden en suggesties voor verbetering hebben aangedragen. Daarnaast organiseren enkele deelgemeenten wijkbijeekkomsten waarbij bewoners en bestuurders elkaar treffen. In de deelgemeente Overschie worden bijvoorbeeld zes keer per jaar wijkgesprekken georganiseerd waarbij bestuurders – waaronder de deelgemeentevoorzitter – en bewoners elkaar treffen. Medewerkers van verschillende diensten binnen de gemeente zijn hierbij aanwezig. Ook in de deelgemeente Hillegersberg-Schiebroek vindt met enige regelmaat contact tussen bestuurders en bewoners plaats.

De Rotterdammers zijn in nagenoeg alle wijken positiever gaan oordelen over hun eigen wijk. In dit oordeel komen niet alleen veiligheidsaspecten tot uitdrukking, maar ook de staat van de bebouwing en de omgeving, de aanwezigheid van voorzieningen in de buurt en de sociale contacten in de buurt.

3.4 Drugs

De aanpak van verslaving en dak- en thuisloosheid kent zowel een zorgaanbodkant als een overlastbestrijdingskant: zorg en repressie gaan hier hand in hand. Doel van de Rotterdamse aanpak op het gebied van drugsoverlast is om niet alleen het straatbeeld voor de burger te verbeteren, maar ook de leefomstandigheden voor dak- en thuislozen en verslaafden.

Een belangrijk instrument voor de aanpak van drugsgerelateerde overlast is de persoonsgerichte aanpak van de 700 meest overlastgevende en criminele verslaafden. Via een zorg-, drang- of dwangtraject wordt op maat een traject ingezet op het verminderen van overlast en verbeteren van de leefsituatie van de drugsgebruiker. Alle trajecten zijn erop gericht de verslaafde zodanig te helpen dat er aanzienlijke verbeteringen optreden in de verslavingsproblematiek, de eventuele psychiatrische problematiek, het sociaal functioneren, de sociale omstandigheden en de algehele gezondheid. Een belangrijke voorwaarde voor het slagen van de persoonsgerichte aanpak van de meest overlastgevende verslaafden is het beschikbaar stellen van voldoende nazorg in de vorm van huisvesting, werk en begeleiding daarbij. Op 31 december 2003 zijn 347 cliënten besproken en toegewezen aan een van de trajecten.

Om met name de leefomstandigheden van verslaafden en dak- en thuislozen te verbeteren is een groot aantal maatregelen genomen. Zo is er een pension geopend als gevolg van een voor dakloze alleenstaande vrouwen met gezinnen, zijn er voorzieningen getroffen voor begeleid/beschermd wonen voor jonge moeders, is er een nachtopvang gekomen voor mannen aan de Bredestraat en zijn in het kader van Werk- en Activering Dak- en Thuislozen inmiddels 17 projecten op diverse locaties operationeel.

Het project (Z)onderdak voorziet dak- en thuisloze verslaafden van een dak boven hun hoofd en ambulante woonbegeleiding. Eind december 2003 waren er voor het project 191 woningen geleverd door de corporaties. Voor 2004 zijn er weer 50 nieuwe woningen gepland.

In de periode 2003 - 2005 zijn in het kader van de afbouw Keileweg en het daaraan gekoppelde actieprogramma maatschappelijke opvang en verslavingszorg een aantal voorzieningen voor intensief beschermd wonen en opvang gepland. In het najaar van 2003 is de Werkgroep Huisvesting (GGD, OBR, dS+V en SoZaWe) gestart met het zoeken van locaties

In de zomermaanden, wanneer zich als gevolg van het goede weer meer verslaafden ophouden in de openbare ruimte, is vaker sprake van drugsgerelateerde overlast. Om deze overlast effectief te bestrijden kent Rotterdam de Zomeraanpak. In de Zomeraanpak werken gemeente, deelgemeenten, politie, justitie, hulpverlening en een aantal gemeentelijke diensten nauw met elkaar samen. Doel van de Zomeraanpak is om door middel van goede afstemming, direct optreden, voldoende capaciteit en een duidelijke regie drugsgerelateerde overlast te voorkomen en waar nodig te bestrijden. Daarnaast observeren en registreren de toezichthouders in de desbetreffende deelgemeenten de drugsgerelateerde overlast. Onder andere uit deze registraties blijkt dat de zomer van 2003 relatief rustig was. Op een paar locaties heeft de politie moeten optreden om de overlast te beëindigen, zoals aan de Strevelsweg, Slagheklein en het Tiendplein. Door inzet vanuit de RET van onder andere een zorgmakelaar en extra controleurs waren er geen bijzondere incidenten in het openbaar vervoer.

Op plaatsen met drugsoverlast wordt stringenter toezicht gehouden en gehandhaafd. Voor de bewoners die in hun naaste omgeving overlast ervaren van drugspannen en drugsgebruik zijn in de deelgemeenten Feijenoord, Charlois, Delfshaven en inmiddels ook in Noord Meldpunten (drugs)overlast opgezet.

In de deelgemeenten waar de meeste drugsgerelateerde overlast zich voordoet, namelijk in Delfshaven en het Stadscentrum, is in het afgelopen jaar minder melding gemaakt van drugsoverlast bij de politie. Ook de bewoners geven te kennen minder drugsoverlast waar te nemen ten opzichte van vorig jaar. Deze ontwikkeling komt ook tot uiting in de verbeterde score op het element drugs in deze deelgemeenten. Met name in de wijken Stadsdriehoek/C.S. Kwartier, Delfshaven, Tussendijken en Schiemond zien we een grote verbetering. Bovendien blijkt zich ook in de deelgemeente Noord een positieve ontwikkeling op dit terrein voor te doen: in alle wijken, en in het bijzonder in de Provenierswijk en Bergpolder, is de drugsgerelateerde problematiek afgenomen.

In een paar wijken neemt de drugsproblematiek echter enigszins toe. In Charlois gaat het om de Tarwewijk en Oud Charlois en in Kralingen-Crooswijk onderscheiden Kralingen West en Kralingen Oost/Kralingse Bos zich in negatieve zin.

3.5 Geweld

De aanpak 'Geweld achter de Voordeur' maakt sinds 2000 onderdeel uit van het Integrale Veiligheidsbeleid van Rotterdam. Het uitgangspunt van de aanpak is het ontwikkelen van een stedelijke infrastructuur, welke de ketenpartners de randvoorwaarden biedt om de spiraal van geweld in gezinnen te doorbreken middels een systeemgerichte aanpak.

Uitgangspunt in de aanpak van Geweld achter de Voordeur is dat elke interventie leidt tot aanhouding en vervolging. Dit houdt onder meer in dat ook tot aanhouding en vervolging kan worden overgegaan indien:

- ▶ het slachtoffer geen aangifte wil doen;
- ▶ omstanders (bijvoorbeeld burens, familie) melden.

In vier, qua diversiteit verschillende deelgemeenten (Delfshaven, Overschie, Charlois en IJsselmonde) vinden momenteel pilots plaats van verschillende ketenpartners.

In Delfshaven en Overschie hebben plegers de mogelijkheid vrijwillig of onder dwang een hulpverleningstraject te volgen. Vrijwillig houdt in: motivatie tot hulpverlening door de justitiële stok achter de deur. Dwanghulpverlening vindt plaats op last van de rechter.

In Charlois en IJsselmonde is tevens een aanbod voor empowerment-trainingen voor vrouwen.

De pilots hebben een doorlooptijd van 2003–2004 en zijn derhalve nog niet afgerond. Na afronding vindt een evaluatie plaats met conclusies en aanbevelingen. Op basis hiervan wordt nagegaan of de aanpak in de hele stad zal worden uitgerold.

In de vier deelgemeenten waar de pilot Geweld achter de Voordeur loopt, is de geweldsproblematiek verminderd (IJsselmonde) of stabiel gebleven. In de wijken Oud Charlois en Tarwewijk is deze problematiek echter verergerd.

Extra inzet op de bestrijding van straatroof vindt met name plaats in het Stadscentrum en Delfshaven. In het Stadscentrum worden op gerichte tijden en plaatsen straatrooftteams ingezet. De inspanningen om straatroof tegen te gaan, hebben in Delfshaven en het Stadscentrum een bijdrage geleverd aan een afname van geweldsproblemen in deze deelgemeenten. De bewoners nemen minder bedreiging waar en vinden dat tasjesroof minder vaak voorkomt dan een jaar geleden. Ook geven de bewoners aan minder vaak slachtoffer te worden van mishandeling.

3.6 Jeugd

Iedere deelgemeente heeft voor haar jongeren een eigen jeugdbeleid opgesteld. Dit omvat zowel preventieve, correctieve als repressieve elementen. De deelgemeentelijke welzijnsinstellingen, verantwoordelijk voor de preventieve kant van dit beleid, zorgen voor activiteiten voor de jongeren en nemen (gedragscorrigerende) maatregelen. Dit is per deelgemeente verschillend omdat de jeugd en de jeugdproblemen per gebied verschillen.

Voor de individuele aanpak van criminele jongeren biedt Nieuwe Perspectieven Rotterdam voor jongeren die reeds met politie en justitie in aanraking zijn gekomen een traject dat hen op het rechte pad moet terugleiden. In zowel de deelgemeente Noord, Delfshaven als Feijenoord worden op deze wijze 240 jongeren per jaar geholpen. Tevens zijn in deze deelgemeenten speciale projecten gestart die zich richten op overlast veroorzaakt door groepen jongeren.

Daarnaast wordt in de meeste deelgemeenten de participatie van jongeren bij het jeugdbeleid gestimuleerd. Enkele voorbeelden hiervan zijn: deelgemeente Hillegersberg-Schiebroek betreft jongeren bij de organisatie van sportieve en culturele activiteiten voor henzelf. en deelgemeente IJsselmonde organiseert tijdens de zomermaanden speciaal voor haar jeugd het project "sportzoomeren".

Om de veiligheid binnen de scholen in Rotterdam te vergroten is in 2003 op veel schoollocaties in Rotterdam het programma Veilig op school (VOS) gestart. Dit programma zorgt voor een samenhangende veiligheidsaanpak op het fysieke, het institutionele, het criminogene, het sociale en het onderwijskundige domein.

Middels dit programma wordt gestructureerd in kaart gebracht welke risicofactoren elk domein kent en vervolgens wordt voor ieder risico een beschermingsfactor uitgewerkt. Deze aspecten worden in een schoolveiligheids-actieprogramma opgenomen. Naast dit specifieke project wordt er op scholen ook veel gedaan aan het bewustwordingsproces van jongeren met betrekking tot veiligheid gedaan.

Zo is het programma Levensvaardigheden met succes op een aantal scholen van het voortgezet onderwijs uitgevoerd. Hiertoe opgeleide leerkrachten trainen jongeren in het vergroten van hun persoonlijke effectiviteit waardoor hun zelfvertrouwen wordt vergroot. De jongeren die aan dit programma deelnemen hebben geleerd in moeilijke situaties sociale en emotionele vaardigheden te gebruiken; zij leren eerst goed na te denken, voordat zij reageren.

Een andere bijdrage aan een beter en vooral veiliger schoolklimaat, wordt geleverd door het project Leerlingbemiddeling. Op een aantal scholen voor het voortgezet onderwijs -en in het primair onderwijs als pilot- worden leerlingen getraind om samen te zoeken naar oplossingen voor een conflict. Twee mede-leerlingen treden hierbij op als bemiddelaars. De ervaring leert dat de sfeer op scholen waar leerlingbemiddeling is ingevoerd, merkbaar beter wordt. Conflicten zullen er altijd blijven maar met bemiddeling kunnen ze worden aangepakt, voordat het uit de hand loopt.

Om jongeren bewust te maken van de taken van de politie en de risico's waaraan jongeren die in een stad opgroeien worden blootgesteld is bijvoorbeeld in de deelgemeente Overschie en in het stadscentrum in het kader van het School Adoptie Plan les gegeven aan groepen jongeren op basisscholen.

In 2003 is een experiment gestart om het zogenaamde 'geoorloofd verzuim' op scholen aan te pakken. In nauwe samenwerking met de scholen roepen jeugdverpleegkundigen leerlingen en hun ouders op als zij zich meerdere malen ziek hebben gemeld. In een gesprek wordt nagegaan wat de achtergronden zijn en of hier iets gedaan kan worden. Ook de DSO is een actie gestart tegen het vele verzuim op de scholen. Een zogenaamd "interventieteam" bezoekt diegene die veelvuldig spijbelgedrag vertonen en probeert een oplossing te vinden voor de individuele problematiek van de betreffende jongere.

Op het gebied van verkeersoverlast hebben politie, justitie en het gemeentebestuur ASO (Aanpak Scooter Overlast) ontwikkeld. Te hard rijden op opgevoerde scooters en bromfietsen, het herhaaldelijk plegen van verkeersovertredingen, gebruik van de scooter bij straatroof, drugdeals en andere criminele activiteiten alsmede het deelnemen aan straatraces etc. is 'ASO'. Een speciaal team, bestaande uit een aantal motorrijders van de verkeerspolitie, spoort overtreeders op en voert controles uit. Bij die controle worden scooter- en brommerrijders grondig gecontroleerd. Ze worden hierbij ondersteund door de districtspolitie. De controles worden uitgevoerd in een bepaald gebied. Het team is flexibel inzetbaar en kan tijdens een dienst op meerdere locaties binnen de regio worden ingezet. Met deze werkwijze wordt het effect van de motorrijders maximaal benut.

In 2003 is de groepsmethodiek van Beke in de deelgemeenten Noord, Kralingen-Crooswijk en Overschie ingezet. Politie, Justitie en de deelgemeentelijk jeugdinstanties werken integraal samen aan een plan van aanpak. Jongeren worden zowel groepsgewijs, als individueel aangepakt. Daarnaast wordt het domein waar de jeugdgroep zich ophoudt nader bekeken. We zien dat de bewoners aanmerkelijk minder overlast van groepen jongeren ervaren. In deze deelgemeenten wordt dan ook fors geïnvesteerd in de jeugd aanpak. Het totaalpakket aan maatregelen heeft in deze deelgemeenten een duidelijk zichtbaar resultaat.

In de deelgemeente Noord loopt ten slotte in de wijk het "Oude Noorden" het pilotproject Communities That Care. Communities that Care is een methodiek om veilige en leefbare wijken te ontwikkelen waarin kinderen en jongeren op een gezonde manier kunnen opgroeien. De belangrijkste kenmerken van de Communities that Care-aanpak zijn werken vanuit een gezamenlijke visie, stellen van prioriteiten, richten op resultaten, gebruik maken van effectief gebleken interventiemethoden en evalueren van de bereikte resultaten.

Tevens is in het Oude Noorden een Actieplan het Oude Noorden opgesteld. Als onderdeel van dit plan is in deze wijk een extra leerplichtambtenaar aangesteld, deze leerplichtambtenaar is aanwezig in de wijk en voert er een lik-op-stuk beleid uit. Ook in Delfshaven bestaat er een pilot Handhaving Leerplicht om spijbelaars direct aan te pakken.

3.7 Veilig Ondernemen

Diefstal van koopwaar en het bekladden van winkelpanden komen volgens ondernemers veel voor. Ook bedreiging en intimidatie van ondernemers is in veel winkelgebieden een groot probleem.

In het algemeen kan gezegd worden dat van de vormen van criminaliteit die het minst vaak voorkomen het meest aangifte wordt gedaan: van een geslaagde inbraak wordt het meest aangifte gedaan, bij diefstal van koopwaar en bedreiging en intimidatie veel minder en van het bekladden van winkelpanden is de aangiftebereidheid minimaal. Redenen om geen aangifte te doen, zijn veelal 'omdat de politie er toch niks aan doet' en 'omdat het te lang duurt op het politiebureau' genoemd.

Een groot aandeel ondernemers is van mening dat de veiligheid in het afgelopen jaar gelijkgebleven is. Een uitzondering is het winkelgebied Charlois waar 46% een verslechtering constateert. Bij het Centraal Station ziet 53% van de passanten een verbetering.

In alle onderzochte winkelgebieden worden veel maatregelen genomen om de veiligheid te verbeteren, gericht op onder meer toezicht en handhaving. Zo wordt in een aantal gebieden een toezichtmodel toegepast, waarin de politie, Stadstoezicht en in enkele gevallen een particuliere beveiligingsdienst samenwerken. Op het gebied van beheer en onderhoud vinden in samenwerking met ondernemers gerichte acties op Schoon en Heel plaats, bijvoorbeeld de aanpak van graffiti en bedrijfsafval en grondige schoonmaakbeurten in het winkelgebied. Daarnaast wordt in de winkelgebieden de verlichting verbeterd. Maatregelen gericht op winkels zijn onder meer agressie- of overvaltrainingen voor winkeliers en winkelscans. Ook worden de winkeliers geholpen met vereenvoudigde aangifte- en meldingsprocedures.

3.8 Veiligheid in het openbaar vervoer

Met conducteurs op de tram en met tourniquets op de metro wordt ingezet op het gesloten instapregime. In het kader van dit regime startte medio 2003 de instapcontrole op een 15-tal metrostations op bepaalde tijdstippen. Per eind november 2003 is op elke tramlijn een conducteur aanwezig. Ook zijn er extra controlebeambten en veiligheidsondersteuningsteams bijgekomen. In het kader van het Handhavingsarrangement werkt de RET samen met politie en justitie om de veiligheidsketen te kunnen waarborgen.

Het cameratoezicht is half 2002 van start gegaan. In 2002 leverde dit al een groot aantal extra waarnemingen op. Het aantal camera's in 2003 verdubbeld. Het percentage zwartrijders in de tram en de metro is sterk afgenomen evenals het aantal onveilige tramlijnen.

In het kader van gebiedsmanagement wordt door drie gebiedsmanagers, in samenwerking met andere partners van gemeentelijke afdelingen en deelgemeenten, gewerkt aan een wijkgerichte aanpak ter verbetering van de sociale veiligheid.

Om de veiligheidsaanpak in het openbaar vervoer te kunnen monitoren en eventueel aan te passen, wordt op dit moment een veiligheidsmonitor ontwikkeld. Met deze monitor wordt zowel de objectieve als de subjectieve kant van veiligheid bij de RET gemeten. Zo kan de invloed van maatregelen op incidenten en veiligheidsgevoelens worden vastgesteld. Hiermee zullen beleid, maatregelen en effecten met elkaar in verband worden gebracht.

3.9 Inzet van stadsmariniers

Voor de onveilige wijken is op basis van de uitkomsten van de Veiligheidsindex nagegaan wat de grootste problemen zijn en op welke veiligheidsaspecten de komende periode extra ingezet moet worden om de veiligheidssituatie in deze wijken te versterken. Hierbij is aan de aanpak van de drugsoverlast, jeugdproblematiek en het schonere en heler maken van de wijk de grootste prioriteit gegeven.

De meest overlastgevende drugsverslaafden worden behandeld en in een behandeltraject geplaatst. Ten aanzien van de jeugd worden in de onveilige wijken diverse maatregelen ontwikkeld om de overlast van deze groep te verminderen. Voor schonere en helere wijken worden in de onveilige gebieden extra milieucontroleurs aangesteld en de zwerfvuillocaties gericht aangepakt.

De tevredenheid met de eigen buurt is in Rotterdam fors toegenomen. Steeds minder mensen verhuizen na korte tijd.

4 Omgevingskenmerken

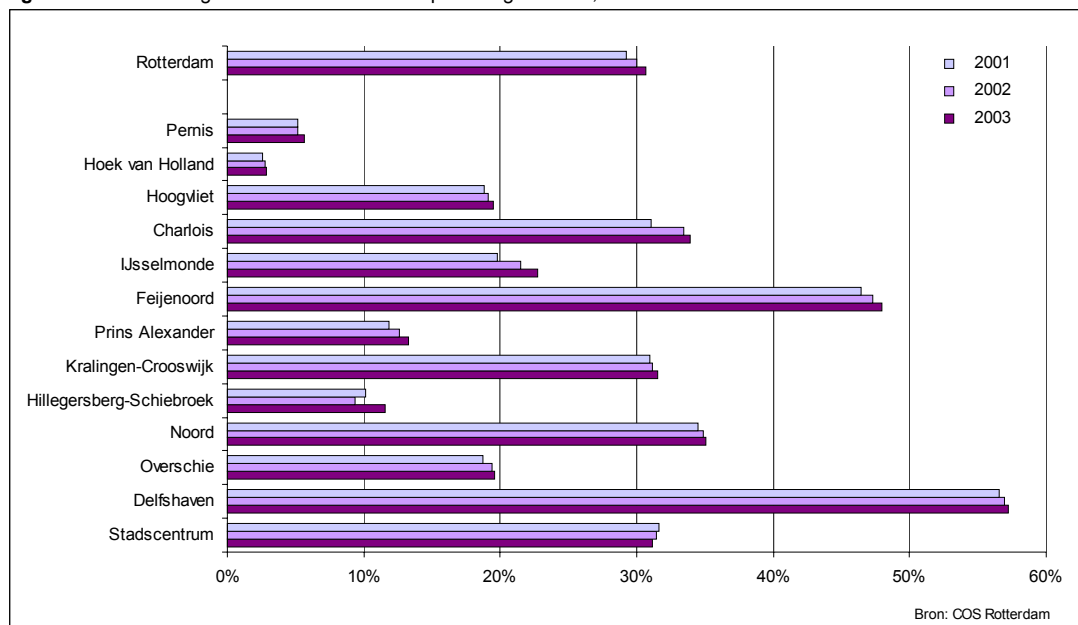
De gemeente Rotterdam bestaat uit 11 deelgemeenten, een Centrumraad en een Wijkraad van Pernis (hierna: 13 deelgemeenten). Zij zijn voor een groot deel zelf verantwoordelijk voor de veiligheid in hun wijken. De gemaakte afspraken met politie, justitie en gemeentelijke diensten zijn vastgelegd in 62 wijkveiligheidsactieprogramma's. Dit hoofdstuk belicht de verschillen in omgevingskenmerken, zoals omvang en samenstelling van de bevolking, percentage huurwoningen en de economische waarde van de woningen.

Samenstelling van de bevolking

Rotterdam kent een veelkleurige bevolking, de samenstelling daarvan verschilt per wijk enorm. Als naar de etnische minderheden³ gekeken wordt, blijkt 31% van de Rotterdammers tot een van deze bevolkingsgroepen te behoren. De reden dat hier juist deze groepen eruit gelicht worden, is omdat zij tot de doelgroepen van het Integratiebeleid van Binnenlandse Zaken horen. Ook in de integratiemonitor van het COS wordt deze definitie gehanteerd. Wanneer de overige niet-Nederlandse bevolkingsgroepen hierbij opgeteld worden, blijkt 47% van de Rotterdamse bevolking te bestaan uit inwoners van niet-Nederlandse komaf.

In onderstaande figuur is goed te zien dat de meeste etnische minderheden in Delfshaven wonen: meer dan de helft van de bevolking behoort tot een van de genoemde bevolkingsgroepen. Hoek van Holland heeft het kleinste aantal etnische minderheden (3%). Alleen in het Stadscentrum is een lichte daling te zien van het aandeel etnische minderheden in de bevolking. In alle overige deelgemeenten neemt hun aandeel toe of blijft constant.

Figuur 5 Percentage etnische minderheden per deelgemeente, 2001-2003

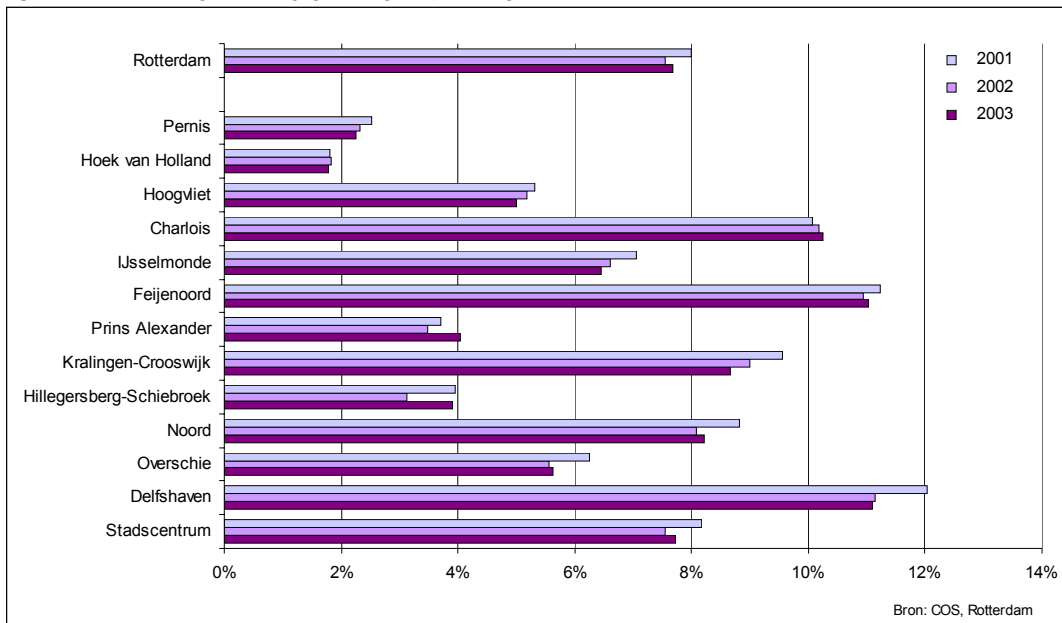

³ Tot de etnische minderheden worden personen gerekend die zelf geboren zijn (of een van beide ouders) in de volgende landen: de Nederlandse Antillen of Aruba, Suriname, Turkije, Marokko, Kaapverdië, Griekenland, Italië, (ex-)Joegoslavië, Portugal, Spanje en Tunesië. Zie ook definitielijst.

Percentage uitkeringsgerechtigden

Wanneer in een wijk veel mensen een uitkering⁴ ontvangen, ligt de welvaart in die wijk op een lager niveau dan in een wijk waar relatief weinig uitkeringsontvangers wonen.

Figuur 6 Percentage uitkeringsgerechtigden per deelgemeente, 2001-2003

Uit bovenstaande figuur is af te lezen dat het percentage uitkeringsgerechtigden in Rotterdam het afgelopen jaar iets is gestegen. 8% ontvangt een ABW- of IOAW-uitkering. In Pernis, Hoek van Holland, Hoogvliet, IJsselmonde, Kralingen-Crooswijk en Delfshaven is daarentegen een (lichte) daling waar te nemen. Een grote stijging heeft zich in Prins Alexander en Hillegersberg-Schiebroek voorgedaan. In Delfshaven en Feijenoord is het hoogste percentage uitkeringsontvangers te vinden (11%) en in Hoek van Holland en Pernis het laagste percentage (2%).

Sociale stabiliteit

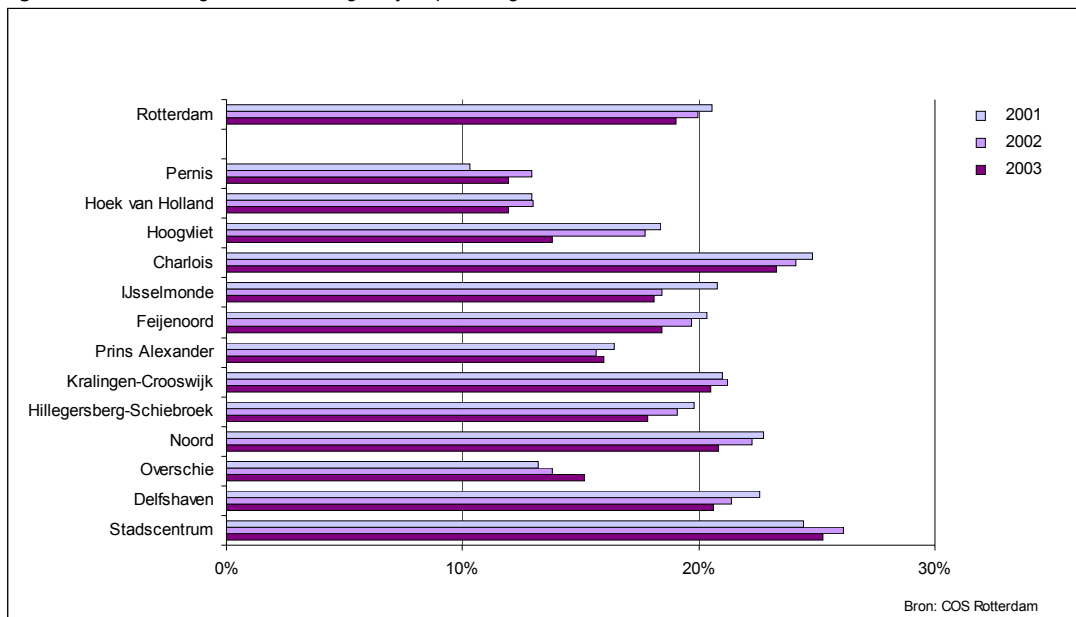
De sociale samenhang van een wijk is mede bepalend voor het gevoel van veiligheid dat burgers hebben. Uit onderzoek⁵ blijkt dat wanneer de sociale samenhang van een buurt laag is, de bewoners zich ook minder veilig voelen. Sociale samenhang wordt onder andere bepaald door de woontijd en het vertrek uit de buurt. Door vele verhuisbewegingen is het vaak niet goed mogelijk om tot een hechte sociale structuur in de wijk te komen. Mensen kennen elkaar nauwelijks en zijn minder geneigd iets voor hun buurt te doen. In onderstaande figuur is aangegeven welk percentage adressen korter dan twee jaar door dezelfde hoofdbewoner is bewoond.

⁴ Hierin worden ABW- en IOAW-uitkeringen gerekend.

⁵ "Voor het beleid achter de cijfers", Intomart 2000

Figuur 7 Percentage adresbezetting < 2 jaar per deelgemeente, 2001-2003

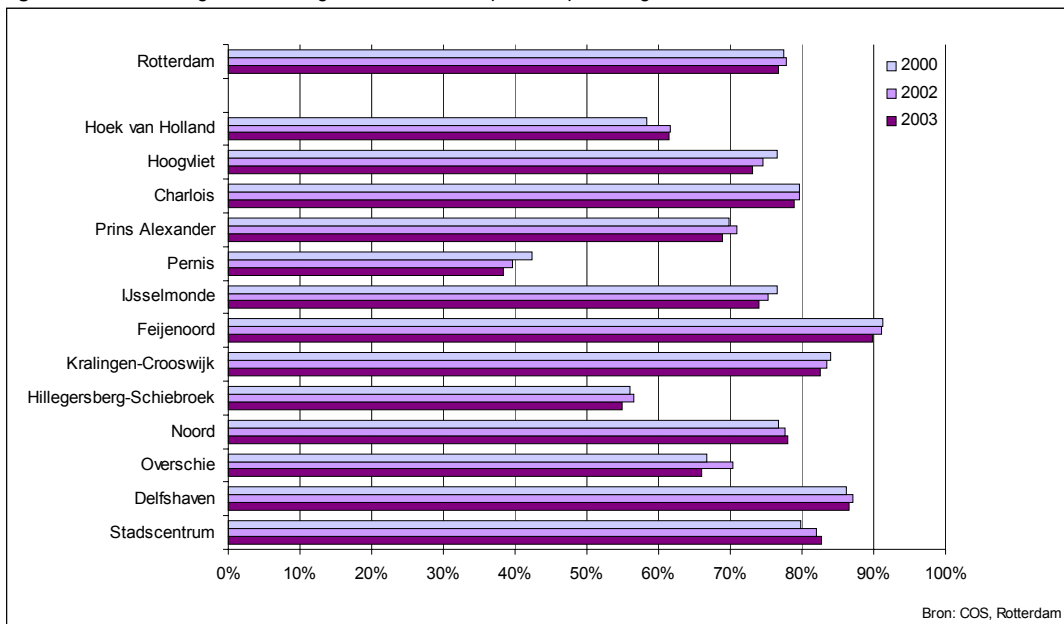
In 2003 wordt in Rotterdam 19% van de adressen korter dan twee jaar bewoond. In de figuur is goed te zien dat er een continue daling is van dit percentage. Het hoogste percentage adresbezettingen korter dan twee jaar is terug te vinden in het Stadscentrum (25%). Over het algemeen wonen mensen langer dan twee jaar op hetzelfde adres dan in 2002; uitzonderingen zijn de deelgemeenten Prins Alexander en Overschie. In Overschie komt het percentage weer iets hoger uit dan in 2000. Tot slot is in Hoogvliet een grote daling waar te nemen. Opvallend is dat in de wijken met de grootste mobiliteitsbewegingen, het percentage adressen dat voor een korte tijd wordt bewoond dit jaar verder afneemt.

Percentage huurwoningen

Mensen met koopwoningen zijn vaak meer betrokken bij de buurt dan mensen met huurwoningen. Ook blijkt uit onderzoek⁶ dat mensen met een koopwoning meer bereid zijn in hun buurt te investeren dan mensen met een huurwoning.

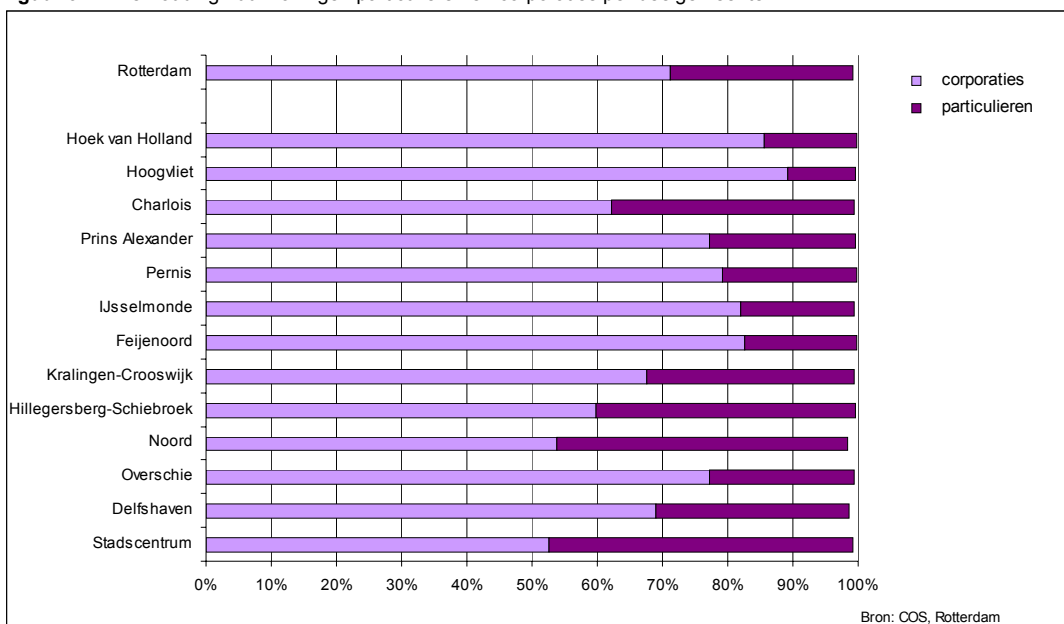
⁶ "Perspectief op wonen", VROM 2000

Figuur 8 Percentage huurwoningen in bezit van corporaties per deelgemeente, 2000-2003

In Rotterdam wordt 77% van de woningen verhuurd; ten opzichte van 2002 is hier sprake van een lichte daling. De meeste deelgemeenten laten een (lichte) daling zien van het percentage huurwoningen. In Kralingen-Crooswijk, Hillegersberg-Schiebroek, Noord, Delfshaven en het Stadscentrum is een (lichte) stijging waar te nemen. Het kleinste percentage huurwoningen is terug te vinden in Pernis, het grootste percentage in Feijenoord.

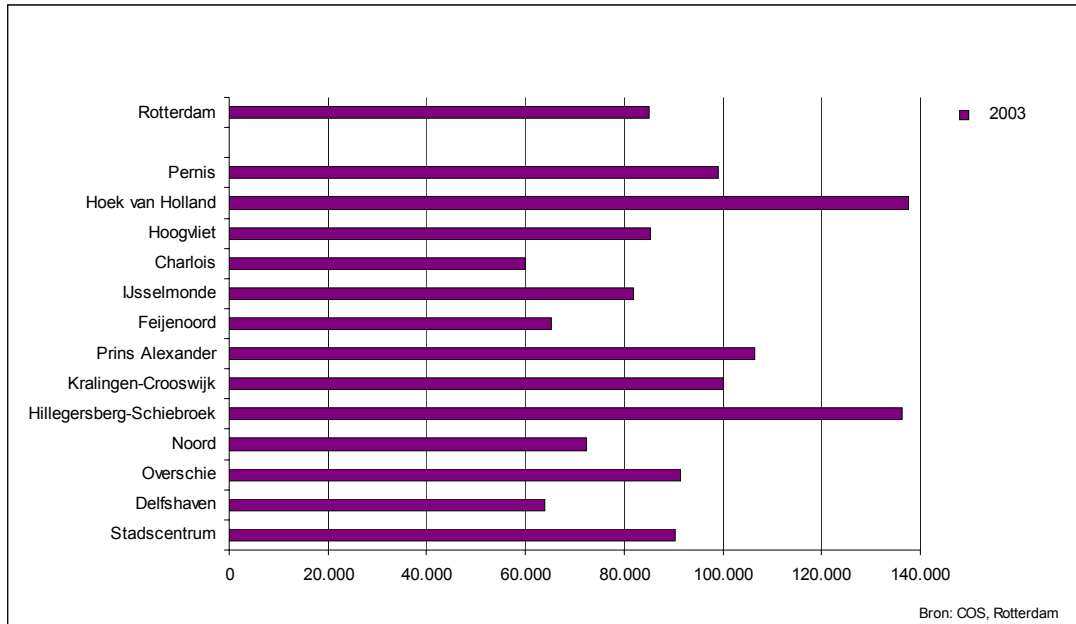
Figuur 9 Verhouding huurwoningen particulieren en corporaties per deelgemeente

Meer dan 70% van de huurwoningen is in handen van woningcorporaties. In het Stadscentrum en in Noord wordt iets meer dan de helft door de corporaties verhuurd en in Hoogvliet bijna 90%. Ook in Hoek van Holland zijn bijna alle huurwoningen in handen van de woningcorporaties.

Economische waarde van de woningen

Figuur 10 Gemiddelde waarde van de woningen per deelgemeente, 2003

De economische waarde van woningen komt als kengetal slechts één keer in de vier jaar beschikbaar. De stijging van de huizenprijzen heeft geen relatie met veiligheid of onveiligheid, maar uitsluitend met de economische situatie. Wel zeggen de cijfers iets over de onderlinge verhoudingen tussen de deelgemeenten. Zo staan de duurste huizen in Hoek van Holland (€ 138.000) en Hillegersberg-Schiebroek (€ 137.000) en de goedkoopste in Charlois (€ 60.000), Delfshaven (€ 64.000) en Feijenoord (€ 65.000). Gemiddeld kosten de huizen in Rotterdam € 85.000.

Het Stadscentrum wordt door steeds meer mensen als schoon ervaren.

5 Stadscentrum

Samenvatting

De vorig jaar ingezette verbetering van de veiligheidssituatie zet in 2003 versterkt door: de indexscore is 3,0 (was 2,3 in 2002). Daarmee is het Stadscentrum echter nog steeds een onveilig gebied.

In het Stadscentrum wordt een groot deel van de aangiften door passanten gedaan. Wanneer alleen het aantal aangiften dat door bewoners is gedaan in de index wordt opgenomen, stijgt de indexscore van het Stadscentrum naar een 3,2. De wijk Cool/Nieuwe Werk/Dijkzigt krijgt een indexscore van 3,1 in plaats van 2,7, en Stadsdriehoek/C.S. Kwartier heeft een indexscore van 4,1 in plaats van 3,9.

Het bewonersoordeel is op de meeste gebieden positiever geworden, dit geldt in het bijzonder voor woninginbraak. Het bewonersoordeel over overlast van dronken mensen op straat en over hondenpoep is verslechterd.

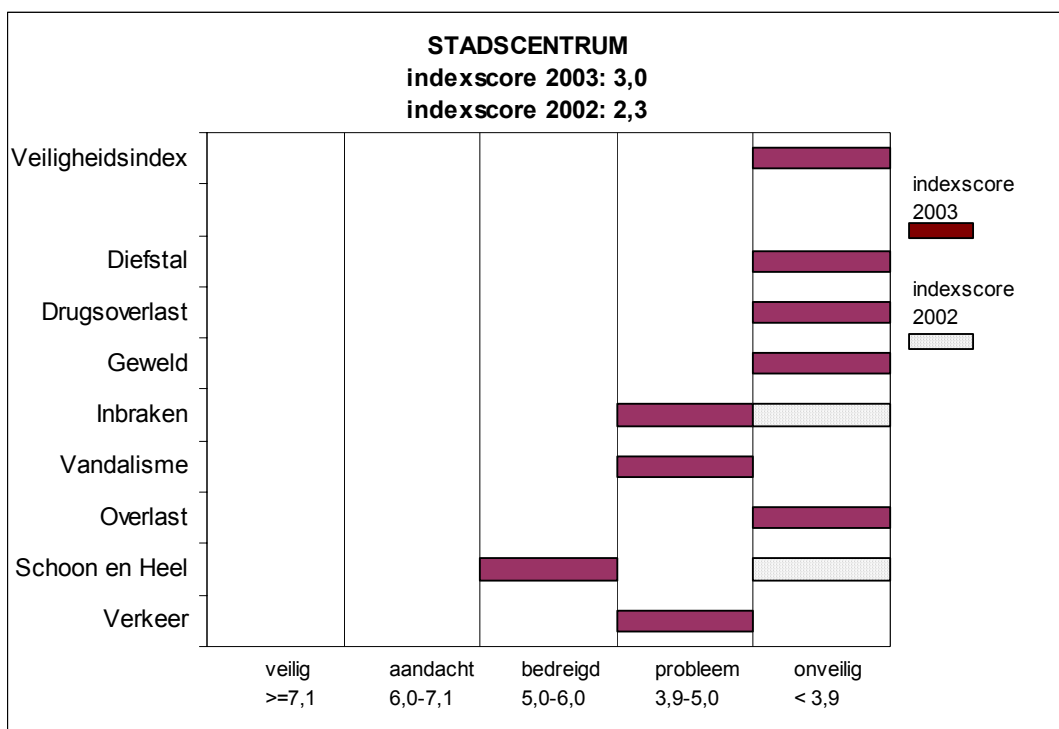
Het aantal aangiften en meldingen van bijna alle delicten is afgenomen.

Als grootste buurtproblemen noemt de bevolking: drugsoverlast (15%), vuil naast de container (8%) en diefstal uit auto's (6%).

Nadat de tevredenheid met de eigen buurt in 2001 was verslechterd, was er in 2002 sprake van een stabilisering. In 2003 is er zelfs een toename van de tevredenheid met de eigen buurt in het Stadscentrum (van 69% in 2002 naar 75% in 2003). In Rotterdam als geheel is eveneens sprake van een verbetering (van 68% naar 74%).

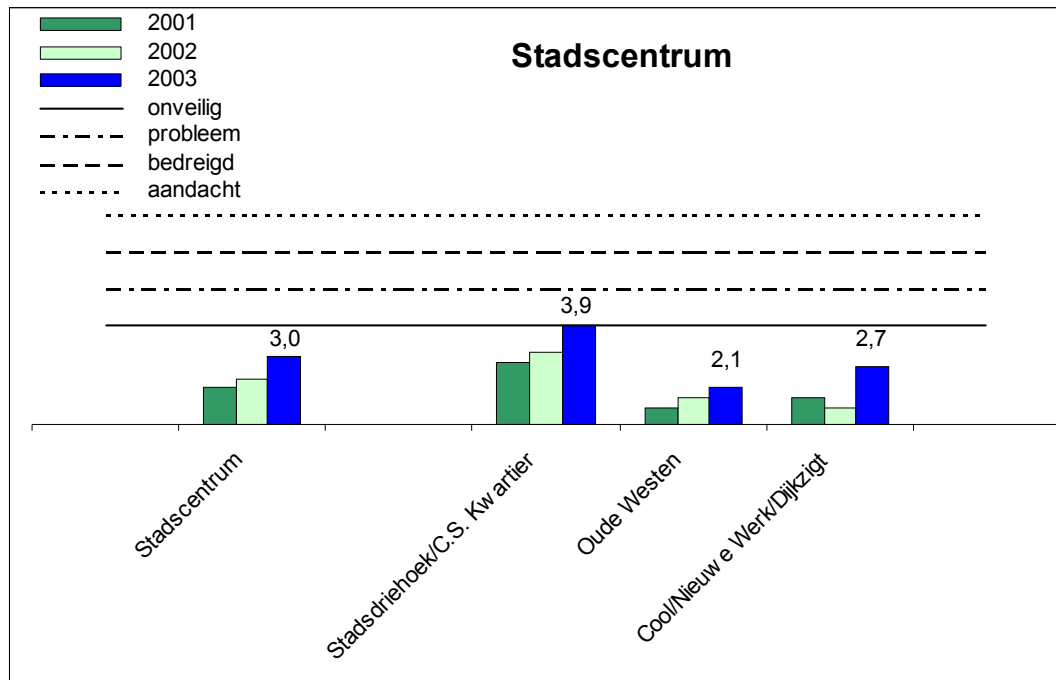
Het percentage inwoners dat tevreden is met het functioneren van de politie is in het Stadscentrum toegenomen van 45% in 2002 naar 50% in 2003. Stedelijk is dit percentage 49%.

Categorieveranderingen

Uit bovenstaande figuur blijkt dat voor inbraken en Schoon en Heel sprake is van een categorieverbetering. Voor inbraken omdat in het bijzonder het bevolkingsoordeel is verbeterd. De categorieverbetering voor Schoon en Heel komt doordat de score van de productnormering is gestegen en het bevolkingsoordeel over vervuiling op straat iets is verbeterd.

Figuur 11 Trendontwikkeling 2001-2003

Uit bovenstaande figuur blijkt dat de indexscore voor Stadsdriehoek/C.S. Kwartier in 2002 al heel licht was verbeterd. In 2003 is een sterke verbetering zichtbaar. Voor het Oude Westen is sprake van een continue lichte verbetering. Voor Cool/Nieuwe Werk/Dijkzigt is na een verslechtering in 2002, een sterke verbetering in 2003 zichtbaar.

Het aantal aangiften en meldingen van delicten is in het Stadscentrum over het algemeen hoger dan het stedelijke gemiddelde. Gezien de centrumfunctie van het gebied is dit echter niet verwonderlijk.

Diefstal (onveilig)

- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in Stadsdriehoek/C.S. Kwartier. Hier is het aantal aangiften sterk afgenomen en het bevolkingsoordeel positiever geworden.
- ▶ Voor alle wijken in het Stadscentrum is een verbetering van de score zichtbaar op diefstal. In geen van de wijken heeft dit echter geleid tot categoriewijzigingen.

Het aantal aangiften van diefstal is na een continue toename tot 2002, in 2003 zeer sterk afgenomen (van 528 aangiften per 1.000 inwoners in 2002 naar 355 in 2003). Het aantal aangiften is hiermee afgenomen tot onder het niveau van 2000. Opvallend is ook dat deze afname voor alle vormen van diefstal zichtbaar is.

Het percentage inwoners dat fietsendiefstal als een buurtprobleem ervaart, is na een toename in 2002, in 2003 nagenoeg gestabiliseerd (op 39%). Diefstal uit de auto wordt door een kleiner deel van de inwoners als een buurtprobleem ervaren dan in 2002 (afgenomen van 51% in 2002 naar 44% in 2003). Ook vernieling aan de auto wordt door een kleiner deel van de inwoners als een buurtprobleem ervaren dan in 2002 (afgenomen van 42% in 2002 naar 37% in 2003). In het Stadscentrum wordt diefstal als een groter buurtprobleem ervaren dan stedelijk.

Het slachtofferschap van diefstal uit de auto en vernieling aan de auto komt minder vaak voor.

Drugsoverlast (onveilig)

- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in Stadsdriehoek/C.S. Kwartier, waar het aantal meldingen sterk is afgenomen.
- ▶ In het Oude Westen is een lichte verslechtering zichtbaar, als gevolg van een negatiever bewonersoordeel en een toename van het aantal meldingen.

De afname van het aantal meldingen van drugsoverlast in 2002 is ook in 2003 doorgezet. In 2001 kwamen 26 meldingen van drugsoverlast per 1.000 inwoners binnen, in 2002 waren dit er 21 en in 2003 tenslotte 17.

De inwoners van het Stadscentrum ervaren drugsoverlast iets minder vaak als een buurtprobleem dan in 2002 (van 35% in 2002 naar 34% in 2003). Ook stedelijk is het percentage inwoners dat drugsoverlast als een buurtprobleem ervaart, licht afgenomen (tot 15% in 2003).

Geweld (onveilig)

- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in het Oude Westen. Hier is het aantal aangiften en meldingen afgenomen en het bevolkingsoordeel positiever geworden.

Het aantal aangiften van geweld is ten opzichte van 2002 afgenomen (van 73 per 1.000 inwoners in 2002 naar 67 in 2003), maar dit wordt geheel veroorzaakt door een afname van het aantal aangiften van straatroof. Het aantal aangiften van de overige vormen van geweld is toegenomen.

Het aantal meldingen van bedreiging en mishandeling is echter wel afgenomen van 93 naar 83 per 1.000 inwoners in 2003.

Bedreiging en tasjesroof worden door de inwoners van het Stadscentrum minder vaak als een buurtprobleem gezien dan in 2002 (respectievelijk afgenomen van 9% naar 7% en van 18% naar 15%). Het percentage inwoners dat geweldsdelicten als een buurtprobleem ervaart, is ongeveer stabiel op 16%. In het Stadscentrum wordt geweld als een groter buurtprobleem ervaren dan stedelijk.

Het percentage inwoners dat slachtoffer is geworden van geweld is ongeveer gelijk aan het percentage in 2002. Alleen voor bedreiging met geweld is een lichte afname van het slachtofferschap waarneembaar. De inwoners van het Stadscentrum worden vaker het slachtoffer van een geweldsdelict dan stedelijk.

Inbraken (verbetering van onveilig naar probleem)

- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in Cool/Nieuwe Werk/Dijkzigt. Hier is het bewonersoordeel sterk positiever geworden en het aantal aangiften afgenomen.
- ▶ Grootste verslechtering is zichtbaar in het Oude Westen, waar in het bijzonder het aantal aangiften is toegenomen.
- ▶ Categorieverbeteringen in Stadsdriehoek/C.S. Kwartier en Cool/Nieuwe Werk/Dijkzigt
- ▶ Categorieverslechtering in het Oude Westen

Het aantal aangiften van woninginbraak is vanaf 2001 afgenomen. Ook in 2003 is een afname te constateren (van 26 naar 22 aangiften per 1.000 adressen). Stedelijk is het aantal aangiften ongeveer vergelijkbaar met het aantal aangiften in het Stadscentrum. Ook het aantal aangiften van inbraak in bedrijfspanden is afgenomen ten opzichte van 2002 (van 252 aangiften per 1.000 bedrijfspanden in 2002 naar 219 in 2003). Het aantal aangiften van inbraak in garages en schuren is echter toegenomen van 13 naar 16 per 1.000 adressen in 2003.

In 2002 gaf 26% van de inwoners aan woninginbraak als een buurtprobleem te ervaren, in 2003 is dit afgenomen tot 18%. In het Stadscentrum is het percentage lager dan het stedelijke gemiddelde.

Het percentage slachtoffers van woninginbraak is ten opzichte van 2002 ongeveer gelijk gebleven. De inwoners van het Stadscentrum zijn echter wel minder het slachtoffer geworden van een poging tot woninginbraak. Slachtofferschap van (poging tot) woninginbraak is in het Stadscentrum ongeveer vergelijkbaar met het stedelijke gemiddelde.

Vandalisme (probleem)

- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in Stadsdriehoek/C.S. Kwartier. Hier is het slachtofferschap en het aantal meldingen afgenomen.
- ▶ Grootste verslechtering is zichtbaar in Cool/Nieuwe Werk/Dijkzigt, waar in het bijzonder het slachtofferschap is toegenomen.
- ▶ Categorieverbetering in Stadsdriehoek/C.S. Kwartier

Het aantal meldingen van vernieling is sinds 2001 elk jaar afgenomen. Ook in 2003 heeft deze ontwikkeling zich doorgezet (afname van 19 naar 16 meldingen per 1.000 inwoners). Het aantal meldingen van kleine buitenbranden is in het Stadscentrum licht toegenomen en hoger dan het stedelijke gemiddelde.

Vernieling van telefooncellen, bus- of tramhokjes wordt in 2003 (19%) door een veel kleiner deel van de inwoners van het Stadscentrum als een buurtprobleem ervaren dan in 2002 (25%). Dit percentage is lager dan het stedelijke gemiddelde, hoewel ook stedelijk een afname zichtbaar is. Ook het percentage inwoners dat bekladding als een buurtprobleem ervaart, is ten opzichte van 2002 afgenomen (van 40% in 2002 naar 37% in 2003). Stedelijk is dit percentage lager.

Het slachtofferschap van vernieling is ten opzichte van 2002 ongeveer stabiel gebleven en is hoger dan het stedelijke gemiddelde.

Overlast (onveilig)

- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in het Oude Westen, waar het bevolkingsoordeel positiever is geworden.
- ▶ Grootste verslechtering is zichtbaar in Stadsdriehoek/C.S. Kwartier, waar het bevolkingsoordeel negatiever is geworden.

Het aantal meldingen van overlast van uitgaansgelegenheden, burengerucht en overige overlast is afgenomen ten opzichte van 2002 (van 125 meldingen per 1.000 inwoners in 2002 naar 116 in 2003).

Overlast van dronken mensen wordt door een groter deel van de inwoners van het Stadscentrum als een buurtprobleem ervaren dan in 2002 (van 29% in 2002 naar 31% in 2003). De overige vormen van overlast (overlast van groepen jongeren (22%), lastig vallen op straat (15%) en overlast van omwonenden (14%)) worden in 2003 door een ongeveer even groot deel van de inwoners als een buurtprobleem ervaren als in 2002.

Schoon en Heel (verbetering van onveilig naar bedreigd)

- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in Cool/Nieuwe Werk/Dijkzigt. Hier zijn de scores voor Schoon en Heel gestegen en is het bevolkingsoordeel positiever geworden.
- ▶ Categorieverbetering in alle wijken

De score voor Schoon is verbeterd tot 3,8 (was 3,2) en voor Heel tot 3,7 (was ook 3,2). De stedelijke score voor Schoon is 3,9 en voor Heel 3,5.

Vervuiling op straat wordt in het Stadscentrum door een kleiner deel van de inwoners als een buurtprobleem ervaren dan in 2002 (van 58% in 2002 tot 54% in 2003). Hondenpoep wordt door een iets groter deel van de inwoners als een buurtprobleem ervaren (van 53% in 2002 naar 55% in 2003).

Gaten of verzakkingen in de bestrating wordt in het Stadscentrum door een aanzienlijk groter deel van de inwoners als een buurtprobleem ervaren dan stedelijk, terwijl vuil naast de container, wildplassen en vernield en kapot straatmeubilair door een vergelijkbaar deel van de inwoners als een buurtprobleem wordt ervaren.

Verkeer (probleem)

- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in het Oude Westen. Hier is het aantal meldingen afgenomen, het bewonersoordeel positiever geworden en het percentage slachtoffers afgenomen.
- ▶ Grootste verslechtering is zichtbaar in Stadsdriehoek/C.S. Kwartier. Hier is het slachtofferschap toegenomen en het bewonersoordeel over aanrijdingen negatiever geworden.
- ▶ Categorieverslechtering in Cool/Nieuwe Werk/Dijkzigt

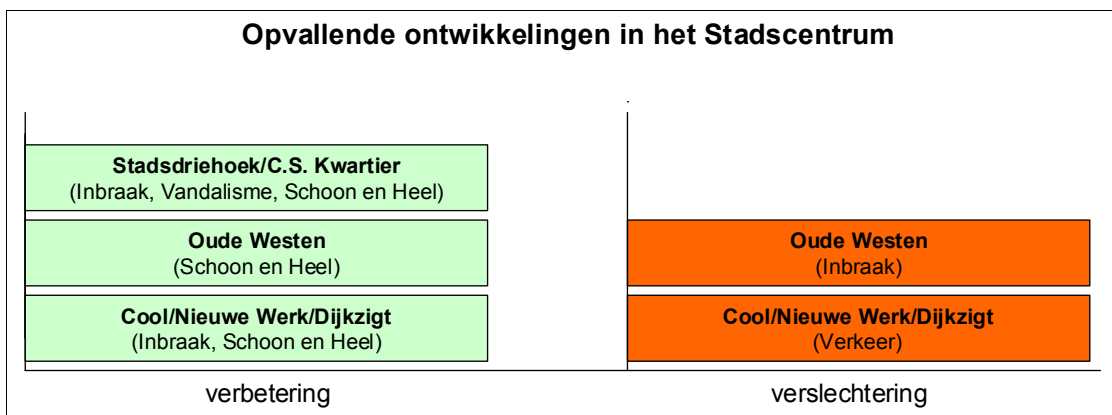
Het aantal meldingen van verkeersongevallen is sinds 2001 elk jaar afgenomen. Ook in 2003 is een afname te zien van 71 meldingen per 1.000 inwoners in 2002 naar 66 meldingen in 2003. Ook het aantal meldingen van verkeersoverlast is afgenomen ten opzichte van 2002 (van 27 naar 21 meldingen per 1.000 inwoners 2003).

Aanrijdingen worden in 2003 door een ongeveer even groot deel van de inwoners als een buurtprobleem ervaren als in 2002. Agressief verkeersgedrag wordt echter door een iets kleiner deel van de inwoners van het Stadscentrum als een buurtprobleem ervaren (van 34% in 2002 naar 32% in 2003).

Het slachtofferschap van een aanrijding waarbij de bestuurder is doorgereden, is ongeveer gelijk aan het slachtofferschap in 2002 en aan het stedelijke gemiddelde.

Grootste buurtproblemen

In de enquête is de bewoners ook gevraagd wat zij als het grootste buurtprobleem ervaren. Drugsoverlast (15% van de bevolking), vuil naast de container (8%) en diefstal uit auto's (6%) worden daarbij het meest genoemd.

Uit de bovenstaande figuur blijkt dat in alle wijken van het Stadscentrum voor één of meerdere elementen sprake is van een categorieverbetering. In het Oude Westen en Cool/Nieuwe Werk/Dijkzigt is daarnaast ook nog sprake van een categorieverslechtering.

Wijkveiligheidsaanpak

In deze paragraaf wordt een aantal maatregelen uit de wijkveiligheidsaanpak van het Stadscentrum genoemd, die een mogelijke bijdrage hebben geleverd aan de ontwikkelingen in veiligheid en leefbaarheid van het afgelopen jaar.

Toezicht en handhaving

Met een organisatorische wijziging van de inzet van de politie is meer toezicht in het Stadscentrum ontstaan. De wijkteamaanpak is hier een resultaat van. Deze aanpak zorgt voor meer aandacht voor handhaving en een meer wijkgerichte aanpak. Ook met behulp van Horecare wordt het toezicht geïntensiveerd. Horecare is erop gericht horeca-gelegenheden en bezoekers van horeca-gelegenheden te controleren. Tenslotte wordt ook met een extra inzet van toezichthouders het toezicht geïntensiveerd.

Om auto-inbraken tegen te gaan zijn waarschuwborden in twee talen geplaatst, als waarschuwing voor toeristen. Ook zijn flyers uitgedeeld aan bewoners en houdt de politie gerichte repressieve acties. Er wordt gericht actie ondernomen om parkeergarages veilig te maken. Initiatieven zijn een betere samenwerking tussen de verschillende partners, verscherpt toezicht, informatie-uitwisseling, het treffen van veiligheidsbevorderende maatregelen en het gezamenlijk voeren van een voorlichtingscampagne.

Een milieucontroleur deelt boetes uit en neemt het vuil direct mee.

Ook is een bedelverbod ingesteld in het Stadscentrum.

Sociaal, economisch en fysiek investeren

Om de verkeersveiligheid in het Stadscentrum te vergroten, worden in het hele gebied wegen, kruisingen en pleinen aangepast en op veel plaatsen worden 30-kilometerzones ingevoerd.

Om wildplassen tegen te gaan zijn in uitgaansgebieden uriliften geplaatst.

Veilig Ondernemen wordt in de winkelgebieden van het Stadscentrum uitgevoerd, met als doel winkelgebieden veiliger en aantrekkelijker te maken voor ondernemers en winkelend publiek (voor meer informatie hierover, zie hoofdstuk Veilig Ondernemen).

Beheer en onderhoud

Graffiti wordt in de hele deelgemeente aangepakt, evenals zwerfvuil. Door het plaatsen van ondergrondse containers wordt geprobeerd vervuiling op straat tegen te gaan. Om de hondenpoep tegen te gaan worden hondenuitlaatzones aangewezen. In het Oude Westen wordt ook opgetreden tegen huisvuil dat op verkeerde dagen wordt aangeboden.

Drugs

In het Oude Westen is een project gestart met als doel bewoners en ondernemers meer te betrekken bij het terugdringen van de drugsproblematiek. Ook worden door intensief samen te werken met verschillende partners overlastgevende drugsverslaafden in een strafrechtelijk of hulpverleningstraject geplaatst. In het Scheepvaartkwartier en Stadsdriehoek zijn acties van de politie in samenwerking met de Roteb opgezet tegen de overlast en vervuiling veroorzaakt door verslaafde daklozen die in de wijken slapen. In het gebied Stad en Cool Zuid onderneemt de politie actie ten aanzien van straatdealers en drugsgebruikers.

Geweld

In het Stadscentrum is een straatroofteam opgezet dat zich specifiek richt op tasjesdiefstal, zakkenrollerij en andere vormen van straatroof.

Jeugd

Er is een School Adoptie Plan (SAP) opgesteld, waarbij politiemensen lessen verzorgen aan groepen van de basisschool.

Het bevolkingsoordeel over drugsoverlast in Delfshaven wordt sinds 2001 ieder jaar positiever.

6 Delfshaven

Samenvatting

De vorig jaar ingezette verbetering van de veiligheidssituatie zet in 2003 door: de indexscore is 4,9 (was 4,2). Daarmee kan Delfshaven worden getypeerd als een probleem-deelgemeente.

Het bewonersoordeel is op de meeste gebieden positiever geworden, dit geldt met name voor drugsoverlast en diefstal uit de auto. Het bewonersoordeel over overlast (van dronken mensen op straat en omwonenden) en over agressief verkeersgedrag is verslechterd.

Het aantal aangiften van diefstal en het bevolkingsoordeel over diefstal is verbeterd.

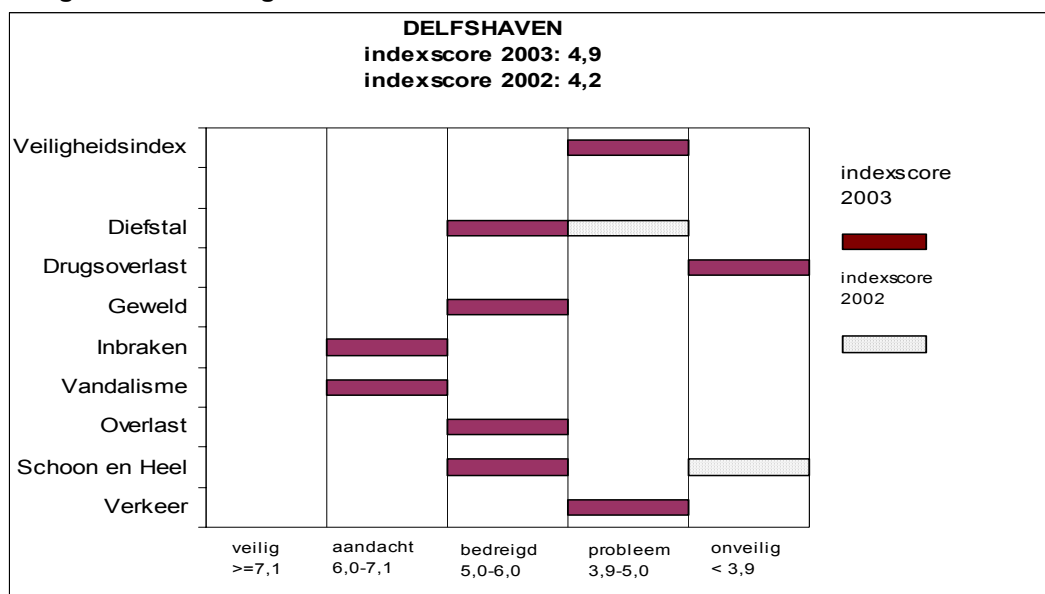
Ook over vervuiling op straat is het bevolkingsoordeel verbeterd, de score van de productnormering is gestegen.

Als grootste buurtproblemen noemt de bevolking: vervuiling op straat (13%), drugsoverlast (12%) en vuil naast de container (9%).

De tevredenheid met de eigen buurt is ten opzichte van vorig jaar toegenomen van 54% naar 64%, maar blijft lager dan het stedelijke gemiddelde van 74%.

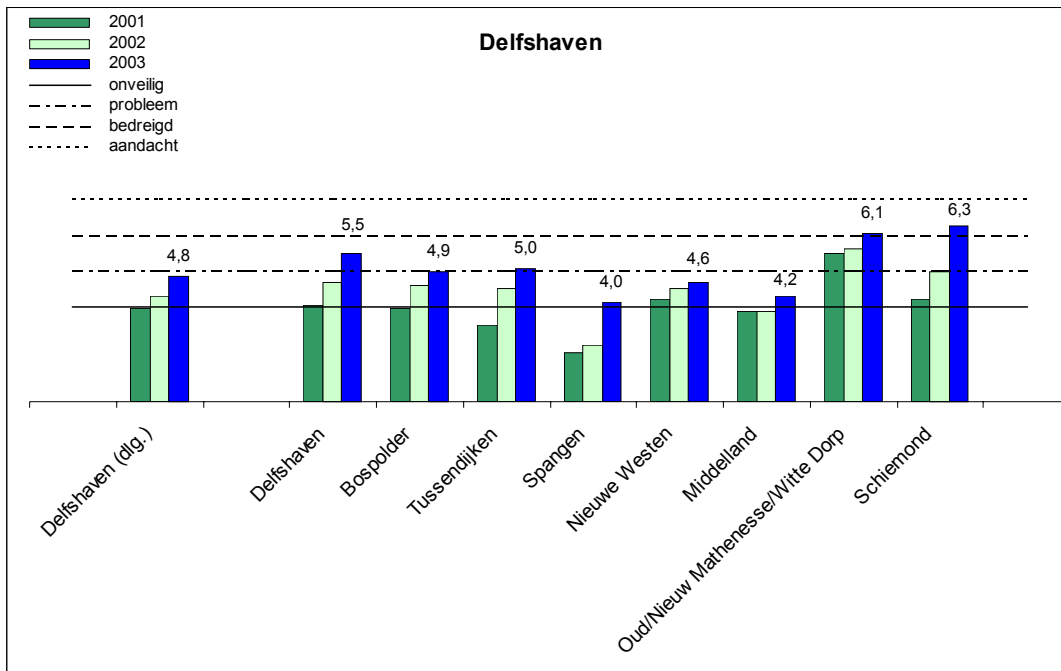
Het percentage inwoners dat tevreden is over het functioneren van de politie is toegenomen van 43% in 2002 naar 52% in 2003. Dit percentage is iets hoger dan het stedelijke gemiddelde (49%).

Categorieveranderingen

Uit bovenstaande figuur blijkt dat voor diefstal en Schoon en Heel sprake is van een categorieverbetering. Voor diefstal omdat met name het totaal aantal aangiften is afgenomen en het bevolkingsoordeel is verbeterd. De categorieverbetering voor Schoon en Heel wordt veroorzaakt doordat de score van de productnormering is gestegen en het bevolkingsoordeel over vervuiling op straat iets verbeterd is.

Figuur 12 Trendontwikkeling 2001-2003

Uit de bovenstaande figuur blijkt dat de indexscore voor alle wijken in de loop van de tijd continu is verbeterd. Met name in Spangen en Schiemond is de stijging ten opzichte van 2002 erg sterk, maar ook de deelgemeente Delfshaven gaat ten opzichte van 2001 door de categoriegrens heen.

Voor drie van de zes wijken waar de tussentijdse meting (zomer 2003) heeft plaatsgevonden is er sprake van een lichte trendbreuk. Voor zowel Delfshaven als het Nieuwe Westen kwam de indexscore in de zomer iets lager uit dan de indexscore van 2002 en 2003. In Middelland kwam de indexscore van de tussentijdse meting juist iets hoger uit dan de score van 2002 en 2003.

Diefstal (verbetering van probleem naar bedreigd)

- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in Schiemond. Hier is het aantal aangiften afgenomen en het bevolkingsoordeel verbeterd en positiever dan gemiddeld.
- ▶ Grootste verslechtering is zichtbaar in het Nieuwe Westen. Hier is het bevolkingsoordeel verbeterd en het slachtofferschap afgenomen.
- ▶ Categorieverbetering in Spangen, Middelland, Bospolder, Schiemond en Oud/Nieuw Mathenesse/Witte Dorp

De in 2002 ingezette afname van het *totaal* aantal aangiften van diefstal zet door: in 2003 is het aantal aangiften 53 per 1.000 inwoners (was 65). Alleen het aantal aangiften van diefstal van overige voertuigen en overige vermogensdelicten is ten opzichte van vorig jaar iets toegenomen. Het stedelijke gemiddelde blijft hoger dan het deelgemeentelijke gemiddelde.

Het bevolkingsoordeel over alle vormen van diefstal is ten opzichte van 2002 verbeterd. Het bevolkingsoordeel over diefstal uit de auto is verbeterd maar blijft met 31% negatiever dan het stedelijke oordeel (25%). Het percentage bewoners dat fietsendiefstal en/of vernieling aan de auto als een buurtprobleem ervaart is stabiel op 30%.

Het slachtofferschap van diefstal is afgenomen ten opzichte van 2002. Diefstal uit de auto en vernieling aan de auto is ten opzichte van 2002 afgenomen. Het percentage auto's en fietsen dat is gestolen, is juist toegenomen.

Drugsoverlast (onveilig)

- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in Schiedmond. Hier is het aantal meldingen afgenomen en het bevolkingsoordeel verbeterd.
- ▶ Categorieverbetering in het Nieuwe Westen, Schiedmond, Delfshaven en Tussendijken.

Het aantal meldingen van drugsoverlast in 2003 is met 13,4 per 1.000 inwoners aanzienlijk lager dan in de afgelopen jaren (in 2001 lag het aantal meldingen tweemaal hoger). Stedelijk is het aantal meldingen van drugsoverlast lager dan in Delfshaven.

Bij het Meldpunt Drugsoverlast is het totaal aantal meldingen ten opzichte van 2002 verdrievoudigd. Het Meldpunt zorgt ondermeer voor de dossiervorming waardoor een burgemeestersluiting mogelijk is. De aanwezigheid van dit Meldpunt stimuleert de meldingsbereidheid. Het Meldpunt geeft daarnaast ook alle binnengekregen meldingen door aan de politie.

In 2003 ervaart ruim een kwart van de inwoners in Delfshaven drugsoverlast als een vaak voorkomend buurtprobleem. Het bevolkingsoordeel over drugsoverlast wordt vanaf 2001 jaarlijks positiever maar blijft nog wel negatiever dan het stedelijke oordeel.

Geweld (bedreigd)

- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in Schiedmond. Hier is het aantal aangiften/ meldingen afgenomen en het bevolkingsoordeel verbeterd en positiever dan gemiddeld.
- ▶ Grootste verslechtering is zichtbaar in Middelland. Hier is het bevolkingsoordeel verslechterd. Zowel objectief als subjectief scoort Middelland slechter dan gemiddeld.
- ▶ Categorieverbetering in Spangen, Nieuwe Westen en Tussendijken
Categorieverslechtering in Middelland en Oud/Nieuw Mathenesse/Witte Dorp

Het aantal aangiften van geweld is ten opzichte van 2002 afgenomen van 9 naar 7 per 1.000 inwoners. Dit wordt geheel veroorzaakt door een afname van het aantal aangiften van straatroof (van 6,6 naar 4,8). Het aantal aangiften van zedenmisdrif en overval is stabiel of neemt iets toe (openlijke geweldpleging).

De in 2002 reeds ingezette afname van het aantal meldingen van bedreiging en mishandeling zet zich in 2003 verder door: van 33 naar 29 meldingen per 1.000 inwoners. Zowel het aantal aangiften als het aantal meldingen ligt in de deelgemeente boven het stedelijke gemiddelde.

De lichte toename van openlijke geweldpleging is mogelijk toe te schrijven aan de aanwezigheid van elkaar bestrijdende jeugdgroepen in het Nieuwe Westen.

Over bedreiging (5%) en tasjesroof (7%) is het bevolkingsoordeel in Delfshaven ten opzichte van 2002 verbeterd. Over tasjesroof is het deelgemeentelijke oordeel, net als in de voorgaande jaren, positiever dan het stedelijke oordeel. Over bedreiging is het oordeel vrijwel gelijk als het stedelijke oordeel. Over geweldsdelicten bleef het deelgemeentelijke oordeel stabiel en met 11% negatiever dan het stedelijke oordeel.

Voor zowel tasjesroof met geweld als voor mishandeling (beiden 1%) is het percentage bewoners dat zegt een of meerdere keren slachtoffer te zijn geweest ongeveer gelijk aan het percentage in 2002.

Alleen bij bedreiging met geweld (5%) zien we een lichte toename van het slachtofferschap. Stedelijk is het algemeen slachtofferschap van geweld lager dan in de deelgemeente.

Inbraken (aandacht)

- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in Middelland. Hier is met name het aantal aangiften en slachtofferschap van woninginbraken afgenomen.
- ▶ Grootste verslechtering is zichtbaar in Bospolder en Oud/Nieuw Mathenesse/Witte Dorp, waar met name het aantal aangiften is toegenomen.
- ▶ Categorieverbetering in Spangen, Middelland, Nieuwe Westen en Schiemond
- ▶ Categorieverslechtering in Bospolder

De afname in 2002 van het aantal aangiften van woninginbraken heeft zich in 2003 lichtjes doorgezet van 22 naar 21 per 1.000 adressen, stedelijk is dezelfde ontwikkeling zichtbaar. Het aantal aangiften van inbraken uit box/garage/schuur/tuinhuis is echter gestegen van 6 naar 11 per 1.000 adressen.

Het aantal aangiften van inbraak bij bedrijven en instellingen is gedaald en ligt met 183 per 1.000 bedrijfsvestigingen iets onder het stedelijke gemiddelde van 190.

Vanaf 2001 is het bevolkingsoordeel over woninginbraken jaarlijks verbeterd. In 2003 ervaart 15% van de bewoners woninginbraak als een vaak voorkomend buurtprobleem. Het stedelijke oordeel blijft negatiever dan het deelgemeentelijke oordeel.

In lijn met het verbeterde bevolkingsoordeel en het afnemend aantal aangiften van woninginbraken neemt ook het slachtofferschap van (poging tot) inbraak in de deelgemeente jaarlijks af.

Vandalisme (aandacht)

- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in Oud/Nieuw Mathenesse/Witte Dorp, waar met name het bevolkingsoordeel is verbeterd.
- ▶ Grootste verslechtering is zichtbaar in het Nieuwe Westen, waar met name het bevolkingsoordeel is verslechterd.

Het aantal meldingen van vernieling is sinds 2001 jaarlijks afgenomen naar 7 per 1.000 inwoners. Stedelijk is ook sprake van een continue afname. Het aantal meldingen stedelijk is vergelijkbaar met het deelgemeentelijke gemiddelde.

Het aantal meldingen van kleine buitenbranden in Delfshaven is met 1,3 per 0,1 hectare redelijk stabiel en is hoger dan het stedelijke gemiddelde (0,5 per 0,1 hectare).

Het bevolkingsoordeel over vandalisme wordt vanaf 2001 jaarlijks positiever, ook het stedelijke oordeel is verbeterd. Over bekladding is het oordeel in de deelgemeente met 24% iets negatiever dan in de rest van Rotterdam daartegenover staat dat men over vernieling (18%) positiever oordeelt.

Het slachtofferschap van vernieling is stabiel op 8% en is hoger dan het stedelijke gemiddelde.

Overlast (bedreigd)

- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in Schiemond. Hier is met name het aantal meldingen van burengerucht afgenomen en het bevolkingsoordeel verbeterd.
- ▶ Grootste verslechtering is zichtbaar in Bospolder. Hier is het aantal meldingen van burengerucht toegenomen en het bevolkingsoordeel verslechterd.
- ▶ Categorieverbeteringen in Spangen, Schiemond en Delfshaven
- ▶ Categorieverslechtering in Bospolder

Het aantal meldingen van overlast van uitgaansgelegenheden is ten opzichte van 2002 toegenomen van 3 naar 4 per 1.000 inwoners. Het aantal meldingen van burengerucht is weliswaar afgenomen maar blijft met 35 meldingen per 1.000 inwoners hoger dan het stedelijke gemiddelde. Het aantal meldingen van overige overlast in Delfshaven is met 16 per 1.000 inwoners onveranderd en is vergelijkbaar met het stedelijke gemiddelde.

In Delfshaven is het oordeel over dronken mensen op straat (11%) en overlast van omwonenden (14%) ten opzichte van vorig jaar verslechterd en negatiever dan het stedelijke oordeel. Op straat lastig gevallen worden, wordt net als in 2002 door een op de tien bewoners ervaren als een vaak voorkomend buurtprobleem. Ook dit oordeel is negatiever dan het stedelijke oordeel.

Een op de vijf bewoners ervaart over jongerenoverlast als een buurtprobleem, dit oordeel is vergelijkbaar met dat van vorig jaar en met het stedelijke gemiddelde.

Schoon en Heel (verbetering van onveilig naar bedreigd)

- ▶ Grootste stijgers zijn Delfshaven en Oud/Nieuw Mathenesse/Witte Dorp. Hier zijn de scores op de productnormeringen gestegen en is het bevolkingsoordeel verbeterd.
- ▶ Categorieverbetering in alle wijken, met uitzondering van Spangen en Bospolder

De scores voor Schoon (3,7) en Heel (3,6) zijn in Delfshaven verbeterd. De stedelijke score voor Schoon (3,9) is iets hoger en voor Heel (3,5) iets lager.

Vervuiling op straat wordt in Delfshaven door 54% van de inwoners als een buurtprobleem ervaren (was 57%). Het stedelijke oordeel is positiever en is eveneens verbeterd. Hondenpoep wordt net als in 2002 door de helft van de inwoners als een buurtprobleem ervaren. Stedelijk is dit percentage ongeveer gelijk gebleven maar is het iets lager dan in Delfshaven. Alleen over wildplassen is het oordeel in de deelgemeente met 19% positiever dan het stedelijke gemiddelde (25%). Over vuil naast de container en gaten of verzakking in de bestrating is het oordeel negatiever dan het stedelijke gemiddelde. Het oordeel over vernield en kapot straatmeubilair komt overeen met het stedelijke oordeel.

Verkeer (aandacht)

- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in Bospolder. Hier is met name het aantal meldingen van verkeersongevallen en het percentage slachtoffers afgenomen.
- ▶ Grootste verslechtering is zichtbaar in het Nieuwe Westen. Hier is het bevolkingsoordeel verslechterd en het percentage slachtoffers toegenomen.
- ▶ Categorieverbetering in Bospolder
- ▶ Categorieverslechtering in het Nieuwe Westen

Het aantal meldingen van verkeersongevallen is sinds 2001 elk jaar afgenomen. Ook in 2003 zien we een afname naar 23 meldingen per 1.000 inwoners. Stedelijk is ook een afname zichtbaar en is het aantal meldingen vergelijkbaar met het deelgemeentelijke gemiddelde. Ook het aantal meldingen van verkeersoverlast is ten opzichte van 2002 afgenomen. Stedelijk is dit aantal ook afgenomen en lager dan in Delfshaven.

Aanrijdingen worden in 2003 door een ongeveer even groot deel van de inwoners als een vaak voorkomend buurtprobleem ervaren als in 2002, namelijk 13%. Stedelijk wordt het door een iets kleiner deel van de inwoners als een buurtprobleem ervaren en is het oordeel positiever dan in Delfshaven. Het bewonersoordeel over agressief verkeersgedrag is iets verslechterd, ongeveer eenderde van de bewoners ervaart het in 2003 als een vaak voorkomend buurtprobleem. Ook hier is het stedelijke oordeel positiever.

Het slachtofferschap van een aanrijding waarbij de bestuurder is doorgereden is stabiel maar is hoger dan het stedelijk slachtofferschap.

Grootste buurtproblemen

In de enquête is de bewoners ook gevraagd wat zij als grootste buurtprobleem ervaren. Vervuiling op straat (13%), drugsoverlast (12%) en vuil naast de container (9%) worden daarbij het meest genoemd.

Opvallende ontwikkelingen in Delfshaven	
Oud/Nieuw Mathenesse/ Witte Dorp (Schoon en Heel)	Oud/Nieuw Mathenesse/Witte Dorp (Geweld)
Nieuwe Westen (Geweld, Inbraken, Schoon en Heel)	Nieuwe Westen (Verkeer)
Spangen (Diefstal, Drugsoverlast, Geweld, Inbraken, Overige Overlast)	
Middelland (Diefstal, Inbraken, Schoon en Heel)	Middelland (Geweld)
Bospolder (Diefstal, Overige Overlast, Verkeer)	Bospolder (Inbraak, Overige Overlast)
Schiemond (Diefstal, Drugsoverlast, Inbraken, Overige Overlast, Schoon en Heel)	
Delfshaven (Drugsoverlast, Overige Overlast, Schoon en Heel)	
Tussendijken (Drugsoverlast, Geweld, Schoon en Heel)	
verbetering	verslechtering

Uit bovenstaande figuur blijkt dat in alle wijken voor één of meerdere elementen sprake is van een categorieverbetering. In vier wijken is daarnaast sprake van een categorieverslechtering.

In Bospolder is zowel inbraken (toegenomen aantal aangiften, verslechterd bevolkingsoordeel en een toegenomen slachtofferschap) als overlast verslechterd (meer meldingen van burengerucht en slechter bevolkingsoordeel).

Wijkveiligheidsaanpak

In deze paragraaf wordt een aantal maatregelen uit de wijkveiligheidsaanpak van Delfshaven genoemd, die een mogelijke bijdrage hebben geleverd aan de ontwikkelingen in veiligheid en leefbaarheid van het afgelopen jaar.

Toezicht en Handhaving

Begin 2003 is structureel ingezet op het bestrijden van straatroof. Per wijk wordt hiertoe gericht samengewerkt tussen politie, Stadstoezicht en wijkcoördinatoren. Daarnaast is extra toezicht ingezet op de concentratie van coffeeshops in het Nieuwe Westen rond de Duystraat, Nieuwe Binnenweg en de Heemraadstraat en omgeving. Bovendien is preventief fouilleren is ingezet in de risicogebieden Middelland en Nieuwe Westen.

In 2003 is het Toezichtsmodel Spangen operationeel geworden. Binnen nauwe samenwerkingsafspraken wordt door de verschillende toezichthouders gericht gehandhaafd. Tweemaal per jaar worden in alle wijken van Delfshaven gerichte integrale horeca-acties gehouden. Deze acties betreffen onder andere controle op de naleving van wetgeving (horecaverunningen), illegale bedrijfsvoering, illegaliteit etc.

Een belangrijk speerpunt van aanpak in Delfshaven is de integrale pandenaanpak in de Mathenesserweg, Mathenesserdijk, Grote Visserijstraat, de hotspotsgebieden in Spangen, Tussendijken, Nieuwe Binnenweg en ad hoc acties in Middelland. Tot slot is in de hotspotsaanpak van de stadsmarinier toezicht en handhaving in 2003 prominent ingezet.

Onderhoud en beheer

De deelgemeente heeft op wijkniveau zwaar ingezet op de aanpak in het kader van Schoon en Heel. Er zijn maatafspraken gemaakt met de Roteb en er wordt structureel gemonitord. Voorts zijn ondernemers geactiveerd afvalcontracten af te sluiten met de Roteb. Ook is een proefproject van 2 à 3 maanden met hondenpoepzakjes in 2003 ingezet in Historisch Delfshaven.

Delfshaven participeert in Resultaat op Straat. Zo zijn in nauwe samenwerking met Gemeentewerken in 2003 de ergste gaten in de straten hersteld (wijkgerichte aanpak) en is op tien plekken in Delfshaven graffiti verwijderd. Ook loopt in de deelgemeente een campagne Schoon: een samenwerkingsproject van de deelgemeente, Gemeentewerken, Roteb en politie in de wijken Middelland, het Nieuwe Westen en Bospolder. Voorts is in Spangen, Middelland en Tussendijken veel aandacht besteed aan de verbetering van de openbare verlichting op straten.

Blitz to Bloom is een samenwerkingsproject (politie, deelgemeente, Roteb, gemeentewerken en Stadstoezicht) in Middelland en Het Nieuwe Westen. Blitz to Bloom komt er op neer dat in een bepaalde periode veel medewerkers van overheidsorganisaties in een afgebakend gebied intensief met elkaar samenwerken. De politie loopt door de wijken om algemene controles uit te voeren, zoals het inventariseren van fietswrakken en het aanspreken van rondhangende jeugd. Daarna komen Gemeentewerken en Roteb in actie om straten te repareren en afval te verwijderen.

Vanuit de stadsmarinier is in de deelgemeente ingezet op bouw- en slooplocaties in Spangen, Tussendijken en Middelland waarbij onder andere wordt gewerkt aan beheer- en inrichtingsplannen.

Sociaal, economisch en fysiek investeren

In Bospolder is de woninginbraak teruggedrongen en in alle wijken wordt daar waar nodig het hang- en sluitwerk verbeterd.

Drugs

De drugsproblematiek in de deelgemeente wordt op meerdere fronten tegelijkertijd aangepakt. Zo worden via een zorg-, drang- of dwangtraject de overlastgevende en zorgmijdende verlaafden van de straat gehaald in de zogenaamde Persoonsgerichte Aanpak (PGA). In Spangen (Van Lennepstraat) en omgeving Keilehaven wordt de drugsoverlast al geruime tijd bestreden. Een ander voorbeeld is de Alijda (pandenaanpak), waarbij dealers en runners via een integrale aanpak worden benaderd, tevens worden 'malafide' huiseigenaren aangepakt. De extra inzet in Spangen (Van Lennepstraat) heeft inmiddels ertoe geleid dat de drugsoverlast daadwerkelijk is verminderd.

Jeugd

Vanuit de deelgemeente is in 2003 de Groepsaanpak gecoördineerd. Hierbij werken partners op wijkniveau aan het 'pellen' van groepen hinderlijke of overlastgevende jongeren. De sluiting van een overlastgevende horeca-gelegenheid in Spangen heeft effect gehad op een rustiger straatbeeld. Daarnaast is in de zomer naast de Zomeraanpak expliciet aandacht besteed aan het aanpakken van de jeugdoverlast in Spangen en overige wijken in Delfshaven.

Het School Adoptie Plan (SAP), waarbij politiemensen lessen verzorgen aan de groepen 7 en 8 van de basisschool over onder ander geweld, openbaar vervoer en vuurwerk wordt nog steeds uitgevoerd. Daarnaast vindt het Overleg Veilige School plaats in de wijken Oud Mathenesse, Spangen, het Nieuwe Westen en Middelland. Dit is een integraal overleg waar scholen voor het basis- en voortgezet onderwijs samenwerken met de deelgemeente, politie, RET, JIB, DSO en Stadstoezicht. Op de agenda van het overleg staat ook de methodiek Veilig op School, SAP en het Marietje Kesselsproject.

De strijd tegen graffiti levert resultaat op.

7 Charlois

Samenvatting

In 2003 valt Charlois in de categorie bedreigd, in de drie voorgaande jaren werd de deelgemeente nog getypeerd als een probleemgebied. De indexscore is 5,1 (was 4,7).

In de wijk Zuidplein met het gelijknamige winkelcentrum wordt een stuk veiliger wanneer de aangiften van passanten buiten beschouwing worden gelaten. Hierbij is er tevens sprake van een categoriewijziging, zodat de wijk Zuidplein een probleemwijk zou zijn (de score op de index wordt in plaats van 3,7, 4,2).

Het bewonersoordeel is op het gebied van drugsoverlast, geweld en overlast is verslechterd maar over diefstal, vandalisme en vervuiling op straat is het oordeel juist verbeterd.

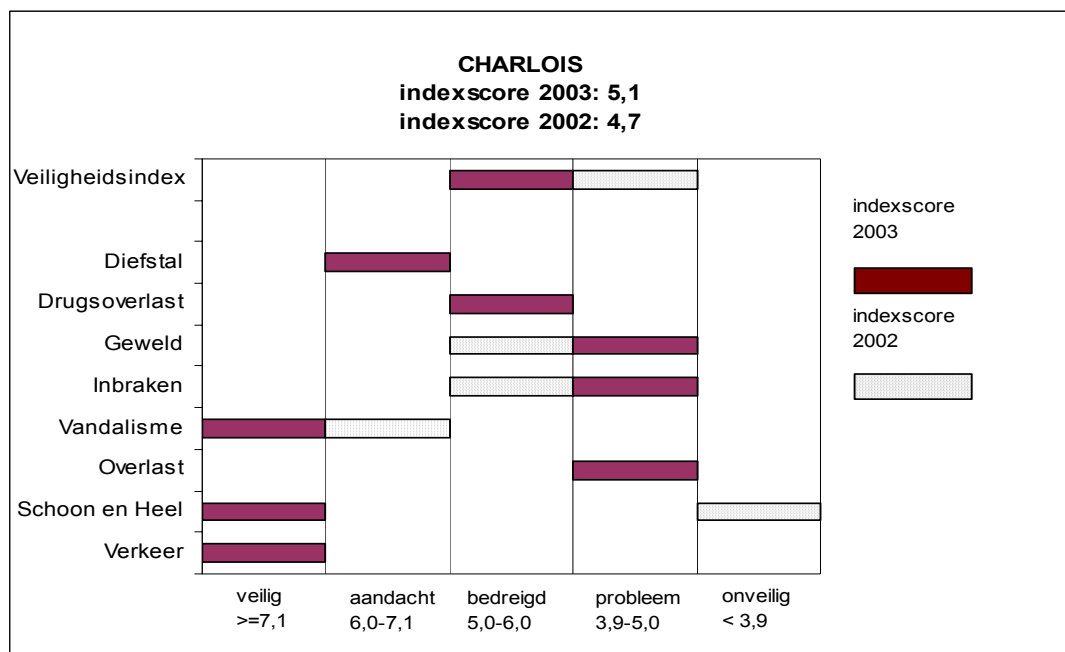
Het totaal aantal aangiften en meldingen van geweld is toegenomen. Ook het aantal aangiften woninginbraken en inbraak in garages en schuren is toegenomen. Van vernielingen en verkeersoverlast is het juist afgenomen.

Als grootste buurtproblemen noemt de bevolking: vuil naast de container (14% van de bewoners), overlast van groepen jongeren (9%) en vervuiling op straat (8%).

De tevredenheid met de eigen buurt is ten opzichte van vorig jaar toegenomen van 55% naar 59%, maar blijft lager dan het stedelijke gemiddelde van 74%.

Het percentage inwoners dat tevreden is over het functioneren van de politie is toegenomen van 40% in 2002 naar 48% in 2003. Dit percentage is vergelijkbaar met het stedelijke gemiddelde (49%).

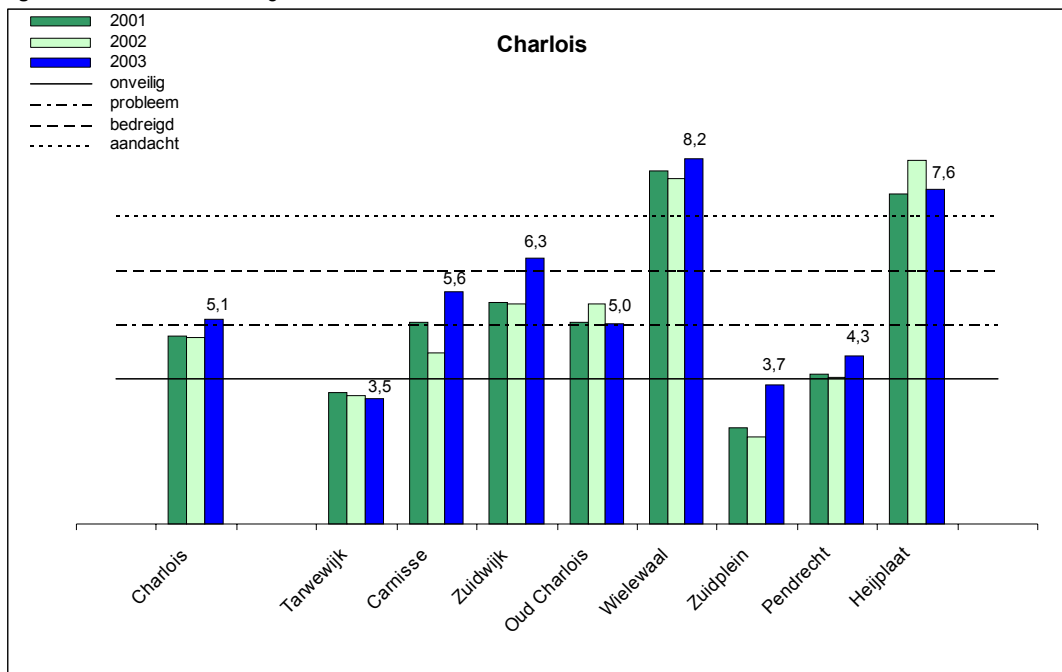
Categorieveranderingen

Uit bovenstaande figuur blijkt dat voor Vandalisme en Schoon en Heel sprake is van een categorieverbetering, maar voor geweld en inbraken is er juist sprake van een categorieverslechtering.

Voor vandalisme is sprake van een verbetering omdat het totaal aantal meldingen is afgenomen, het bevolkingsoordeel is verbeterd en het slachtofferschap is afgenomen. De categorieverbetering voor Schoon en Heel komt met name omdat de score van de productnormering is gestegen en omdat het bevolkingsoordeel over vervuiling op straat is verbeterd. De verslechtering bij geweld komt met name omdat het aantal aangiften en meldingen is toegenomen en het bevolkingsoordeel is verslechterd. De verslechtering bij inbraken komt met name omdat het aantal aangiften van woninginbraak en inbraak uit garage en schuren is toegenomen.

Figuur 13 Trendontwikkeling 2001-2003

Uit de bovenstaande figuur blijkt dat de indexscores voor de meeste wijken ten opzichte van de voorgaande jaren is gestegen, alleen in Tarwewijk is de score 0,1 lager en in Oud-Charlois blijft de score gelijk. De grootste verbetering is zichtbaar in Zuidplein en Zuidwijk. Wielewaal is overduidelijk de veiligste wijk binnen de deelgemeente. In Oud Charlois en Heijplaat is de indexscore 2002 hoger dan die van de overige jaren. Heijplaat is echter de enige wijk waar de indexscore significant is afgenomen ten opzichte van 2002.

Diefstal (aandacht)

- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in Carnisse. Hier is het bevolkingsoordeel verbeterd en het percentage slachtoffers gedaald.
- ▶ Grootste verslechtering is zichtbaar in Oud Charlois. Hier is het bevolkingsoordeel verslechterd en het percentage slachtoffers van diefstal gestegen.
- ▶ Categorieverbetering in Carnisse, Zuidwijk en Pendrecht
- ▶ Categorieverslechtering in Oud Charlois

Het totale aantal aangiften van diefstal in 2003 was net als vorig jaar 57 per 1.000 inwoners. Het aantal aangiften van diefstal uit auto's en van overige vermogensdelicten neemt af. Voor de overige vormen van diefstal is sprake van een toename. Het stedelijke gemiddelde in 2003 is 67 (was 77).

Het bevolkingsoordeel over diefstal is in 2003 nauwelijks veranderd ten opzichte van vorig jaar, ruim een kwart van de bewoners ervaart diefstal als een vaak voorkomend buurtprobleem. Het stedelijke oordeel is iets positiever.

Het slachtofferschap van diefstal is afgenomen ten opzichte van 2002.

Drugsoverlast (bedreigd)

- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in Carnisse. Hier is het aantal meldingen afgenomen en het bevolkingsoordeel verbeterd.
- ▶ Grootste verslechtering is zichtbaar in Tarwewijk. Hier is het aantal meldingen toegenomen en het bevolkingsoordeel verslechterd.
- ▶ Categorieverbetering in Carnisse en Zuidwijk
- ▶ Categorieverslechtering in Oud Charlois en Heijplaat

Het aantal meldingen van drugsoverlast in 2003 was 3,1 per 1.000 inwoners en is ten opzichte van 2002 redelijk stabiel. Het stedelijke gemiddelde is afgenomen van 4,5 naar 3,4 meldingen per 1.000 inwoners.

Bedroeg in 2001 het aantal klachten over drugsoverlast bij het Meldpunt Drugsoverlast 174, in 2002 nam dit aantal af tot 125, terwijl 2003 een stijging tot 158 te zien gaf. Een mogelijke verklaring voor deze stijging is dat de meldingsbereidheid van de bewoners en ondernemers van drugsoverlast is toegenomen.

Ruim één op de vijf bewoners (22%) ervaart drugsoverlast als een vaak voorkomend buurtprobleem. In 2002 was dit oordeel iets milder. Ongeveer 15% van alle Rotterdammers ervaart drugsoverlast als een buurtprobleem.

Geweld (van bedreigd naar probleem)

- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in Zuidwijk. Hier is het aantal aangiften en meldingen licht afgenomen, het bevolkingsoordeel verbeterd en het percentage slachtoffers afgenomen.
- ▶ Grootste verslechtering is zichtbaar in Oud Charlois. Hier is het aantal aangiften en meldingen toegenomen, het bevolkingsoordeel verslechterd en het percentage slachtoffers toegenomen.
- ▶ Categorieverbetering in Carnisse en Zuidwijk
- ▶ Categorieverslechtering in Tarwewijk en Oud Charlois

Het totaal aantal aangiften van geweld is ten opzichte van 2002 afgenomen van 6 naar 4 per 1.000 inwoners. Dit wordt veroorzaakt door een afname van het aantal aangiften van openlijke geweldpleging (van 0,6 naar 0,2) en overvallen (van 1,5 naar 0,1). Het aantal aangiften van zedenmisdrijf is stabiel en van straatroof neemt het aantal aangiften toe van 2,8 naar 3,4 per 1.000 inwoners. Het aantal meldingen van bedreiging en mishandeling is iets toegenomen.

Over bedreiging (9%) en geweldsdelicten (19%) is het bevolkingsoordeel in Charlois ten opzichte van 2002 verslechterd, stedelijk is het oordeel verbeterd. Over tasjesroof (15%) is het deelgemeentelijke oordeel stabiel en het blijft negatiever dan het stedelijke oordeel. Het percentage bewoners dat aangeeft een of meerder keren slachtoffer te zijn geweest van tasjesroof zonder geweld is toegenomen van 1,5% naar 2,4%.

Inbraken (verbetering van probleem naar bedreigd)

- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in Zuidplein. Hier is met name het bevolkingsoordeel over woninginbraken verbeterd en het percentage slachtoffers van (poging) tot inbraak afgenomen.
- ▶ Grootste verslechtering is zichtbaar in Pendrecht. Hier is het aantal aangiften toegenomen, het bevolkingsoordeel verslechterd en het percentage slachtoffers van woninginbraak toegenomen.
- ▶ Categorieverbetering in Carnisse en Zuidplein
- ▶ Categorieverslechtering in Tarwewijk en Pendrecht

Het totaal aantal aangiften van woninginbraken was 25 per 1.000 adressen. Ten opzichte van vorig jaar is het aantal aangiften voor het eerst in drie jaar toegenomen. Het aantal aangiften van inbraken uit garages en schuren neemt vanaf 2001 jaarlijks toe. Alleen het aantal aangiften van inbraak bij bedrijven en instellingen neemt vanaf 2001 jaarlijks af.

Het bevolkingsoordeel over woninginbraken is redelijk stabiel: 22% ervaart het als een vaak voorkomend buurtprobleem, het stedelijke gemiddelde is vergelijkbaar. Het percentage bewoners dat zegt één of meerdere keren slachtoffer te zijn geweest van poging tot inbraak is iets gedaald, voor inbraak daarentegen is het iets gestegen.

Vandalisme (verbetering van aandacht naar veilig)

- ▶ Grootste stijger Pendrecht. Hier is het aantal meldingen afgenomen, het bevolkingsoordeel verbeterd en het percentage slachtoffers afgenomen.
- ▶ Grootste verslechtering is zichtbaar in Heijlplaat. Hier is het aantal meldingen toegenomen, het bevolkingsoordeel verslechterd en het percentage slachtoffers sterk toegenomen.
- ▶ Categorieverbetering in Carnisse, Zuidwijk en Pendrecht
- ▶ Categorieverslechtering in Oud Charlois en Heijlplaat

Het aantal meldingen van vernieling neemt vanaf 2001 jaarlijks af en is in 2003 7,0 per 1.000 inwoners. Het stedelijke gemiddelde is vergelijkbaar. Het aantal meldingen van kleine buitenbranden is gedaald van 2,2 naar 1,6 per 0,1 hectare (het stedelijke gemiddelde is 0,5).

Het bevolkingsoordeel over bekladding en vernieling is verbeterd, respectievelijk 19% en 29% van de bewoners ervaart het als een vaak voorkomend buurtprobleem. Het stedelijke oordeel over vernieling is iets positiever. Het percentage bewoners dat zegt een of meerdere keren slachtoffer te zijn geweest van vandalisme is redelijk stabiel (5%), het stedelijke gemiddelde ligt iets hoger.

Overlast (probleem)

- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in Carnisse, waar met name het bevolkingsoordeel is verbeterd.
- ▶ Grootste verslechtering is zichtbaar in Heijplaat. Hier is het aantal meldingen van burengerucht toegenomen en het bevolkingsoordeel over de gehele linie verslechterd.
- ▶ Categorieverbetering in Carnisse
- ▶ Categorieverslechtering in Oud Charlois en Heijplaat

Het totaal aantal meldingen van overlast was in 2003 in Charlois 60 per 1.000 inwoners en is ten opzichte van vorig jaar iets toegenomen (was 57). Het stedelijke gemiddelde is 47 meldingen per 1.000 inwoners.

Het bevolkingsoordeel over overlast van groepen jongeren (20%) en dronken mensen op straat (12%) is ten opzichte van vorig jaar iets verslechterd. Het oordeel over lastig gevallen worden en overlast van omwonenden is redelijk stabiel. Het deelgemeentelijke oordeel over jongerenoverlast komt overeen met het stedelijke oordeel, voor de overige vormen van overlast is het stedelijke oordeel iets positiever.

Schoon en Heel (verbetering van onveilig naar veilig)

- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in Zuidplein. Hier is de score voor Schoon en Heel gestegen en het bevolkingsoordeel over vervuiling op straat verbeterd.
- ▶ Categorieverbetering in alle wijken

De score voor Schoon is 4,2 (was 3,4) en voor Heel is dit 3,6 (was 3,3). De stedelijke score voor Schoon (3,9) en Heel (3,5) is iets lager.

Het bevolkingsoordeel over vervuiling op straat is ten opzichte van vorig jaar iets verbeterd: 56% van de bewoners ervaart het als een vaak voorkomend buurtprobleem dit was. Het deelgemeentelijke oordeel over hondenpoep (54%) is stabiel. Het stedelijke gemiddelde is respectievelijk 44% en 49%.

Over vuil naast de container en gaten of verzakking in de bestrating is het deelgemeentelijke oordeel negatiever dan het stedelijke oordeel.

Verkeer (veilig)

- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in Zuidplein. Hier is het aantal meldingen van verkeersongevallen afgenomen, het bevolkingsoordeel verbeterd en het percentage slachtoffers afgenomen.
- ▶ Categorieverbetering in Tarwewijk, Carnisse, Oud Charlois en Zuidplein

Het aantal meldingen van verkeersongevallen is sinds 2001 elk jaar afgenomen, maar in 2003 zien we een lichte toename naar 20 meldingen per 1.000 inwoners. Stedelijk is het aantal meldingen iets hoger dan het deelgemeentelijke gemiddelde. Het aantal meldingen van verkeersoverlast is ten opzichte van 2002 eveneens afgenomen in Charlois. Stedelijk is het aantal meldingen lager dan in de deelgemeente.

Het bevolkingsoordeel over aanrijdingen (13%) is iets verbeterd voor agressief verkeersgedrag (30%) is het oordeel redelijk stabiel. Het stedelijke oordeel is positiever, respectievelijk 10% en 25% van de Rotterdammers ervaart het als een vaak voorkomend buurtprobleem.

Het slachtofferschap van een aanrijding waarbij de bestuurder is doorgereden (1,2%) is iets verminderd.

Grootste buurtproblemen

In de enquête is de bewoners ook gevraagd wat zij als grootste buurtprobleem ervaren. Vuil naast de container (14% van de bewoners), overlast van groepen jongeren (9%) en vervuiling op straat (8%) worden daarbij het meest genoemd.

Opvallende ontwikkelingen in Charlois	
Tarwewijk (Schoon en Heel, Verkeer)	Tarwewijk (Geweld)
Zuidplein (Inbraken, Schoon en Heel, Verkeer)	
Pendrecht (Diefstal, Vandalisme, Schoon en Heel)	Pendrecht (Inbraken)
Oud Charlois (Schoon en Heel, Verkeer)	Oud Charlois (Diefstal, Drugsoverlast, Geweld, Vandalisme, Overige Overlast)
Carnisse (alle elementen)	
Zuidwijk (Diefstal, Drugsoverlast, Geweld, Overige Overlast, Schoon en Heel)	
Heijplaat (Schoon en Heel)	Heijplaat (Drugsoverlast, Vandalisme, Overige Overlast)
Wielewaal (Schoon en Heel)	
verbetering	verslechtering

Uit bovenstaande figuur blijkt dat in alle wijken voor één of meerdere elementen sprake is van een categorieverbetering. In vier wijken is daarnaast sprake van een categorieverslechtering.

Wijkveiligheidsaanpak

In deze paragraaf wordt een aantal maatregelen uit de wijkveiligheidsaanpak van de deelgemeente genoemd, die mogelijk een bijdrage hebben geleverd aan de ontwikkelingen in veiligheid en leefbaarheid in Charlois in het afgelopen jaar.

Voor de meest onveilige wijken: Zuidplein, Tarwewijk en Pendrecht is eind 2002 een stadsmarinier aangesteld.

Wijkveiligheid

De aanpak van bekladding van gebouwen en muren resulteert in een vrijwel graffiti vrij straatbeeld. Het pandenbeheer in de Millinxbuurt en op de Katendrechtse Lagedijk werd voorgezet, hierbij werden alle opengebroken sloop- en renovatiepanden dagelijks afgedicht. Daarnaast werd het Politie Keurmerk Veilig Wonen (hoofdzakelijk in Zuidwijk) ingevoerd en de methodiek Veilig Ondernemen in alle winkelgebieden geïmplementeerd.

Toezicht en handhaving

De samenwerking tussen de politie en de dienst Stadstoezicht is verbeterd onder meer door periodiek de inzet af te stemmen. Dit heeft geleid tot gezamenlijke handhavingacties en het opstellen van toezichtsmodellen op basis waarvan op overlastgevoelige locaties volgens een onderling afgestemd schema toezicht wordt gehouden.

In het toezichtsmodel participeert het particulier toezicht in de wijk Zuidplein. Om de overlast die in de zomermaanden zich rond het metrostation Slinge voordoet te doen afnemen is gedurende de zomerperiode ook daar extra particulier toezicht ingesteld.

Door het aanstellen van twee extra milieucontroleurs is vooral op de Dorchtselaan en omgeving het verkeer aanbieden van huishoudelijke afvalstoffen merkbaar afgenomen.

Tevens zijn een grootschalige multidisciplinaire controle en handhavingssactie bij horecagelegenheden georganiseerd. De controle is inmiddels door de politie in de reguliere werkwijze opgenomen.

De Dienst Stadstoezicht heeft de kwantiteit en kwaliteit van het geleverde toezicht verbeterd. Door het Interventieteam Charlois zijn er in 2003 circa 680 adressen bezocht en gecontroleerd op illegale kamerverhuur.

Beheer en onderhoud

In Oud Charlois zijn in samenwerking met de Stadsmarinier, de eigenaren van 250 woningen aangeschreven over het achterstallig onderhoud en is Topscore het uitzendbureau voor verslaafden, ingezet om de wijk schoon te houden.

In de Tarwewijk controleren milieu-inspecteurs in de vroege ochtend en de late avond.

Sociaal, economisch en fysiek investeren

In de gehele deelgemeente resulteert de aanpak van bekladding in een vrijwel graffiti-vrij straatbeeld, tevens zijn de zogenaamde wildplaslocaties wekelijks schoongemaakt.

In Pendrecht en Zuidwijk zijn de bovengrondse containers gereinigd en op het Metroplein Zuidplein is begonnen met het verwijderen van kauwgom van de trottoirs. In Heijplaat zijn huisbezoeken afgelegd bij zes overlast veroorzakende gezinnen.

Het Zorg Informatiepunt in de Tarwewijk is gerealiseerd en in de loop van 2004 wordt het Zorgpunt in Pendrecht (ZIP) operationeel.

Geweld

De deelgemeente besteedt extra aandacht aan 'Geweld achter de voordeur' en het doen van aangifte van deze vorm van geweld.

Met de Strevelsweg-methodiek is het mogelijk in korte tijd veel woningen huis-voor-huis te controleren op een groot aantal punten.

8 Feijenoord

Samenvatting

Feijenoord is van de categorie probleem stegen naar bedreigd. In cijfers is dit een stijging van een 4,9 naar een 5,2.

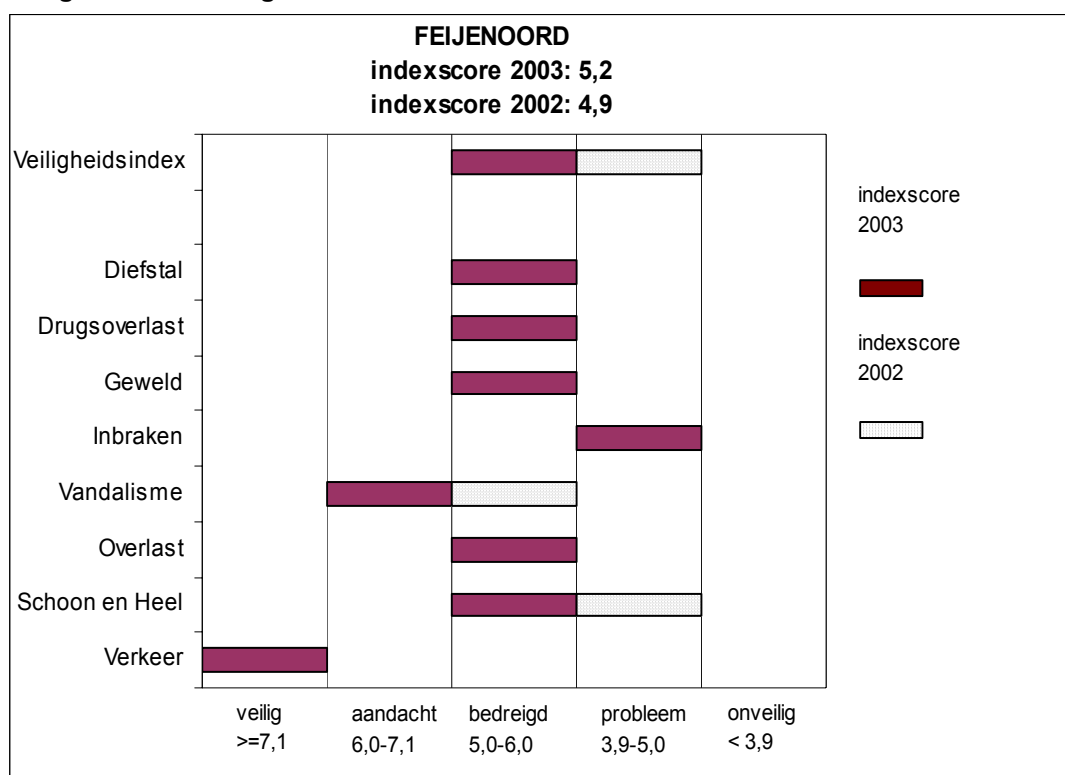
Het bewonersoordeel is op de meeste gebieden positiever geworden, voor vandalisme en Schoon en Heel heeft dit ook geresulteerd in een categorieverbetering op de index.

Als grootste buurtproblemen noemt de bevolking: vuil naast de container (10%), overlast van groepen jongeren (9%), parkeeroverlast en vervuiling op straat (beiden 8%).

De tevredenheid met de eigen buurt is ten opzichte van vorig jaar toegenomen van 57% naar 64%, maar blijft lager dan het stedelijke gemiddelde van 74%.

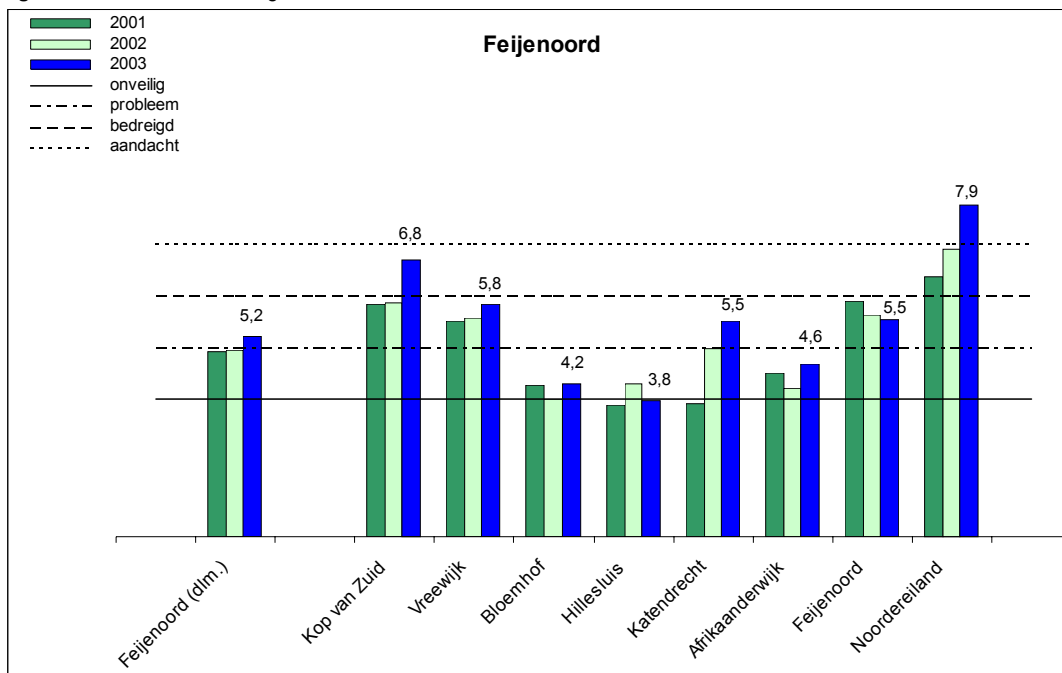
Het percentage inwoners dat tevreden is over het functioneren van de politie is toegenomen van 34% in 2002 naar 46% in 2003. Dit percentage is iets lager dan het stedelijke gemiddelde (49%).

Categorieveranderingen

Uit bovenstaande figuur blijkt dat voor vandalisme en Schoon en Heel sprake is van een categorieverbetering. Voor vandalisme omdat met name het bevolkingsoordeel is verbeterd. De categorieverbetering voor Schoon en Heel komt omdat de score van de productnormering is gestegen en het bevolkingsoordeel over vervuiling op straat iets verbeterd is.

Figuur 14 Trendontwikkeling 2001-2003

Uit bovenstaande figuur blijkt dat de indexscores voor de meeste wijken in de loop van de tijd is verbeterd. Met name in Noordereiland, Katendrecht en Kop van Zuid is de stijging ten opzichte van 2002 erg sterk.

Diefstal (bedreigd)

- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in Noordereiland, waar met name het bevolkingsoordeel is verbeterd.
- ▶ Grootste verslechtering is zichtbaar in Hillesluis. Hier is met name het bevolkingsoordeel verslechterd en het percentage slachtoffers gestegen.
- ▶ Categorieverbetering in Kop van Zuid entrepot, Katendrecht en Afrikaanderwijk
- ▶ Categorieverslechtering vinden we in Vreewijk, Bloemhof en Hillesluis

In 2003 is het aantal aangiften met 55 per 1.000 inwoners ongeveer gelijk gebleven ten opzichte van 2002 (was 53). Alleen het aantal aangiften van diefstal van fietsen (inclusief brom- en snorfietsen) is ten opzichte van vorig jaar iets toegenomen. In Rotterdam worden gemiddeld meer aangiften van diefstal gedaan dan in Feijenoord.

Het bevolkingsoordeel over fietsendiefstal is ten opzichte van 2002 verbeterd. Het bevolkingsoordeel over diefstal uit de auto en vernieling aan de auto is verslechterd. Met respectievelijk 37% en 33% is dit negatiever dan het stedelijke oordeel (beiden 25%). In de deelgemeente Feijenoord is het slachtofferschap van diefstal gelijk gebleven ten opzichte van 2002. Het percentage diefstal uit auto en vernielingen aan auto's is hoger dan in de stad Rotterdam.

Drugsoverlast (bedreigd)

- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in Afrikaanderwijk. Hier is het aantal meldingen afgenomen en het bevolkingsoordeel sterk verbeterd.
- ▶ Grootste verslechtering is zichtbaar in Hillesluis
- ▶ Categorieverbetering in Kop van Zuid entrepot, Afrikaanderwijk en Feijenoord

Het aantal meldingen van drugsoverlast in 2003 is met 2,7 per 1.000 inwoners licht gedaald en ligt iets onder het stedelijke gemiddelde. Bij het Meldpunt Overlast (vanaf 1 oktober 2003 operationeel) kwamen in 2003 totaal 157 meldingen binnen waarvan 56 betrekking hadden op drugsoverlast.

In 2003 ervaart een vijfde van de inwoners in Feijenoord drugsoverlast als een vaak voorkomend buurtprobleem. Het bevolkingsoordeel schommelt al drie jaar rond de 20% en is negatiever dan in Rotterdam als geheel (15%).

Geweld (bedreigd)

- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in Katendrecht. Hier is het aantal meldingen van bedreiging afgenomen en het bevolkingsoordeel verbeterd.
- ▶ Grootste verslechtering is zichtbaar in Feijenoord. Hier is het aantal aangiften/meldingen toegenomen en het bevolkingsoordeel verslechterd.
- ▶ Categorieverbetering in Vreewijk en Katendrecht
- ▶ Categorieverslechtering in Hillesluis en Vreewijk

Het aantal aangiften van geweld is stabiel ten opzichte van 2002 en ligt met 6 aangiften per 1.000 inwoners rond het stedelijke gemiddelde. Ook het aantal meldingen van bedreiging en mishandeling is stabiel rond de 24 per 1.000 inwoners.

Het bevolkingsoordeel over bedreiging (7%), geweldsdelicten (12%) en tasjesroof (7%) is in Feijenoord ten opzichte van 2002 verbeterd. Het deelgemeentelijke oordeel blijft echter, net als in de voorgaande jaren, negatiever dan het stedelijke oordeel.

Voor tasjesroof is het percentage bewoners dat zegt een of meerdere keren slachtoffer te zijn geweest, afgenomen. Alleen bij bedreiging met geweld en mishandeling zien we een toename van het slachtofferschap.

Inbraken (probleem)

- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in de Afrikaanderwijk, waar met name het bevolkingsoordeel sterk is verbeterd.
- ▶ Grootste verslechtering is zichtbaar in Hillesluis. Hier is met name het bevolkingsoordeel verslechterd en het percentage slachtoffers van inbraak toegenomen.
- ▶ Categorieverbeteringen in Bloemhof en Afrikaanderwijk
- ▶ Categorieverslechtering in Hillesluis, Katendrecht en Kop van Zuid entrepot

De afname in 2002 van het aantal aangiften van woninginbraken heeft zich in 2003 gestabiliseerd rond 23 per 1.000 adressen, stedelijk is dat 21 per 1.000 inwoners. Het aantal aangiften van inbraken uit box/garage/schuur/tuinhuis is licht gestegen naar 11 per 1.000 adressen. Alleen het aantal aangiften van inbraak bij bedrijven en instellingen is gedaald en ligt met 171 per 1.000 bedrijfsvestigingen onder het stedelijke gemiddelde van 190.

Het bevolkingsoordeel over inbraken is redelijk stabiel. In 2003 ervaart een op de vier bewoners woninginbraak als een vaak voorkomend buurtprobleem. Het stedelijke oordeel is verbeterd en is positiever dan het deelgemeentelijke oordeel. Het slachtofferschap van inbraak is stabiel te noemen.

Vandalisme (verbetering bedreigd naar aandacht)

- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in Bloemhof. Hier is het aantal meldingen afgenomen, het bevolkingsoordeel verbeterd en het percentage slachtofferschap sterk afgenomen.
- ▶ Grootste verslechtering is zichtbaar in Hillesluis, waar met name het percentage slachtoffers van vernieling is toegenomen.
- ▶ Categorieverbetering in Bloemhof en Vreewijk
- ▶ Categorieverslechtering in Hillesluis en Feijenoord

Het aantal meldingen van vernieling is gelijk gebleven op 7 meldingen per 1.000 inwoners en is gelijk aan het stedelijke gemiddelde. Stedelijk is sprake van een continue afname. Het aantal meldingen van kleine buitenbranden is stabiel op 1,8 per 0,1 hectare en is hoger dan het stedelijke gemiddelde (0,5 per 0,1 hectare).

Het bevolkingsoordeel over vernieling en bekladding is licht positiever geworden. Ook het stedelijke oordeel is verbeterd. Het deelgemeentelijke oordeel blijft echter voor zowel bekladding als voor vernieling negatiever dan in de rest van Rotterdam.

Het slachtofferschap van vernieling is afgenomen van 7% in 2002 naar 5% in 2003 en is lager dan het stedelijke gemiddelde (6%).

Overlast (bedreigd)

- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in Kop van Zuid entrepot. Hier is met name het bevolkingsoordeel verbeterd en positiever is dan gemiddeld.
- ▶ Grootste verslechtering is zichtbaar in Feijenoord, waar met name het bevolkingsoordeel is verslechterd.
- ▶ Categorieverslechtering in Feijenoord

Het aantal meldingen van overlast is gelijk gebleven ten opzichte van 2002 op 46 meldingen per 1.000 inwoners, maar is iets minder dan het stedelijke gemiddelde.

In Feijenoord is het oordeel over dronken mensen op straat (11%) ten opzichte van vorig jaar licht verbeterd maar het blijft negatiever dan het stedelijke oordeel. Op straat lastig gevallen worden, jongerenoverlast en overlast van omwonenden wordt door een vergelijkbaar deel van de bewoners ervaren als een vaak voorkomend buurtprobleem.

Schoon en Heel (verbetering van probleem naar bedreigd)

- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar op Noordereiland. Hier is zijn scores van de productnormering Schoon en Heel gestegen en is het bevolkingsoordeel over vervuiling op straat verbeterd.
- ▶ Categorieverbetering in alle wijken met uitzondering van Afrikaanderwijk

De score voor Schoon in Feijenoord is 3,8 (was 3,5), voor Heel is dat redelijk stabiel gebleven op 3,6. De stedelijke score voor Schoon is hoger en voor Heel vergelijkbaar met de deelgemeentelijke scores.

Vervuiling op straat wordt in Feijenoord door 52% van de inwoners als een buurtprobleem ervaren (was 57%). Stedelijk is dit percentage afgenomen en lager dan in de deelgemeente. Hondenpoep wordt net als in 2002 door ruim de helft van de inwoners als een buurtprobleem ervaren. Stedelijk is dit percentage ongeveer gelijk gebleven en lager dan in de deelgemeente. Alleen over wildplassen is het oordeel in de deelgemeente met 17% positiever dan het stedelijke gemiddelde (25%). Over vuil naast de container, vernield en kapot straatmeubilair en gaten of verzakking in de bestrating is het deelgemeentelijke oordeel negatiever dan het stedelijke oordeel.

Verkeer (veilig)

- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in de Afrikaanderwijk, waar met name het bevolkingsoordeel is verbeterd.
- ▶ Grootste verslechtering is zichtbaar in Bloemhof. Hier is met name het percentage slachtoffers van aanrijdingen waarbij de bestuurder is doorgereden toegenomen.
- ▶ Categorieverbetering Kop van Zuid entrepot, Hillesluis en Afrikaanderwijk
- ▶ Categorieverslechtering in Vreewijk en Bloemhof

Het aantal meldingen van verkeersongevallen (20 per 1.000 inwoners) en verkeersoverlast (7 per 1.000 inwoners) is gelijk gebleven ten opzichte van 2002. Het aantal is iets lager dan het stedelijke gemiddelde.

Aanrijdingen worden in 2003 door een relatief kleiner deel van de inwoners als een vaak voorkomend buurtprobleem ervaren dan in 2002, namelijk 9%. Stedelijk is het oordeel negatiever dan in Feijenoord. Het bewonersoordeel over agressief verkeersgedrag is licht verbeterd, ruim een kwart van de bewoners ervaart het in 2003 als een vaak voorkomend buurtprobleem. Hiervoor geldt dat het stedelijke oordeel iets positiever is.

Het slachtofferschap van een aanrijding waarbij de bestuurder is doorgereden is stabiel en is iets hoger dan het stedelijk slachtofferschap.

Grootste buurtproblemen

Als grootste buurtproblemen noemen de bewoners: vuil naast de container (10%), overlast van groepen jongeren (9%) en parkeeroverlast en vervuiling op straat (beiden 8%).

Opvallende ontwikkelingen in Feijenoord	
Kop van Zuid entrepot (Diefstal, Drugsoverlast, Schoon en Heel, Verkeer)	Kop van Zuid entrepot (Inbraak)
Vreewijk (Diefstal, Geweld, Vandalisme, Schoon en Heel)	Vreewijk (Verkeer)
Bloemhof (Geweld, Inbraak, Vandalisme, Schoon en Heel)	Bloemhof (Diefstal, Verkeer)
Hillesluis (Schoon en Heel, Verkeer)	Hillesluis (Diefstal, Geweld, Inbraak, Vandalisme)
Katendrecht (Diefstal, Geweld, Schoon en Heel)	Katendrecht (Inbraak)
Afrikaanderwijk (Diefstal, Drugsoverlast, Inbraak, Verkeer)	
Feijenoord (Drugsoverlast, Schoon en Heel)	Feijenoord (Geweld, Inbraak, Vandalisme, Overlast)
Noordereiland (Schoon en Heel)	
verbetering	verslechtering

Uit bovenstaande figuur blijkt dat in alle wijken voor één of meerdere elementen sprake is van een categorieverbetering. In alle wijken behalve Noordereiland is daarnaast ook nog sprake van een categorieverslechtering.

In Kop van Zuid entrepot, Vreewijk, Bloemhof en Afrikaanderwijk is op vier elementen een verbetering te zien, terwijl in Hillesluis en Feijenoord op vier elementen sprake is van een verslechtering.

Wijkveiligheidsaanpak

In deze paragraaf wordt een aantal maatregelen uit de wijkveiligheidsaanpak van de deelgemeente genoemd, die mogelijk een bijdrage hebben geleverd aan de ontwikkelingen in veiligheid en leefbaarheid in Feijenoord van het afgelopen jaar.

Toezicht en handhaving

Op de Boulevard Zuid is een boulevardmanager ingezet om de veiligheid op en om het winkelgebied te vergroten. Ook is in dit gebied het toezichtsmodel Boulevard Zuid operationeel, een samenwerkingsovereenkomst tussen de deelgemeente, politie en Stadstoezicht wat leidt tot een effectievere inzet van toezicht en handhaving.

Op de Strevelsweg is een interventieteam actief om onder meer illegale kamerverhuur op te sporen en aan te pakken en bewoners naar werk en hulpverlening door te verwijzen. Naast de inzet van politie en de toezichthouders is in het Entrepotgebied een particuliere beveiligingsdienst actief. Voorts bestaat er een samenwerkingsverband tussen politie, Gemeentewerken, Roteb, Stadstoezicht en Woningtoezicht in het kader van het Najaarsoffensief Strevelsweg. Tot slot bestaat op de Strevelsweg een Broken Windows-aanpak.

Onderhoud en beheer

In Hillesluis wordt ingezet op 'Resultaat op straat', de gezamenlijke actie van Gemeentewerken, Roteb en Stadstoezicht met als doel extra inzet op onderhoud, schoonmaak en handhaving. Ten aanzien van de winkelpanden op de Boulevard Zuid vindt eenmalig een extra actie plaats om graffiti te verwijderen. Ook worden discriminerende leuzen in de deelgemeente binnen 24 uur verwijderd. Voorts hebben in alle wijken diverse wijkshouwen plaatsgevonden met als doel om in samenwerking met bewoners te komen tot een schone, hele en veilige wijk. Een nevendoeel is om overheid en burgers dichterbij elkaar te brengen. Andere maatregelen die in de deelgemeente op het gebied van beheer en onderhoud lopen zijn het project Straatbende, Campagne Schoon Hillesluis en eye-eye Hillesluis.

Sociaal, economisch en fysiek investeren

In Katendrecht en Noordereiland worden de speelplaatsen of opnieuw ingericht of er vindt een grote opknappbeurt plaats. Op de kade bij de Peperklip in de wijk Feijenoord wordt verlichting aangebracht. In de wijk Feijenoord worden ondergrondse containers geplaatst. Op de Strevelsweg is een interventieteam actief om onder meer de leefbaarheid te verbeteren en illegale kamerverhuur tegen te gaan. Daarnaast wordt op de Strevelsweg de gevels gereinigd om het aanzien te verbeteren. De sloop van het gebied Beijerkop – Oost is inmiddels gerealiseerd.

Jeugd

In de wijken Katendrecht en Kop van Zuid is een jongerenmakelaar ingezet in het kader van het project Lus di Trafiko. In het schooljaar 2002/2003 hebben vijf scholen uit de deelgemeente aan het project 'Straatbende' deelgenomen. Het project beoogt kinderen meer bewust te maken van hun eigen leefomgeving en hun verantwoordelijkheidsgevoel voor hun omgeving te ontwikkelen.

Drugs

Inmiddels is in de deelgemeente een Meldpunt Overlast operationeel, waar bewoners melding kunnen maken van overlast. Hiermee krijgen de bewoners en ondernemers een kans om zelf een belangrijke bijdrage te leveren aan het verbeteren van de veiligheid in hun buurt. Voorts is in de deelgemeente gestart met de pandenregistratie en vindt er een 4-sporen-aanpak voor wat betreft de gatproblematiek plaats.

Met felgekleurde posters werden bewoners en ondernemers opgeroepen om mee te praten over veiligheid in de wijk.

9 Kralingen-Crooswijk

Samenvatting

Nadat de indexscore vorig jaar al licht was verbeterd, is in 2003 wederom een lichte verbetering zichtbaar: de indexscore is gestegen van 5,2 in 2002 naar 5,4 in 2003. Daarmee valt Kralingen-Crooswijk in de categorie bedreigd.

Het bewonersoordeel is op een aantal gebieden positiever geworden en op een aantal gebieden gelijk gebleven. Een verbetering is zichtbaar voor de buurtproblemen woninginbraak, vandalisme en overlast. Een verslechtering van het bewonersoordeel is zichtbaar voor drugsoverlast.

Het slachtofferschap is over het algemeen in Kralingen-Crooswijk ongeveer stabiel gebleven.

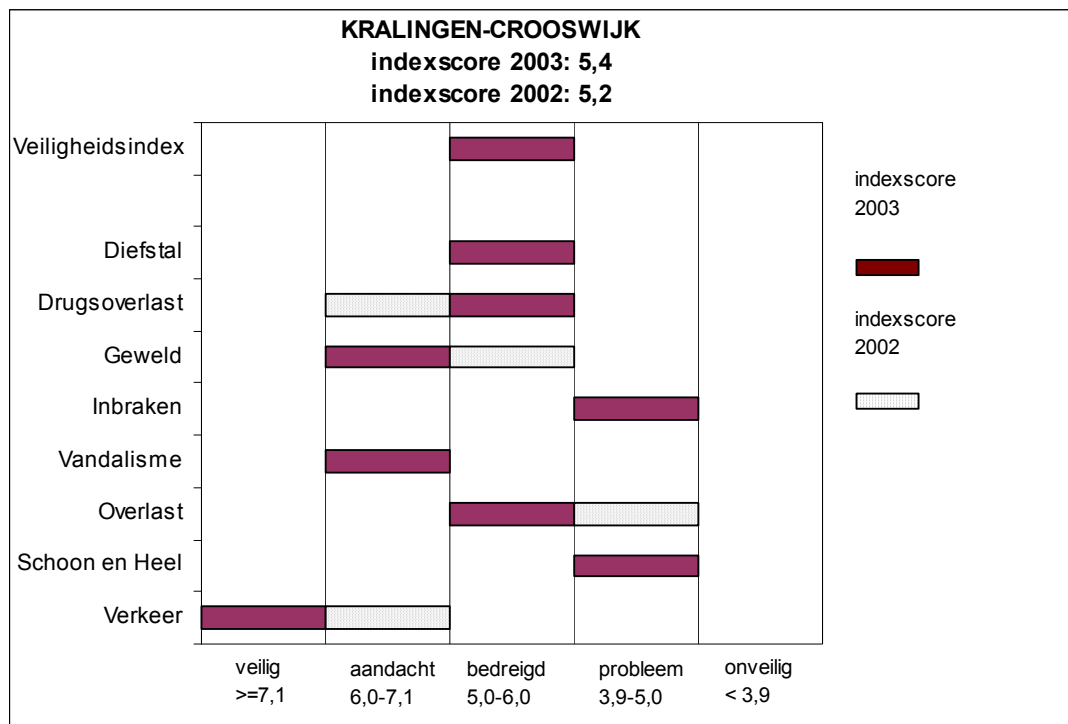
Het aantal aangiften en meldingen van bijna alle delicten is afgenomen, met uitzondering van inbraak in garages en schuren.

Als grootste buurtproblemen noemt de bevolking: vuil naast de container (12% van de bewoners), overlast van groepen jongeren (11%) en vervuiling op straat (8%).

Nadat de tevredenheid met de eigen buurt in 2002 was verslechterd, is in 2003 de tevredenheid met de eigen buurt toegenomen (van 65% in 2002 naar 72% in 2003). Het stedelijke gemiddelde is hoger (74%).

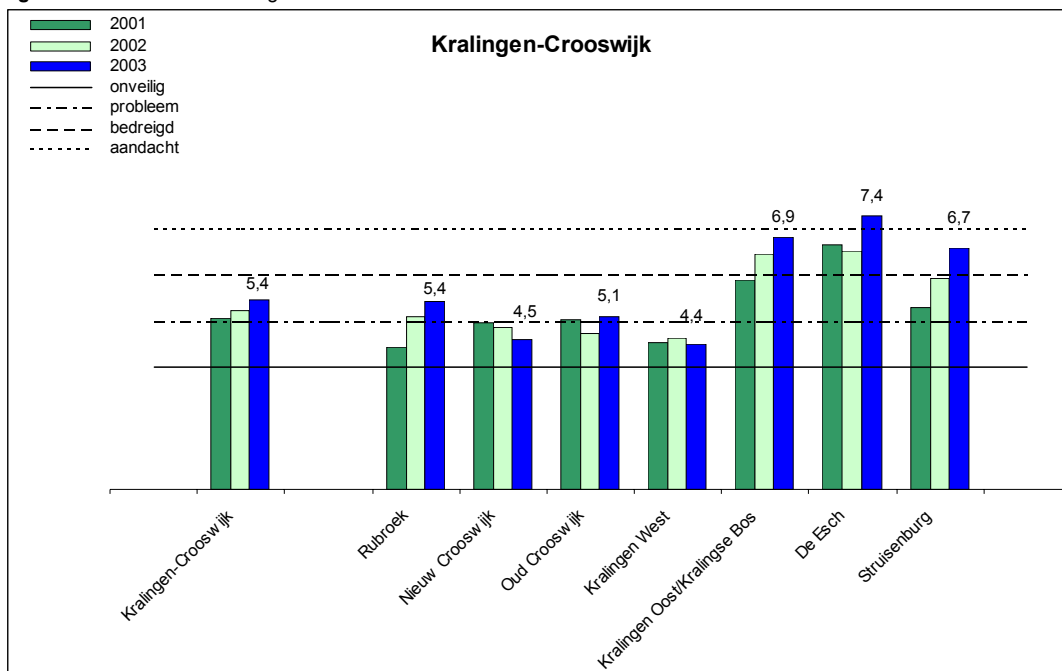
Het percentage inwoners dat tevreden is met het functioneren van de politie is in Kralingen-Crooswijk toegenomen van 37% in 2002 naar 43% in 2003. Dit percentage is echter nog wel lager dan het stedelijke gemiddelde (49%).

Categorieveranderingen

Uit de voorgaande figuur blijkt dat voor de elementen geweld, overlast en verkeer sprake is van een categorieverbetering. Voor geweld wordt deze verbetering veroorzaakt door een positiever bewonersoordeel en een afname van het aantal meldingen. Voor overlast en verkeer wordt de categorieverbetering veroorzaakt door een positiever bewonersoordeel. De categorieverslechtering voor drugsoverlast is het gevolg van een verslechterd bewonersoordeel.

Figuur 15 Trendontwikkeling 2001-2003

Uit bovenstaande figuur blijkt dat de indexscores voor de wijken Rubroek, Oud Crooswijk, Kralingen Oost/Kralingse Bos, De Esch en Struisenburg zijn verbeterd, terwijl in Nieuw Crooswijk een verslechtering zichtbaar is. In Kralingen West is de indexscore ongeveer stabiel gebleven.

Diefstal (bedreigd)

- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in Oud Crooswijk. Hier is het bewonersoordeel positiever geworden, het slachtofferschap en het aantal aangiften afgenomen.
- ▶ Grootste verslechtering is zichtbaar in Kralingen Oost/Kralingse Bos. Hier is in het bijzonder het slachtofferschap toegenomen en het bewonersoordeel negatiever geworden.
- ▶ Categorieverbetering in Oud Crooswijk, De Esch en Struisenburg
- ▶ Categorieverslechtering in Kralingen Oost/Kralingse Bos

Het aantal aangiften van diefstal is in Kralingen-Crooswijk licht afgenomen van 80 naar 77 aangiften per 1.000 inwoners. In het bijzonder het aantal aangiften van diefstal uit of vanaf motorvoertuigen, diefstal van motorvoertuigen en winkeldiefstal is afgenomen, terwijl de aangiften van diefstal van fietsen (inclusief brom- en snorfietsen), diefstal van overige voertuigen en overige vermogensdelicten is toegenomen. Stedelijk (67 aangiften per 1.000 inwoners) is het aantal aangiften van diefstal lager dan in Kralingen-Crooswijk.

De bewoners van Kralingen-Crooswijk oordelen negatiever over het voorkomen van diefstal dan de gemiddelde Rotterdammer. Het deelgemeentelijke oordeel is overigens wel enigszins positiever geworden dan in 2002. Het percentage inwoners dat diefstal uit de auto als een buurtprobleem ervaart is afgenomen van 39% in 2002 naar 37% in 2003 en vernieling aan de auto wordt in 2003 door 32% van de inwoners als een buurtprobleem ervaren (was 35% in 2002).

Het slachtofferschap van diefstal is ongeveer vergelijkbaar met het stedelijke gemiddelde, met uitzondering van diefstal uit de auto. In Kralingen-Crooswijk is het percentage auto's dat is gestolen hoger dan het stedelijke gemiddelde. Het percentage auto's dat daadwerkelijk is vernield is afgenomen van 44% in 2002 naar 40% in 2003, diefstal uit de auto is echter juist toegenomen (25% naar 31%).

Drugsoverlast (verslechtering van aandacht naar bedreigd)

- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in Struisenburg, waar het aantal meldingen sterk is afgenomen.
- ▶ Grootste verslechtering is zichtbaar in Kralingen West, waar het bewonersoordeel negatiever is geworden.
- ▶ Categorieverbetering voor Struisenburg en Rubroek
- ▶ Categorieverslechtering voor Kralingen West en Kralingen Oost/Kralingse Bos

Het aantal meldingen van drugsoverlast is in het afgelopen jaar ongeveer stabiel gebleven op 3 meldingen per 1.000 inwoners en is vrijwel gelijk aan het stedelijke gemiddelde.

De bewoners van Kralingen-Crooswijk ervaren daarentegen meer drugsoverlast dan in 2002, het percentage inwoners dat drugsoverlast als een buurtprobleem ervaart, is toegenomen van 13% in 2002 naar 17% in 2003. Stedelijk wordt drugsoverlast iets minder vaak als een buurtprobleem ervaren (15%).

Geweld (verbetering van bedreigd naar aandacht)

- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in Oud Crooswijk, waar in het bijzonder het bewonersoordeel sterk positiever is geworden.
- ▶ Grootste verslechtering is zichtbaar in Kralingen West. Hier is het aantal aangiften en meldingen toegenomen en het bewonersoordeel negatiever geworden.
- ▶ Categorieverbetering in Oud Crooswijk, Struisenburg, Rubroek en Kralingen Oost/Kralingse Bos
- ▶ Categorieverslechtering in Kralingen West

Het aantal aangiften van zedenmisdrijven, openlijke geweldpleging, straatroof en overval is min of meer gelijk gebleven en is vergelijkbaar met het stedelijke gemiddelde.

In Kralingen-Crooswijk zijn in 2003 iets minder meldingen gedaan van mishandeling dan in 2002 (afgenomen van 19 naar 17 meldingen per 1.000 inwoners). Het aantal meldingen van bedreiging is ongeveer gelijk gebleven (4 meldingen per 1.000 inwoners). Het aantal meldingen van geweld is deelgemeentelijk vergelijkbaar met het stedelijke gemiddelde.

De bewoners van Kralingen-Crooswijk geven aan dat zij bedreigingen en geweldsdelicten minder als een vaak voorkomend buurtprobleem ervaren. Het percentage inwoners dat bedreiging als een buurtprobleem ervaart, is afgenomen van 6% in 2002 naar 5% in 2003, geweldsdelicten wordt in 2003 door 9% als een buurtprobleem ervaren (was 13%). Tasjesroof wordt, net als in 2002, door ongeveer 11% van de bewoners als een buurtprobleem ervaren. De bewoners blijven wel negatiever oordelen over het onderwerp geweld dan de gemiddelde Rotterdammer.

Het slachtofferschap van tasjesroof met geweld (1%), tasjesroof zonder geweld (2%), bedreiging met geweld (5%) en mishandeling (1%) is stabiel ten opzichte van 2002 en ongeveer vergelijkbaar met het stedelijke gemiddelde.

Inbraken (probleem)

- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in Kralingen Oost/Kralingse Bos. Hier is het aantal aangiften afgenomen en het slachtofferschap afgenomen.
- ▶ Grootste verslechtering is zichtbaar in Nieuw Crooswijk. Hier is in het bijzonder het slachtofferschap toegenomen en het bewonersoordeel negatiever geworden.
- ▶ Categorieverbetering in De Esch en Struisenburg
- ▶ Categorieverslechtering in Nieuw Crooswijk

Het aantal aangiften van woninginbraak is afgenomen van 28 naar 24 per 1.00 adressen, en ook het aantal aangiften van inbraak in bedrijfspanden is licht afgenomen en ongeveer vergelijkbaar met het stedelijke gemiddelde. Het aantal aangiften van diefstal uit garage of schuur daarentegen is verdubbeld tot 22 aangiften per 1.000 adressen en is hoger dan het stedelijke gemiddelde (11 aangiften per 1.000 adressen).

Het percentage inwoners dat aangeeft dat woninginbraak een vaak voorkomend buurtprobleem is, is afgenomen ten opzichte van 2002 (van 26% in 2002 naar 23% in 2003), hoewel dit aantal relatief gezien nog wel iets hoger is dan het stedelijke gemiddelde (21%).

In 2003 zijn de bewoners van Kralingen-Crooswijk iets minder vaak slachtoffer geworden van inbraak (afgenomen van 4% naar 3%) of een poging daartoe (van 5% naar 4%).

Vandalisme (aandacht)

- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in Struisenburg. Hier is het bewonersoordeel positiever geworden en het slachtofferschap afgenomen evenals het aantal meldingen.
- ▶ Grootste verslechtering is zichtbaar in Kralingen West, waar in het bijzonder het slachtofferschap is toegenomen.
- ▶ Categorieverbetering in Rubroek en Kralingen Oost/Kralingse Bos

In Kralingen-Crooswijk is het aantal meldingen van vernielingen afgenomen van 10 naar 8 meldingen per 1.000 inwoners maar het is nog wel hoger dan het stedelijke gemiddelde (7 meldingen per 1.000 inwoners). Het aantal kleine buitenbranden is toegenomen en hoger dan het stedelijke gemiddelde.

Een daling is ook in het bewonersoordeel over bekladding en vernieling te zien. Het aandeel bewoners dat vernieling van telefooncellen enabri's als een probleem ervaart, is zelfs sterk gedaald van 23% in 2002 naar 16% in 2003. Ook bekladding wordt door een kleiner deel van de inwoners als een buurtprobleem ervaren (afgenomen van 25% naar 20%).

Het slachtofferschap van vernielingen is ongeveer stabiel (op 7%) en iets hoger dan het stedelijke gemiddelde (6%).

Overlast (verbetering van probleem naar bedreigd)

- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in Oud Crooswijk en De Esch, waar het bevolkingsoordeel positiever is geworden.
- ▶ Grootste verslechtering is zichtbaar in Kralingen Oost/Kralingse Bos, waar het bevolkingsoordeel negatiever is geworden.
- ▶ Categorieverbetering in Oud Crooswijk, Nieuw Crooswijk en Struisenburg

Het aantal meldingen van overlast in het uitgaanscircuit (2 meldingen per 1.000 inwoners), burengerucht (30 meldingen per 1.000 inwoners) en overige overlast (21 meldingen per 1.000 inwoners) is ten opzichte van vorig jaar stabiel gebleven. Het aantal meldingen van overlast in het uitgaanscircuit is lager dan het stedelijke gemiddelde, het aantal meldingen van overige overlast en burengerucht is hoger dan het stedelijke gemiddelde.

Ten aanzien van overlast van groepen jongeren en mensen die op straat lastig worden gevallen, zijn de bewoners positiever gaan oordelen dan in 2002. Het percentage inwoners dat overlast van groepen jongeren als een buurtprobleem ervaart, is afgenomen tot 23% (was 26%) en het lastig vallen op straat wordt door 8% van de inwoners als een buurtprobleem ervaren (was 10%). Overlast van omwonenden (10%) en dronken mensen op straat (12%) worden door een ongeveer even groot deel van de bevolking als in 2002 als een buurtprobleem ervaren. Dit is nu meer dan het stedelijke gemiddelde.

Schoon en Heel (probleem)

- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in De Esch. Hier zijn de scores voor Schoon en Heel verbeterd en is het bevolkingsoordeel positiever geworden.
- ▶ Grootste verslechtering is zichtbaar in Oud Crooswijk. Hier zijn de scores voor Schoon en Heel verslechterd en het bevolkingsoordeel ten aanzien van hondenpoep negatiever geworden.
- ▶ Categorieverslechtering in Oud Crooswijk, Nieuw Crooswijk en Struisenburg

De score voor Schoon (3,6) en Heel (3,4) is stabiel gebleven in Kralingen-Crooswijk en is iets lager dan het stedelijke gemiddelde (respectievelijk 3,9 en 3,5).

Het oordeel van de gemiddelde bewoner van Kralingen-Crooswijk is ten aanzien van hondenpoep op straat vrijwel gelijk gebleven ten opzichte van 2002 (53%). Het percentage inwoners dat vervuiling op straat als een buurtprobleem ervaart, is licht afgenomen van 52% in 2002 naar 50% in 2003. Beide percentages zijn iets hoger dan het stedelijke gemiddelde. Opvallend is het hoge percentage bewoners dat vuil naast de container als een vaak voorkomend buurtprobleem ervaart.

Verkeer (verbetering van aandacht naar veilig)

- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in Rubroek. Hier is het slachtofferschap zeer sterk afgenomen en het aantal meldingen afgenomen.
- ▶ Grootste verslechtering is zichtbaar in Nieuw Crooswijk. Hier is het aantal meldingen sterk toegenomen en het bewonersoordeel negatiever geworden.
- ▶ Categorieverbetering in Rubroek en Oud Crooswijk
- ▶ Categorieverslechtering in Nieuw Crooswijk

In de deelgemeente Kralingen-Crooswijk is het aantal meldingen van verkeersongevallen licht toegenomen van 26 naar 28 meldingen per 1.000 inwoners. Dit aantal is hoger dan het stedelijke gemiddelde (24 meldingen per 1.000 inwoners). Het aantal meldingen van verkeersoverlast is licht afgenomen van 15 naar 12 meldingen per 1.000 inwoners, maar is ook iets hoger dan het stedelijke gemiddelde (9 meldingen per 1.000 inwoners).

Het percentage inwoners dat aanrijdingen als een buurtprobleem ervaart, is licht afgenomen van 13% in 2002 naar 11% in 2003. Dit percentage is ongeveer vergelijkbaar met het stedelijke gemiddelde. Agressief verkeersgedrag wordt door een ongeveer even groot deel als een buurtprobleem ervaren als in 2002 (25%).

Het slachtofferschap van aanrijdingen met doorrijden is stabiel ten opzichte van vorig jaar (3%) en iets hoger dan het stedelijke gemiddelde (2%).

Grootste buurtproblemen

In Kralingen-Crooswijk geven de bewoners aan dat zij vuil naast de container (12%) als het grootste buurtprobleem ervaren. Vervolgens wordt overlast van groepen jongeren (11%) als grootste buurtprobleem aangemerkt. Als derde buurtprobleem wordt in de deelgemeente vervuiling op straat genoemd (8%).

Opvallende ontwikkelingen in Kralingen-Crooswijk	
<div style="border: 1px solid black; background-color: #e0ffe0; padding: 5px; margin-bottom: 5px;"> Rubroek Drugsoverlast, Geweld, Vandalisme, Verkeer) </div> <div style="border: 1px solid black; background-color: #e0ffe0; padding: 5px; margin-bottom: 5px;"> Nieuw Crooswijk (Overlast) </div> <div style="border: 1px solid black; background-color: #e0ffe0; padding: 5px; margin-bottom: 5px;"> Oud Crooswijk (Diefstal, Geweld, Overlast, Verkeer) </div> <div style="border: 1px solid black; background-color: #e0ffe0; padding: 5px; margin-bottom: 5px;"> Kralingen Oost/Kralingse Bos (Geweld, Vandalisme) </div> <div style="border: 1px solid black; background-color: #e0ffe0; padding: 5px; margin-bottom: 5px;"> De Esch (Diefstal, Inbraken) </div> <div style="border: 1px solid black; background-color: #e0ffe0; padding: 5px;"> Struisenburg (Diefstal, Drugsoverlast, Geweld, Inbraken, Overlast) </div>	<div style="border: 1px solid black; background-color: #ffcc99; padding: 5px; margin-bottom: 5px;"> Nieuw Crooswijk (Inbraak, Schoon en Heel, Verkeer) </div> <div style="border: 1px solid black; background-color: #ffcc99; padding: 5px; margin-bottom: 5px;"> Oud Crooswijk (Schoon en Heel) </div> <div style="border: 1px solid black; background-color: #ffcc99; padding: 5px; margin-bottom: 5px;"> Kralingen West (Drugsoverlast, Geweld,) </div> <div style="border: 1px solid black; background-color: #ffcc99; padding: 5px; margin-bottom: 5px;"> Kralingen Oost/Kralingse Bos (Diefstal, Drugsoverlast) </div> <div style="border: 1px solid black; background-color: #ffcc99; padding: 5px; margin-bottom: 5px;"> Struisenburg (Schoon en Heel) </div>
verbetering	verslechtering

In voorgaande figuur is te zien dat er voor de wijken Rubroek en De Esch alleen positieve categoriewijzigingen zijn, voor Kralingen West alleen negatieve. Oud Crooswijk en Struisenburg laten een positieve ontwikkeling zien: Kralingen Oost/Kralingse Bos is op evenveel elementen verbeterd als verslechterd, terwijl Nieuw Crooswijk op één element is verbeterd en op drie elementen verslechterd.

Wijkveiligheidsaanpak

In deze paragraaf wordt een aantal maatregelen uit de wijkveiligheidsaanpak van de deelgemeente genoemd, die een mogelijke bijdrage hebben geleverd aan de ontwikkelingen in veiligheid en leefbaarheid in Kralingen-Crooswijk van het afgelopen jaar.

Toezicht en handhaving

De deelgemeente en politie in Kralingen West zetten extra in op het terugdringen van geweld, met name op de Vlietlaan en Lusthof. Daarnaast surveilleert de politie extra op graffiti-hotspots.

Beheer en onderhoud

De milieucontroleur heeft extra aandacht voor verkeerd geplaatst huisvuil. Bij festiviteiten plaatst de deelgemeente urinoirs om wildplassen tegen te gaan. In verband met deze festiviteiten of op andere drukke momenten worden afspraken gemaakt met de Roteb om zwerfvuil zo snel mogelijk op te ruimen.

In de hele deelgemeente worden 30-kilometer zones ingesteld en worden gevaarlijke verkeerssituaties aangepast. Op donkere plaatsen komt meer verlichting en er worden meer parkeercontroles uitgevoerd.

Sociaal, economisch en fysiek investeren

De deelgemeente zet in op projecten om de sociale cohesie te vergroten, bijvoorbeeld met Opzoomeracties en het B.V. Straatspel. Ook worden de openingstijden van buurthuizen verruimd.

Jeugd

Voor jongeren organiseert de deelgemeente meer activiteiten. Er zijn maatregelen getroffen tegen schoolverzuim en er komt een sluitende aanpak voor jongeren (DOSA). Ouders van probleemjongeren krijgen extra ondersteuning. Daarnaast komt er zo mogelijk zichtbare inzet van HALT-jongeren in de wijk.

Drugs

Op plaatsen met drugsoverlast is de politie nadrukkelijk aanwezig, teneinde overlast en handel tegen te gaan. Ook is er een meldpunt drugsoverlast gekomen.

Communicatie en participatie

Kralingen-Crooswijk is het afgelopen jaar vooral bezig geweest met het maken van de wijkveiligheidsactieprogramma's om de veiligheidssituatie in de deelgemeente te verbeteren. In het kader van wijktafels worden met de politie per wijkteam eenmaal per jaar openbare bijeenkomsten georganiseerd waarbij de plannen worden gepresenteerd. Daarnaast heeft in iedere wijk de veiligheidscoördinator met wijkcoördinator en buurtagent eenmaal per jaar contact met de monitorgroep. Op deze wijze vindt twee keer per jaar contact met de wijk plaats. Hiervan wordt verwacht dat bewoners beter op de hoogte zijn van wat in het kader van de verbetering van de veiligheid wordt gedaan.

In Nieuw Crooswijk loopt het actieprogramma het langst. Er zijn bewonerspanels actief. Op deze manier worden bewoners direct bij het proces betrokken.

De tevredenheid met de eigen buurt is in Noord toegenomen.

10 Noord

Samenvatting

Was Noord vorig jaar nog een probleemgebied, in 2003 kan het worden getypeerd als een bedreigde deelgemeente. De verslechtering van de indexscore vorige jaar zet niet door: de indexscore stijgt met een heel punt van 4,8 naar 5,8.

Het bewonersoordeel is voor alle gebieden verbeterd, dit geldt met name voor vandalisme en geweld, alleen over fietsendiefstal en woninginbraak is het oordeel verslechterd.

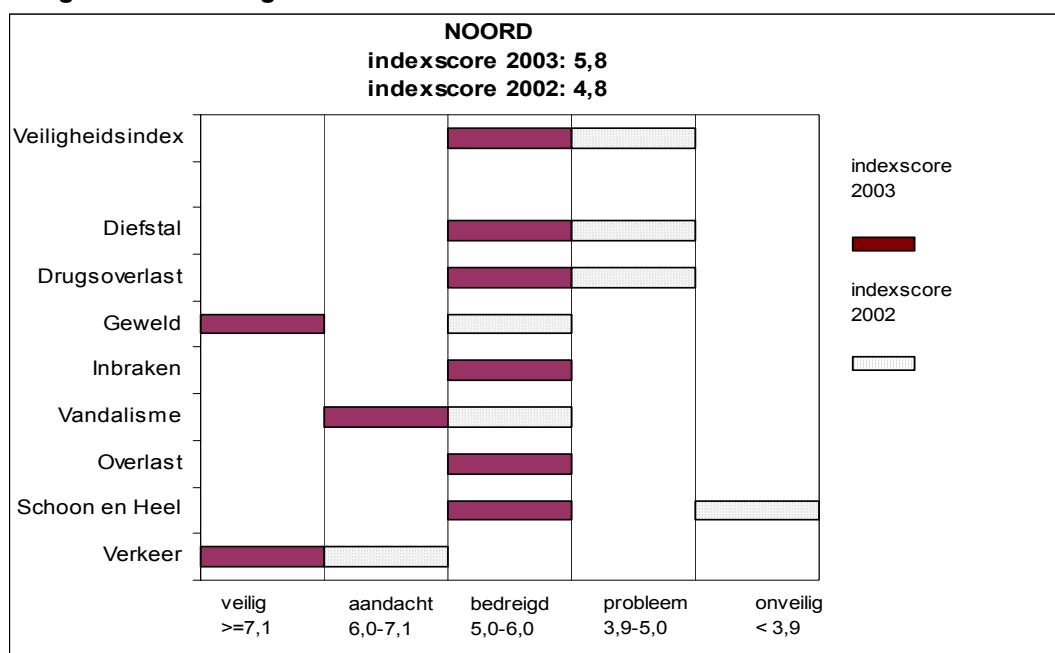
Voor bijna alle elementen is een categorieverbetering zichtbaar, alleen bij Inbraken en Overlast is sprake van een stabiele situatie.

Als grootste buurtproblemen noemt de bevolking: vervuiling op straat, parkeeroverlast (beiden 11% van de bewoners) en overlast van groepen jongeren (9%).

De tevredenheid met de eigen buurt is ten opzichte van vorig jaar toegenomen van 66% naar 75%, en is daarmee vergelijkbaar met het stedelijke gemiddelde.

Het percentage inwoners dat tevreden is over het functioneren van de politie is toegenomen van 38% in 2002 naar 51% in 2003. Dit percentage is iets hoger dan het stedelijke gemiddelde (49%).

Categorieveranderingen

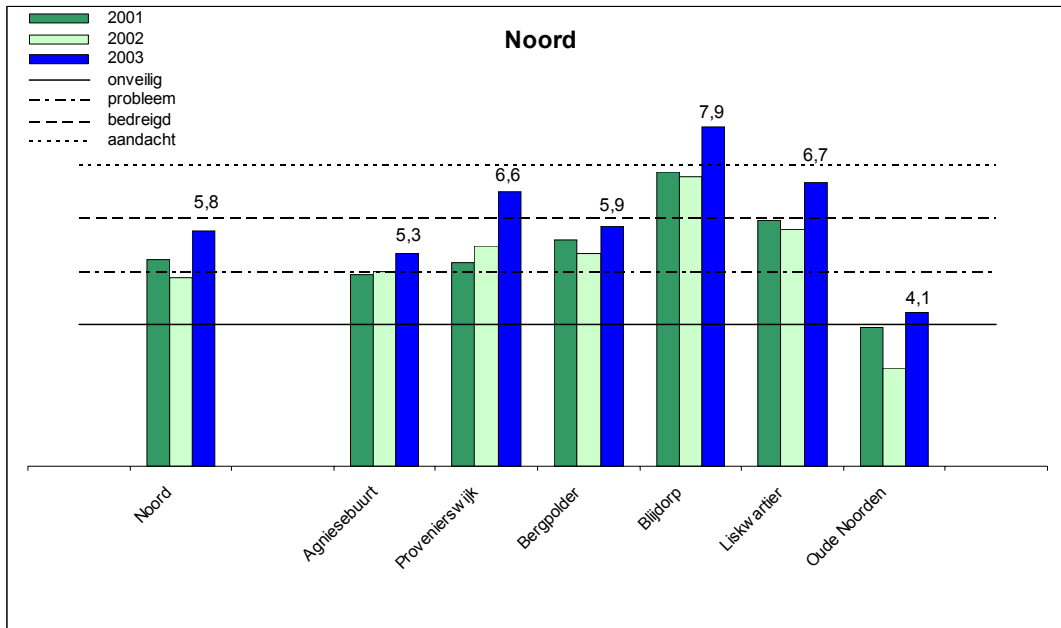

Uit bovenstaande figuur blijkt dat op inbraken en overlast na, alle veiligheidselementen een of twee categorieën zijn verbeterd.

Diefstal heeft een categorieverbetering ondergaan doordat het aantal aangiften is afgenomen en er minder auto's zijn gestolen of vernield. Het element drugsoverlast is verbeterd doordat er minder vaak melding is gemaakt en het bevolkingsoordeel is verbeterd. Het aantal aangiften en meldingen van geweldsdelicten is stabiel gebleven, het bevolkingsoordeel is verbeterd en het percentage slachtoffers is afgenomen. Het element vandalisme is verbeterd doordat het bevolkingsoordeel positiever is geworden en het percentage slachtoffers van overige vernieling is afgenomen. De score van de productnormering voor Schoon en Heel is sterk gestegen en het bevolkingsoordeel is verbeterd.

Bij verkeer is een categorieverbetering waar te nemen doordat er minder meldingen zijn gemaakt van verkeersongevallen, het bevolkingsoordeel is verbeterd en het percentage slachtoffers is afgenomen.

Figuur 16 Trendontwikkeling 2001- 2003

Uit bovenstaande figuur blijkt dat de indexscore van alle wijken ten opzichte van de voorgaande jaren is gestegen. Het Oude Noorden blijft de minst veilige wijk in de deelgemeente maar wordt in 2003 getypeerd als een probleemwijk in plaats van een onveilige wijk.

Diefstal (verbetering van probleem naar bedreigd)

- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in het Oude Noorden, waar het bewonersoordeel is verbeterd en het percentage slachtoffers is afgenomen.
- ▶ Grootste verslechtering is zichtbaar in Bergpolder. Hier is het aantal aangiften licht toegenomen.
- ▶ Categorieverbetering in Provenierswijk, Blijdorp en het Oude Noorden

In Noord is minder aangifte gedaan van diefstal dan een jaar geleden, met uitzondering van diefstal van fietsen waarvan vaker aangifte is gedaan (13 meldingen per 1.000 inwoners). Ook het aantal aangiften van winkeldiefstal is afgenomen ten opzichte van 2002.

Het bewonersoordeel over problemen rondom diefstal in de deelgemeente is vrijwel stabiel ten opzichte van vorig jaar. Een kleiner percentage van de bewoners (26%) geeft aan dat vernieling van auto's een veel voorkomend buurtprobleem is.

Het slachtofferschap van diefstal is afgenomen ten opzichte van 2002. In de deelgemeente zijn minder auto's gestolen of vernield. Er worden wel meer fietsen gestolen volgens de bewoners dan een jaar geleden.

Drugsoverlast (verbetering van probleem naar bedreigd)

- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in Provenierswijk, waar het aantal meldingen is afgenomen en het bevolkingsoordeel is verbeterd.
- ▶ Categorieverbetering in Agniesebuurt en Provenierswijk

In de deelgemeente is per saldo minder vaak melding gemaakt van drugsoverlast (5 meldingen per 1.000 inwoners) dan een jaar geleden, het stedelijke gemiddelde ligt op 3 meldingen per 1.000 inwoners.

Een lager percentage van de bewoners (15%) dan een jaar geleden geeft aan drugsoverlast waar te nemen. Hiermee is het oordeel van de deelgemeentebewoners gelijk aan dat van de gemiddelde Rotterdammer.

Geweld (verbetering van bedreigd naar veilig)

- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in het Oude Noorden, waar met name het bevolkingsoordeel is verbeterd en het percentage slachtoffers is afgenomen.
- ▶ Grootste verslechtering is zichtbaar in Agniesebuurt. Hier is het slachtofferschap van bedreiging met geweld toegenomen.
- ▶ Categorieverbetering in Provenierswijk, Bergpolder en het Oude Noorden
- ▶ Categorieverslechtering in Agniesebuurt

Het aantal aangiften van zedenmisdrijf, openlijke geweldpleging en overvallen is gelijk gebleven op 2 aangiften per 1.000 inwoners. Ten opzichte van 2002 is minder vaak aangifte gedaan van straatroof. Ook het aantal meldingen van mishandeling en bedreiging (21 meldingen per 1.000 inwoners) is vrijwel gelijk aan het aantal van een jaar geleden.

De bewoners nemen minder geweldsproblemen waar in de deelgemeente, met name tasjesroof wordt als een minder vaak voorkomend probleem ervaren: van 10% naar 6% van de bewoners.

Ook het slachtofferschap van zowel tasjesroof, bedreiging als mishandeling is afgenomen.

Inbraken (bedreigd)

- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in Provenierswijk. Hier is het aantal aangiften afgenomen, het bevolkingsoordeel verbeterd en het percentage slachtoffers gedaald.
- ▶ Grootste verslechtering is zichtbaar in het Oude Noorden. Hier is het aantal aangiften toegenomen, het bevolkingsoordeel verslechterd en het percentage slachtoffers gestegen.
- ▶ Categorieverbetering in Agniesebuurt, Provenierswijk en Blijddorp
- ▶ Categorieverslechtering in het Oude Noorden

Het aantal van 20 aangiften per 1.000 adressen van woninginbraak is min of meer gelijk aan het aantal van vorig jaar. Er is minder vaak aangifte gedaan van inbraak in garage of schuur en ook het aantal aangiften van inbraak bij bedrijven en instellingen is afgenomen van 241 naar 216 aangiften per 1.000 bedrijfsvestigingen.

Een op de vijf bewoners in de deelgemeente ervaart, net als in 2002 woninginbraken als een vaak voorkomend buurtprobleem. Ook het slachtofferschap van (poging tot) inbraken is stabiel gebleven.

Vandalisme (verbetering van bedreigd naar aandacht)

- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in Blijdorp. Hier is het aantal meldingen afgenomen, het bevolkingsoordeel verbeterd en het percentage slachtoffers gedaald.
- ▶ Categorieverbetering in Provenierswijk, Blijdorp en Het Oude Noorden

Het aantal meldingen van vernieling (7 per 1.000 inwoners) is gelijk gebleven in 2003, evenals het aantal meldingen van kleine buitenbranden (1,0 per 0,1 hectare).

Het bewonersoordeel ten aanzien van vandalisme is verbeterd: een kleiner percentage dan in 2002 is van mening dat bekladding (22% van de bewoners) en vernieling vanabri's en telefooncellen (16%) een vaak voorkomend probleem is in de deelgemeente. Een iets kleiner percentage bewoners dan een jaar geleden geeft aan slachtoffer te zijn geworden van vernieling (8% van de bewoners).

Overlast (bedreigd)

- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in Bergpolder. Hier is met name het aantal meldingen van burengerucht afgenomen en het bevolkingsoordeel verbeterd.
- ▶ Grootste verslechtering is zichtbaar in Agniesebuurt. Hier is het bevolkingsoordeel over de gehele linie verslechterd.
- ▶ Categorieverbetering in Provenierswijk en Bergpolder
- ▶ Categorieverslechtering in Agniesebuurt

In de deelgemeente is minder vaak melding gemaakt van overlast in uitgaansgelegenheden (van 6 naar 4 meldingen per 1.000 inwoners). In 2003 is wel vaker overlast in het algemeen (bijvoorbeeld zwervers) gemeld.

Het aandeel bewoners dat overlast ervaart van groepen jongeren (17%), dronken mensen op straat of mensen die op straat lastig worden gevallen (beiden 11%) is ten opzichte van 2002 gedaald.

Schoon en Heel (verbetering van onveilig naar bedreigd)

- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in Liskwartier. Hier zijn de score van de productnormering Schoon en Heel gestegen en is het bevolkingsoordeel sterk verbeterd.
- ▶ Categorieverbetering in alle wijken

De score voor zowel Schoon (3,7) als Heel (3,5) is sterk gestegen in 2003.

Hondenpoep op straat wordt door een kleiner deel van de bewoners als een vaak voorkomend probleem ervaren dan een jaar geleden, maar blijft met 52% hoger dan het stedelijke gemiddelde. Het bewonersoordeel ten aanzien van vuil naast de container, wildplassen, gaten of verzakkingen in de bestrating en vernield en kapot straatmeubilair is gelijk aan die van de gemiddelde Rotterdammer.

Verkeer (verbetering van aandacht naar veilig)

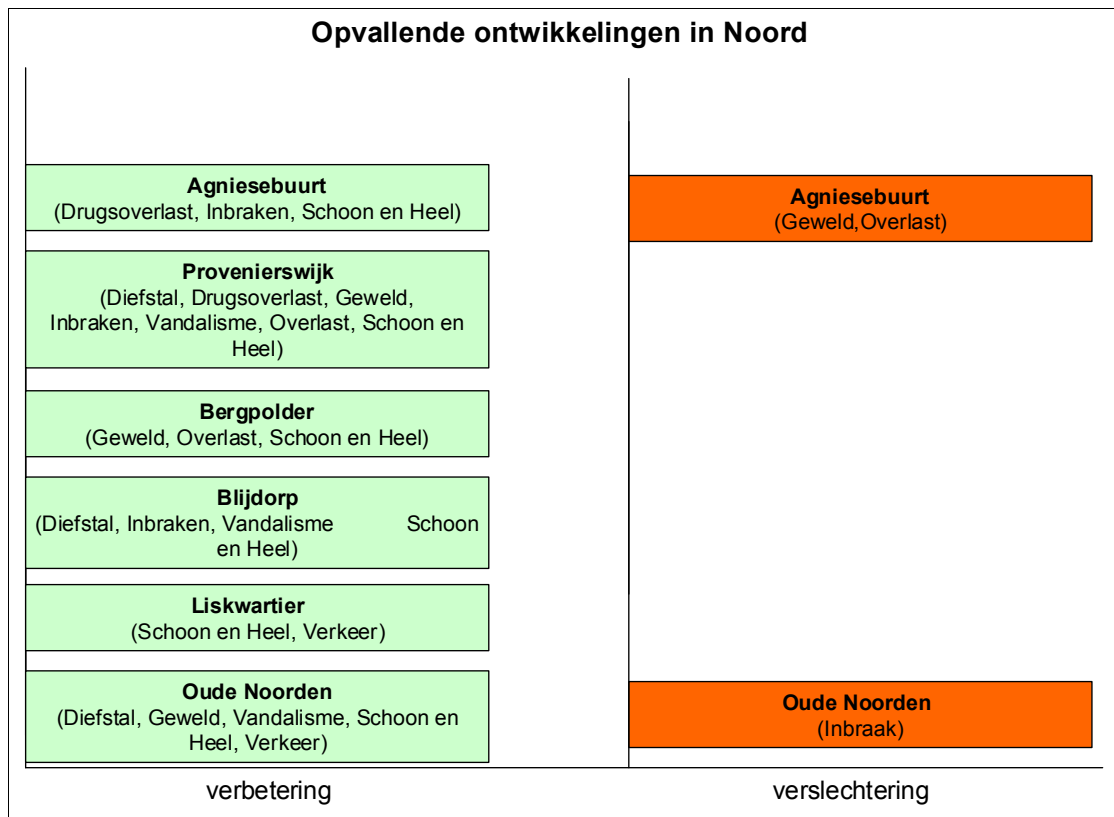
- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in Liskwartier. Hier is het aantal meldingen van verkeersongevallen afgenomen, het bevolkingsoordeel verbeterd en het percentage slachtoffers gedaald.
- ▶ Grootste verslechtering is zichtbaar in Bergpolder. Hier is het bevolkingsoordeel verslechterd.
- ▶ Categorieverbetering in Liskwartier en Het Oude Noorden

In de deelgemeente is minder vaak melding gemaakt van verkeersongevallen dan in 2002 (van 29 naar 23 meldingen per 1.000 inwoners).

Ten opzichte van vorig jaar geeft een iets kleiner deel van de bewoners aan dat aanrijdingen en agressief verkeersgedrag een vaak voorkomend probleem is in Noord. Het slachtofferschap van een aanrijding waarbij de bestuurder is doorgereden is eveneens afgenomen.

Grootste buurtproblemen

In de enquête is de bewoners ook gevraagd wat zij als grootste buurtprobleem ervaren. Vervuiling op straat, parkeeroverlast (beiden 11% van de bewoners) en overlast van groepen jongeren (9%) worden daarbij het meest genoemd.

Uit de bovenstaande figuur blijkt dat in alle wijken voor twee of meerdere elementen sprake is van een categorieverbetering. In twee wijken is daarnaast ook nog sprake van een categorieverslechtering: Agniesebuurt voor geweld en het Oude Noorden voor inbraken.

Wijkveiligheidsaanpak

In deze paragraaf wordt een aantal maatregelen uit de wijkveiligheidsaanpak van de deelgemeente genoemd, die een mogelijke bijdrage hebben geleverd aan de ontwikkelingen in veiligheid en leefbaarheid in Noord van het afgelopen jaar.

Toezicht en handhaving

Met behulp van Horecare wordt het toezicht geïntensiveerd. Horecare is erop gericht directe overlast van horecagelegenheden en haar bezoekers te beheersen. In de deelgemeente is het onraadprogramma actief om illegale onderverhuur tegen te gaan. Op gerichte tijden vinden in het Oude Noorden preventieve fouilleeracties plaats. In de deelgemeente worden ook scooteracties uitgevoerd.

Beheer en onderhoud

In een aantal gevallen worden binnenterreinen in woongebieden via fysieke maatregelen afgesloten dan wel ontsloten voor anderen dan bewoners. De deelgemeente heeft pleinbeheerders aangesteld voor het beheer, toezicht en het organiseren van activiteiten op de pleinen.

Sociaal, economisch en fysiek investeren

In een aantal woonstraten worden onder meer zogenaamde 30 kilometer zones ingesteld en verkeersdrempels aangebracht.

De huidige straataanpak heeft als doel wensen van bewoners, samen met hen en door hen te realiseren in een afgeperkte periode. In de straatacties kunnen zaken ingebracht worden als inbraakpreventie, naambordjesacties, de inzet van de dienst Stadstoezicht, bijvoorbeeld door voorlichting en kennismaking met de toezichthouders, reinigingspolitie en de buurtagent.

In het Oude Noorden vindt een specifieke aanpak van graffiti plaats.

Drugs

Door middel van de persoonsgerichte aanpak wordt het mogelijk overlastgevende verslaafden van straat te halen en te houden.

Overlastgevende panden (dealpanden, beluizen, pensions e.d.) worden aangepakt. Met name voor coffeeshops is speciale aandacht, coffeeshops gelegen in de nabijheid van scholen worden geweerd.

In de deelgemeente Noord is een telefonisch Meldpunt (drugs)overlast ingesteld.

Geweld

De deelgemeente besteedt extra aandacht aan 'Geweld achter de voordeur' en het doen van aangifte van deze vorm van geweld.

Jeugd

Met het invoeren van een pasjesregeling en het plaatsen van tourniquets is de overlast bij twee jongerencentra afgenomen.

Ook is een specifieke groeps- en jeugd aanpak in het Oude Noorden gestart.

Communicatie en participatie

Omdat communicatie en participatie in deelgemeente Noord gezien wordt als belangrijke voorwaarden voor het slagen van het wijkveiligheidsactieprogramma wordt hier veel aandacht aan gegeven. Met name binnen de communicatie rond de uitvoering van deze programma's is een speciale rol weggelegd voor de participerende burger.

Met borden worden automobilisten gewaarschuwd. Inbraakpreventie - bij auto's, maar ook bij woningen - blijft van groot belang.

11 IJsselmonde

Samenvatting

IJsselmonde is als deelgemeente in de categorie aandacht gebleven met een indexscore van 6,6; in 2002 was dit 6,2.

Het bewonersoordeel is over het algemeen veel positiever geworden, vooral als het gaat om geweld en vandalisme.

Het percentage bewoners dat zegt slachtoffer geworden te zijn van een bepaald delict is in de meeste gevallen constant gebleven of laat een lichte stijging zien. Een wat grotere stijging is te zien bij het percentage auto's waaruit iets gestolen is.

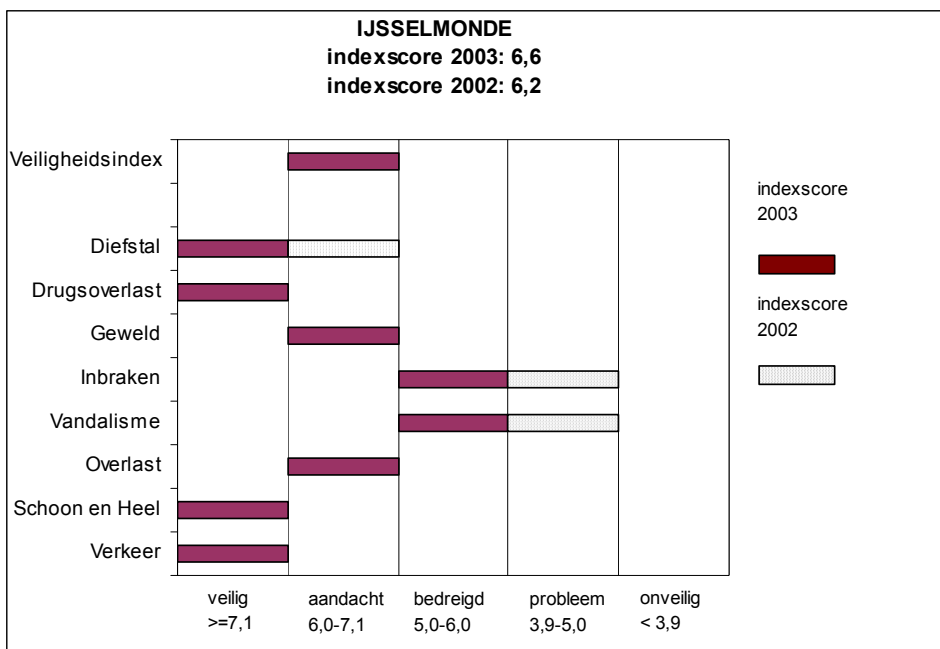
Het aantal aangiften van diefstal daalt licht. Het aantal aangiften van inbraken daalt, evenals het aantal aangiften van vandalisme en verkeersongevallen. Een stijging is waar te nemen bij het aantal aangiften van geweld. Het aantal meldingen van diefstal en vandalisme daalt en het aantal meldingen van geweld stijgt.

De score van de productnormering is voor Schoon gestegen en voor Heel gedaald.

De tevredenheid met de eigen buurt is in de deelgemeente IJsselmonde ten opzichte van vorig jaar toegenomen: in 2002 was 70% van de bevolking tevreden met de eigen buurt in 2003 is dit gestegen naar 77%. IJsselmonde blijft op deze manier net boven het stedelijke gemiddelde van 74%.

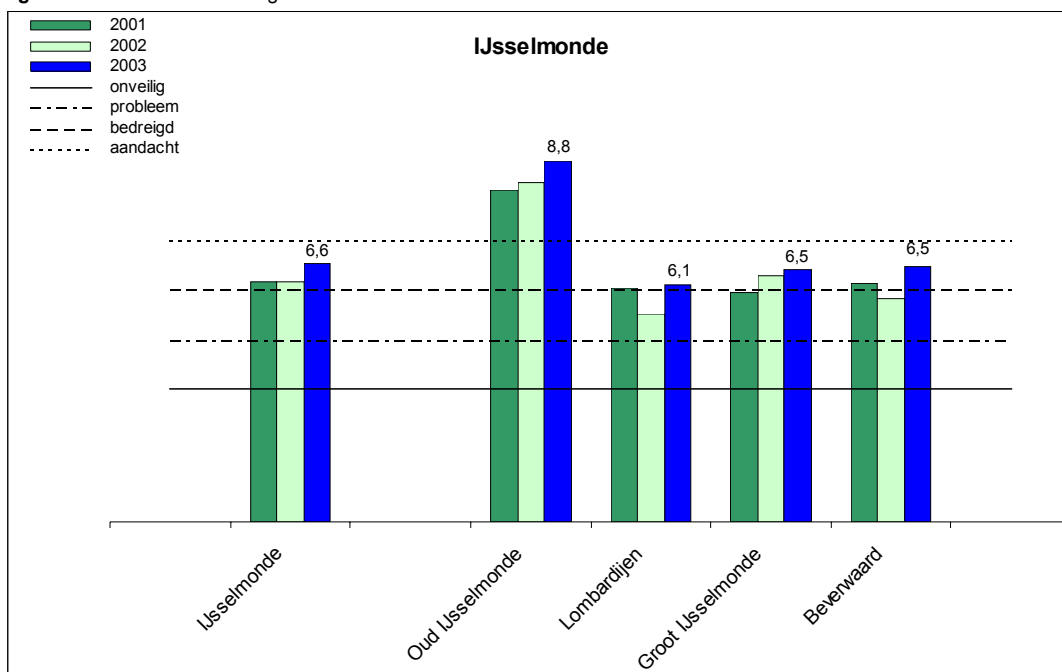
Het percentage inwoners dat tevreden is met het functioneren van de politie, is in IJsselmonde toegenomen van 36% in 2002 naar 45% in 2003. Dit percentage is echter lager dan het stedelijke gemiddelde (49%).

Categorieveranderingen

Uit voorgaande figuur blijkt dat de score op de Veiligheidsindex in de deelgemeente in dezelfde categorie blijft. Wel is er bij de elementen diefstal, inbraken en vandalisme sprake van een categorieverbetering. Bij het element diefstal wordt de stijging vooral veroorzaakt door een positiever buurtoordeel. Bij het element inbraken komt dit voornamelijk door een positiever bevolkingsoordeel en een daling van het aantal aangiften van inbraak. Bij het element vandalisme komt de categorieverbetering door een positiever buurtoordeel en een lager percentage dat slachtoffer is geworden van vandalisme.

Figuur 17 Trendontwikkeling 2001-2003

Uit bovenstaande figuur blijkt dat de indexscore voor Oud IJsselmonde en Groot IJsselmonde vanaf 2001 een continue stijging laat zien. In Lombardijen is de indexscore, na een daling in 2002, weer terug op het niveau van 2001. In Beverwaard is de score van 2003 hoger dan in voorgaande jaren.

Diefstal (verbetering van aandacht naar veilig)

- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in Beverwaard, waar vooral het bewonersoordeel positiever is geworden en het percentage slachtoffers is afgenomen. Ook bij het aantal aangiften is bij de meeste onderdelen een daling waar te nemen.
- ▶ Categorieverbetering in Beverwaard

Het aantal aangiften van diefstal is licht gedaald van 44 naar 42 per 1.000 inwoners. Bij bijna alle afzonderlijk onderscheiden categorieën is een daling te constateren of blijft het aantal aangiften stabiel. Diefstal van of uit motorvoertuigen is ten opzichte van 2002 afgenomen. Er is vaker aangifte gedaan van diefstal van fietsen (inclusief brom- en snorfietsen). Het aantal aangiften van winkeldiefstal en zakkenrollerij is stabiel gebleven.

De deelgemeentebewoners ervaren minder problemen rondom diefstal dan een jaar geleden. In vergelijking met de gemiddelde Rotterdammer zijn de bewoners van mening dat diefstal minder vaak voorkomt.

Het slachtofferschap van diefstal is afgenomen in IJsselmonde. Het percentage auto's waaruit gestolen is, is sterk afgenomen (van 12% naar 6%). Het slachtofferschap van auto- en fietsendiefstal is vrijwel stabiel ten opzichte van vorig jaar.

Drugsoverlast (veilig)

- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in Oud IJsselmonde, waar vooral het bewonersoordeel een stuk positiever is geworden.
- ▶ Grootste verslechtering is zichtbaar in Beverwaard, waar het bevolkingsoordeel negatiever is geworden en het aantal meldingen is toegenomen.
- ▶ Categorieverbetering in Lombardijen

In IJsselmonde is het aantal meldingen van drugsoverlast per 1.000 inwoners enigszins gestegen, maar dit aantal blijft ver onder het stedelijke gemiddelde van 3 per 1.000 inwoners.

Het percentage bewoners van de deelgemeente IJsselmonde dat aangeeft dat drugsoverlast een vaak voorkomend buurtprobleem is, blijft ongeveer constant en ligt in 2003 op 8%. Het stedelijke gemiddelde ligt op 15%.

Geweld (aandacht)

- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in Lombardijen. Hier is vooral het bewonersoordeel een stuk positiever geworden en het percentage dat slachtoffer is geworden gedaald.
- ▶ Grootste verslechtering is zichtbaar in Groot IJsselmonde. Hier is het aantal meldingen en aangiften gestegen en ook het percentage slachtoffers toegenomen.
- ▶ Categorieverbetering in Lombardijen en Beverwaard

Het aantal aangiften van geweld stijgt van 7 naar 10 per 1.000 inwoners in 2003. Ten opzichte van 2002 is het aantal aangiften van zedenmisdrijf in de deelgemeente toegenomen, terwijl het aantal aangiften van openlijke geweldpleging, straatroof en overvallen vrijwel stabiel is. Het aantal meldingen van bedreiging en mishandeling is min of meer gelijk aan het aantal van vorig jaar.

De bewoners van IJsselmonde geven aan iets minder bedreigingen (4%), geweldsdelicten (7%) en tasjesroof (9%) in hun omgeving te ervaren dan een jaar geleden. In vergelijking met het stedelijke gemiddelde is een wisselend beeld te zien. Het percentage Rotterdammers dat bedreiging en tasjesroof als een buurtprobleem ziet, is ongeveer even groot als in de deelgemeente. Het percentage dat geweldsdelicten als een probleem ziet, was in 2002 in de deelgemeente gelijk aan het stedelijke gemiddelde. In 2003 ligt het stedelijke gemiddelde iets boven het deelgemeentelijke gemiddelde.

Het percentage bewoners dat zegt slachtoffer te zijn geworden van tasjesroof, bedreiging met geweld of mishandeling is vrijwel gelijk aan vorig jaar.

Inbraken (verbetering van probleem naar bedreigd)

- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in Oud IJsselmonde, waar vooral het aantal aangiften is gedaald en het bewonersoordeel positiever is geworden.
- ▶ Grootste verslechtering is zichtbaar in Lombardijen, waar het aantal aangiften is gestegen en het percentage slachtoffers is toegenomen.
- ▶ Categorieverslechtering in Lombardijen
- ▶ Categorieverbetering in Beverwaard

In de deelgemeente is iets minder vaak aangifte gedaan van woninginbraak (van 23 naar 20 per 1.000 adressen) en van inbraak in bedrijven of instellingen (van 238 naar 222 per 1.000 bedrijfsvestigingen). Het aantal aangiften van inbraak in garages of schuren is stabiel ten opzichte van 2002.

De deelgemeentebewoners geven in vergelijking met 2002 minder vaak aan dat woninginbraak een vaak voorkomend probleem is (24% in 2002 en 20% in 2003). Het percentage bewoners dat slachtoffer is geworden van woninginbraak of een poging daartoe blijft nagenoeg constant.

Vandalisme (verbetering van probleem naar bedreigd)

- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in Groot IJsselmonde, waar het bevolkingsoordeel positiever wordt en het slachtofferschap duidelijk daalt.
- ▶ Grootste verslechtering is zichtbaar in Oud IJsselmonde, waar vooral het slachtofferschap en het aantal meldingen stijgt.
- ▶ Categorieverbetering in Lombardijen, Groot IJsselmonde en Beverwaard

Het aantal meldingen van vandalisme blijft ongeveer constant en ongeveer vergelijkbaar met het stedelijke gemiddelde. Het aantal kleine buitenbranden is ook ongeveer stabiel maar is hoger dan het stedelijke gemiddelde.

Het bevolkingsoordeel over vandalisme is een stuk positiever geworden, vooral als het gaat om het buurtprobleem vernieling van telefooncellen en bus- of tramhokjes. In 2002 vond 53% dit nog een probleem, in 2003 is het gedaald naar 43%.

Het percentage dat slachtoffer geworden is van vandalisme is licht gedaald naar 6%.

Overlast (aandacht)

- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in Lombardijen, waar het bewonersoordeel positiever is geworden.
- ▶ Grootste verslechtering is zichtbaar in Beverwaard. Hier is vooral het bewonersoordeel over overlast van groepen jongeren negatiever geworden en het aantal meldingen gestegen.
- ▶ Categorieverslechtering in Beverwaard
- ▶ Categorieverbetering in Lombardijen

Het aantal meldingen van burengerucht is in 2003 afgenomen naar 21 per 1.000 inwoners. Er wordt daarentegen vaker melding gemaakt van overlast in het algemeen. Het aantal meldingen van overlast is in IJsselmonde lager dan het stedelijke gemiddelde.

Het aandeel bewoners dat overlast ervaart van groepen jongeren, dronken mensen op straat en mensen die op straat lastig worden gevallen, is ten opzichte van 2002 stabiel gebleven.

Schoon en Heel (veilig)

- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in Lombardijen. Hier oordelen de bewoners positiever over vervuiling en hondenpoep op straat.
- ▶ Grootste verslechtering is zichtbaar in Groot IJsselmonde, waar de score voor Heel is gedaald.
- ▶ Categorieverbetering in Lombardijen

De score voor zowel Schoon als Heel is vergelijkbaar met de score in 2002.

Vervuiling op straat wordt door een kleiner deel van de bewoners als een veel voorkomend buurtprobleem ervaren dan een jaar geleden (44% in 2002 en 40% in 2003). Hondenpoep wordt door een vergelijkbaar percentage bewoners als in 2002 als probleem ervaren. Het oordeel van de bewoners ten aanzien van vuil naast de container, wildplassen, gaten of verzakkingen in de bestrating en vernielde of kapotte banken/vuilnisbakken is vrijwel gelijk aan het stedelijke oordeel.

Verkeer (veilig)

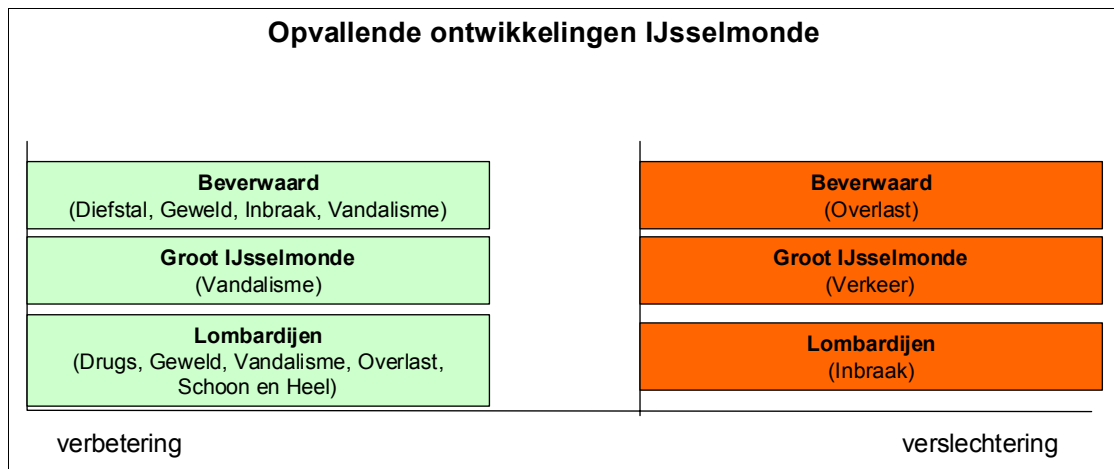
- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in Beverwaard, waar vooral het bewonersoordeel over het voorkomen van aanrijdingen is afgenomen.
- ▶ Grootste verslechtering is zichtbaar in Groot IJsselmonde, waar het aantal meldingen is toegenomen en het percentage slachtoffers is gestegen.
- ▶ Categorieverslechtering in Groot IJsselmonde

In de deelgemeente is het aantal meldingen van verkeersongevallen en verkeersoverlast gelijk aan dat van vorig jaar en lager dan het stedelijke gemiddelde.

De bewoners geven aan iets minder vaak geconfronteerd te worden met aanrijdingen (14% in 2002 en 12% in 2003). Agressief verkeersgedrag is een gelijkblijvend buurtprobleem in de deelgemeente, 26% beschouwt dit als vaak voorkomend. Het slachtofferschap van een aanrijding waarbij de bestuurder is doorgereden, is stabiel gebleven.

Grootste buurtproblemen

In IJsselmonde geven de bewoners aan dat zij vuil naast de container als het grootste buurtprobleem ervaren (17%). Vervolgens wordt overlast van groepen jongeren als grootste buurtprobleem aangemerkt (13%). Als derde buurtprobleem wordt in de deelgemeente parkeeroverlast genoemd (8%).

Uit bovenstaande figuur blijkt dat alleen in Oud IJsselmonde geen categorieveranderingen zijn. In de overige drie wijken is zowel sprake van een categorieverbetering als van een categorieverslechtering op bepaalde elementen. Voor vandalisme geldt dat in Beverwaard, Groot IJsselmonde en Lombardijen een verbetering is waar te nemen.

Wijkveiligheidsaanpak

In deze paragraaf wordt een aantal maatregelen uit de wijkveiligheidsaanpak van de deelgemeente genoemd, die mogelijk een bijdrage hebben geleverd aan de ontwikkelingen in veiligheid en leefbaarheid in IJsselmonde van het afgelopen jaar.

Toezicht en handhaving

In de deelgemeente IJsselmonde ligt de nadruk op preventie en jeugd. Daar waar preventie niet helpt, wordt repressie uitgeoefend. Middels de inzet van wijkteams is toezicht op straat verder uitgebouwd. Vanuit de huidige samenwerking heeft de deelgemeente op 1 maart 2004 een samenwerkingsovereenkomst afgesloten met de politie en de dienst Stadstoezicht. Deze onderlinge samenwerking en afstemming leidt ertoe dat de inzet effectiever en efficiënter kan plaatsvinden en er meer aandacht is voor de hotspotgebieden, bijvoorbeeld daar waar veel geweldsoverlast is.

In het kader van parkeeroverlast wordt in de deelgemeente IJsselmonde in 2004 een parkeerbeleid ontwikkeld. Dit houdt in dat er stringenter wordt gehandhaafd, onder andere op het terrein van dubbel parkeren. Er is een samenwerkingsverband tussen de politie en Stadstoezicht, waarbij laatstgenoemde de trekker is.

Beheer en onderhoud

De deelgemeente werkt mee aan de ontwikkeling van het beleid van de gemeente Rotterdam voor de bestrijding van hondenpoep. Vier keer per jaar wordt er een actie gehouden om hondenbezitters aan te spreken en bij ongewenst gedrag te bekeuren. Daarnaast worden in de deelgemeente de veldjes vaker schoongemaakt.

Sociaal, economisch en fysiek investeren

In de deelgemeente zijn de bewoners intensief betrokken bij het proces rondom de wijkveiligheidsactieprogramma's. Bewonersparticipatie is binnen de deelgemeente een belangrijk uitgangspunt. Zo is – naast de enquête in het kader van de Veiligheidsindex – door de deelgemeente een enquête onder de bewoners uitgezet. Verder heeft de deelgemeente IJsselmonde in samenwerking met de politie een aantal bewonersavonden georganiseerd. Naast de deelgemeente en de politie waren in Lombardijen en Groot IJsselmonde de woningbouwcorporatie aanwezig en in Oud IJsselmonde was het Ontwikkelingsbedrijf Rotterdam van de partij. Naast algemene onderwerpen als inbraakpreventie, bereikbaarheid van de politie en diverse vormen van overlast is tijdens deze bijeenkomsten een inventarisatie gemaakt van de belangrijkste aandachtsgebieden van de bewoners. Die kwamen overeen met de uitkomsten van de Veiligheidsindex. Suggesties vanuit de bevolking zijn door de deelgemeente geïnventariseerd en daar waar toepasbaar verwerkt in de wijkveiligheidsactieprogramma's.

In de zomer van 2003 heeft de deelgemeente een veiligheidsmarkt georganiseerd, waarbij de deelgemeente en diensten betrokken waren en de bevolking van informatie hebben voorzien. In het najaar zijn terugkoppelingsbijeenkomsten geweest met de bewoners en zijn de belangrijkste speerpunten en maatregelen kenbaar gemaakt, onder andere via een advertentie in de Maasstad.

Op het gebied van inbraken heeft de deelgemeente als doelstelling 400 extra beveiligde woningen volgens het Politiekeurmerk Veilig Wonen toe te voegen in 2004. Deze 400 woningen komen bij de al bestaande 1.100 woningen met het Politiekeurmerk Veilig Wonen, waarmee het totaal in 2004 uitkomt op 1.500.

Los van de wijkveiligheidsactieprogramma's zijn er in IJsselmonde in alle wijken – behalve Oud IJsselmonde – samenwerkingsovereenkomsten afgesloten met ondernemers. Het gaat om de gebieden Spinozaweg in Lombardijen, Oude Watering in Beverwaard en Keizerswaard in Groot IJsselmonde.

Jeugd

In het kader van overlast besteedt de deelgemeente extra aandacht aan de jeugdige inwoners. Zo worden er vakantieprojecten georganiseerd en is er een project Sportzoomeren om jongeren meer in beweging te krijgen. Ook bestaat er een buurtbemiddelingsproject voor jongeren, waarbij de woningcorporatie betrokken is.

Geweld

Geweld is een speerpunt in de actieprogramma's van de deelgemeente. Om de openbare ruimte veiliger te maken, wordt aandacht besteed aan het snoeien van beplanting en verbeterde straatverlichting. Daarnaast wordt er meer en gericht toezicht gehouden in de hotspotgebieden. In de deelgemeente gaat in het kader van het tegengaan van geweld veel aandacht uit naar onder meer veiligheid op scholen, veiligheid in het openbaar vervoer en toezicht in de winkelgebieden. En ook aan geweld achter de voordeur wordt veel aandacht geschonken.

Het project 'Veilig Ondernemen', dat in samenwerking met de Hoogvlietse buurwinkelcentra is opgezet, moet de centra veiliger maken voor winkeliers en bezoekers. (foto: Cor Vos)

12 Hoogvliet

Samenvatting

In 2002 was Hoogvliet een aandachtsdeelgemeente (indexscore 6,6), maar bij de meting van 2003 blijkt ze met een indexscore van 7,3 een veilige deelgemeente te zijn geworden.

Het bewonersoordeel is in de deelgemeente op bijna alle gebieden een stuk positiever geworden, vooral als het gaat om geweldsdelicten, woninginbraken en vandalisme.

Het percentage inwoners dat zegt slachtoffer te zijn geworden van een bepaald delict is in de meeste gevallen afgenomen. Bij diefstal is over het algemeen echter een stijging te constateren, waarbij vooral bij vernieling aan/diefstal vanaf de auto en overige diefstal een groter percentage inwoners slachtoffer geworden is.

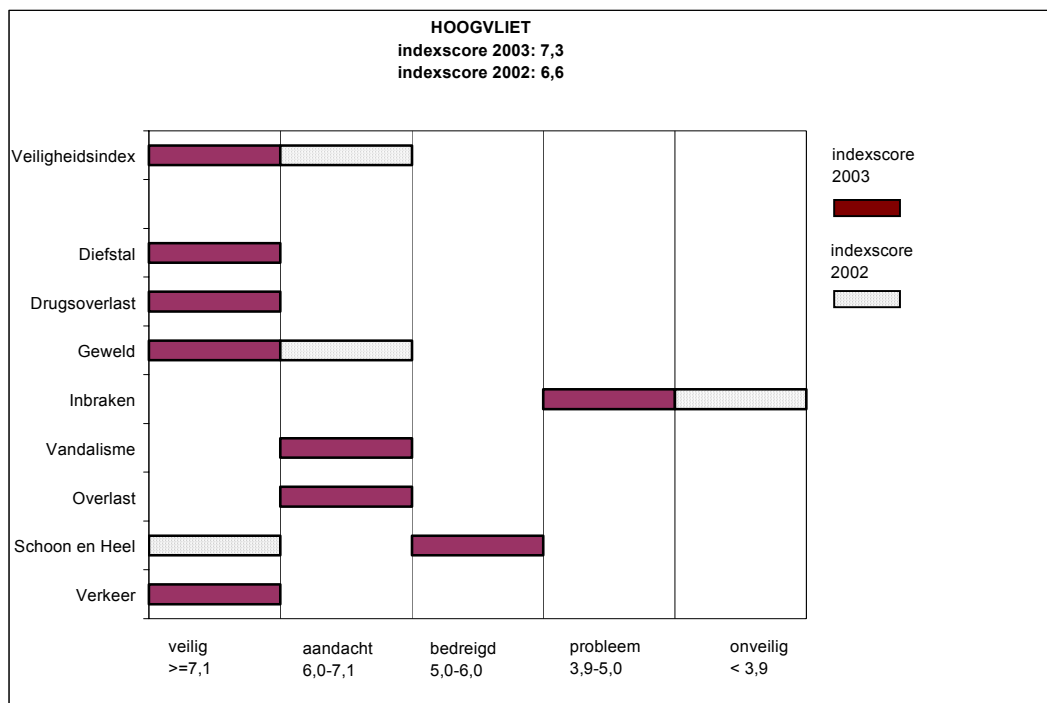
Het aantal aangiften van diefstal en inbraken is gestegen. Het aantal meldingen van vandalisme is ook gestegen.

De score van de productnormering is voor Schoon gestegen en voor Heel gedaald.

De tevredenheid met de eigen buurt is in de deelgemeente Hoogvliet ten opzichte van vorig jaar toegenomen: in 2002 was 77% van de bevolking tevreden met de eigen buurt; in 2003 is dit gestegen naar 82%.

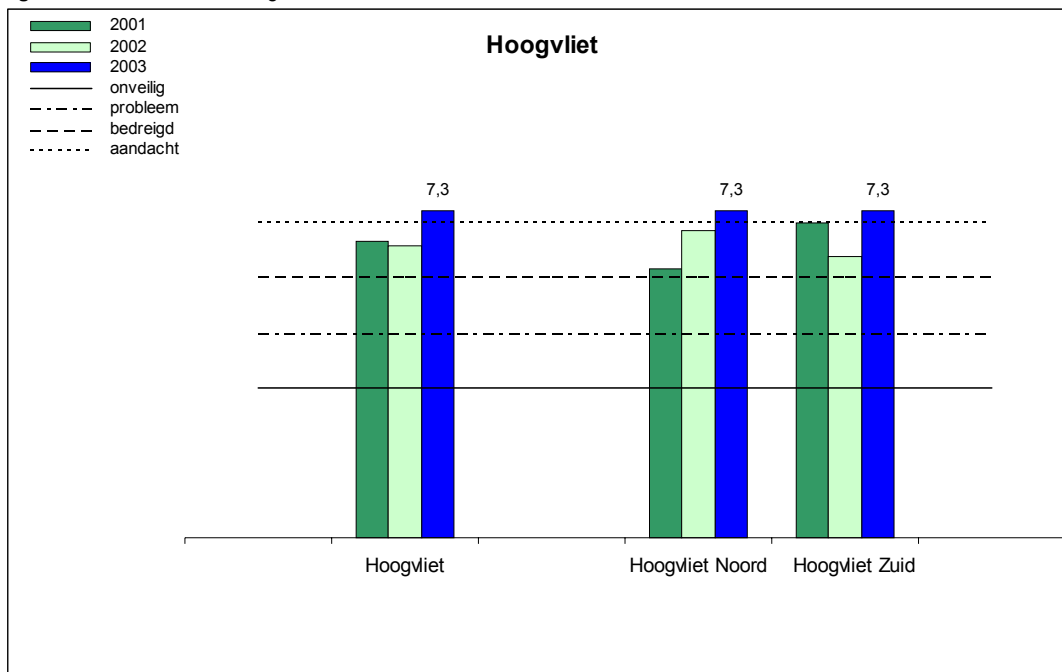
Het percentage inwoners dat tevreden is met het functioneren van de politie is in Hoogvliet toegenomen van 32% in 2002 naar 46% in 2003. Dit percentage is lager dan het stedelijke gemiddelde (49%).

Categorieveranderingen

Uit bovenstaande figuur blijkt dat er sprake is van een categorieverbetering van de Veiligheidsindex in de deelgemeente. Verder is er bij de afzonderlijke elementen geweld en inbraken sprake van een categorieverbetering. Bij geweld wordt de stijging vooral veroorzaakt door een positiever buurtoordeel en een geringer aantal inwoners dat slachtoffer is geworden van een geweldsdelict. Bij inbraken komt dit voornamelijk door een positiever bewonersoordeel en een daling van het slachtofferschap. Bij Schoon en Heel is een categorieverslechtering opgetreden, met name veroorzaakt door een verslechterd bewonersoordeel.

Figuur 18 Trendontwikkeling 2001-2003

Uit de bovenstaande figuur blijkt dat de indexscore voor beide wijken ten opzichte van zowel 2002 als 2001 is verbeterd. Bij Hoogvliet Noord is er sprake van een continue stijging en bij Hoogvliet Zuid van een herstel na de daling van vorig jaar.

Diefstal (veilig)

- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in Hoogvliet Zuid, waar met name het bewonersoordeel is verbeterd.

Het aantal aangiften van diefstal is stabiel gebleven: 36 per 1.000 inwoners. Bij de afzonderlijk onderscheiden delictsoorten is, met uitzondering van overige vermogensdelicten, een stijging van het aantal aangiften te zien, waarbij vooral een stijging van het aantal aangiften van winkeldiefstal opvalt.

Het bewonersoordeel over alle vormen van diefstal is ten opzichte van 2002 verbeterd. Het bewonersoordeel over diefstal uit de auto komt nu uit op 15%, evenals vernieling aan de auto. Het percentage inwoners dat fietsendiefstal als een buurtprobleem ervaart, is gedaald van 23% naar 17%.

Het slachtofferschap van diefstal komt in Hoogvliet minder vaak voor dan stedelijk. Het percentage auto's dat is vernield en waaruit is gestolen, is toegenomen. Het percentage auto's en fietsen dat gestolen is, is afgenomen.

Drugsoverlast (veilig)

- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in Hoogvliet Zuid, waar het aantal meldingen constant is en het bewonersoordeel is verbeterd.
- ▶ Grootste verslechtering is zichtbaar in Hoogvliet Noord. Hier is het aantal meldingen gestegen, evenals het percentage inwoners dat van mening is dat drugsoverlast veel voorkomt.
- ▶ Categorieverbetering in Hoogvliet Zuid

Drugsoverlast komt in de deelgemeente Hoogvliet niet veel voor; het gaat hier om minder dan 1 melding van drugsoverlast per 1.000 inwoners.

In 2003 ervoer 7% van de inwoners van Hoogvliet drugsoverlast als een veelvoorkomend probleem; in 2002 was dit 9%.

Geweld (verbetering van aandacht naar veilig)

- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in Hoogvliet Zuid. Hier is het bewonersoordeel sterk positiever geworden en het slachtofferschap afgenomen.
- ▶ Categorieverbetering in Hoogvliet Zuid en Hoogvliet Noord

Het aantal aangiften van geweld is ten opzichte van 2002 constant gebleven op 7 per 1.000 inwoners. Bij het aantal meldingen is een lichte toename te constateren van 15 naar 16 per 1.000 inwoners. Bovendien is vanaf 2001 een continue stijging waar te nemen.

Het bewonersoordeel over geweld in Hoogvliet is in 2003 een stuk positiever geworden: 1% ziet bedreiging als een probleem, 4% geweldsdelicten en tasjesroof.

Het percentage inwoners dat zegt een of meerdere keren slachtoffer te zijn geworden van een geweldsdelict is bij alle delicten gedaald.

Inbraken (verbetering van onveilig naar probleem)

- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in Hoogvliet Zuid. Hier is het bewonersoordeel een stuk positiever geworden en het percentage slachtoffers van (een poging tot) inbraak afgenomen.
- ▶ Categorieverbetering in Hoogvliet Zuid en Hoogvliet Noord

Het aantal aangiften van inbraken is gestegen, waarbij vooral een stijging van het aantal aangiften van inbraken in bedrijven en instellingen opvalt: van 219 naar 256 per 1.000 bedrijfsvestigingen. Deze aantallen liggen boven het stedelijke gemiddelde van 190 per 1.000 bedrijfsvestigingen. Het aantal aangiften van inbraak in box/garage/schuur/tuinhuis is gestegen van 8 naar 15 per 1.000 adressen. Ook dit aantal ligt boven het stedelijke gemiddelde. Het aantal aangiften van woninginbraken blijft constant op 21 per 1.000 adressen en is daarmee gelijk aan het stedelijke gemiddelde.

Het bewonersoordeel over woninginbraken is een stuk positiever geworden en ligt nu op 23%, iets boven het stedelijke gemiddelde. Het percentage inwoners dat zegt slachtoffer te zijn geworden van een woninginbraak is in 2003 gedaald naar 3% en 4% zegt slachtoffer te zijn geworden van een poging tot een woninginbraak.

Vandalisme (aandacht)

- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in Hoogvliet Zuid, waar met name het bewonersoordeel is verbeterd.
- ▶ Grootste verslechtering is zichtbaar in Hoogvliet Noord, waar het aantal aangiften en meldingen is gestegen evenals het slachtofferschap van vernieling.
- ▶ Categorieverslechtering in Hoogvliet Noord

Het aantal meldingen van vernieling is toegenomen van 6 naar 7 per 1.000 inwoners. Het aantal meldingen van kleine buitenbranden is in Hoogvliet constant gebleven en ligt op het stedelijke gemiddelde.

Het bewonersoordeel over vandalisme is een stuk positiever geworden ten opzichte van 2002. 30% van de inwoners oordeelt dat vernieling van telefoonscellen, bus- of tramhokjes een veelvoorkomend buurtprobleem is (38% in 2002). Bekladding van muren en/of gebouwen wordt door 17% van de inwoners van de deelgemeente als een probleem ervaren (24% in 2002).

Overlast (aandacht)

- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in Hoogvliet Noord, waar het aantal meldingen van overlast is afgenomen en het bewonersoordeel over overlast licht is verbeterd.
- ▶ Categorieverbetering in Hoogvliet Noord

Het aantal meldingen van overlast is afgenomen van 42 naar 40 per 1.000 inwoners. Het stedelijke gemiddelde ligt hierbij op 47 per 1.000 inwoners.

Het bewonersoordeel over overlast van groepen jongeren (16%) is constant gebleven. Het bewonersoordeel over mensen die op straat lastig worden gevallen (3%), overlast van omwonenden (5%) en dronken mensen op straat (3%) is in Hoogvliet ten opzichte van vorig jaar verbeterd. Bij alle onderscheiden onderdelen is het oordeel in de deelgemeente Hoogvliet positiever dan in de stad als geheel.

Schoon en Heel (verslechtering van veilig naar bedreigd)

- ▶ Grootste verslechtering is zichtbaar in Hoogvliet Noord, waar met name het bewonersoordeel negatiever is geworden.
- ▶ Categorieverslechtering in Hoogvliet Zuid en Hoogvliet Noord

De score voor Schoon is in Hoogvliet iets verbeterd naar 3,9 en voor Heel iets verslechterd naar 3,2.

Vervuiling op straat wordt in Hoogvliet door 33% van de inwoners als een buurtprobleem ervaren (was 34%). Hondenpoep vindt 40% van de inwoners een buurtprobleem (37% in 2002). Opvallend is dat de inwoners van de deelgemeente wildplassen als een groter buurtprobleem ervaren dan de inwoners van Rotterdam als geheel (32% tegenover 25% in Rotterdam). Over vuil naast de container, gaten of verzakking in de bestrating en vernield en kapot straatmeubilair is het oordeel positiever dan het stedelijke gemiddelde.

Verkeer (veilig)

- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in Hoogvliet Noord. Hier is met name het aantal meldingen van verkeersongevallen en verkeersoverlast afgenomen. Verder is het percentage slachtoffers van een aanrijding met doorrijden gedaald en het bewonersoordeel over agressief verkeersgedrag positiever geworden.
- ▶ Geen categoriewijzigingen

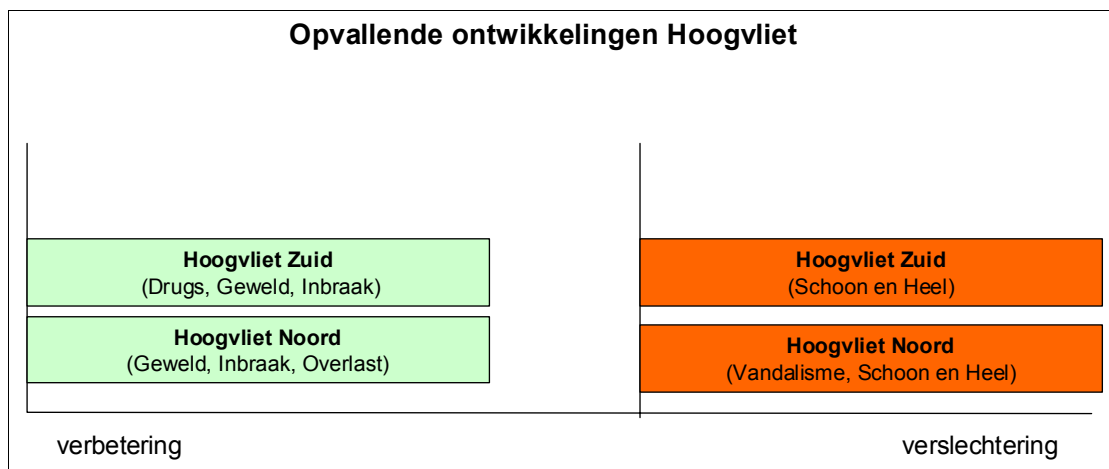
Het aantal meldingen van verkeersongevallen is gedaald van 16 per 1.000 inwoners in 2002 naar 13 in 2003. Het stedelijke gemiddelde ligt met 24 per 1.000 inwoners beduidend hoger. Het aantal meldingen van verkeersoverlast is licht gestegen van 4 naar 5 per 1.000 inwoners.

Het buurtprobleem aanrijdingen wordt in 2003 door een kleiner deel van de inwoners als veelvoorkomend ervaren, namelijk 4%, tegenover 6% in 2002. Het bewonersoordeel over agressief verkeersgedrag is positiever geworden: in 2003 ervoer 18% het als een buurtprobleem, in 2002 was dit 23%.

Het slachtofferschap van een aanrijding waarbij de bestuurder is doorgereden, is constant gebleven en komt uit op 1%, net onder het stedelijke gemiddelde van 2%.

Grootste buurtproblemen

In Hoogvliet geven de inwoners aan dat zij vuil naast de container (16%) als het grootste buurtprobleem ervaren. Vervolgens wordt overlast van groepen jongeren (10%) als grootste buurtprobleem aangemerkt. Dit zijn ook de twee grootste buurtproblemen in de stad. Als derde buurtprobleem wordt in de deelgemeente gaten/verzakkingen in de bestrating genoemd (eveneens 10%).

Uit bovenstaande figuur blijkt dat in beide wijken sprake is van zowel een categorieverbetering als een categorieverslechtering. Beide wijken scoren beter op de elementen geweld en inbraak en slechter op het element Schoon en Heel.

Wijkveiligheidsaanpak

In deze paragraaf wordt een aantal maatregelen uit de wijkveiligheidsaanpak van de deelgemeente genoemd, die een mogelijke bijdrage hebben geleverd aan de ontwikkelingen in veiligheid en leefbaarheid in Hoogvliet van het afgelopen jaar.

Toezicht en handhaving

De deelgemeente zet gericht toezicht (ook door Stadstoezicht) in en de politie handhaaft op risicolocaties, onder andere rond metrostations.

Beheer en onderhoud

Najaar 2003 is in Hoogvliet Zuid en later in Hoogvliet Noord een graffiti-aanpak gestart. De evaluatie laat zien dat de aanpak succesvol is.

Voor wat betreft Schoon en Heel is eind 2003 gestart met de straat-voor-straat aanpak. Voor de bestrijding van overlast van hondenpoep wordt sinds dit jaar extra inzet gepleegd door de dienst Stadstoezicht.

Sociaal, economisch en fysiek investeren

In het kader van de herstructurering wordt in Hoogvliet bij renovatie- en nieuwbouwwoningen standaard voldaan aan het Politiekeurmerk Veilig Wonen. Ook bij bestaande bouw wordt hierin behoorlijk geïnvesteerd.

Drugs / Geweld

Het project 'Beware – Watch out' loopt sinds begin 2004. Eerste resultaten zijn bemoedigend.

Jeugd

Naast de reeds lopende projecten wordt een aanvang gemaakt met het project 'Mijn Veilige School', waaraan 8 basisscholen in Hoogvliet deelnemen. De kinderen van deze scholen benoemen zelf de veiligheidsproblemen in en rond hun school en zoeken daar zelf oplossingen voor, daarbij ondersteund door ICT. Zo kunnen ze via een eigen internetsite contact leggen met andere scholen en ervaringen uitwisselen.

Het aantal meldingen van vandalisme en vernielingen is in 2003 afgenomen in Overschie.'

13 Overschie

Samenvatting

Overschie kan worden getypeerd als een veilige deelgemeente. Nadat de indexscore vorig jaar licht was verbeterd, is in 2003 een sterkere verbetering zichtbaar: de indexscore is gestegen van 7,0 in 2002 naar 7,9 in 2003. Overschie is hiermee van de categorie aandacht naar de categorie veilig verschoven.

Het bewonersoordeel is op de meeste gebieden positiever geworden, dit geldt in het bijzonder voor vernieling van telefooncellen enabri's, diefstal uit de auto en overlast van groepen jongeren. Het slachtofferschap is op bijna alle gebieden afgenomen. In het bijzonder voor het slachtofferschap van poging tot inbraak zien we een sterke afname.

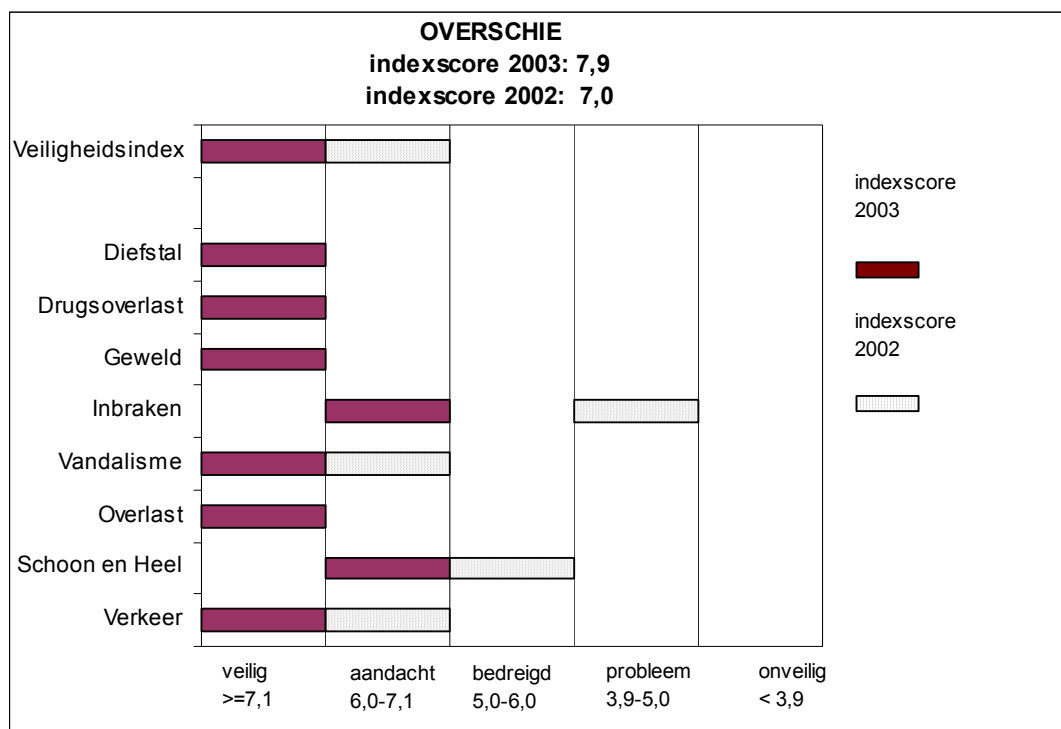
Het aantal aangiften en meldingen van bijna alle delicten is afgenomen, met uitzondering van geweld en inbraak.

Als grootste buurtproblemen noemt de bevolking: vuil naast de container (18% van de bewoners), hondenpoep op straat (9%) en parkeeroverlast (8%).

Nadat de tevredenheid met de eigen buurt in 2002 was verslechterd, is in 2003 een verbetering te zien (van 76% in 2002 naar 84% in 2003). Dit is hoger dan het stedelijke gemiddelde (74%).

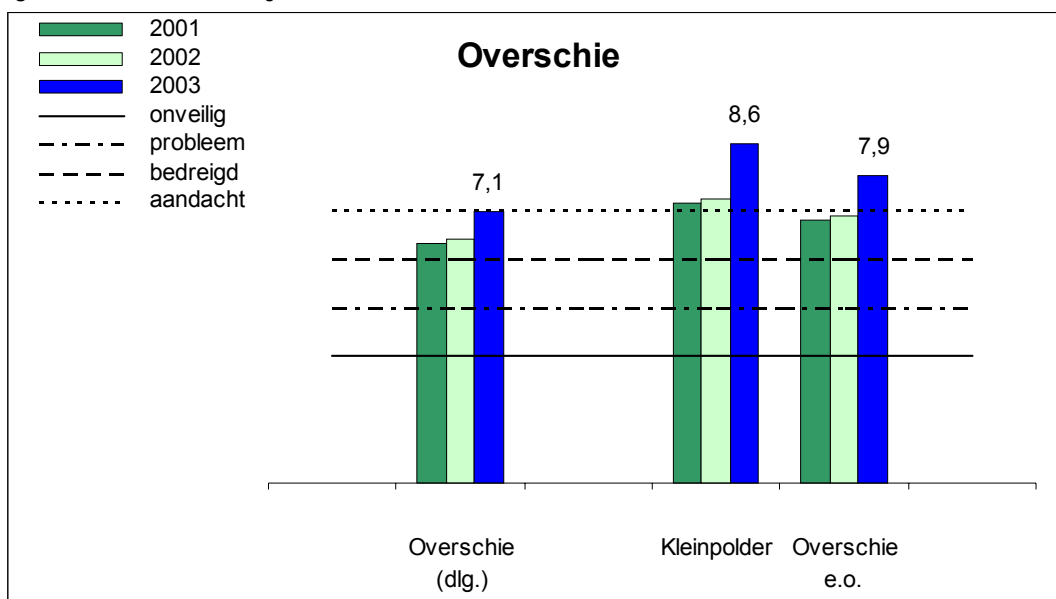
Het percentage inwoners van Overschie dat tevreden is met het functioneren van de politie is sterk toegenomen van 41% in 2002 naar 57% in 2003. Dit percentage is hoger dan het stedelijke gemiddelde (49%).

Categorieveranderingen

Uit voorgaande figuur blijkt dat voor de Veiligheidsindex een categorieverbetering zichtbaar is. Ook voor de afzonderlijke elementen inbraken, vandalisme, Schoon en Heel en verkeer is sprake van een categorieverbetering. Voor inbraken wordt deze verbetering veroorzaakt door een positiever bewonersoordeel en een afname van het slachtofferschap. Ook voor vandalisme is een positiever bewonersoordeel en een afnemend slachtofferschap te zien, maar ook het aantal meldingen van vernieling is afgenomen. De categorieverbetering voor Schoon en Heel komt in het bijzonder doordat de score van de productnormering is gestegen en omdat het bevolkingsoordeel over vervuiling op straat iets verbeterd is. Voor verkeer tenslotte wordt de categorieverbetering in het bijzonder veroorzaakt door een afname van het aantal meldingen.

Figuur 19 Trendontwikkeling 2001-2003

Uit bovenstaande figuur blijkt dat de indexscores voor de wijken Kleinpolder en Overschie e.o. in 2002 ongeveer stabiel waren en in 2003 een verbetering laten zien.

Diefstal (veilig)

- ▶ Zowel Kleinpolder als Overschie e.o. laten een verbetering van de score op het element diefstal zien. In het bijzonder het bevolkingsoordeel is in beide wijken sterk verbeterd.

Het aantal aangiften van diefstal is in Overschie in 2003, net als in 2002, licht afgenomen (van 40 naar 37 aangiften per 1.000 inwoners). In het bijzonder het aantal aangiften van diefstal uit of vanaf motorvoertuigen, diefstal van motorvoertuigen, zakkenrollerij en winkeldiefstal is afgenomen, terwijl het aantal aangiften van diefstal van fietsen (inclusief brom- en snorfietsen) is toegenomen. Stedelijk is het aantal aangiften van diefstal hoger (67 aangiften per 1.000 inwoners) dan in Overschie.

Diefstal uit de auto en vernieling aan de auto worden door een veel kleiner deel van de inwoners als een buurtprobleem ervaren dan in 2002 (respectievelijk afgenomen van 23% naar 13% en van 23% naar 15%). Het percentage inwoners dat fietsdiefstal als een buurtprobleem ervaart, is ongeveer stabiel gebleven (op 18%) ten opzichte van 2002. De inwoners van Overschie oordelen veel positiever over diefstal dan de gemiddelde Rotterdammer.

Het slachtofferschap van diefstal is in Overschie lager dan het stedelijke gemiddelde. Diefstal uit de auto en vernieling aan de auto komen minder vaak voor dan in 2002.

Drugsoverlast (veilig)

- Grootste verbetering is zichtbaar in Overschie e.o., waar het bewonersoordeel is verbeterd.

Het aantal meldingen van drugsoverlast is in het afgelopen jaar gelijk gebleven aan het aantal in 2002 en is met 0,9 meldingen per 1.000 inwoners lager dan het stedelijke gemiddelde (3,4 meldingen per 1.000 inwoners).

De bewoners van Overschie ervaren ongeveer evenveel drugsoverlast in 2003 als in 2002, 5% van de inwoners geeft aan drugsoverlast als een buurtprobleem te ervaren. Stedelijk wordt drugsoverlast door een veel groter deel van de inwoners als een buurtprobleem ervaren (15%), maar is het percentage ook stabiel.

Geweld (veilig)

- Geen grote verbeteringen of verslechtingen en geen categoriewijzigingen

Het aantal aangiften van geweld is toegenomen van 6 naar 8 per 1.000 inwoners. Dit wordt in het bijzonder veroorzaakt door een toename van het aantal aangiften van straatroof.

In Overschie zijn in 2003 iets meer meldingen gedaan van mishandeling en bedreiging ten opzichte van 2002 (toegenomen van 11 naar 12 meldingen per 1.000 inwoners). Het aantal meldingen van geweld is deelgemeentelijk lager dan het stedelijke gemiddelde (23 meldingen per 1.000 inwoners).

De bewoners van Overschie ervaren geweldsdelicten iets vaker als een buurtprobleem dan in 2002 (toegenomen van 3% in 2002 naar 4% in 2003). Het percentage inwoners dat bedreiging (1%) en tasjesroof (6%) als een buurtprobleem ervaart, is ten opzichte van 2002 ongeveer gelijk gebleven. De bewoners van Overschie ervaren geweld echter minder als een vaak voorkomend buurtprobleem dan de gemiddelde Rotterdammer.

Het slachtofferschap van tasjesroof met geweld (0,2%), bedreiging met geweld (4%) en mishandeling (0,4%) is stabiel ten opzichte van 2002 en iets lager dan het stedelijke gemiddelde. Het slachtofferschap van tasjesroof zonder geweld is licht afgenomen van 1,4% in 2002 naar 0,4% in 2003 en is ook lager dan het stedelijke gemiddelde (2%).

Inbraken (verbetering van probleem naar aandacht)

- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in Kleinpolder. Hier is in het bijzonder het slachtofferschap afgenomen en het bewonersoordeel sterk verbeterd.
- ▶ Categorieverbetering in Kleinpolder

Het aantal aangiften van woninginbraak is ongeveer gelijk gebleven ten opzichte van 2002 op 18 aangiften per 1.000 adressen, terwijl het aantal aangiften van inbraak in bedrijfspanden is toegenomen. Het aantal aangiften van woninginbraak en inbraak in bedrijfspanden in Overschie is lager dan het stedelijke gemiddelde. Ook het aantal aangiften van diefstal uit garages of schuren is toegenomen ten opzichte van 2002 (15 naar 24 aangiften per 1.000 adressen) en dit aantal is hoger dan het stedelijke gemiddelde (11 per 1.000 adressen).

Sinds 2001 is het percentage inwoners dat woninginbraak als een buurtprobleem ervaart, afgenomen. Ook in 2003 is een afname te constateren van 23% in 2002 naar 20% in 2003. Het percentage inwoners dat woninginbraak als een buurtprobleem ervaart, is in Overschie ongeveer gelijk aan het stedelijke gemiddelde (21%).

In 2003 zijn de bewoners van Overschie minder vaak slachtoffer geworden van een poging tot inbraak (afgenomen van 7% in 2002 naar 3% in 2003). Het slachtofferschap van feitelijke inbraak is stabiel op 2%. Het slachtofferschap van woninginbraak is in Overschie lager dan het stedelijke gemiddelde (3%).

Vandalisme (verbetering van aandacht naar veilig)

- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in Overschie e.o. Hier is het aantal meldingen afgenomen, het bewonersoordeel positiever geworden en het slachtofferschap gedaald.
- ▶ Categorieverbeteringen in Kleinpolder en Overschie e.o.

In de deelgemeente Overschie is het aantal meldingen van vernielingen afgenomen van 7 naar 4 meldingen per 1.000 inwoners. Dit aantal is lager dan het stedelijke gemiddelde (7 meldingen per 1.000 inwoners). Het aantal kleine buitenbranden is afgenomen ten opzichte van 2002 en is nu vergelijkbaar met het stedelijke gemiddelde.

De daling van het aantal meldingen van vernieling zien we ook terug in het bewonersoordeel over bekladding en vernieling. Het aandeel bewoners dat vernieling van telefooncellen enabri's als een groot probleem ervaart, is sterk gedaald van 32% in 2002 naar 18% in 2003 en is lager dan het stedelijke gemiddelde (25%). Het percentage inwoners dat bekladding als een buurtprobleem ervaart, is afgenomen van 26% naar 17% en is ook lager dan het stedelijke gemiddelde (21%).

Het slachtofferschap van vernielingen is licht afgenomen (van 5% in 2002 naar 4% in 2003) en is lager dan het stedelijke gemiddelde (6%).

Overlast (veilig)

- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in Kleinpolder, waar het bevolkingsoordeel positiever is geworden en het aantal meldingen is afgenomen.
- ▶ Categorieverbetering in Kleinpolder

Het aantal meldingen van overlast in het uitgaanscircuit is toegenomen van 0,4 naar 2 meldingen per 1.000 inwoners in 2003. Ook het aantal meldingen van overige overlast is toegenomen (van 11 naar 14 meldingen per 1.000 inwoners). Het aantal meldingen van burengerucht is juist afgenomen van 21 naar 16 meldingen per 1.000 inwoners. Het aantal meldingen van overlast is in Overschie lager dan het stedelijke gemiddelde.

Het percentage inwoners dat overlast van groepen jongeren als een buurtprobleem ervaart, is afgenomen van 21% in 2002 naar 16% in 2003. Het percentage inwoners dat overlast van omwonenden (8%), het lastig gevallen worden op straat (2%) en dronken mensen op straat (3%) als een buurtprobleem ervaart, is ten opzichte van 2002 ongeveer gelijk gebleven. Overlast wordt in Overschie als een kleiner buurtprobleem ervaren dan stedelijk.

Schoon en Heel (verbetering van bedreigd naar aandacht)

- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in Overschie e.o. Hier zijn de scores voor Schoon en Heel gestegen en is het bevolkingsoordeel ten aanzien van vervuiling op straat positiever geworden.
- ▶ Categorieverbetering in Kleinpolder en Overschie e.o.

De score voor Schoon is sterk positiever geworden ten opzichte van 2002 (verbeterd van 3,4 in 2002 naar 4,1 in 2003) en is positiever dan stedelijk (3,9). De score voor Heel is licht verbeterd (van 3,2 in 2002 naar 3,4 in 2003) maar is lager dan stedelijk (3,5).

Het oordeel van de gemiddelde bewoner van Overschie is ten aanzien van hondenpoep op straat vrijwel gelijk gebleven ten opzichte van 2002 (46% ervaart hondenpoep als een buurtprobleem). Het percentage inwoners dat vervuiling op straat als een buurtprobleem ervaart, is licht afgenomen (van 39% in 2002 naar 37% in 2003). Beide percentages zijn lager dan het stedelijke gemiddelde. Vuil naast de container en wildplassen worden in Overschie door een groter deel van de inwoners als een buurtprobleem ervaren dan stedelijk.

Verkeer (verbetering van aandacht naar veilig)

- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in Kleinpolder, waar het aantal meldingen sterk is afgenomen en het slachtofferschap is afgenomen.
- ▶ Categorieverbetering in Kleinpolder en Overschie e.o.

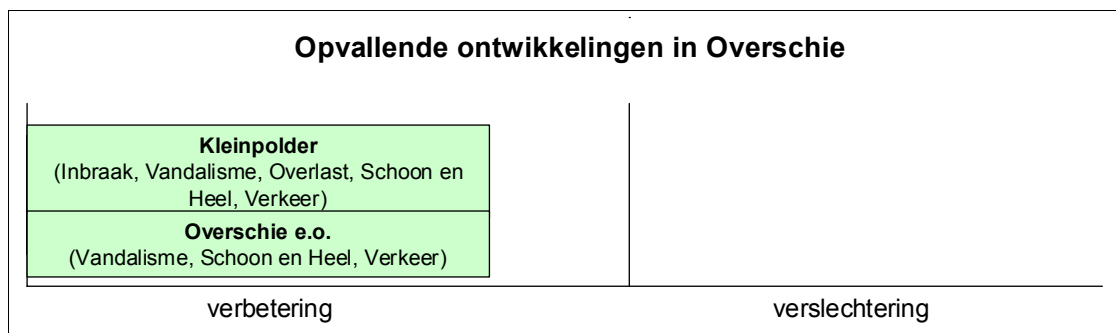
In Overschie is het aantal meldingen van verkeersongevallen sterk afgenomen van 55 naar 43 meldingen per 1.000 inwoners. Dit aantal is echter nog wel veel hoger dan het stedelijke gemiddelde (24 meldingen per 1.000 inwoners). Het aantal meldingen van verkeersoverlast is ongeveer gelijk gebleven ten opzichte van 2002 (op 7 meldingen per 1.000 inwoners), maar is iets lager dan het stedelijke gemiddelde (9 meldingen per 1.000 inwoners).

Het bewonersoordeel ten aanzien van aanrijdingen (10%) is stabiel gebleven ten opzichte van 2002 en is ongeveer vergelijkbaar met het stedelijke gemiddelde. Het percentage inwoners dat agressief verkeersgedrag als een buurtprobleem ervaart, is licht afgenomen van 21% in 2002 naar 20% in 2003 en is lager dan het stedelijke gemiddelde (25%).

Het slachtofferschap van aanrijdingen met doorrijden (1%) is stabiel ten opzichte van vorig jaar en iets lager dan het stedelijke gemiddelde (2%).

Grootste buurtproblemen

In de enquête is de bewoners ook gevraagd wat zij als het grootste buurtprobleem ervaren. Vuil naast de container (18% van de bewoners), hondenpoep op straat (9%) en parkeeroverlast (8%) worden daarbij het meest genoemd.

Uit bovenstaande figuur blijkt dat in beide wijken voor één of meerdere elementen sprake is van een categorieverbetering, terwijl geen categorieverslechtering waarneembaar is. In het bijzonder in Kleinpolder is voor veel elementen een verbetering zichtbaar.

Wijkveiligheidsaanpak

In deze paragraaf wordt een aantal maatregelen uit de wijkveiligheidsaanpak van de deelgemeente genoemd, die een mogelijke bijdrage hebben geleverd aan de ontwikkelingen in veiligheid en leefbaarheid in Overschie van het afgelopen jaar.

Toezicht en handhaving

In Overschie heeft een gerichte politie-inzet op auto-inbraken plaatsgevonden, die bestaan uit postacties en het inzetten van een lokauto. Ook zijn bij preventie-activiteiten fietsen, auto's en paardenzadels gegraveerd. Omdat Overschie beschikt over volkstuincomplexen en op die locaties wordt regelmatig diefstal gepleegd, is het contact met de besturen van deze complexen vergroot met als doel het verhogen van de zelfredzaamheid. Ook is een preventiefolder ontwikkeld, afgestemd op de volkstuin.

Er zijn afspraken gemaakt tussen corporaties en particuliere verhuurders. Deze afspraken houden in dat het contract van een huurder opgezegd wordt, indien er sprake is van een hennepkwekerij of een drugspand.

Een van de speerpunten van de politie heeft betrekking op Horecare-acties, controles die elk weekend plaatsvinden.

Onderhoud en beheer

Er is speciale politie-inzet om illegale dump van milieuvuil tegen te gaan. Tevens is een speciaal hondenpoepproject opgezet en is een aantal ondergrondse containers geplaatst, waarbij de volledige containerisatie in 2004 zal worden afgerond.

Ook zijn naambordjes verplicht gesteld om de sociale controle te bevorderen.

Fysiek, sociaal en economisch investeren

Het project Veilig Ondernemen is van start gegaan in twee gebieden: de bedrijventerreinen Noord-West en in de winkelgebieden van Overschie. Met het geld dat hiervoor is uitgetrokken wordt een beveiligingsbedrijf ingehuurd en wordt de buitenruimte aangepast om de veiligheid te vergroten. Dit project is echter pas begin 2004 van start gegaan. Ook is sprake van integrale controle van horecagelegenheden.

Met betrekking tot ouderen wordt geprobeerd het sociale isolement te doorbreken. Er worden weerbaarheidstrainingen gegeven (overigens ook aan jongeren) en voor medewerkers van ouderenzorg wordt een cursus gegeven hoe om te gaan met onveiligheidsgevoelens van ouderen.

Jeugd

Voor de jongeren zijn inloopmiddagen en –avonden georganiseerd in het CAS gebouw. Deze middagen en avonden worden goed bezocht. Het project Veilig op School is gestart en er wordt dit jaar een Jongeren Ontmoetingsplaats (JOP) aangelegd. Ook wordt gericht gesurveilleerd op en in de buurt van scholen rond de aanvangs-, pauze-, en eindtijden om overlast van jongeren te verkleinen. Op basisscholen wordt in de groepen 7 en 8 les gegeven in het kader van het schooladoptieplan.

Geweld

Er is in de deelgemeente veel aandacht besteed aan het onderwerp geweld. Vanuit de politie zijn de volgende speerpunten geformuleerd:

- ▶ Veelplegers: naast een regionale bijdrage wordt eveneens een aanpak per district geformuleerd. Afgestrafte veelplegers worden na hun detentie bezocht door de buurtagent in het kader van beware, watch out.
- ▶ Geweld achter de voordeur: interventie bij toegepast huiselijk geweld leidt altijd tot aanhouding en waar mogelijk tot ambtshalve vervolging. Ook hebben buurtagenten een cursus 'geweld achter de voordeur' gevolgd ter bevordering van de expertise.

Communicatie en participatie

Zes keer per jaar worden wijkgesprekken georganiseerd waarbij bestuurders en bewoners elkaar treffen. Medewerkers van verschillende diensten binnen de gemeente (bijvoorbeeld leden van het wijkteam politie Overschie, Stadstoezicht, Stichting Welzijn Overschie, wijkaandachtsfunctionaris van Woningbedrijf Rotterdam en brandweer) zijn hierbij aanwezig.

Zwerfvuil heeft grote aandacht in de deelgemeente Prins Alexander.

14 Prins Alexander

Samenvatting

Prins Alexander is een veilige deelgemeente met een indexscore van 8,2 in 2003. In 2002 bedroeg de indexscore nog 7,5. Alle afzonderlijke wijken hebben een verbetering doorgemaakt en kunnen nu allemaal als veilig worden getypeerd. Dit betekent dat de wijken Oosterflank en Zevenkamp/Nesselande van aandachtswijk naar veilige wijk zijn gegaan.

In Oosterflank bevindt zich het grote winkelgebied Alexandrium. Wanneer we in deze wijk het aantal aangiften van passanten buiten beschouwing laten, verandert de indexscore van de wijk Oosterflank nauwelijks. Een verklaring hiervoor zou kunnen zijn, dat vooral mensen uit de eigen wijk slachtoffer worden en aangifte hiervan doen.

Het bewonersoordeel is op alle gebieden positiever geworden of gelijk gebleven. Vooral vandalisme zien bewoners minder vaak als een veel voorkomend buurtprobleem.

Het slachtofferschap is in de meeste gevallen gedaald of constant gebleven; uitzonderingen worden gevormd door vernieling aan/diefstal vanaf auto, overige diefstal en van een aanrijding waarbij de andere bestuurder is doorgereden.

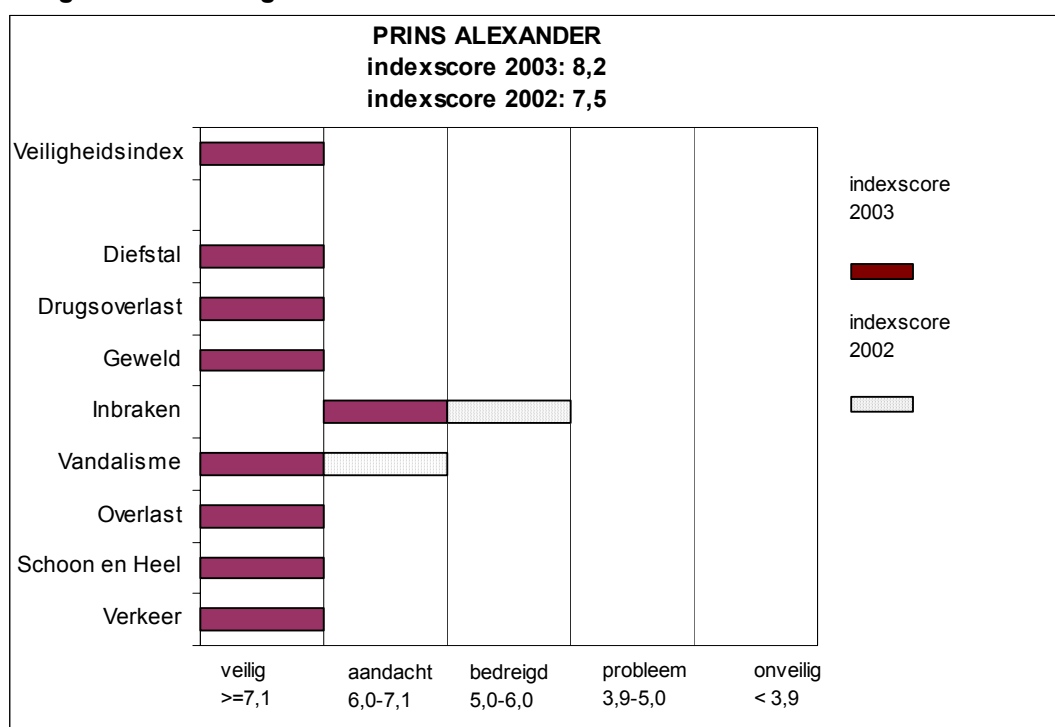
Het aantal aangiften van geweldsdelicten stijgt. Bij het aantal aangiften van vandalisme kan een lichte daling worden geconstateerd; bij het aantal aangiften van inbraak is die daling iets groter.

De score van de productnormering is wat betreft het onderdeel Schoon gestegen en wat betreft het onderdeel Heel constant gebleven.

De tevredenheid met de eigen buurt is in de deelgemeente Prins Alexander ten opzichte van vorig jaar toegenomen: in 2002 was 82% van de bevolking tevreden met de eigen buurt; in 2003 is dit gestegen naar 89%.

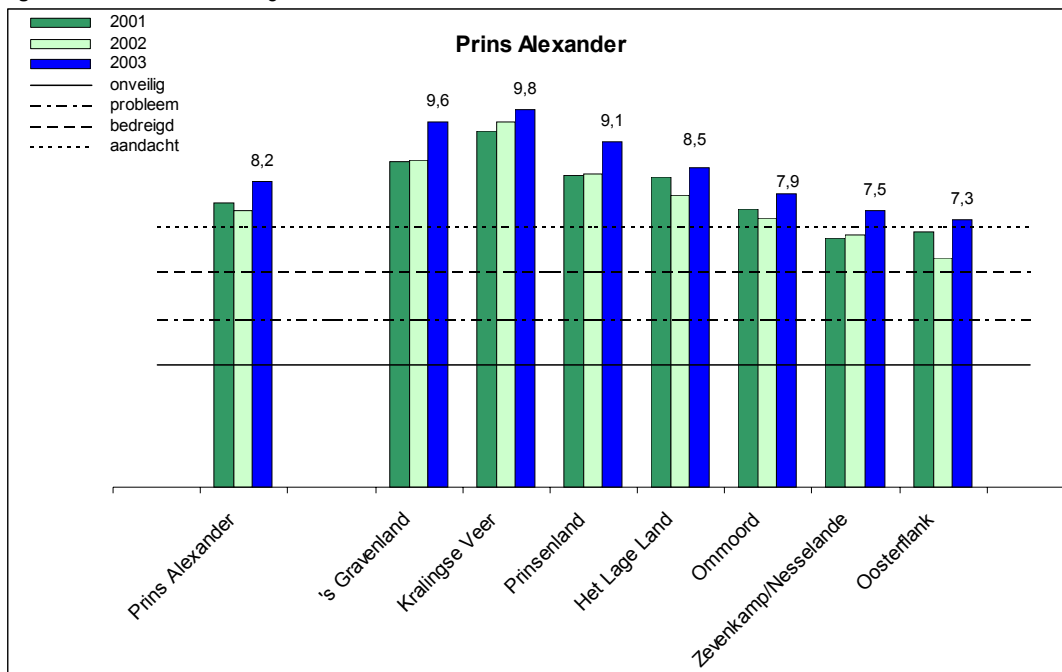
Het percentage inwoners dat tevreden is met het functioneren van de politie is in Prins Alexander toegenomen van 43% in 2002 naar 51% in 2003. Dit percentage is iets hoger dan het stedelijke gemiddelde (49%).

Categorieveranderingen

Uit voorgaande figuur blijkt dat voor inbraken en vandalisme sprake is van een categorieverbetering. Voor inbraken is die verbetering met name het gevolg van de afname van het totaal aantal aangiften van diefstal/inbraak in bedrijven en instellingen en het verbeterde bewonersoordeel. De categorieverbetering voor vandalisme komt vooral doordat het aantal aangiften en meldingen iets is gedaald en het bewonersoordeel is verbeterd.

Figuur 20 Trendontwikkeling 2001-2003

Uit bovenstaande figuur blijkt dat de indexscore voor alle wijken ten opzichte van zowel 2002 als 2001 is verbeterd. Bij de wijken Het Lage Land, Ommoord en Oosterflank blijkt de daling in 2002 van tijdelijke aard te zijn geweest. De stijging van 2003 is zodanig dat de score boven die van 2001 uitkomt.

Diefstal (veilig)

- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in het Lage Land. Hier is het aantal aangiften en meldingen afgenomen, het bewonersoordeel verbeterd en het slachtofferschap gedaald.
- ▶ Categorieverbetering in Oosterflank

In 2003 is het aantal aangiften van diefstal stabiel gebleven: 34 per 1.000 inwoners. Bij de afzonderlijk onderscheiden delictsoorten is een wisselend beeld te zien. Zo is het aantal aangiften van diefstal van motorvoertuigen en zakkenrollerij gedaald en is het aantal aangiften van diefstal van fietsen (inclusief brom- en snorfietsen) en overige vermogensdelicten gestegen.

Het bewonersoordeel over alle vormen van diefstal is ten opzichte van 2002 verbeterd. Het bewonersoordeel over diefstal uit de auto is verbeterd en komt nu uit op 10%. Het percentage inwoners dat fietsendiefstal als een buurtprobleem ervaart, blijft stabiel op 17%. Het percentage inwoners dat vernieling aan de auto als een buurtprobleem ervaart, is gedaald naar 12% (was 17%).

Het percentage slachtoffers van diefstal is in Prins Alexander lager dan stedelijk. Het percentage auto's dat is vernield, is toegenomen. In 2003 nam het percentage auto's dat is gestolen, af. Diefstal uit de auto en fietsendiefstal bleven stabiel ten opzichte van 2002.

Drugsoverlast (veilig)

- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in Het Lage Land, waar het aantal meldingen is afgenomen en het bewonersoordeel is verbeterd.
- ▶ Grootste verslechtering is zichtbaar in Zevenkamp/Nesselande: daar steeg het percentage inwoners dat van mening is dat drugsoverlast veel voorkomt.

Drugsoverlast is vooral een stedelijk thema en komt in de deelgemeente Prins Alexander nauwelijks voor; het gaat hier om minder dan 1 melding van drugsoverlast per 1.000 inwoners.

4% van de inwoners van Prins Alexander ervaart drugsoverlast als een veelvoorkomend probleem.

Geweld (veilig)

- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in Zevenkamp/Nesselande. Hier is het slachtofferschap licht afgenomen en het bewonersoordeel een stuk positiever geworden.
- ▶ Grootste verslechtering is zichtbaar in 's-Gravenland. Hier is bewonersoordeel over met name bedreiging verslechterd.
- ▶ Categorieverbetering in Zevenkamp/Nesselande

Het aantal aangiften van geweld is ten opzichte van 2002 toegenomen van 6 naar 8 per 1.000 inwoners. Dit wordt vooral veroorzaakt door een toename van het aantal aangiften van bedreiging en mishandeling. Ook bij het aantal meldingen is een toename te constateren van 10 naar 11 per 1.000 inwoners. Zowel het aantal aangiften als het aantal meldingen ligt in de deelgemeente nog steeds duidelijk onder het stedelijke gemiddelde.

Het bewonersoordeel in Prins Alexander is in 2003 verbeterd: 2% van de inwoners ziet bedreiging als een probleem, 3% geweldsdelicten en 7% tasjesroof.

Het percentage inwoners dat zegt een of meerdere keren slachtoffer te zijn geworden van een geweldsdelict is bij alle delicten redelijk constant gebleven.

Inbraken (verbetering van bedreigd naar aandacht)

- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in Oosterflank. Hier is met name het aantal aangiften van inbraken (zowel in woningen als bij bedrijven en instellingen) en het percentage slachtoffers van (een poging tot) inbraak afgenomen.
- ▶ Grootste verslechtering is zichtbaar in 's-Gravenland, waar vooral het percentage slachtoffers van (poging tot) woninginbraak is gestegen.
- ▶ Categorieverbetering in Ommoord, Zevenkamp/Nesseland en Oosterflank

Het aantal aangiften van inbraken, zowel in woningen als bij bedrijven en instellingen, is gedaald. Bij woningen is een daling te constateren van 24 naar 20 per 1.000 adressen en bij bedrijven en instellingen een daling van 208 naar 173 per 1.000 bedrijfsvestigingen. Het aantal aangiften van inbraak in box/garage/schuur/tuinhuis is constant gebleven op 5 per 1.000 adressen.

Het bewonersoordeel over woninginbraken is iets verbeterd; in 2003 ervoer 22% van de bewoners woninginbraak als een veel voorkomend buurtprobleem. Opvallend is dat dit percentage net iets hoger ligt dan het stedelijke gemiddelde.

Het percentage dat zegt slachtoffer te zijn geworden van een woninginbraak is in 2003 gedaald naar 2%. 4% zegt slachtoffer te zijn geworden van een poging tot een woninginbraak.

Vandalisme (verbetering van aandacht naar veilig)

- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in 's-Gravenland, waar het bewonersoordeel is verbeterd en het slachtofferschap is afgenomen.
- ▶ Grootste verslechtering is zichtbaar in Prinsenland, waar het aantal meldingen is gestegen, evenals het slachtofferschap van vernieling.
- ▶ Categorieverbetering in Zevenkamp/Nesseland en Oosterflank

Het aantal meldingen van vernieling is afgenomen van 6 naar 5 per 1.000 inwoners. Het aantal meldingen van kleine buitenbranden blijft in Prins Alexander constant.

Het bewonersoordeel over vandalisme is een stuk positiever geworden ten opzichte van 2002. In 2003 oordeelde 18% van de inwoners dat vernieling van telefooncellen, bus- of tramhokjes een veelvoorkomend buurtprobleem is (24% in 2002). Bekladding van muren en/of gebouwen werd door 22% van de inwoners van de deelgemeente als een probleem ervaren (26% in 2002). Het stedelijke gemiddelde ligt hier net iets onder op 21%.

Overlast (veilig)

- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in Oosterflank. Hier is met name het aantal meldingen van burengerucht en overige overlast afgenomen en het bewonersoordeel over overlast van groepen jongeren op straat verbeterd.
- ▶ Grootste verslechtering is zichtbaar in Zevenkamp/Nesselande. Hier is het aantal meldingen van overlast toegenomen en het bewonersoordeel over overlast van groepen jongeren op straat verslechterd.
- ▶ Categorieverbetering in Ommoord en Oosterflank

Het aantal meldingen van overlast is over het geheel genomen constant gebleven en ligt op 29 per 1.000 inwoners. Dit is beduidend lager dan het stedelijke gemiddelde van 47 per 1.000 inwoners.

Het bewonersoordeel over overlast van groepen jongeren (17%) en mensen die op straat lastig worden gevallen (4%) is in Prins Alexander ten opzichte van 2002 verbeterd. Overlast door omwonenden is iets negatiever geworden: 7% beschouwt dit als een veelvoorkomend buurtprobleem tegenover 6% in 2002. Hier is vanaf 2001 een continue stijging waar te nemen, waar het stedelijke gemiddelde nagenoeg constant blijft op 10%.

Schoon en Heel (veilig)

- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in Zevenkamp/Nesselande en Oosterflank, waar het bewonersoordeel is verbeterd.
- ▶ Grootste verslechtering is zichtbaar in Kralingseveer, waar met name het bewonersoordeel negatiever is geworden.
- ▶ Categorieverslechtering in Kralingseveer
- ▶ Categorieverbetering in Zevenkamp/Nesselande en Oosterflank

De score voor Schoon is in Prins Alexander verbeterd naar 4,1 en voor Heel constant gebleven op 3,7.

Vervuiling op straat wordt in Prins Alexander door 31% van de inwoners als een buurtprobleem ervaren (was 34%). Hondenpoep is voor 38% van de inwoners een buurtprobleem en laat vanaf 2001 een constante daling zien. Opvallend is dat de inwoners van de deelgemeente wildplassen als een groter buurtprobleem ervaren dan de gemiddelde Rotterdammer (30% tegenover 25% in Rotterdam). Over vuil naast de container en gaten of verzakking in de bestrating is het oordeel positiever dan het stedelijke gemiddelde. Het oordeel over vernield of kapot straatmeubilair komt overeen met het stedelijke oordeel.

Verkeer (veilig)

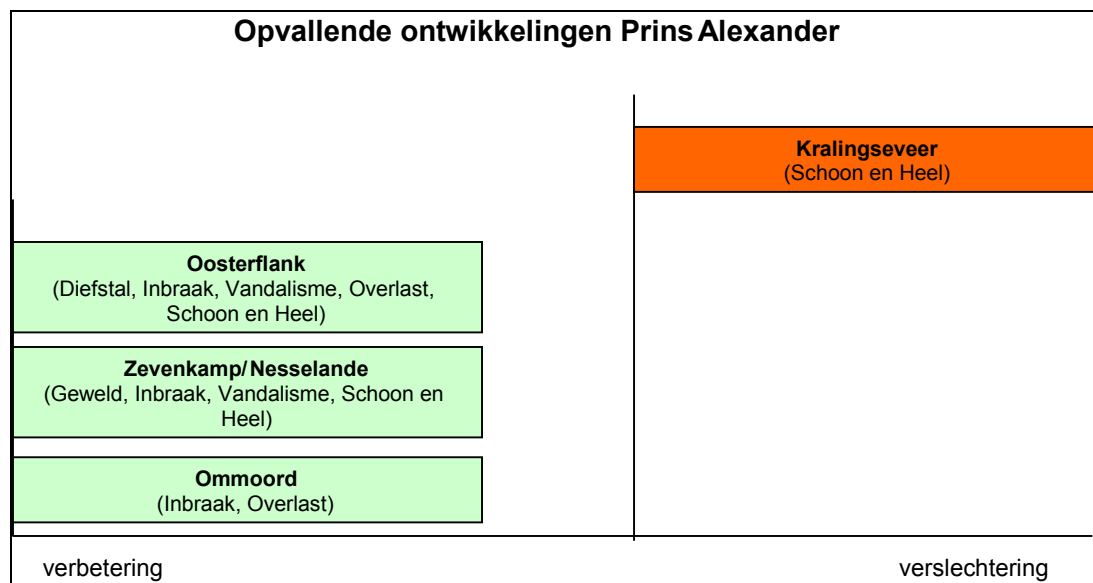
- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in Het Lage Land. Hier is met name het aantal meldingen van verkeersongevallen afgenomen, het percentage slachtoffers van een aanrijding met doorrijden afgenomen en het bewonersoordeel over aanrijdingen positiever geworden.
- ▶ Grootste verslechtering is zichtbaar in 's-Gravenland, waar het percentage dat slachtoffer is geworden van een aanrijding met doorrijden is toegenomen.

Het aantal meldingen van verkeersongevallen is licht gestegen van 8 per 1.000 inwoners in 2002 naar 9 in 2003. Het stedelijke gemiddelde ligt met 24 meldingen per 1.000 inwoners beduidend hoger. Het aantal meldingen van verkeersoverlast blijft constant op 5 per 1.000 inwoners.

Aanrijdingen worden in 2003 door een iets kleiner deel van de inwoners als een veel voorkomend buurtprobleem ervaren, namelijk 9%. Het bewonersoordeel over agressief verkeersgedrag is constant gebleven, 18% ervaart het als een buurtprobleem. Het slachtofferschap van een aanrijding waarbij de bestuurder is doorgereden, is licht gestegen en komt nu ongeveer uit op het stedelijke gemiddelde van 2%.

Grootste buurtproblemen

In Prins Alexander geven inwoners aan dat zij vuil naast de container als het grootste buurtprobleem ervaren (14%). Vervolgens wordt overlast van groepen jongeren (12%) als grootste buurtprobleem aangemerkt. Dit zijn ook de twee grootste buurtproblemen in de stad. Als derde buurtprobleem wordt in de deelgemeente gaten/verzakkingen in de bestrating genoemd, op de voet gevolgd door parkeeroverlast (beide 8%).

Uit voorgaande figuur blijkt dat in drie wijken sprake is van een categorieverbetering op verschillende onderdelen, waarbij vooral de wijk Oosterflank opvalt met een categorieverbetering op vijf elementen. In Zevenkamp/Nesselande is op vier elementen sprake van een categorieverbetering en in Ommoord op twee elementen. Een categorieverslechtering is er alleen in Kralingseveer op het element Schoon en Heel.

Wijkveiligheidsaanpak

In deze paragraaf wordt een aantal maatregelen uit de wijkveiligheidsaanpak van de deelgemeente genoemd, die een mogelijke bijdrage hebben geleverd aan de ontwikkelingen in veiligheid en leefbaarheid in Prins Alexander van het afgelopen jaar.

Toezicht en handhaving

De politie houdt vaker verkeerscontroles. Op het gebied van het op de juiste manier aanbieden van huisvuil worden de regels onder de aandacht gebracht en wordt gehandhaafd op het onjuist aanbieden van huisvuil door Stadstoezicht.

Beheer en onderhoud

Op het element Schoon en Heel wordt de eigen inzet van bewoners gestimuleerd. De deelgemeente breidt het gebied uit van betaald parkeren in Oosterflank.

Sociaal, economisch en fysiek investeren

De deelgemeente stimuleert het Politiekeurmerk Veilig Wonen en de politie bezoekt hiertoe bewonersavonden. De deelgemeente zet in op Veilig Ondernemen in de winkelscentra De Binnenhof, Hesseplaats en het Keurmerk Veilig Ondernemen voor winkelgebied Alexandrium I, II, en III.

Geweld

De politie volgt het protocol 'geweld achter de voordeur'.

Jeugd

Op het gebied van overlast door de jeugd zet de deelgemeente in op het creëren van een afgestemd aanbod van jeugdvoorzieningen (12-16 jaar) zoals het uitbreiden van sportvoorzieningen en een aanpak om het contact tussen generaties te bevorderen (project Vet Veilig). De politie houdt vaker scootercontroles.

De tevredenheid met de eigen buurt is in Hillegersberg-Schiebroek toegenomen.

15 Hillegersberg-Schiebroek

Samenvatting

Hillegersberg-Schiebroek kan worden getypeerd als een veilige deelgemeente. Nadat de indexscore vorig jaar heel licht was verbeterd, is in 2003 een sterkere verbetering zichtbaar: de indexscore is gestegen van 7,9 in 2002 naar 8,3 in 2003. Hillegersberg-Schiebroek blijft hiermee in de categorie veilig.

Het bewonersoordeel is op de meeste gebieden positiever geworden, dit geldt in het bijzonder voor vernieling van telefooncellen enabri's, vervuiling op straat en inbraak in woningen. Het slachtofferschap is stabiel gebleven of afgenomen. Bijvoorbeeld voor diefstal uit de auto en inbraak is een afname te constateren van het slachtofferschap.

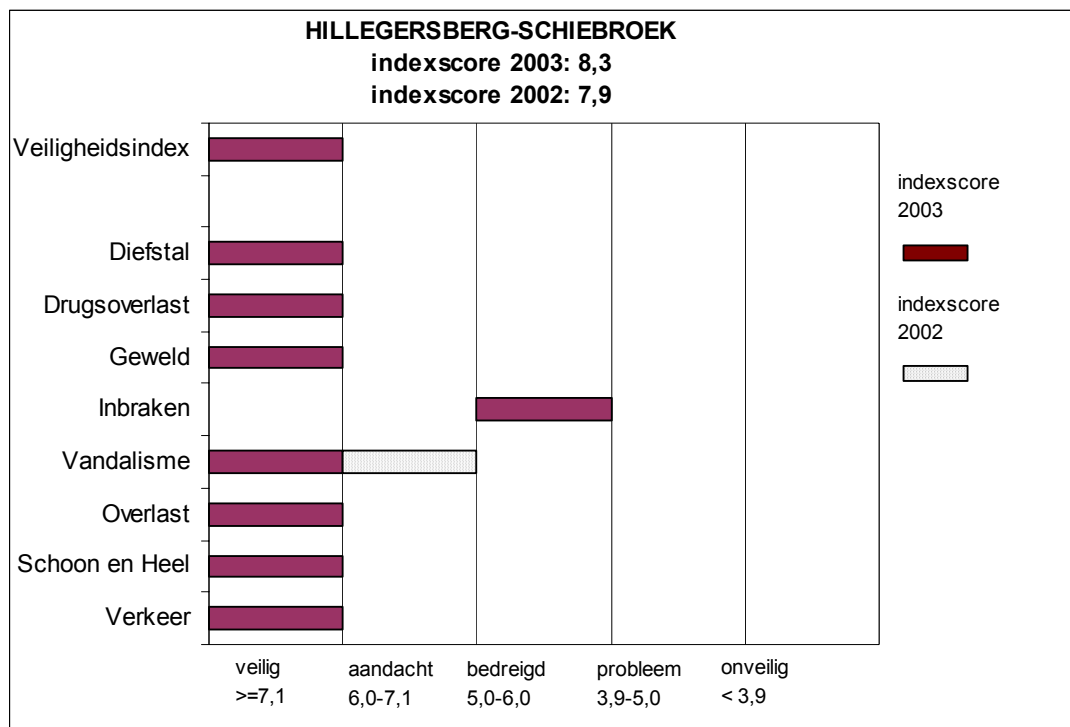
Het aantal aangiften en meldingen laat een wisselend beeld zien. In de meeste gevallen is het aantal aangiften en meldingen stabiel gebleven, het aantal meldingen van vernieling is echter afgenomen, terwijl voor overige overlast een toename van het aantal meldingen zichtbaar is.

Als grootste buurtproblemen noemt de bevolking: vuil naast de container (15% van de bewoners), gaten of verzakkingen in de bestrating (10%) en overlast van groepen jongeren (8%).

Nadat de tevredenheid met de eigen buurt in 2002 was verslechterd, is in 2003 een toename te zien (van 84% in 2002 naar 86% in 2003). Voor Rotterdam als geheel is eveneens sprake van een verbetering (van 68% naar 74%).

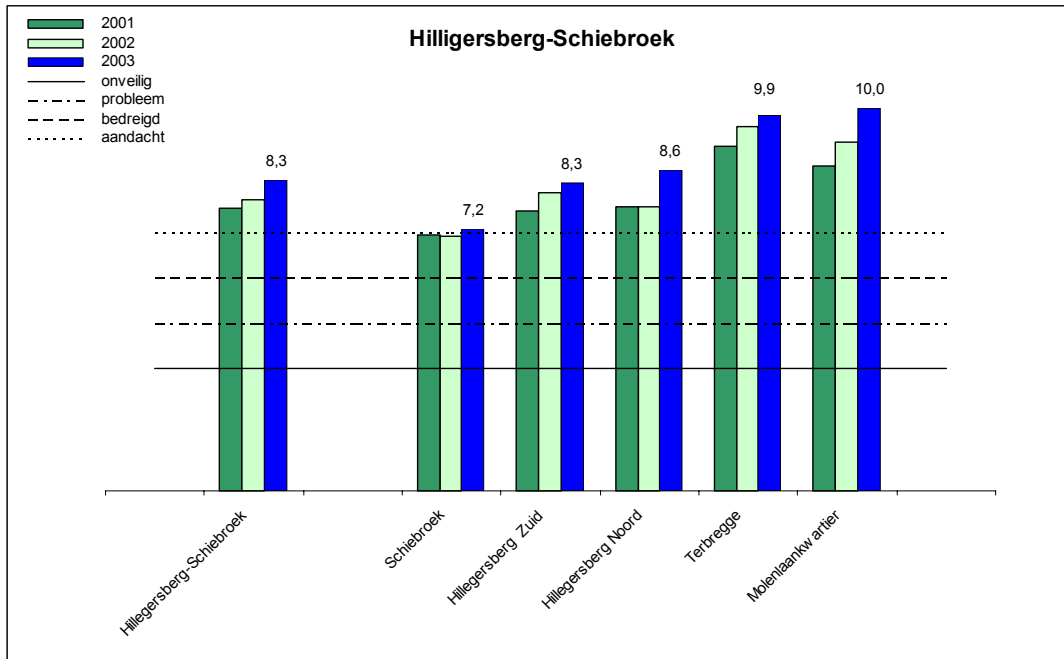
De tevredenheid met het functioneren van de politie is in Hillegersberg-Schiebroek toegenomen van 41% in 2002 naar 51% in 2003. Dit percentage is ongeveer vergelijkbaar met het stedelijke gemiddelde (49%).

Categorieveranderingen

Uit voorgaande figuur blijkt dat alleen het element vandalisme is verschoven van de categorie aandacht naar veilig. Hiermee scoort Hillegersberg-Schiebroek voor alle elementen, met uitzondering van inbraken, veilig.

Figuur 21 Trendontwikkeling 2001-2003

Uit bovenstaande figuur blijkt dat de indexscores voor de wijken Hillegersberg Noord, Molenlaankwartier, Hillegersberg Zuid en Terbregge een positieve ontwikkeling laten zien. De indexscore voor de wijk Schiebroek blijft ongeveer stabiel.

Diefstal (veilig)

- ▶ De grootste verbetering is zichtbaar in Hillegersberg Noord, waar in het bijzonder het bewonersoordeel positiever is geworden.
- ▶ De grootste verslechtering is zichtbaar in Hillegersberg Zuid, waar het bewonersoordeel negatiever is geworden en het slachtofferschap is toegenomen.

Het aantal aangiften van diefstal is ongeveer stabiel gebleven ten opzichte van 2002 (op 33 aangiften per 1.000 inwoners). Het aantal aangiften van diefstal van fietsen (inclusief brom- en snorfietsen) is echter toegenomen, terwijl voor winkeldiefstal een afname zichtbaar is.

Het percentage inwoners dat diefstal uit de auto als een buurtprobleem ervaart, is afgenomen ten opzichte van 2002 (van 12% in 2002 naar 10% in 2003). Het percentage inwoners dat fietsendiefstal (16%) en vernieling aan de auto (14%) als een buurtprobleem ervaart, is ongeveer stabiel gebleven.

Het slachtofferschap van diefstal is in de deelgemeente afgenomen ten opzichte van 2002. Diefstal uit de auto en vernieling aan de auto komen minder vaak voor dan in 2002. Fietsen worden juist vaker dan in 2002 gestolen in Hillegersberg-Schiebroek.

Drugsoverlast (veilig)

- ▶ De grootste verbetering is zichtbaar in Hillegersberg Noord, waar in het bijzonder het bewonersoordeel positiever is geworden.

Het aantal meldingen van drugsoverlast is stabiel op 0,8 meldingen per 1.000 inwoners. Stedelijk is een afname zichtbaar (van 5 naar 3 meldingen per 1.000 inwoners).

Het bewonersoordeel ten aanzien van drugsoverlast is licht negatiever geworden: het percentage inwoners dat drugsoverlast als een buurtprobleem ervaart, is toegenomen van 2% in 2002 naar 4% in 2003.

Geweld (veilig)

- ▶ De grootste verbetering is zichtbaar in Schiebroek. Hier is het aantal aangiften en meldingen afgenomen, het bewonersoordeel positiever geworden en het slachtofferschap gedaald.
- ▶ De grootste verslechtering is zichtbaar in Hillegersberg Noord, waar het aantal aangiften en meldingen is toegenomen.

Het aantal meldingen van bedreiging en mishandeling is ongeveer stabiel gebleven ten opzichte van 2002 (op 11 meldingen per 1.000 inwoners). Het aantal aangiften van geweld is ook ongeveer stabiel gebleven, met uitzondering van openlijke geweldpleging. Het aantal aangiften van openlijke geweldpleging is licht toegenomen van 0,3 naar 0,8 per 1.000 inwoners. Het totaal aantal aangiften van geweld is 6 per 1.000 inwoners.

Het percentage inwoners dat tasjesroof als een buurtprobleem ervaart, is afgenomen van 6% in 2002 naar 4% in 2003. Bedreiging (2%) en geweldsdelicten (4%) worden in 2003 als een even groot buurtprobleem ervaren als in 2002.

Het slachtofferschap van tasjesroof met en zonder geweld, bedreiging met geweld en mishandeling is afgenomen ten opzichte van 2002.

Inbraken (bedreigd)

- ▶ Grootste verslechtering is zichtbaar in Hillegersberg Zuid, waar het bewonersoordeel negatiever is geworden en het aantal aangiften en het slachtofferschap is toegenomen.
- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in Molenlaankwartier, waar het bewonersoordeel positiever is geworden en het aantal aangiften en het slachtofferschap is afgenomen.
- ▶ Categorieverbetering in Hillegersberg Noord, Terbregge en Molenlaankwartier
- ▶ Categorieverslechtering in Hillegersberg Zuid

Het aantal aangiften van woninginbraak (18 aangiften per 1.000 adressen) en inbraak in garages of schuren (5 aangiften per 1.000 adressen) is ongeveer stabiel gebleven ten opzichte van 2002. Het aantal aangiften van inbraak in bedrijfspanden is afgenomen ten opzichte van 2002.

Het percentage inwoners dat woninginbraak als een buurtprobleem ervaart, is afgenomen van 25% in 2002 naar 23% in 2003. Dit percentage is echter wel iets hoger dan het stedelijke gemiddelde (21%).

Het slachtofferschap van inbraak is afgenomen van 5% in 2002 naar 3% in 2003 en is vergelijkbaar met het stedelijke gemiddelde. Het slachtofferschap van een poging tot inbraak is echter toegenomen van 4% naar 6%.

Vandalisme (verbetering van aandacht naar veilig)

- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in Hillegersberg Zuid, waar het aantal meldingen en het slachtofferschap is afgenomen.
- ▶ Categorieverbetering in Schiebroek

Het aantal meldingen van vernieling is afgenomen van 6 naar 5 meldingen per 1.000 inwoners. Het aantal meldingen van kleine buitenbranden is ongeveer stabiel gebleven en is vergelijkbaar met het stedelijke gemiddelde.

Het percentage inwoners dat vernieling als een buurtprobleem ervaart, is afgenomen van 34% naar 30% in 2003. Ook bekladding wordt door een kleiner deel van de inwoners als een buurtprobleem ervaren dan in 2002 (van 18% in 2002 naar 16% in 2003).

Het slachtofferschap van vernieling is afgenomen van 7% in 2002 naar 5% in 2003 en is nu gelijk aan het stedelijke gemiddelde (5%).

Overlast (veilig)

- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in Hillegersberg Noord, waar het bewonersoordeel positiever is geworden.
- ▶ Grootste verslechtering is zichtbaar in Hillegersberg Zuid, waar het aantal meldingen is toegenomen en het bewonersoordeel negatiever is geworden.

Het aantal meldingen van overlast van uitgaansgelegenheden (1 melding per 1.000 inwoners) en burengerucht (17 meldingen per 1.000 inwoners) is stabiel gebleven ten opzichte van 2002. Het aantal meldingen van overige overlast is toegenomen van 11 naar 13 meldingen per 1.000 inwoners.

Het percentage inwoners dat overlast van groepen jongeren (13%), dronken mensen op straat (2%), het lastig gevallen worden op straat (2%) en overlast van omwonenden (7%) als een buurtprobleem ervaart, is ten opzichte van 2002 stabiel gebleven.

Schoon en Heel (veilig)

- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in Hillegersberg Zuid. Hier is het bewonersoordeel over gaten of verzakkingen in de bestrating en over vernieling van straatmeubilair positiever dan stedelijk.
- ▶ Grootste verslechtering is zichtbaar in Schiebroek. Hier is het bewonersoordeel over vuil naast de container en wildplassen negatiever dan stedelijk.
- ▶ Categorieverbetering in Hillegersberg Zuid
- ▶ Categorieverslechtering in Schiebroek

De scores voor Schoon (4,1) en Heel (3,4) zijn ongeveer stabiel gebleven ten opzichte van 2002. De score voor Schoon is hoger dan het stedelijke gemiddelde (3,9) en voor Heel is vergelijkbaar met het stedelijke gemiddelde (3,5).

Het percentage inwoners dat hondenpoep op straat als een buurtprobleem ervaart, is afgenomen van 48% in 2002 naar 45% in 2003. Ook vervuiling op straat wordt door een kleiner deel van de inwoners als een buurtprobleem ervaren (van 33% in 2002 naar 28% in 2003). Het percentage inwoners dat wildplassen als een buurtprobleem ervaart, is veel hoger dan stedelijk, terwijl vuil naast de container, gaten of verzakkingen in de bestrating en vernield straatmeubilair door een kleiner deel van de inwoners als een buurtprobleem wordt ervaren.

Verkeer (veilig)

- ▶ Grootste verbetering is zichtbaar in Terbregge, waar het bewonersoordeel positiever is geworden en het slachtofferschap is afgenomen.
- ▶ Categorieverbeteringen in Hillegersberg Zuid en Terbregge

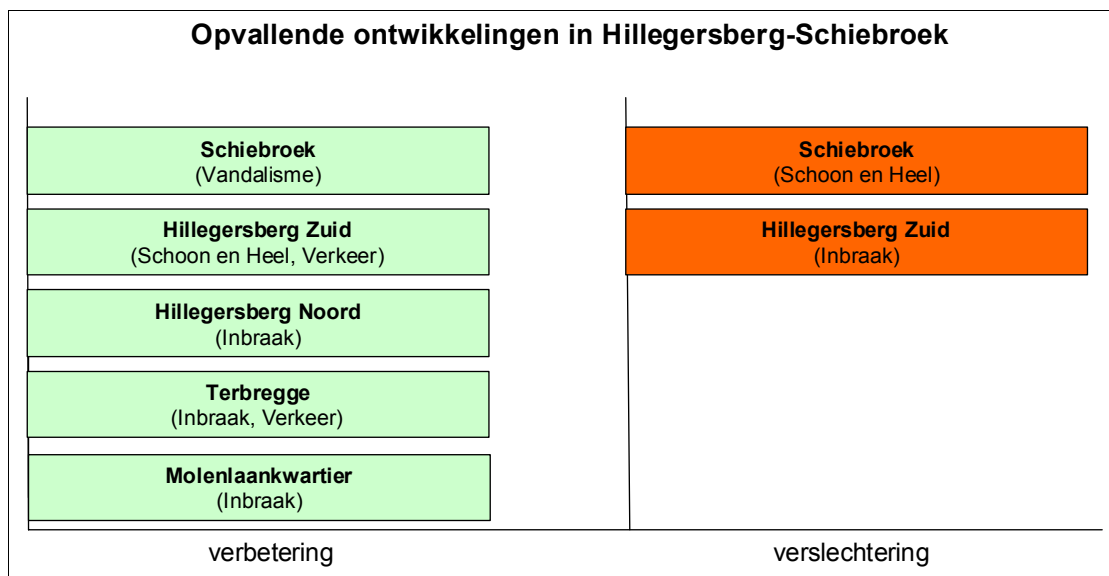
Het aantal meldingen van verkeersongevallen is afgenomen van 18 naar 15 meldingen per 1.000 inwoners in 2003. Het aantal meldingen van verkeersoverlast is ook afgenomen (van 11 naar 9 meldingen per 1.000 inwoners).

Het percentage inwoners dat aanrijdingen als een buurtprobleem ervaart, is afgenomen van 10% in 2002 naar 8% in 2003. Ook agressief verkeersgedrag wordt door een iets kleiner deel van de inwoners als een buurtprobleem ervaren (afgenomen van 19% in 2002 naar 18% in 2003).

Het slachtofferschap van een aanrijding waarbij de bestuurder is doorgereden, is ongeveer stabiel gebleven op 1%.

Grootste buurtproblemen

In Hillegersberg-Schiebroek geven de bewoners aan dat zij vuil naast de container (15%) als het grootste buurtprobleem ervaren. Vervolgens worden gaten of verzakkingen in de bestrating (10%) als grootste buurtprobleem aangemerkt. Als derde buurtprobleem wordt in de deelgemeente overlast van groepen jongeren (8%) genoemd.

Uit bovenstaande figuur blijkt dat in Hillegersberg Noord, Terbregge en Molenlaankwartier alleen categorieverbeteringen zichtbaar zijn. In Schiebroek is één element verslechterd en één element verbeterd. Hillegersberg Zuid is op twee elementen verbeterd en op één element verslechterd.

Wijkveiligheidsaanpak

In deze paragraaf wordt een aantal maatregelen uit de wijkveiligheidsaanpak van de deelgemeente genoemd, die een mogelijke bijdrage hebben geleverd aan de ontwikkelingen met betrekking tot veiligheid en leefbaarheid in Hillegersberg-Schiebroek.

Toezicht en handhaving

In de deelgemeente worden diverse acties ondernomen om de problematiek rondom inbraken terug te dringen. In het Molenlaankwartier hebben de bewoners samen met de deelgemeente en de politie een constructie opgezet, waarbij een particuliere beveiligingsdienst wordt ingehuurd voor meer toezicht in het gebied en de politie zorgt voor een snelle opvolging bij meldingen van de bewakingsdienst. Tevens wordt kritisch gekeken naar de huidige inrichting van de betreffende woonwijk.

De deelgemeente heeft verder deelgenomen aan een inbraakpreventieproject, 'Samen werken aan veiligheid'. Dit houdt in dat preventiemonteurs in een aantal straten huis-aan-huis de bewoners advies geven over preventie van woninginbraak. Bij een opvallende toename van het aantal woninginbraken wordt door de politie een woninginbrakenteam opgezet. In de lokale media worden door deelgemeente en politie preventietips gegeven met betrekking tot maatregelen die bewoners zelf kunnen nemen.

De toename van tasjesroof en autodiefstal in de deelgemeente, met name in het Kleiwegkwartier en in Hillegersberg Zuid, krijgt extra aandacht van de politie en de deelgemeente. De aanpak in aangrenzende gebieden, bijvoorbeeld in het Oude Noorden zou ertoe kunnen leiden dat een deel van de overlast zich verplaatst naar de deelgemeente Hillegersberg-Schiebroek.

Ten aanzien van parkeer- en verkeersoverlast heeft de deelgemeente een handhavingsarrangement verkeer opgesteld. Met betrekking tot een aantal lokaties zal de politie in 2004 een aantal handhavingsacties houden en treft de deelgemeente op een aantal plaatsen fysieke maatregelen. Daarnaast wordt, vanuit het oogpunt van bereikbaarheid van woningen voor hulpdiensten, streng gehandhaafd op het gebied van parkeeroverlast, waarbij de deelgemeente probeert extra parkeergelegenheid te creëren.

Beheer en onderhoud

Vanaf dit jaar wordt extra aandacht besteed aan het verwijderen van graffiti. Bovendien voeren de Roteb en Gemeentewerken dit jaar een aantal extra schoonmaakacties uit in de deelgemeente.

Sociaal, economisch en fysiek investeren

In de deelgemeente vervult de participatie van bewoners een belangrijke rol. Zo heeft bij het totstandbrengen van de wijkveiligheidsactieprogramma's in alle wijken een aantal bewonersavonden plaatsgevonden. Tijdens de eerste ronde hebben bewoners aangegeven wat zij de grootste buurtproblemen vinden. Zij hebben daarin ook suggesties kunnen aandragen. In de tweede ronde heeft het Dagelijks Bestuur van de deelgemeente de nieuwe maatregelen, op basis van de resultaten uit de eerste ronde, aan de bewoners gepresenteerd.

Voorts is in de deelgemeente een monitorgroep van bewoners opgezet die 3 à 4 keer per jaar samenkomt. Met behulp van deze monitorgroep wordt er gesproken over voortgang en uitvoering van de wijkveiligheidsactieprogramma's.

Jeugd

Om jeugdoverlast in de deelgemeente tegen te gaan is medio 2003 een jongerenwerker aangesteld. Op deelgemeenteniveau wordt participatie van jongeren gestimuleerd. Het gaat er daarbij met name om de jongeren te betrekken bij de organisatie van activiteiten voor henzelf. Ook worden sportieve en culturele activiteiten georganiseerd evenals specifieke activiteiten in de zomervakantie voor de jeugd. Daarnaast heeft de GGD in de lokale media een preventieve campagne opgezet 'Roken, drinken, drugs en gokken; Weet wat je doet!' gericht op de jeugd in de leeftijd van 10 t/m 16 jaar.

Drugs

Op het gebied van drugsoverlast wordt in de Veiligheidsindex geen onderscheid gemaakt tussen soft- en harddruggebruik. In de deelgemeente Hillegersberg-Schiebroek betreft de aanwezige drugsoverlast waarschijnlijk voornamelijk softdruggebruik, maar het is niet eenvoudig hierover iets met zekerheid te zeggen. Niet duidelijk is of het bij meldingen van drugsoverlast gaat om een voortdurende aanloop op een mogelijk dealpand of dat het gaat om jongeren die op een bankje softdrugs roken.

Met name in het Kleiwegkwartier is in 2003 een aantal hennepkwekerijen ontmanteld. Dit zien we terug in de cijfers over Hillegersberg-Zuid (=Kleiwegkwartier) waar het aantal meldingen van drugsoverlast is gestegen en het bewonersoordeel negatiever is geworden. De wijkteams van politie zitten hier bovenop.

Pernis, zichtbaar schoner

16 Pernis

Samenvatting

Pernis kan worden getypeerd als een veilig gebied. De vorige jaar ingezette verbetering van de veiligheidssituatie zet in 2003 door: de indexscore is 8,7 (was 8,3).

Het bewonersoordeel over drugsoverlast, vandalisme en verkeer is verbeterd maar over inbraken en overlast is het verslechterd. Daarnaast is ook het bevolkingsoordeel over fietsdiefstal, tasjesroof en hondenpoep verslechterd.

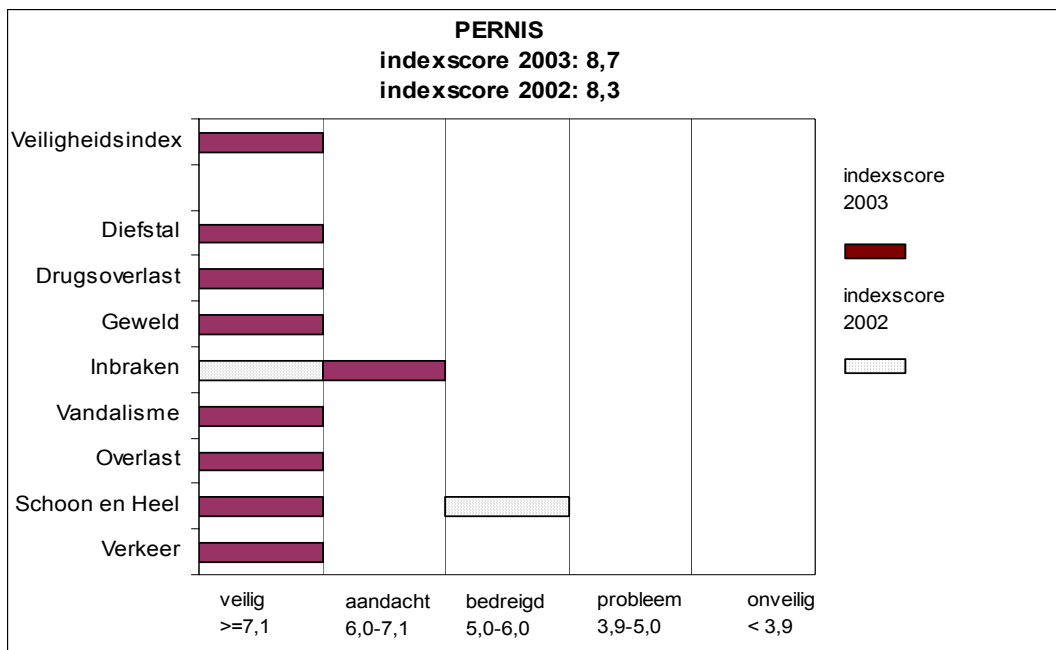
Het aantal aangiften van diefstal en inbraken is toegenomen en het aantal meldingen van drugsoverlast, bedreiging, vandalisme, overlast, verkeersongevallen is afgenomen.

Als grootste buurtproblemen noemt de bevolking: hondenpoep (15% van de bewoners), vuil naast de container (10%) en overlast van groepen jongeren (8%).

De tevredenheid met de eigen buurt is ten opzichte van vorig jaar licht toegenomen van 83% naar 87% en is hoger dan het stedelijke gemiddelde van 74%.

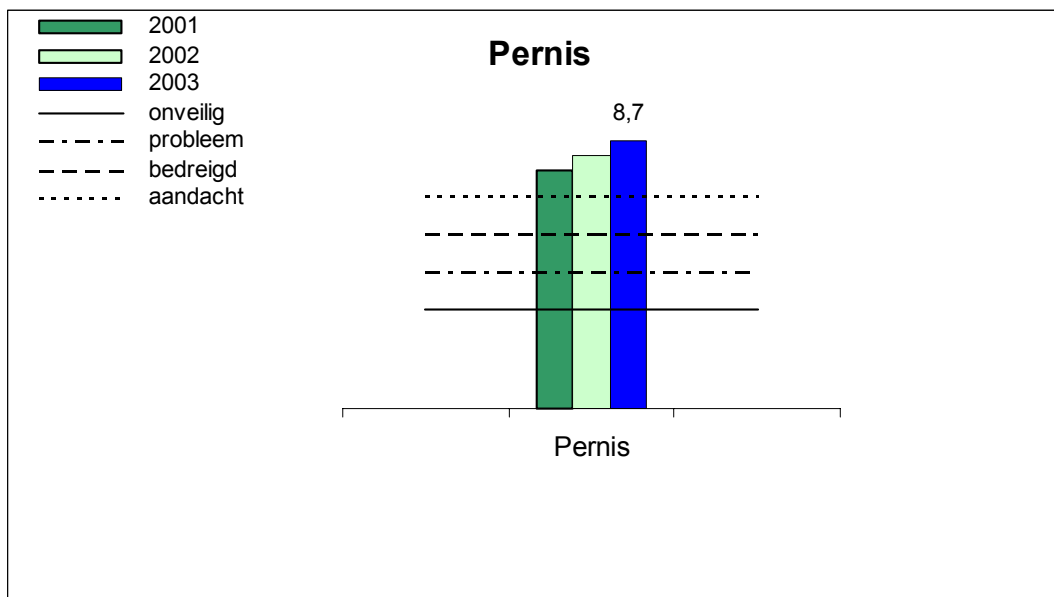
Het percentage inwoners dat tevreden is over het functioneren van de politie is toegenomen van 24% in 2002 naar 34% in 2003. Dit percentage is lager dan het stedelijke gemiddelde (49%).

Categorieveranderingen

Uit bovenstaande figuur blijkt dat voor Schoon en Heel sprake is van een categorieverbetering, dit komt omdat de score voor Schoon is gestegen en het bevolkingsoordeel over vervuiling op straat is verbeterd. Voor inbraken is sprake van een categorieverslechtering dit komt omdat het aantal aangiften van woninginbraken sterk is toegenomen en het bevolkingsoordeel aanzienlijk is verslechterd.

Figuur 22 Trendontwikkeling 2001-2003

Uit bovenstaande figuur blijkt dat de indexscore in Pernis in de loop van de tijd continu is verbeterd.

Diefstal (veilig)

Het totaal aantal aangiften van diefstal in 2003 was 26 per 1.000 inwoners. Nadat er in 2002 sprake was een afname van het totaal aantal aangiften is er nu voor alle vormen van diefstal, uitgezonderd diefstal van motorvoertuigen, sprake van een toename. Het totaal aantal aangiften van diefstal in 2002 was 17 per 1.000 inwoners.

Het bevolkingsoordeel voor fietsendiefstal is verslechterd: 27% van de inwoners van Pernis ziet fietsendiefstal als een buurtprobleem (was 14%). Vernieling aan de auto wordt daarentegen door een kleiner deel van de inwoners als een buurtprobleem ervaren (afgenomen van 28% in 2002 naar 21% in 2003).

Het percentage slachtoffers van diefstal is in Pernis lager dan stedelijk. Het percentage fietsen dat is gestolen en auto's waaruit is gestolen is toegenomen. Vernieling aan de auto daarentegen komt minder vaak voor.

Drugsoverlast (veilig)

Het aantal meldingen van drugsoverlast in 2003 was 0,9 per 1.000 inwoners. Het feitelijk aantal meldingen daalde van 11 naar 4 meldingen. In 2002 was nog sprake van een toename van 3 naar 11 *feitelijke* meldingen.

Het bevolkingsoordeel over drugsoverlast (7%) is voor het tweede jaar achtereen verbeterd en is positiever dan het stedelijke oordeel (15%).

Geweld (veilig)

In 2003 werd driemaal feitelijk aangifte gedaan van een geweldsdelict, daarmee nam het aantal toe van 1,5 naar 2,6 per 1.000 inwoners. Het aantal meldingen van bedreiging en mishandeling is juist iets afgenomen, in 2003 werden ongeveer 9 meldingen per 1.000 inwoners gedaan.

Het bevolkingsoordeel over bedreiging en geweldsdelicten (beiden 2%) is verbeterd. Het oordeel over tasjesroof als vaak voorkomend buurtprobleem is echter verslechterd. Alleen het slachtofferschap van bedreiging met geweld is verminderd.

Inbraken (verslechtering van veilig naar aandacht)

Het totaal aantal aangiften van woninginbraken is toegenomen van 4 naar 19 per 1.000 adressen. Het *feitelijk* aantal aangiften van woninginbraken in 2003 is 37. Het *feitelijk* aantal aangiften van inbraak bij bedrijven en instellingen is in 2003 ten opzichte van 2002 juist sterk gedaald: van 34 naar 15.

Het bevolkingsoordeel over woninginbraken is, in lijn met het toegenomen aantal aangiften aanzienlijk verslechterd. Bijna een op drie bewoners ervaart het als een vaak voorkomend buurtprobleem. In 2002 was dit nog een op de vijf bewoners. Het slachtofferschap voor (poging) tot inbraak is licht toegenomen.

Vandalisme (veilig)

Het aantal meldingen van vernieling was in 2003 4 per 1.000 inwoners en is ten opzichte van 2002 licht gestegen. Het aantal meldingen van kleine buitenbranden is stabiel op 0,4 per 0,1 hectare.

Het bevolkingsoordeel over bekladding van muren en/of gebouwen is verbeterd, in 2002 was er nog sprake van een verslechtering. Het oordeel over vernieling van telefooncellen en de bushokjes is voor het tweede jaar achtereen verbeterd. In Pernis is naar aanleiding van vandalisme het aantal bushokjes teruggebracht naar twee.

Overlast (veilig)

Het aantal meldingen van overlast was in 2003 18 per 1.000 inwoners. Vanaf 2001 is er voor overlast van horecagelegenheden en van omwonenden sprake van een afname van het aantal meldingen.

Het gemiddeld bevolkingsoordeel over overlast van groepen jongeren en dronken mensen op straat is verslechterd. Het percentage inwoners dat overlast van omwonenden als een buurtprobleem ervaart, is afgenomen van 7% in 2002 naar 4% uit 2003.

Schoon en Heel (verbetering van bedreigd naar veilig)

De score voor Schoon is 4,2 (was 3,7) en voor Heel is dit 3,4 (was 3,2).

Het bevolkingsoordeel over vervuiling op straat (30%) is iets verbeterd maar voor hondenpoep (64%) is het verslechterd en aanzienlijk negatiever dan het stedelijke oordeel.

Verkeer (veilig)

Het totaal aantal meldingen van verkeersongevallen en -overlast was in 2003 in Pernis 46 per 1.000 inwoners (in 2002 was dit 61). Ten opzichte van vorig jaar is het aantal meldingen van verkeersongevallen afgenomen en voor verkeersoverlast is het toegenomen.

Het bevolkingsoordeel over aanrijdingen en agressief verkeersgedrag is verbeterd ten opzichte van vorig jaar. Het slachtofferschap van aanrijding met doorrijden is toegenomen.

Wijkveiligheidsaanpak

In deze paragraaf wordt een aantal maatregelen uit de wijkveiligheidsaanpak van de wijk genoemd, die een mogelijke bijdrage hebben geleverd aan de ontwikkelingen in veiligheid en leefbaarheid in Pernis van het afgelopen jaar.

Gezien de mate waarin veiligheidsproblemen zich in Pernis voordoen, zou de Wijkraad liever een vergelijking hebben gemaakt met de ontwikkeling van de veiligheidssituatie van kleinere regiogemeenten.

Toezicht en handhaving

Doordat er in de loop van 2004 fietskluizen worden geplaatst is de verwachting dat het aantal fietsdiefstallen zal afnemen.

Beheer en onderhoud

Er wordt regulier beleid gevoerd tegen graffiti. Bij constatering door de Wijkonderhoudsploeg (WOP) wordt de bekladding van gebouwen en muren verwijderd door de Roteb. Daarnaast gaat de wijkraad Pernis in de loop van 2004 extra inzetten op de hondenpoepbestrijding.

Sociaal, economisch en fysiek investeren

De wijkraad Pernis heeft het afgelopen jaar (en ook dit jaar) ingezet op het behouden en versterking van de sociale cohesie en communicatie met bewoners. Projecten die hiervoor zijn opgezet zijn: de Campagne 'Veilig Pernis', 'De Wijkraad komt naar u toe', buurtbemiddeling, BV Straat spel en een welkomstpakket voor nieuwe bewoners.

Kinderen met hun ouders in actie door bollen te poten in het plantsoen aan de Midden Scheepvaartstraat in Hoek van Holland.

17 Hoek van Holland

Samenvatting

Hoek van Holland kan worden getypeerd als een veilige deelgemeente. De vorige jaar ingezette verbetering van de veiligheidssituatie zet in 2003 door: de indexscore is 9,5 (was 8,8).

Het bewonersoordeel over diefstal en woninginbraak is verbeterd maar verslechterd over drugsoverlast en geweldsdelicten en overlast van omwonenden.

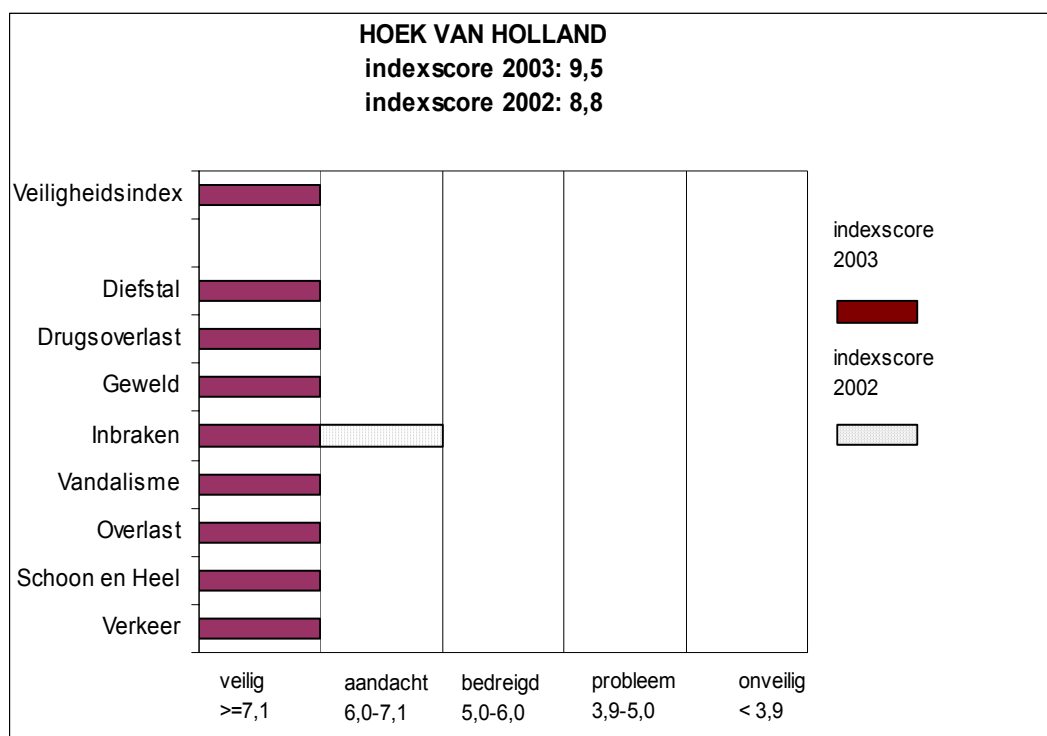
Het aantal aangiften van diefstal en inbraak is gedaald. Het aantal meldingen daarentegen van drugsoverlast, bedreiging en mishandeling, vandalisme, overlast, verkeersongevallen en verkeersoverlast is juist toegenomen.

Als grootste buurtproblemen noemt de bevolking: vuil naast de container (19% van de bewoners), hondenpoep en overlast van groepen jongeren (beiden 11%).

De tevredenheid met de eigen buurt is ten opzichte van vorig jaar licht toegenomen van 86% naar 91% en is hoger dan het stedelijke gemiddelde van 74%.

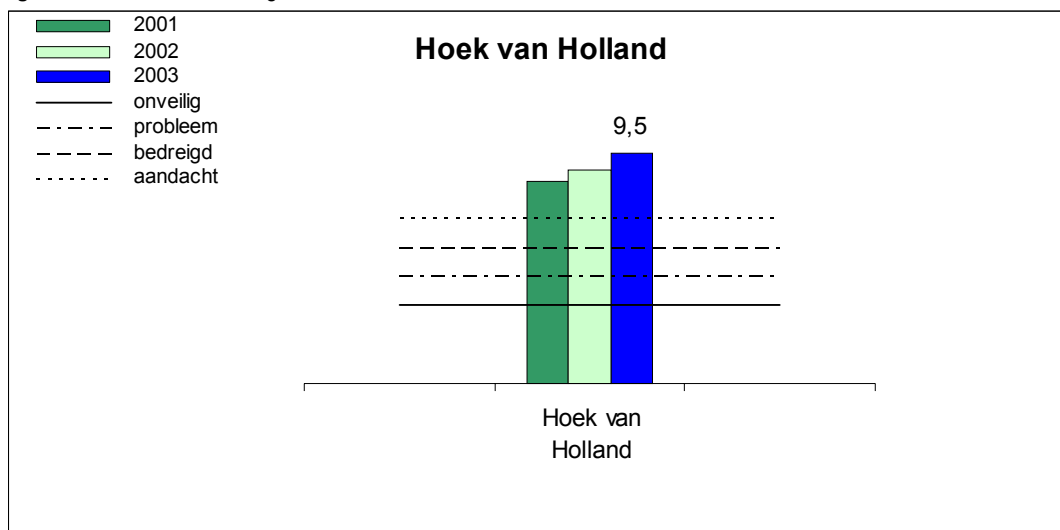
Het percentage inwoners dat tevreden is over het functioneren van de politie is toegenomen van 47% in 2002 naar 54% in 2003. Dit percentage is hoger dan het stedelijke gemiddelde (49%).

Categorieveranderingen

Uit de bovenstaande figuur blijkt dat voor inbraken sprake is van een categorieverbetering, dit komt omdat het aantal aangiften is afgenomen, het bevolkingsoordeel is verbeterd en het percentage slachtoffers is gedaald.

Figuur 23 Trendontwikkeling 2001-2003

Uit de bovenstaande figuur blijkt dat de indexscore in Hoek van Holland in de loop van de tijd continu is verbeterd.

Diefstal (veilig)

Het aantal aangiften van diefstal is licht gedaald. Met name de aangiften van diefstal uit motorvoertuigen en diefstal van fietsen (inclusief brom- en snorfietsen) is afgenomen. Genormaliseerd naar het aantal inwoners zijn alleen de aangiften (12 per 1.000 inwoners) van diefstal van fietsen (inclusief brom- en snorfietsen) hoger dan het stedelijke gemiddelde van 10 per 1.000 inwoners.

Het percentage inwoners dat fietsendiefstal, diefstal van auto's en vernieling aan de auto een groot buurtprobleem vindt is afgenomen en duidelijk lager dan het stedelijke gemiddelde. Met name het percentage vernielde auto's is flink afgenomen van 27% naar 11% (per 100 auto's).

Het slachtofferschap van diefstal is afgenomen in Hoek van Holland en lager dan het stedelijke gemiddelde.

Drugsoverlast (veilig)

Het aantal meldingen van drugsoverlast is toegenomen, maar blijft met acht feitelijke meldingen laag. Het percentage inwoners dat vindt dat drugsoverlast vaak voorkomt is licht gestegen, maar blijft met 5% nog altijd lager dan het stedelijke gemiddelde van 15%.

Geweld (veilig)

Het aantal aangiften van geweld is ten opzichte van 2002 gelijk gebleven. Het aantal meldingen van bedreiging en mishandelingen is toegenomen. Genormaliseerd naar het aantal inwoners is het aantal meldingen in Hoek van Holland lager dan het stedelijke gemiddelde.

Geweld wordt niet als een vaak voorkomend buurtprobleem gezien. Het percentage van de inwoners dat aangeeft dat bedreiging, geweldsdelicten en tasjesroof vaak voorkomen is lager dan het stedelijke gemiddelde en gelijk gebleven ten opzichte van 2002.

Inbraken (veilig)

Het aantal aangiften van inbraak is iets afgenomen en ligt ruim onder het stedelijke gemiddelde.

Dit komt overeen met een afname van het aantal inwoners dat aangeeft dat inbraak vaak voorkomt in de buurt. In 2003 is dit percentage lager dan het stedelijke gemiddelde.

Het percentage slachtoffers van woninginbraak is ten opzichte van 2002 afgenomen (van 2% naar 1%) en is lager dan het stedelijke gemiddelde. Het slachtofferschap van een poging tot inbraak is ongeveer stabiel gebleven en is ook lager dan het stedelijke gemiddelde.

Vandalisme (veilig)

Het aantal meldingen van vernieling is toegenomen naar 5 per 1.000 inwoners (was 2). Dit is nog wel lager dan het stedelijke gemiddelde, hetgeen overigens wel daalt ten opzichte van 2002.

Het bevolkingsoordeel over vandalisme als buurtprobleem is gelijk gebleven. Het aantal inwoners dat vindt dat bekladding en vernieling vaak voorkomt is lager dan het stedelijke gemiddelde. Het percentage inwoners dat zegt slachtoffer te zijn geweest van vernieling is wel toegenomen. Dit is nu hoger dan het stedelijke gemiddelde.

Overlast (veilig)

Het aantal meldingen van alle vormen van overlast is gestegen ten opzichte van 2002. Meldingen van overlast uitgaansgelegenheden is toegenomen naar 4 meldingen per 1.000 inwoners en is daarmee gelijk aan het stedelijke gemiddelde. Het aantal meldingen per 1.000 inwoners van burengerucht en overlast (algemeen) is lager dan het stedelijke gemiddelde.

Het bevolkingsoordeel over overlast is gelijk gebleven ten opzichte van 2002. Dit is lager dan het stedelijke gemiddelde.

Schoon en Heel (veilig)

De score voor Schoon is gestegen van 3,6 naar 4,4 en voor Heel van 3,3, naar 4,0.

Het percentage inwoners dat aangeeft dat vervuiling op straat en hondenpoep vaak voorkomt is gelijk gebleven ten opzichte van vorig jaar. Het deelgemeentelijk bevolkingsoordeel is positiever dan het stedelijke oordeel. Het percentage inwoners dat vuil naast de container, wildplassen, gaten en verzakking in de bestrating en vernielde kapotte banken/ vuilniszakken vaak vindt voorkomen is lager dan het stedelijke gemiddelde.

Verkeer (veilig)

Het aantal meldingen van verkeersongevallen en verkeersoverlast is toegenomen van 5 naar 14 meldingen per 1.000 inwoners.

Het percentage inwoners dat aangeeft dat aanrijdingen en agressief verkeersgedrag vaak voorkomen is lager dan het stedelijke gemiddelde. Agressief verkeersgedrag wordt minder als een buurtprobleem gezien dan in 2002.

Het percentage slachtoffers van aanrijdingen waarbij de bestuurder is doorgereden, is toegenomen.

Grootste buurtproblemen

In de enquête is de bewoners ook gevraagd wat zij als grootste buurtprobleem ervaren. Vuil naast de container (19% van de bewoners), hondenpoep en overlast van groepen jongeren (beiden 11%) worden daarbij het meest genoemd.

Wijkveiligheidsaanpak

In deze paragraaf wordt een aantal maatregelen uit de wijkveiligheidsaanpak van de deelgemeente genoemd, die mogelijk een bijdrage hebben geleverd aan de ontwikkelingen in veiligheid en leefbaarheid in Hoek van Holland van het afgelopen jaar.

Toezicht en handhaving

Op de bedrijventerreinen zijn een aantal hennepkwekerijen door de politie ontmanteld. Tevens is een alcoholverbod ingesteld op en rondom het Brinkplein, het uitgaanscentrum van Hoek van Holland.

Beheer en onderhoud

Naast de inzet twee milieu-inspecteurs voor een dag per week (volledige inzet in 2004) is men ook gestart met de productnormering Schoon en Heel.

Sociaal, economisch en fysiek investeren

De methodiek Veilig Ondernemen is op de bedrijventerreinen De Zekken en De Kulk gestart. Het convenant is in februari 2004 ondertekend.

Op veel achterpaden is verlichting aangebracht hetgeen door de bewoners als zeer prettig wordt ervaren.

Drugs

Drugspreventieproject van de GGD heeft in 2003 plaatsgevonden. Ook het Plan van aanpak 'Horecaroute' en Jeugd van de Politie is in 2003 van start gegaan.

Jeugd

Omdat ongeveer 65% van de Hoekse kinderen naar school gaat in 's Gravenzande, draait daar op de middelbare scholen het programma 'Way Out'. Het Schooladoptieplan is op de drie basisscholen in Hoek van Holland uitgevoerd.

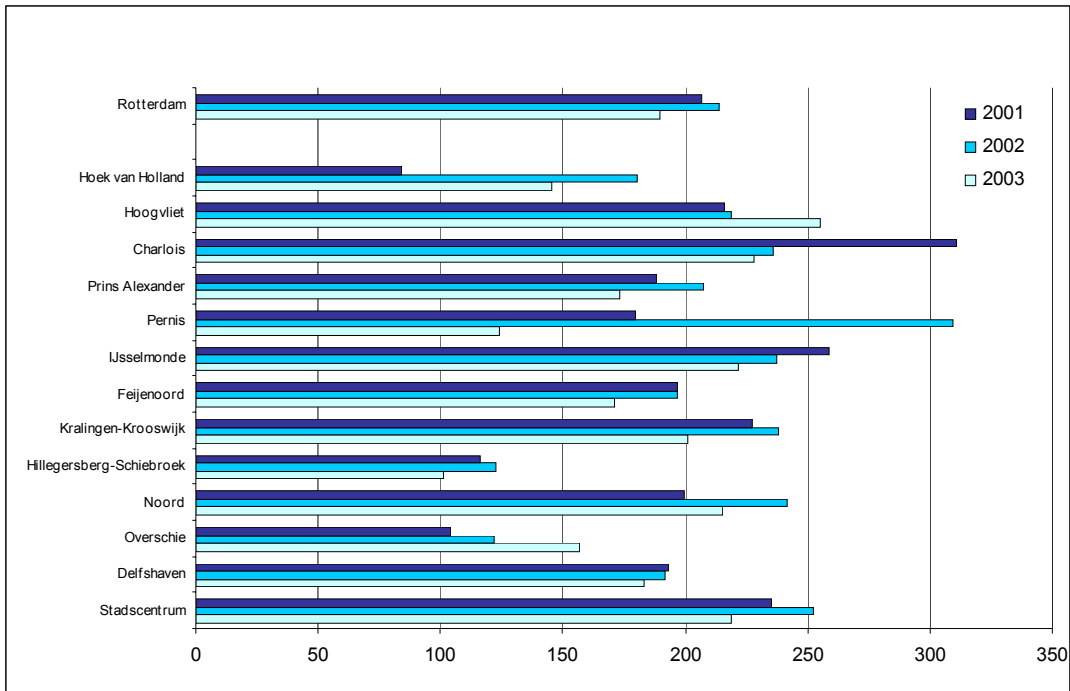
Tot halverwege 2003 worden er jongerenavonden (leeftijd 12-23 jaar) georganiseerd in het wijkgebouw. De jeugdsoos (leeftijd 12-16 jaar) wordt tien keer per jaar georganiseerd.

Na aanleiding van een incident zijn er medio 2003 lidmaatschapspasjes ingevoerd voor de jeugdsoos.

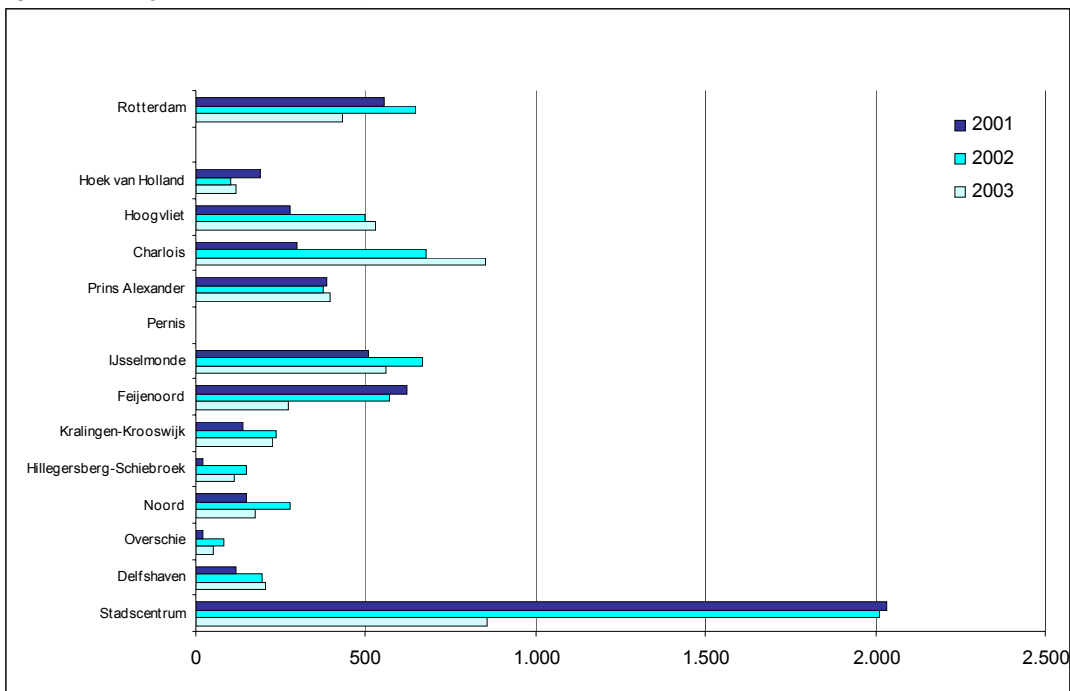

Figuur 24 aangiften diefstal/inbraak bedrijven en instellingen per 1.000 inwoners

Figuur 25 aangiften van winkeldiefstal per 1.000 inwoners

18 Veilig Ondernemen

18.1 Inleiding en achtergrond

In het Collegeprogramma is aangegeven dat het College het thema Veilig Ondernemen als belangrijke prioriteit beschouwt. De voornaamste ontwikkelingen op dit gebied worden in de Veiligheidsindex 2004 aan de orde gesteld. In dit hoofdstuk wordt aandacht besteed aan:

- ▶ de drie niveaus waarop Veilig Ondernemen wordt uitgevoerd
- ▶ de voortgang van de uitvoering van Veilig Ondernemen per deelgemeente
- ▶ de aard en omvang van de veiligheidsproblemen in de elf verschillende gebieden waar gemeente, deelgemeente(n) en ondernemers samenwerken.

Omdat dit de eerste keer is dat de Veiligheidsindex expliciet aandacht besteedt aan het onderwerp Veilig Ondernemen beperken de -in dit hoofdstuk beschreven- analyses zich tot de veiligheidssituatie in 2003. Gegevens over ontwikkelingen in de verschillende gebieden zijn op dit moment nog niet beschikbaar. In de Veiligheidsindex die in het voorjaar van 2005 verschijnt, zal wel worden ingegaan op deze (stedelijke) ontwikkelingen.

18.2 Drie niveaus van Veilig Ondernemen

Wijkveiligheidsactieprogramma's

Voor alle winkelgebieden in Rotterdam worden afspraken gemaakt over de aanpak van de onveiligheid in de wijkveiligheidsactieprogramma's (wvap's). De verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij de deelgemeenten.

Binnen de verschillende deelgemeenten lopen diverse initiatieven en projecten gericht op de versterking van de veiligheid in winkelgebieden. Hierbij wordt door de deelgemeenten nauw samengewerkt met diverse partners: onder andere ondernemers(verenigingen), politie, OntwikkelingsBedrijf Rotterdam (OBR), Stadstoezicht, Platform Criminaliteitsbeheersing Rotterdam (PCR), Kamer van Koophandel en stadsmariniers. Voor een ander deel hebben de initiatieven en projecten in 2003 een vertaalslag gehad in de wvap's. Voor een deel echter moet verankering in de wvap's nog plaatsvinden.

Het OBR heeft het PCR een subsidie gegeven voor de ontwikkeling van veiligheidsprojecten (Samen Veilig Ondernemen projecten) in winkelgebieden en bedrijventerreinen buiten de pilotgebieden. Op deze manier kan het PCR aan de deelgemeenten ondersteuning bieden bij de ontwikkeling van Veilig Ondernemen in hun wvap's.

In een aantal onveilige wijken voeren de stadsmariniers de regie over de aanpak van onveilige winkelstraten en -gebieden. Hierbij werken zij nauw samen met betreffende deelgemeenten.

Zes OBR-pilots

In vier winkelstraten en op twee bedrijventerreinen wordt extra aandacht besteed aan Veilig Ondernemen in de vorm van pilots. Het gaat hier om winkelgebieden buiten de acht onveilige wijken (peildatum 2001), zodat de pilots een aanvulling zijn op de aanpak van de onveilige wijken, de ernst van de veiligheidsproblematiek en het economisch potentieel. Het OBR voert de regie over deze pilots in afstemming met Programmabureau Veilig, ondernemers en deelgemeenten.

De pilots zijn gericht op realisatie van de volgende targets:

- ▶ verlagen van het aantal delicten
- ▶ verhogen van het veiligheidsgevoel van ondernemers en consumenten
- ▶ verhogen van de aangiftebereidheid van ondernemers

In het jaar 2003 zijn de eerste vier pilots Veilig Ondernemen van start gegaan. In februari 2004 is met de vijfde pilot begonnen en in mei 2004 vindt de convenantsondertekening voor de zesde pilot plaats.

De volgende winkelgebieden zijn als pilot aangewezen:

- ▶ Oude Noorden (Zwart-Janstraat, Noordmolenstraat, Zwaanshals, Bergweg en Benthuizerstraat)
Convenant getekend op 25 maart 2003
- ▶ Charlois (Wolphaertsbocht, Katendrechtse Lagedijk, NettoMarkt aan de Pleinweg en aangrenzende winkelstraten)
Convenant getekend op 1 oktober 2003
- ▶ Kralingen (Lusthofstraat, Oude Dijk, Goudse Rijweg, Vlietlaan en de Esch)
Convenant getekend op 27 november 2003
- ▶ Prins Alexander (Alexandrium I, II en III)
Convenantsondertekening vindt plaats op 15 mei 2004

De volgende bedrijventerreinen zijn als pilot aangewezen:

- ▶ Noordwest
Convenant ondertekend op 4 juli 2003
- ▶ Hoek van Holland
Convenant ondertekend op 6 februari 2004

Interventie bij acute problemen

De interventiestrategie is ontwikkeld om acute veiligheidsproblemen in winkelgebieden of op bedrijventerreinen aan te pakken door tijdelijk extra toezicht in te zetten. Dit op voorwaarde dat door de deelgemeente in de interventieperiode aan een structureel maatregelenpakket wordt gewerkt.

In 2003 is in 3 gevallen een mogelijke interventie door de taskforce van Directie Beleid, Programmabureau Veilig en het OBR besproken: Spinozaweg (IJsselmonde), Groene Zoom (Feijenoord) en Katendrechtse Lagedijk (Charlois). In de gevallen Spinozaweg en Katendrechtse Lagedijk is door het College van Burgemeester en Wethouders besloten om tot tijdelijke interventie over te gaan.

In het vervolg van dit hoofdstuk wordt allereerst de veiligheidsbeleving in verschillende winkelgebieden geschetst. Vervolgens wordt per deelgemeente een overzicht gegeven van de voortgang in de uitvoering van Veilig Ondernemen en wordt voor de elf winkelgebieden, waar enquêtes hebben plaatsgevonden, een samenvatting gegeven van de uitkomsten. Verder worden de belangrijkste maatregelen die in 2003 zijn uitgevoerd kort genoemd. Waar mogelijk wordt een doorkijk gegeven op de maatregelen voor 2004. De politiecijfers over het jaar 2003 zijn terug te vinden in bijlage vier.

In een aantal enquêtes zijn ondernemers en passanten naar hun mening gevraagd over ondervonden criminaliteit, overlast en veiligheidsbeleving. Hoewel de vragenlijsten niet overal hetzelfde zijn, kunnen uit de uitkomsten toch enkele algemene conclusies worden getrokken.

18.3 Veiligheidsbeleving

Opvallend is dat veel ondervraagde passanten aangeven minder vaak in een winkelgebied te komen. Een tekortschietend winkelaanbod is daarvoor de meest genoemde reden. In het winkelgebied Charlois wordt ‘veel criminaliteit en overlast’ even vaak genoemd (beide 11%).

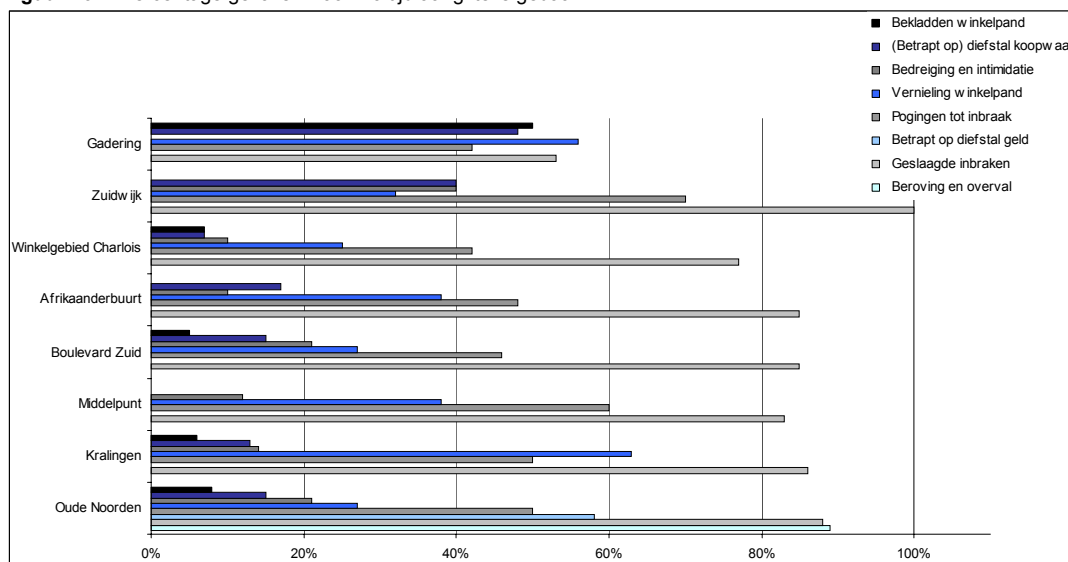
Criminaliteit

Tabel 2 percentage ondernemers dat in het jaar voorafgaand aan de bevraging slachtoffer is geweest van een delict

Hesseplaats	Oude Noorden	Kralingen	Boulevard Zuid	Winkelgebied Charlois
94%	81%	82%	86%	82%

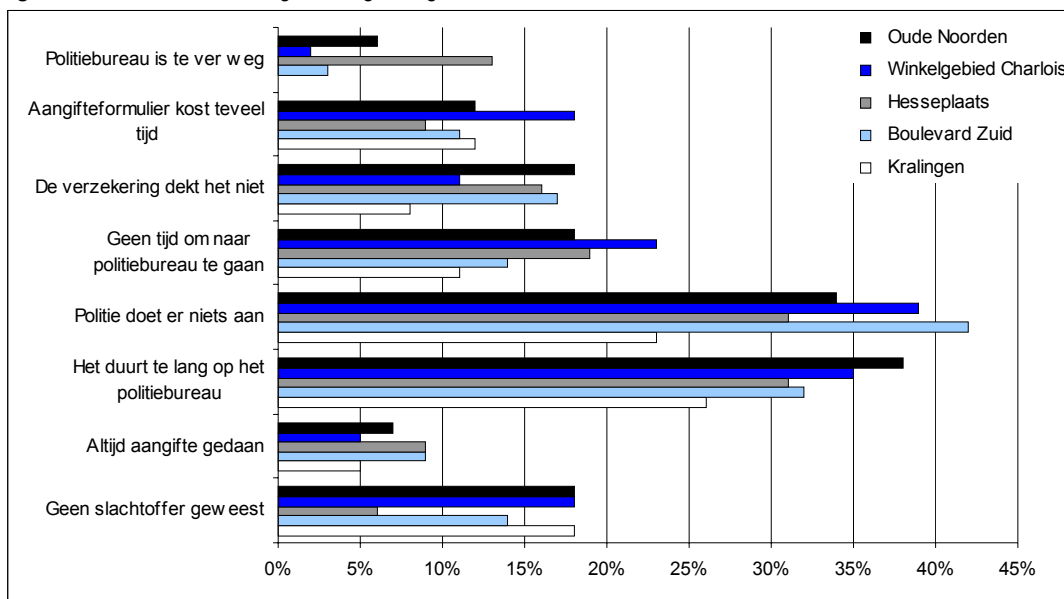
Diefstal van koopwaar en het bekladden van winkelpanden komen in alle onderzochte gebieden veel voor. Ook bedreiging en intimidatie van ondernemers is in de meeste gebieden een groot probleem. In Hesseplaats, waar bedreiging en intimidatie relatief weinig voorkomt (17%), valt het hoge percentage bekladding van winkelpanden op (75%). Met uitzondering van het centrum, komt beroving en overval nergens boven de 7%. Van de vormen van criminaliteit die het minst vaak voorkomen, wordt door de ondernemers het meest aangifte gedaan. Dat blijkt in alle onderzochte gevallen zo te zijn. Van een geslaagde inbraak wordt het meest aangifte gedaan. Bij diefstal van koopwaar en bedreiging en intimidatie wordt veel minder aangifte gedaan. Van het bekladden van winkelpanden is de aangiftebereidheid minimaal.

Figuur 26 Percentage gevallen waarin altijd aangifte is gedaan

Gevraagd naar de redenen om geen aangifte te doen, wordt vooral aangegeven ‘dat de politie er toch niks aan doet’ en ‘het te lang duurt op het politiebureau’. Voor de Hesseplaats valt ook het percentage ‘politiebureau is te ver weg’ op.

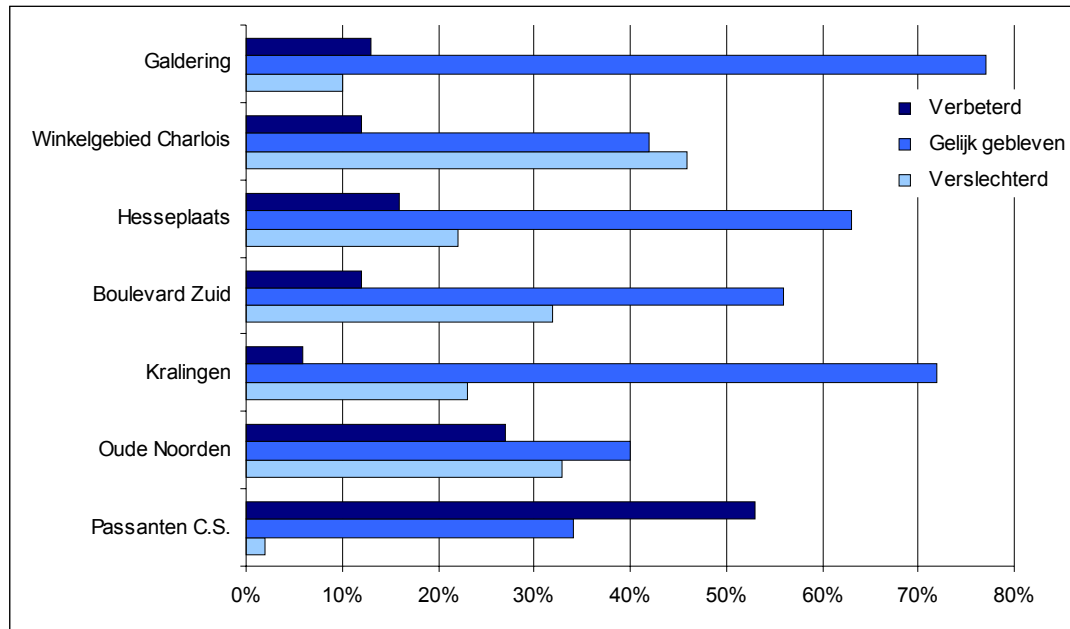
Figuur 27 Redenen waarom geen aangifte is gedaan

Op de Hesseplaats is de tevredenheid over de politie onderzocht. Daar bleek over het algemeen bijna de helft van de ondernemers (zeer) tevreden over de politie. De ondernemers die (zeer) ontevreden zijn, noemen vooral als reden dat het verwerken van de aangifte veel tijd kost en men niets meer gehoord heeft over het verloop.

Bij de vraag of de veiligheid in de verschillende winkelgebieden in het jaar voorafgaand aan de bevraging is gestegen, gedaald, of gelijk gebleven is, geeft de grootste groep ondernemers aan dat de veiligheid gelijk gebleven is. Een uitzondering is het winkelgebied Charlois, waar 46% een verslechtering constateert. Bij het Centraal Station ziet 53% van de passanten een verbetering. De groep die van mening is dat de veiligheid verslechtert is meestal groter dan de groep die een verbetering constateert.

Figuur 28 Oordeel ondernemers over de winkelgebieden en passanten over het centraal station over de veiligheidsontwikkeling in de afgelopen 12 maanden (Centraal Station 6 maanden)

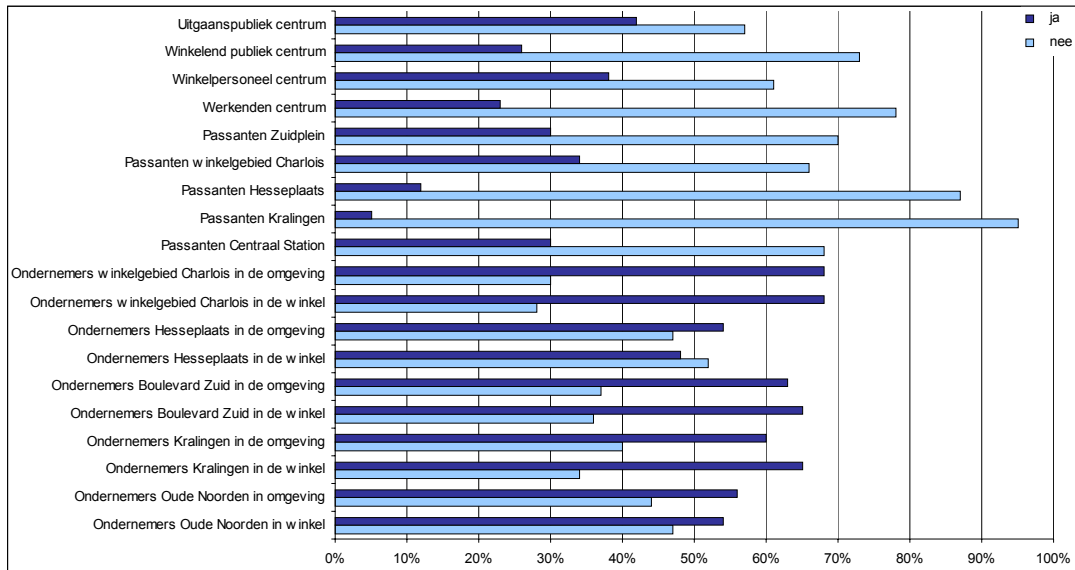

Op de vraag naar onveiligheidsgevoelens in en om de winkel in de afgelopen 12 maanden worden verschillende antwoorden gegeven. Over het algemeen is er weinig verschil tussen in en om de winkel. Middelpunt, Hesseplaats, Kralingen en het Oude Noorden zijn gebieden waar rond 50% van de ondernemers aangeeft nooit of zelden bang te zijn. In de andere gebieden is dat aantal een stuk lager. Winkelgebied Charlois, waar van de ondernemers 32% in de winkel en 35% in de omgeving nooit of zelden bang is, sluit de rij.

De onveiligheid in de winkel wordt vooral veroorzaakt door de aanwezigheid van bepaalde personen in de winkel en het zich 'alleen in de winkel bevinden'. De gevoelens van onveiligheid in de omgeving van de winkel worden vooral veroorzaakt door mensen die zich ophouden in de omgeving van de winkel. Rondhangende jeugd wordt vaak genoemd, net als zwervers, verslaafden en onpure types.

Bij de vraag of ondernemers het idee hebben dat de kans om slachtoffer te worden van een misdrijf is veranderd ten opzichte van de 12 maanden daarvoor, is 'gelijk gebleven' het meest genoemde antwoord. Het winkelgebied Charlois is een uitzondering, daar denkt 57% dat die kans is toegenomen tegenover 39% die denkt dat die kans gelijk is gebleven. In de Afrikaanderbuurt en Zuidwijk blijkt men dat vooral over de ontwikkeling van winkeldiefstal pessimistisch te denken.

Figuur 29 Percentage dat zich weleens onveilig voelt

In tegenstelling tot de ondernemers voelen de passanten zich veel veiliger. In Kralingen en Hesseplaats ligt het percentage mensen dat zegt zich nooit onveilig te voelen rond de 90%. Op de vraag of de veiligheid in de verschillende winkelgebieden in het jaar voorafgaand aan de bevraging is gestegen, gedaald of gelijk gebleven, antwoordt het merendeel dat de veiligheid gelijk is gebleven. In het winkelgebied Charlois en Boulevard Zuid is echter nog een grote groep die een verslechtering waarneemt (respectievelijk 36% en 37%).

Overlast

Op de vraag naar de ondervonden overlast in de afgelopen 12 maanden wordt verschillend geantwoord. De meeste ondernemers geven aan 'een beetje' of 'soms' overlast te ervaren. Rondhangen geeft meestal de grootste overlast. Baldadigheid en bedelen worden daarnaast ook regelmatig genoemd. De meeste overlast wordt veroorzaakt door jongeren/scholieren en zwervers/verslaafden. Problemen op het gebied van schoon en heel komen ook veel voor. Rommel op straat en hondenpoep worden daarbij het meest genoemd.

Voor wat betreft de passanten is geen eenduidig beeld te geven van wat als overlast wordt ervaren. In sommige gebieden is dat vooral het rondhangen (Kralingen), maar vaker wordt vervuiling of rommel genoemd, vooral in Boulevard Zuid (81%). In het Stadscentrum is nog een onderscheid gemaakt tussen verschillende groepen. Uitgaanspubliek ervaart daar de meeste overlast. Het Centraal Station is wel aanmerkelijk verbeterd. De overlast van rondhangende verslaafden en bedelaars is behoorlijk afgenomen. Vervuiling is voor een op vijf passanten een probleem en eenderde voelt zich er wel eens onveilig. Beide percentages schommelden in januari 2003 nog rond de 50%. De helft van de mensen vindt dat de veiligheidssituatie in de afgelopen zes maanden op en rond het Centraal Station is verbeterd.

18.4 Voortgang uitvoering Veilig Ondernemen per deelgemeente

Prins Alexander

Projecten in het kader van Veilig Ondernemen	
	<u>bijzonderheden</u>
Alexandrium	OBR-pilot
Winkelcentrum Binnenhof	PCR-project
Winkelcentrum Hesseplaats	

Veilig Ondernemen krijgt binnen de deelgemeente gestalte door vormen van publiek - private samenwerking. De deelgemeente maakt met ondernemers afspraken over toezicht en handhaving, beheer en onderhoud en investeringen op het gebied van Veilig Ondernemen. De aandacht gaat in eerste instantie uit naar veiligheid in en om winkelcentra, maar er is ook ruimte voor aandacht van bedrijventerreinen. De deelgemeente heeft zich tot doel gesteld dat er eind 2005 actieprogramma's Veilig Ondernemen zijn gemaakt voor minstens drie winkelcentra. Voor Alexandrium tekenen de OBR, de deelgemeente en ondernemers van de Parapluvereniging in mei een convenant. Alexandrium wil graag het landelijk Keurmerk Veilig Ondernemen. Voor winkelcentrum Binnenhof is de deelgemeente met PCR begin 2004 een project 'Samen Veilig Ondernemen' gestart. In winkelcentrum Hesseplaats loopt dat project al sinds 2001. In het voorjaar van 2004 wordt het geëvalueerd.

Winkelcentrum Hesseplaats

Belangrijkste maatregelen in 2003:

- ▶ extra inzet van politie en Stadstoezicht;
- ▶ spionnen bij de achterdeuren;
- ▶ extra verlichting en anti-ramkraakpaaltjes achterzijde winkelcentrum;
- ▶ afsluitingspaaltjes winkelcentrum.

In een enquête zijn ondernemers en passanten ondervraagd over de veiligheid van het winkelcentrum; de meest opvallende uitkomsten staan hieronder.

▶ 94% van de ondernemers is het jaar voorafgaand aan de bevraging slachtoffer geweest van een vorm van criminaliteit   ▶ Vooral het bekladden van winkelpanden komt veel voor   ▶ Het overgrote deel van ondernemers en passanten vinden dat de veiligheid in het winkelgebied in de afgelopen twaalf maanden gelijk is gebleven

De drie vormen van criminaliteit die volgens de ondernemers het meest voorkomen zijn het bekladden van winkelpanden (75%), diefstal van koopwaar (55%) en vernieling van winkelpanden (33%). In 2001 kwamen deze vormen van criminaliteit ook het meest voor. Van bedreiging en intimidatie zijn ondernemers in 2003 minder vaak slachtoffer geweest dan in 2001. Bijna tweederde van alle ondernemers is van mening dat de veiligheid in het winkelgebied gelijk is gebleven. Bijna driekwart van de ondernemers denkt dat de kans om slachtoffer te worden van een misdrijf de afgelopen twaalf maanden gelijk is gebleven. Een kwart ervaart (erg) veel overlast. De meeste overlast wordt ervaren van het rondhangen van jongeren. Problemen op het gebied van schoon komen volgens de ondernemers vaak voor. Het gaat hierbij dan vooral om vervuiling op straat (77%) en hondenpoep (62%).

Eenvijfde van de passanten komt elke dag in het winkelcentrum en ruim de helft komt er meerdere malen per week. 13% voelt zich er wel eens onveilig, met name in de avonduren. Het merendeel van de passanten (79%) vindt dat de veiligheid in de afgelopen twaalf maanden gelijk is gebleven. De meest voorkomende vormen van overlast zijn vervuiling op straat (37%), vervuiling na de markt (31%) en hondenpoep (28%).

Noord

Projecten in het kader van Veilig Ondernemen

	<u>bijzonderheden</u>
Winkelgebied Oude Noorden	OBR-pilot

In het winkelgebied Oude Noorden⁷ loopt een van de pilots Veilig Ondernemen

Winkelgebied Oude Noorden

Belangrijkste maatregelen in 2003:

- ▶ inhuren van particulier beveiligingsbedrijf Aegis;
- ▶ samenwerking politie, OM en Aegis met betrekking tot aanhouding, overdracht en vervolging van mensen die zich in het winkelgebied schuldig maken aan strafbaar gedrag;
- ▶ gebruik van vereenvoudigde aangifteformulieren voor de deelnemende winkeliers;
- ▶ start instellen van toezichtmodel;
- ▶ grondige schoonmaak- en onderhoudsbeurt;
- ▶ strengere controle op vervuilers en aanbieders van bedrijfsafval;
- ▶ aanpak hangjongeren.

In een enquête zijn ondernemers ondervraagd over de veiligheid van het winkelgebied; de meest opvallende uitkomsten staan hieronder.

▶ In 2003 was bijna 80% van de ondernemers slachtoffer van een delict tegen 90% in 2001   ▶ De helft van de ondervraagde ondernemers voelt zich soms of vaak onveilig, de andere helft niet of zelden   ▶ Ten opzichte van 2001 is bedelen een grote bron van overlast geworden (47%)

De vormen van criminaliteit die het meest voorkomen zijn diefstal van koopwaar (51%) en het bekladden van winkelpanden (49%). Het percentage ondernemers dat het afgelopen jaar slachtoffer is geweest van een geslaagde inbraak is toegenomen. De belangrijkste reden voor de ondernemer om geen aangifte te doen is dat er te veel tijd mee gemoeid is. Bij de vorige meting was dit 'omdat de politie er toch niets aan doet'. Ruim driekwart van de ondernemers is op de hoogte van de invoering van particuliere beveiliging. Driekwart van hen staat daar (zeer) positief tegenover.

De helft van de ondervraagde ondernemers voelt zich vaak of soms onveilig. De onveiligheidsgevoelens worden met name veroorzaakt door de aanwezigheid van verslaafden, bedelaars, zwervers en rondhangende jeugd in de omgeving van de winkel. Deze groepen vormen tevens een grote bron van overlast. Problemen op het gebied van schoon komen ook vaak voor. Vervuiling op straat (67%) en hondenpoep (63%) worden het vaakst genoemd. Ruim de helft van de ondernemers denkt dat de kans op een misdrijf in het afgelopen jaar gelijk is gebleven.

⁷ Zwart-Janstraat, Noordmolenstraat, Zwaanshals, Bergweg en Benthuizerstraat.

Kralingen-Crooswijk

Projecten in het kader van Veilig Ondernemen

Winkelgebied Kralingen
Rusthoflaan
Crooswijkseweg

bijzonderheden

OBR-pilot

In het winkelgebied Kralingen⁸ en Winkelcentrum De Esch loopt sinds eind 2003 een van de pilots Veilig Ondernemen. Voor de Rusthoflaan en de Crooswijkseweg is een winkelstraatmanager aangesteld. Hij is het aanspreekpunt voor winkeliers met vragen en problemen en verbetert de uitstraling van het winkelgebied door de aanpak van leegstaande winkelpanden, het verhogen van de organisatiegraad van de winkeliers en het verbeteren van het ondernemerschap. Eind 2003 is tevens door ondernemers, deelgemeente en WBR een rolluikenplan opgesteld.

Winkelgebied Kralingen

Belangrijkste maatregelen in 2003:

- ▶ inzet winkelstraatmanagers voor Lusthofstraat en Middelpunt;
- ▶ verbetering openbare verlichting;
- ▶ extra inzet politie in de Lusthofstraat;
- ▶ particuliere beveiliging.

In een enquête zijn ondernemers en passanten ondervraagd over de veiligheid van het winkelcentrum De Esch; de meest opvallende uitkomsten staan hieronder.

- ▶ De meeste ondernemers en passanten vinden dat de veiligheid gelijk is gebleven (72%)
- ▶ Bijna tweederde van de ondernemers voelt zich in de winkel vaak of soms onveilig, in de omgeving geldt dit voor de helft
- ▶ De meeste overlast wordt ervaren van rondhangen (vooral door jongeren)

In de twaalf maanden voor de bevraging is 82% van de ondernemers slachtoffer geweest van een of andere vorm van criminaliteit. De drie meest voorkomende vormen zijn het bekladden van winkelpanden (48%), diefstal van koopwaar (39%) en bedreiging en intimidatie (33%). De belangrijkste redenen om geen aangifte te doen, zijn 'omdat het te lang duurt op het politiebureau' (26%) en 'de politie er niets aan doet' (23%). Bijna driekwart van de ondernemers vindt dat de veiligheid in het winkelgebied gelijk is gebleven. Bijna tweederde van de ondernemers voelt zich in de winkel vaak of soms onveilig. Tweederde van de ondernemers denkt dat de kans om slachtoffer te worden van een misdrijf de afgelopen twaalf maanden gelijk is gebleven. Problemen op het gebied van schoon komen volgens de ondernemers ook vaak voor. Het gaat hierbij dan vooral om vervuiling op straat (66%), gevolgd door hondenpoep (49%).

De helft van de ondervraagde passanten komt wekelijks in De Esch. Over het algemeen voelen mensen zich er veilig. De meeste ondervraagden hebben het idee dat de veiligheidssituatie de laatste twaalf maanden gelijk is gebleven en een klein deel denkt dat het veiliger is geworden. Mensen in het winkelcentrum De Esch ervaren weinig overlast. Er is soms sprake van rondhangende jongeren, parkeeroverlast en vervuiling op straat.

⁸ Oudedijk, Lusthofstraat, Vlietlaan/Goudse Rijweg/Frits Ruysstraat (Middelpunt).

Winkelgebied Middelpunt

In een enquête zijn ondernemers ondervraagd over de veiligheid van het winkelgebied Middelpunt; de meest opvallende uitkomsten staan hieronder.

- ▶ Bijna de helft van de ondervraagden ondervindt nooit overlast
- ▶ Rondhangen, met name van groepen jongeren, is de meest voorkomende vorm van overlast
- ▶ Ruim de helft van de ondervraagden acht de kans om slachtoffer te worden van een delict gelijk aan het jaar daarvoor

Van de ondernemers heeft 70% het afgelopen jaar weinig of geen overlast. De aard van de overlast bestaat met name uit rondhangen (54%) en dan vooral door een specifieke groep jongeren (59%). Tweevijfde van de ondernemers heeft de afgelopen 12 maanden iemand op diefstal betrapt. In 34% van de gevallen is daarvan aangifte gedaan. Van een geslaagde inbraak wordt in 60% van de gevallen aangifte gedaan, van graffiti nooit. Van de ondervraagden heeft 21% het afgelopen jaar te maken gehad met intimidatie of bedreiging. Daarvan is in 12% van de gevallen aangifte gedaan.

Meer dan de helft van de ondervraagden gaf aan dat er de laatste 12 maanden vrijwel geen onveiligheidssituaties zijn voorgekomen. De kans om slachtoffer te worden van een delict is volgens de meeste ondervraagden de laatste 12 maanden gelijk gebleven ten opzichte van het jaar daarvoor (59%).

Feijenoord**Projecten in het kader van Veilig Ondernemen**

	<u>bijzonderheden</u>
Winkelgebied Boulevard Zuid	inzet stadsmarinier
Strevelsweg	inzet stadsmarinier
Winkeldriehoek Afrikaanderbuurt	PCR-project
Entrepot	

In het Winkelgebied Boulevard Zuid wordt een intensieve inzet gepleegd door de stadsmarinier, ondernemers, eigenaren, OBR en de deelgemeente. Zo is er een ondernemersvereniging opgezet en ligt er een integrale visie (fysiek, sociaal, economisch en veilig) om de opgeschreven acties voor de Strevelsweg vorm te geven.

Sinds een jaar vindt er extra beveiliging plaats in het Entrepot door een particulier beveiligingsbureau.

Boulevard Zuid⁹

Belangrijkste maatregelen in 2003:

- ▶ handhaving uitstallingen en terrassen;
- ▶ versnelde procedure voor aangifte voor ondernemers;
- ▶ afspraken met ROTEB en winkeliers over aanbieden van afval;
- ▶ instellen toezichtsmodel; dit toezichtmodel en de eruit voortvloeiende acties zijn kortgeleden van start gegaan.

In een enquête zijn ondernemers en passanten ondervraagd over de veiligheid van het winkelgebied Boulevard Zuid; de meest opvallende uitkomsten staan hieronder.

⁹ Beijerlandse laan, Groene Hilledijk, Hilledijk, Randweg, Slaghekstraat, Strijensestraat

- ▶ In de afgelopen twaalf maanden is 86% van de ondernemers slachtoffer geweest van een vorm van criminaliteit
- ▶ Eenderde van de ondernemers is van mening dat de kans om slachtoffer te worden van een misdrijf de afgelopen twaalf maanden is toegenomen
- ▶ Vervuiling op straat komt volgens 81% van de ondervraagden veel voor

De drie vormen van criminaliteit die het meest voorkomen zijn diefstal van koopwaar (55%), bekladden van winkelpanden (39%) en bedreiging en intimidatie (35%). Bij geslaagde inbraken is de aangiftebereidheid het hoogst (85%). De belangrijkste reden om geen aangifte te doen is 'omdat de politie er niets aan doet' (42%). Ruim de helft van alle ondernemers is van mening dat de veiligheid in het winkelgebied gelijk is gebleven. Ruim de helft voelt zich vaak of soms onveilig. De onveiligheidsgevoelens in de omgeving van de winkel worden met name veroorzaakt door de aanwezigheid van verslaafden/bedelaars/zwervers en rondhangende jongeren. Ruim de helft van de ondernemers denkt dat de kans om slachtoffer te worden van een misdrijf de afgelopen twaalf maanden gelijk is gebleven. Overlast wordt door ruim eenderde van de ondernemers (erg) veel ervaren. De meeste overlast wordt veroorzaakt door rondhangen (58%).

De meeste ondervraagde passanten komen wekelijks op de Boulevard Zuid, de helft dagelijks. Tweevijfde voelt zich er wel eens onveilig, voornamelijk door de aanwezigheid van jongeren. De veiligheid is volgens ruim eenderde van de passanten in de afgelopen twaalf maanden verslechterd. De meest voorkomende vormen van overlast zijn vervuiling op straat (81%) en overlast van rondhangende jongeren (62%).

Winkeldriehoek Afrikaanderbuurt

Belangrijkste maatregelen in 2003:

- ▶ trainingsavond 'agressieve klanten';
- ▶ introductie van vereenvoudigde meldformulieren;
- ▶ verbeterde communicatie met politie en deelgemeente.

In een enquête zijn ondernemers ondervraagd over de veiligheid van de winkeldriehoek Afrikaanderbuurt; de meest opvallende uitkomsten staan hieronder.

- ▶ 69% van de ondervraagden ondervond in 2002 weinig tot geen overlast.
- ▶ Rondhangen is de grootste vorm van overlast (40%).
- ▶ 58% van de ondernemers of het personeel voelde zich wel eens onveilig.

Bijna 50% van de ondernemers is in het jaar voorafgaand aan de bevraging met diefstal van koopwaar geconfronteerd. 37% van de ondervraagden is geconfronteerd met een geslaagde inbraak. Bij 54% werd een poging tot inbraak geconstateerd. Bij eenderde van de ondervraagde ondernemers heeft een vernieling plaatsgevonden. En ook bij eenderde van de bedrijven is het personeel bedreigd en/of geïntimideerd. De aangiftebereidheid bij een geslaagde inbraak is met 85% relatief hoog. Echter voor wat betreft graffiti, winkeldiefstal en bedreiging en intimidatie is de aangiftebereidheid laag.

Charlois

Projecten in het kader van Veilig Ondernemen

	<u>bijzonderheden</u>
Winkelgebied Charlois	OBR-pilot
Winkelgebied Zuidplein	inzet stadsmarinier
Dordtselaan	inzet stadsmarinier
Winkelgebied Zuidwijk	PCR-project
Bedrijventerrein Driemanssteeg	PCR-project
Plein 1953	

In het winkelgebied Charlois¹⁰ loopt sinds eind 2003 een van de OBR-pilots Veilig Ondernemen. In en rondom het winkelgebied Zuidplein zijn diverse maatregelen genomen gericht op het vergroten van de veiligheid. De inzet van de stadsmarinier richt zich op de aanpak van de hotspot Dordtselaan, waar circa 80 ondernemers gevestigd zijn. Op de Dordtselaan is het laanmanagement gevestigd met als taak het versterken van de economische structuur op de Dordtselaan. Voor bedrijventerrein Driemanssteeg heeft het PCR twee beveiligingsconcepten ontwikkeld die met de ondernemers worden besproken. Op Plein 1953 zijn meerdere maatregelen gerealiseerd: aanstelling van twee pleinconciërges, aanstellen van een winkelmanager, opstellen en uitvoeren luifelplan, verbeteren inrichting Plein 1953, reactiveren ondernemersvereniging en instelling begeleidingscommissie. Door de deelgemeente en de winkeliersvereniging van Plein 1953 is een intentieverklaring tot samenwerking ondertekend met als doel het verbeteren van het imago, het vergroten van de aangiftebereidheid onder ondernemers en het vergroten van de weerbaarheid van ondernemers.

Winkelgebied Charlois¹¹

Belangrijkste maatregelen in 2003:

- ▶ buurtconciërge gericht op extra aandacht voor schoon en heel;
- ▶ extra toezicht middels particuliere beveiliging;
- ▶ verplaatsen politiebureau naar het hart van het gebied;
- ▶ eigen website met veel informatie over veiligheid.

In een enquête zijn ondernemers en passanten ondervraagd over de veiligheid van het winkelgebied Charlois; de meest opvallende uitkomsten staan hieronder.

- ▶ In de twaalf maanden voor het onderzoek is 82% van de ondernemers slachtoffer geweest van een vorm van criminaliteit
- ▶ Bijna de helft van alle ondernemers is van mening dat de veiligheid in het winkelgebied is verslechterd
- ▶ Eenderde van de passanten voelt zich wel eens onveilig in de winkelstraten

¹⁰ Wolphaertsbocht, Katendrechtse Lagedijk, NettoMarkt aan de Pleinweg en aangrenzende winkelstraten.

¹¹ Katendrechtse Lagedijk (van de Karel de Stoutestraat tot aan de Pleinweg), Pleinweg (het blok bij de NettoMarkt), Wolphaertsbocht (van de Doklaan tot aan de Pleinweg).

De vormen van criminaliteit die het meest voorkomen zijn diefstal van koopwaar (56%) en bedreiging en intimidatie (43%). Bijna tweederde van de ondervraagde ondernemers voelt zich vaak of soms onveilig. De onveiligheidsgevoelens spelen vooral na sluitingstijd en worden in de omgeving van de winkel met name veroorzaakt door rondhangende jongeren, onzure types en groepen rondhangende mensen. Ruim de helft van de ondernemers denkt dat de kans om slachtoffer te worden van een misdrijf het afgelopen jaar is toegenomen. Overlast wordt door bijna eenderde (erg) veel ervaren. Meestal door rondhangen (70%), zowel door zwervers/verslaafden als jongeren/scholieren. Problemen op het gebied van schoon komen volgens de ondernemers ook vaak voor. Het gaat hierbij vooral om vervuiling op straat (66%) en hondenpoep (54%).

De meeste ondervraagde passanten komen wekelijks in het gebied, bijna de helft komt er dagelijks. Ruim een kwart van de passanten is in vergelijking met een jaar geleden minder vaak gaan winkelen. De voornaamste reden hiervoor ligt in het kleine winkelaanbod en de criminaliteit/overlast. Een derde van de passanten voelt zich wel eens onveilig in de winkelstraten, voornamelijk in de avonduren. De veiligheid is volgens ruim eenderde van de passanten in het afgelopen jaar afgenomen. De meest voorkomende vormen van overlast zijn hondenpoep (41%) en parkeeroverlast (40%).

Winkelcentrum Zuidplein en omgeving

Belangrijkste maatregelen in 2003

- ▶ optimaliseren van het toezichtsmodel;
- ▶ buurtconciërge voor het Zuidplein;
- ▶ verbod op samenscholing in de hal van het metrostation Zuidplein en de entree van het winkelcentrum;
- ▶ collectieve winkelontzegging in samenwerking met politie, ondernemersvereniging en justitie;
- ▶ gebiedsontzeggingen.

In een enquête zijn ondernemers en passanten ondervraagd over de veiligheid van het winkelcentrum Zuidplein en omgeving; de meest opvallende uitkomsten staan hieronder.

- ▶ Volgens de passanten is het merendeel van de voorvallen het jaar voorafgaand aan de bevraging sterk gedaald
- ▶ Van de ondernemers voelt 50% zich nog wel eens onveilig

Iets minder dan de helft (47%) geeft aan iets van de verbeteracties te hebben gemerkt, vooral de schoonmaakacties. 78% heeft de extra schoonmaakacties opgemerkt en bijna 60% de nieuwe roltrappen. Het plaatsen van vuilnisbakken en verlichting weet ongeveer 40% zich te herinneren. Minder bekend is men met de plaatsing van bloembakken (17%). Het merendeel van de ondervraagden (63%) denkt dat de acties hebben bijgedragen aan de afname van overlast en de veiligheid in het gebied Hart van Zuid. Het persoonlijke gevoel van veiligheid is bij 26% van de totale groep toegenomen. Met name het extra toezicht en de extra verlichting hebben daaraan bijgedragen. Hangjongeren in de directe omgeving van het metrostation vormen nog een grote bron van overlast.

De helft van de ondervraagde reizigers (bus en metro) en winkelende mensen komt meerdere keren per week op het Zuidplein. Vervuiling op straat is nog steeds de meest voorkomende vorm van overlast: 30% vindt dat dat vaak voorkomt, ten opzichte van 46% in september. Andere grote dalingen zijn te zien bij bedelaars, rondhangende verslaafden, bekladding, dronken personen, slapende zwervers en wildplassen. Desondanks voelt eenderde van de passanten zich wel eens onveilig, voornamelijk rond punten van het openbaar vervoer.

Winkelgebied Zuidwijk

Totale pakket van maatregelen wordt in voorjaar 2004 uitgewerkt, vooruitlopend hierop is door de politie een voorlichtingsbijeenkomst voor ondernemers georganiseerd.

In een enquête zijn ondernemers ondervraagd over de veiligheid van Zuidwijk; de meest opvallende uitkomsten staan hieronder.

- Van de ondernemers ondervond 72% weinig tot geen overlast
- De kans op verschillende delicten is volgens de meeste ondernemers gelijk gebleven, winkeldiefstal vormt hierop de negatieve uitzondering.

Ongeveer eenderde geeft aan last te hebben van rondhangen. Andere vormen van overlast zijn fietsen en skaten (18%), personeel en klanten lastigvallen (15%), vernielingen (11%) en geluidsoverlast (9%). Ruim 30% ziet jongeren als de meest overlastgevende groep, 33% noemt verslaafden en zwervers. Ook schooljeugd wordt regelmatig genoemd. De meeste overlast wordt elke dag ervaren. Bijna de helft van de ondervraagden is met diefstal van koopwaar geconfronteerd of heeft het geconstateerd. Ook graffiti komt veel voor. Bij een geslaagde inbraak wordt altijd aangifte gedaan. Ook bij poging tot inbraak is de aangiftebereidheid groot (70%). Bij winkeldiefstal (40%), bedreiging en intimidatie (40%), vernieling (32%) en graffiti (incidenteel) is de bereidheid tot melding een stuk minder. Slechts weinigen denken dat de kans op verschillende delicten kleiner is geworden; de helft denkt dat de kans op winkeldiefstal zelfs groter is geworden. Over het algemeen is de kans dat er iets gebeurt eerder groter dan kleiner geworden in de beleving van de ondernemers. Ruim 13% van de ondernemers had te maken met situaties waarin de ondernemer of personeel zich regelmatig onveilig voelde. De meerderheid geeft te kennen dat deze situaties zich vooral voordoen tijdens de koopavond en wanneer het stil is in de winkel.

Hoogvliet

Projecten in het kader van Veilig Ondernemen

	<u>bijzonderheden</u>
Winkelcentra Oude Wal, Willem Tellplaats, In de Fuik en Meeuwenplaat	PCR-project
Winkelgebied Binnenban	
Bedrijventerrein Gadering	PCR-project

De ondernemers van het winkelcentrum Binnenban investeren gezamenlijk in veiligheidsmaatregelen, zoals de aanstelling van beveiligingsbeambten. Vanwege onvoldoende cofinanciering door de ondernemers (vier winkelcentra) is in Hoogvliet geen OBR-pilot van start gegaan. Het PCR is daarom gevraagd een veiligheidsproject op te zetten. De maatregelen in 2004 voor de vier winkelcentra zijn: vereenvoudiging aangifte- en meldingsprocedure; aanstellen van extra toezichthouder als aanspreekpunt voor ondernemers uit de winkelcentra; aanbieden van trainingen en winkelscans; investeringen buitenruimte; onderzoek burenmeldsysteem.

Op het bedrijventerrein Gadering werken PCR, OBR, deelgemeente, de Kamer van Koophandel en een aantal ondernemersverenigingen samen aan de ontwikkeling van een Parkmanagement-organisatie voor het bedrijventerrein. Het gezamenlijk (collectief) aanpakken van veiligheid en beveiliging is een van zaken waar het samenwerkingsverband zich op richt.

Bedrijventerrein Gadering

In 2003 is voor het bedrijventerrein de Gadering een beveiligingsconcept ontwikkeld. In 2004 is op basis van dit concept een offertetraject gestart voor de inzet van particuliere beveiliging.

In een enquête zijn bedrijven ondervraagd over de veiligheid van het bedrijventerrein Gadering; de meest opvallende uitkomsten staan hieronder.

- De 22 bevroagde bedrijven gaven aan in de twaalf maanden voorafgaande aan het onderzoek gezamenlijk 202 maal het slachtoffer te zijn geweest van criminaliteit.
- Voor 57% is het criminaliteitsprobleem 'niet zo'n probleem'.

Over het algemeen vindt men de veiligheid in het jaar voor de bevraging gelijk gebleven (77%). Datzelfde geldt voor de kans slachtoffer te worden (83%). Diefstal (23%), inbraak (30%), poging tot inbraak (27%) en vernieling zijn de meest voorkomende vormen van criminaliteit. De ondernemers vinden dat de politie zich vaker moet laten zien en de ondernemers meer aandacht moet geven. Ook moeten de aangiften eenvoudiger en sneller verlopen. In minder dan 50% van de gevallen wordt aangifte gedaan bij de politie. Naast veiligheid en beveiliging zijn de behoeften van de ondernemers voornamelijk gericht op onderhoud van het bedrijventerrein.

Hillegersberg-Schiebroek

Projecten in het kader van Veilig Ondernemen

bijzonderheden

Bedrijventerrein Schiebroek Noord
 Winkelcentrum Peppelweg
 Overige winkelstrips Schiebroek-Zuid
 Kleiweg
 Centuurbaan
 Winkelcentrum Hillegersberg /Bergse Dorpstraat
 Winkelstraat Junolaan/Minervalaan
 Van Beethovensingel

Ondernemers zijn bij de ontwikkeling van de wijkveiligheidsactieprogramma's actief benaderd door de deelgemeente. Een enquête onder hen leidde tot de volgende maatregelen voor alle winkelgebieden: graffitiwrijving bij particulieren; aangifteformulieren voor ondernemers; bekendmaking telefoonnummers overheidsinstanties. Daarnaast zijn er nog gebiedsspecifieke maatregelen. In 2004 worden in de omgeving van de Bergse Dorpsstraat een aantal acties gehouden waarbij de politie samen met de parkeercontroleurs in de winkelstraat intensief toezicht houdt. Verder vindt herstructurering van de Peppelweg en omgeving plaats en wordt de buitenruimte opgeknapt, waarbij tevens onderzocht wordt of het winkelgebied te beveiligen is tegen ramkraken. Tot slot wordt het plan van aanpak van bedrijventerrein Schiebroek-Noord uitgevoerd.

Hoek van Holland

Projecten in het kader van Veilig Ondernemen	
Bedrijventerreinen De Haak en De Kulk	<u>bijzonderheden</u> OBR-pilot

Op het bedrijventerrein de Haak loopt vanaf 2004 een van de pilots Veilig Ondernemen. Op basis van een inmiddels gelopen buurtschouw en een nog te houden nulmeting wordt een pakket integrale maatregelen opgesteld. Inmiddels zijn door de ROTEB en Gemeentewerken al acties ondernomen. Daarnaast vond er in februari een actie plaats waarbij alle ondernemers op de bedrijventerreinen informatie hebben gekregen over nut en noodzaak van de gezamenlijke aanpak van de veiligheid van deze terreinen. Dit heeft geresulteerd in 10 nieuwe leden voor ondernemersvereniging, waaronder twee zeer grote bedrijven.

Overschie

Projecten in het kader van Veilig Ondernemen	
Bedrijventerrein Noordwest en de bedrijventerreinen in de deelgemeente Overschie Winkelgebied Baumannlaan e.o.	<u>bijzonderheden</u> OBR-pilot

Op 1 juni 2003 is de pilot Noordwest van start gegaan. Er wordt samengewerkt door gemeente, deelgemeente, politie en de ondernemersvereniging Noordwest. Begin 2004 is een offertetraject gestart voor particuliere beveiliging en cameratoezicht. Alle ondernemers op de bedrijventerreinen hebben informatie gekregen over nut en noodzaak van de gezamenlijke aanpak van de veiligheid van de terreinen, waarna een aantal nieuwe bedrijven zich heeft aangemeld.

Als onderdeel van het wijkveiligheidsactieprogramma Overschie is in samenspraak met ondernemers een actieplan Veilig Ondernemen (voor het winkelgebied Baumannlaan e.o.) opgesteld. Belangrijkste elementen hieruit:

- ▶ beperken leegstand tot hooguit een winkel per winkelstraat;
- ▶ terugdringen van het aantal overvallen met 50%;
- ▶ terugdringen van het aantal winkeldiefstallen met 50%;
- ▶ alleen nog maar aanbrengen van rolluiken met een open structuur;
- ▶ ieder jaar een overvaltraining aanbieden;
- ▶ een pinautomaat in Overschie-Oost;
- ▶ bekendheid van de kliklijn bij 90% onder de ondernemers;

IJsselmonde

Projecten in het kader van Veilig Ondernemen	
Winkelgebied Spinozaweg e.o. Winkelcentrum Beverwaard Winkelcentrum Keizerswaard	<u>bijzonderheden</u> PCR-project

Gemeente, deelgemeente, winkeliers, vertegenwoordigers van de winkeliersvereniging en politie hebben afgelopen zomer een samenwerkingsovereenkomst getekend ter verbetering van het winkelgebied Spinozaweg e.o. De samenwerking is gebaseerd op een duidelijke scheiding van verantwoordelijkheden tussen de verschillende partners. De overheid is verantwoordelijk voor toezicht en handhaving en beheer en onderhoud in het publieke domein; de ondernemers zijn verantwoordelijk voor de veiligheid in hun eigen bedrijf. Gestreefd wordt naar: veilige winkels, een veilige winkelomgeving en vaste samenwerkingsafspraken. Het PCR is op winkelcentrum Spinozaweg ingezet om de winkeliers te ondersteunen in de uitvoering van de veiligheidsmaatregelen in het kader van de samenwerkingsovereenkomst.

Naar aanleiding van jongerenoverlast is winkelcentrum Keizerswaard als APV-gebied aangewezen. Een beveiligingsbedrijf houdt toezicht in het winkelcentrum in nauwe samenwerking met Stadstoezicht en politie. Twee keer per jaar vindt hierover afstemming met de deelgemeente plaats.

Delfshaven

Projecten in het kader van Veilig Ondernemen	
Mathenesserweg/Mathenesserdijk	<u>bijzonderheden</u> inzet stadsmarinier
Schiedamseweg	
Grote Visserijstraat	
Nieuwe Binnenweg	
Middellandstraat	

In 2003 is aan Veilig Ondernemen in verschillende projecten gericht inhoud gegeven: horeca- en winkelacties in de wijken Spangen en Oud Mathenesse;

- ▶ het project Winkelbeveiliging aan de Mathenesserweg/Mathenesserdijk en aan de Schiedamseweg (inhuur van particuliere beveiligers),
- ▶ het structureel overleg/ondersteuning/samenwerking met winkelmanagers,
- ▶ het project Mathenesserkwartier gericht op verbetering van het ondernemers- en leefklimaat en het project Grote Visserijstraat.

In het kader van het Veilig Ondernemen zijn de ondernemers aan de Nieuwe Binnenweg en de 1e en 2e Middellandstraat gevraagd te participeren in een veiligheidsaanpak voor de winkelstraten in de deelgemeente. Voor de korte termijn richt de deelgemeente zich op het vergroten van de meldingsbereidheid van de ondernemers. Voor de langere termijn worden de ondernemers betrokken bij het analyseren van de veiligheidsproblematiek en het opstellen van een integrale aanpak voor de winkelstraten Nieuwe Binnenweg en Middellandstraat.

Onder leiding van de stadsmariniers Delfshaven is een toezichtsmodel voor Spangen ingevoerd.

Stadscentrum

Projecten in het kader van Veilig Ondernemen

	<u>bijzonderheden</u>
Witte de Withstraat, Pannekoekstraat, Meent, Hoogstraat, West Kruiskade en Nieuwe Binnenweg	inzet stadsmarinier en stuurgroep Centrum Veilig
Stadshart	inzet stadsmarinier en stuurgroep Centrum Veilig
Oude Haven	
Scheepvaartkwartier	initiatief ondernemers

In het Oude Westen heeft de inzet van de deelgemeente zich in 2003 gericht op de verbetering van de contacten met ondernemers. Onder andere bij ingrepen in de buitenruimte, de herinrichting Binnenweg en Tramplus. De uitvoering van Tramplus verloopt voorspoedig en iedere drie weken is er begeleidingscommissie waarin onder meer ondernemers zitten. De wijkontwikkelingsmaatschappij (WOM) heeft een verkenning gedaan naar inzet van toezichthouders van Stadstoezicht. De Centrumraad participeert in een initiatief van winkeliers (Crescendo Uno) van de Nieuwe Binnenweg om dit winkelgebied kwalitatief te verbeteren. De Centrumraad gaat onderzoeken hoe het Veilig Ondernemen hier kan worden versterkt. De stuurgroep Centrum Veilig is momenteel bezig een plan van aanpak te ontwikkelen voor de winkelstraten die aan het stadshart grenzen.¹² De uitvoering ervan zal op 1 juli 2004 van start gaan. Op een aantal punten is al met actie gestart. Zo wordt in de Hoogstraat de graffiti aangepakt. Verder zijn de bogen Nieuwe Binnenweg aangemerkt als groeibriljant; voorbereidingen voor uitvoering worden getroffen. In de Stadsdriehoek wordt samen met ondernemers gewerkt aan verhoging veiligheid bezoekers (Convenant Oude Haven). De stuurgroep Centrum Veilig geeft uitvoering aan de actiepunten gericht op het vergroten van de veiligheid voor het economische Stadshart. Een aantal ondernemers uit het Scheepvaartkwartier heeft aangegeven te willen samenwerken met de deelgemeente en gemeente om te komen tot een veiligheidsaanpak van het gebied.

Stadshart

Belangrijkste maatregelen in 2003:

- ▶ instellen toezichtmodel voor Schouwburgplein en omgeving en Beurstraverse en omgeving
- ▶ start anti-bedelproject;
- ▶ aanpak graffiti en wildplakken;
- ▶ anti-straatroofteam;
- ▶ aanpak winkeldiefstal;
- ▶ campagne tegen zakkenrollers;
- ▶ brede communicatiecampagne voor ondernemers en bewoners.

In een enquête zijn bezoekers ondervraagd over de veiligheid, overlast en slachtofferschap in dit gebied. Er zijn hierbij vier groepen bezoekers onderscheiden: werkenden (17%), winkelpersoneel (10%), winkelend publiek (36%) en uitgaanspubliek (36%); de meest opvallende uitkomsten staan hieronder.

▶ Het merendeel van de mensen voelt zich nooit onveilig in het centrum (57-78%)   ▶ Uitgaanspubliek ervaart de meeste overlast, met name van bedelaars (71%)   ▶ Winkelpersoneel is het meest slachtoffer van een voorval of misdrijf

¹² Witte de Withstraat, Pannekoekstraat, Meent, Hoogstraat, West Kruiskade en Nieuwe Binnenweg

De meest genoemde vormen van overlast zijn bedelaars, vervuiling op straat en rondhangende verslaafden. Zichtbare vormen van overlast worden vaker genoemd dan criminele voorvallen. Het blijkt dat het uitgaanspubliek de meeste overlast ervaart. Winkelpersoneel heeft vaker overlast van rondhangende groepen. Het probleem dat het eerst moet worden aangepakt is de overlast van verslaafden, zwervers en bedelaars. Deze groepen worden regelmatig als één probleem genoemd. Daarnaast komen de overlast van jongeren en vervuiling als aan te pakken probleem naar voren. Het winkelpersoneel voelt zich op meer momenten onveilig dan de andere groepen. 's Avonds zijn de onveiligheidsgevoelens het grootst. Mensen voelen zich vooral onveilig door de aanwezigheid van jongeren en verslaafden. Bij het winkelpersoneel springt de aanwezigheid van jongeren eruit. Winkelpersoneel is het meest slachtoffer geweest van een voorval of misdrijf (19%), gevolgd door mensen uit het uitgaanspubliek (17%), winkelend publiek (13%) en werkenden (9%). Over het algemeen is men even vaak slachtoffer van criminele zaken als van lastigvallen. Alleen het uitgaanspubliek heeft vaker te maken met lastig gevallen worden.

Centraal Station

Belangrijkste maatregelen in 2003:

- ▶ instellen toezichtsmodel;
- ▶ opzetten hotspotgericht (politie) registratiesysteem;
- ▶ aanpak vaste overlastgevers;
- ▶ instellen cameratoezicht;
- ▶ centrale aansturing en briefing;
- ▶ aanpak reizigerstunnel (is opgeknapt);
- ▶ intensivering schoonhouden Centraal Station;
- ▶ plaatsing extra urinelift.

In een enquête zijn passanten ondervraagd over de veiligheid in en rond het Centraal Station; de meest opvallende uitkomsten staan hieronder.

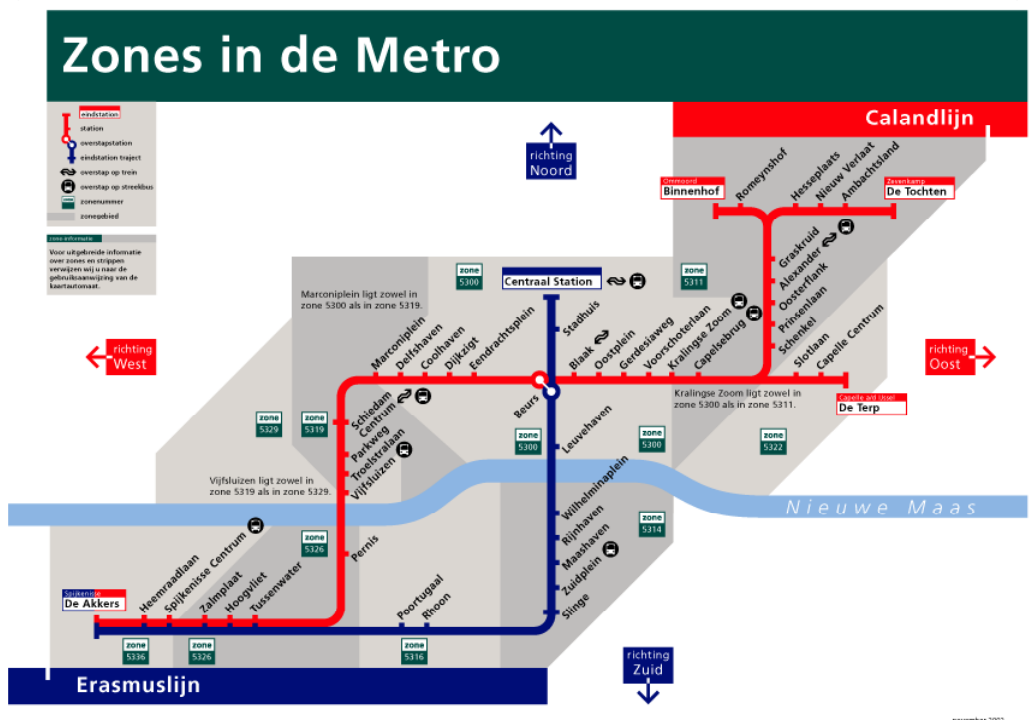
- ▶ De helft van de mensen vindt dat de veiligheidssituatie in de afgelopen zes maanden is verbeterd
- ▶ Bij veel soorten van overlast of criminaliteit is er sprake van meer dan een halvering van het aantal mensen dat vindt dat het betreffende voorval vaak voorkomt

In januari 2003 is een nulmeting gehouden om de mate van overlast in kaart te brengen. Sindsdien zijn er drie metingen gehouden. Bij elke meting bleken passanten minder overlast te ervaren. Van de overlast van rondhangende verslaafden en bedelaars zei in januari 2003 nog tweederde van de passanten dat het vaak voorkwam, nu is dat nog maar eenderde. Vervuiling op het station was toen voor de helft van de mensen een veelvoorkomend probleem, nu nog maar voor één op vijf. Ook op de volgende punten zijn er grote verbeteringen te zien: vervuiling op straat, gebruik van drugs in het openbaar, dronkenschap, slapende zwervers, bekladding, handel van drugs in het openbaar, vernieling en beroving. Eenderde van de mensen voelt zich wel eens onveilig op of rondom het Centraal Station. Iets minder mensen voelen zich overdag onveilig. De helft van de mensen vindt dat de veiligheidssituatie in de afgelopen zes maanden is verbeterd. Het gevoel van onveiligheid komt met name door de aanwezigheid van 'andere personen'.

In januari 2004 hebben minder mensen (9%) aangegeven in de zes maanden daarvoor slachtoffer te zijn geweest dan bij de nulmeting. De daling die plaatsvond tussen de nulmeting (12%) en die van juni (8%) heeft zich echter niet verder voortgezet. Diefstal en lastig gevallen worden zijn de meest genoemde vormen van slachtofferschap. Lastig gevallen worden door bedelaars wordt nu minder vaak genoemd. De veiligheid is volgens de passanten vooral verbeterd door de aanwezigheid van de politie, het cameratoezicht en de toename van beveiliging en bewaking.

Figuur 30 Metrolijnen in Rotterdam

Bron: RET

19 Openbaar vervoer

Sociale veiligheid in het openbaar vervoer

Met een sociaal veilig openbaar vervoer wordt, net als bij een sociaal veilige wijk of buurt, bedoeld op een omgeving vrij van geweld, agressie en overlast en de angst voor deze zaken. Schoon en Heel draagt, net als in de leefomgeving, ook in het openbaar vervoer bij aan een veiligere beleving van de omgeving.

De sociale veiligheid van het openbaar vervoer is evenwel dynamischer dan die van buurten en wijken. Dat komt doordat trams, metro's en bussen door verschillende buurten en wijken rijden, waardoor alle aspecten van deze omgeving -inclusief een soms heel wisselend reizigerspubliek- invloed hebben op de reisomgeving.

Maar de sociale veiligheid van het openbaar vervoer beleeft men niet alleen in het voertuig, ook het wachten bij de haltes en perrons is van grote invloed op de veiligheidsbeleving. Een metrostation vormt zeker 's avonds vaak een eiland binnen een omgeving, zeker als het een ondergronds station is dat niet geïntegreerd is in de omgeving.

RET-beleid en maatregelen ter verbetering van de sociale veiligheid

Het beleid van de RET ter verbetering van de sociale veiligheid is breed opgezet. In de plannen vanaf 2002 is aangegeven dat het gesloten instapregime de basis is van dat beleid. Een gesloten instapregime waarbij elke reiziger moet betalen voor een reis en waarbij wordt verwacht dat elke reiziger zich tijdens de reis ook aan de geldende regels - van normaal beschaafd gedrag- houdt. Met het gesloten instapregime worden diegenen die overlast veroorzaken, ontmoedigd zich op te houden: binnen de voertuigen en bij de metrostations.

De omgeving beïnvloedt het openbaar vervoer dat er doorheen rijdt. Daarom hecht de RET binnen het veiligheidsbeleid veel belang aan het zogenaamde gebiedsmanagement, dat uitgevoerd wordt door drie gebiedsmanagers. Deze gebiedsmanagers nemen samen met andere partners van gemeentelijke afdelingen en deelgemeenten deel aan de wijkgerichte aanpak ter verbetering van de sociale veiligheid. Naast het gebiedsmanagement is ook de 'veiligheidsketen' een van de pijlers waarop de RET steunt om de problematiek aan te pakken. Binnen de gedachte van de 'veiligheidsketen' zijn taken en verantwoordelijkheden op verschillende niveaus toebedeeld aan verschillende functiegroepen binnen de RET. De veiligheidsketen gaat echter verder. Daar waar opgetreden dient te worden verder dan de verantwoordelijkheden van de RET, is ook de hulp van de politie en justitie gewaarborgd in handhavingsarrangementen.

Concrete maatregelen

Conducteur op de tram en instapcontrole bij de metro

De RET zet zwaar in op het gesloten instapregime: met conducteurs op de tram en met tourniquets op de metro. Met de invoering van deze maatregelen zal de RET uiteindelijk een volledig gesloten instapregime kennen.

De nieuwe metrostations van de Beneluxlijn zijn eind 2002 geopend met tourniquets. Ook Marconiplein kreeg tourniquets.

De eerste tramlijn kreeg al eerder, eind april 2002, een conducteur en medio december datzelfde jaar volgde de tweede tramlijn. De overige lijnen volgden 2003. Medio 2003 startte ook de instapcontrole op een 15-tal metrostations op bepaalde tijdstippen. Ook dit maakt deel uit van de voorbereiding op het volledig gesloten instapregime.

Voorlichtingscampagnes en beschavingsoffensief

Omdat er jaren van vrij instapregime voorafgingen aan dit beleid van strakkere toegangscontrole en toezicht, gaat de doorvoering van het gesloten instapregime gepaard met voorlichtingscampagnes en het zogenaamde beschavingsoffensief. Bij de voorlichtingscampagnes wordt duidelijk gemaakt dat een kaartje betalen voor een ov-reis en het zich gedragen in het openbaar vervoer weer normale zaken moeten worden. Bij het zogenaamde beschavingsoffensief zijn er voor de invoering van de conducteur op de tram extra controles door boa's (Buitengewone OpsporingsAmbtenaren), controlebeambten van de RET, in samenwerking met de politie.

Opvolging vervat in werkprocessen en handhavingsarrangement:

De RET werkt ook samen met politie en justitie volgens de afspraken in het Handhavingsarrangement. Deze afspraken zijn gemaakt om de veiligheidsketen te kunnen waarborgen. De veiligheidsketen start bij de eerste lijn: het rijdend personeel, de conducteurs en metrobeheer van de RET. Zij zorgen in eerste instantie voor de veiligheid en rust in de voertuigen en bij de metrostations. De conducteur controleert natuurlijk ook kaartjes en dat gebeurt ook bij de metrostations met extra kaartcontrole. Daar waar deze eerste lijn de rust en orde niet meer aankan, kan hulp ingeroepen worden van de tweede lijn: de boa's. Op hun beurt kan deze groep de hulp van de politie inroepen. De precieze afspraken voor deze keten van veiligheid staan beschreven in afspraken van werkprocessen en in het Handhavingsarrangement.

Cameratoezicht:

Het aantal camera's dat in 2002 in gebruik is genomen, is in 2003 nog eens verdubbeld.

Veiligheidsmonitor

Op dit moment wordt een model ontwikkeld, om de invloed van maatregelen op incidenten en veiligheidsgevoelens, dus zowel de objectieve als de subjectieve kant van veiligheid bij de RET, te kunnen meten.

Met behulp van deze veiligheidsmonitor wordt getoetst welke maatregelen voor welke aspecten van de veiligheid werken, en op welke plaatsen ze moeten worden ingezet.

19.1 Algemene situatie sociale veiligheid

Kwaliteitsmonitor

De reizigers beoordelen in 2003 de sociale veiligheid in de voertuigen en bij de haltes en perrons over het algemeen beter dan in 2002. Met name in het tramvoertuig is er een forse stijging van de waardering. Dit hangt samen met de conducteur op de tram. Ook in de metro is een duidelijke stijging van de waardering zichtbaar.

Tabel 3 Oordeel van RET-reizigers over sociale veiligheid in RET-voertuigen en bij haltes en perrons

Aspecten	Rapportcijfers		
	2001	2002	2003
Bij haltes en perrons overdag			
bus	6,8	6,8	6,9
tram	6,5	6,4	6,8
metro	6,4	6,4	6,7
Bij haltes en perrons 's avonds			
bus	5,6	5,7	5,6
tram	5,2	5,4	5,7
metro	5,0	5,1	5,4
In voertuigen overdag			
bus	7,0	6,9	7,1
tram	6,5	6,5	7,1
metro	6,4	6,4	6,6
In voertuigen 's avonds			
bus	6,2	6,2	6,4
tram	5,5	5,7	6,3
metro	5,1	5,2	5,5

Bron: RET kwaliteitsmonitor, 16^e meting, 2003

ArRET-incidenten

In 2002 werden er in totaal 6789 ArRET-incidenten gemeld. In 2003 zijn dat er 9950. Dat is bijna de helft meer incidenten dan in 2002: een stijging van 3160 incidenten.

In 2003 waren er vooral veel meer betalingsproblemen en veel meer meldingen van 'schoon en heel', samen goed voor ruim meer dan de helft van de stijging: +1.839. Er zijn een derde meer meldingen van overlast van drugsgebruiker en zwervers: +528. De andere incidenten werden in 2003 ook vaker gemeld dan in 2002.

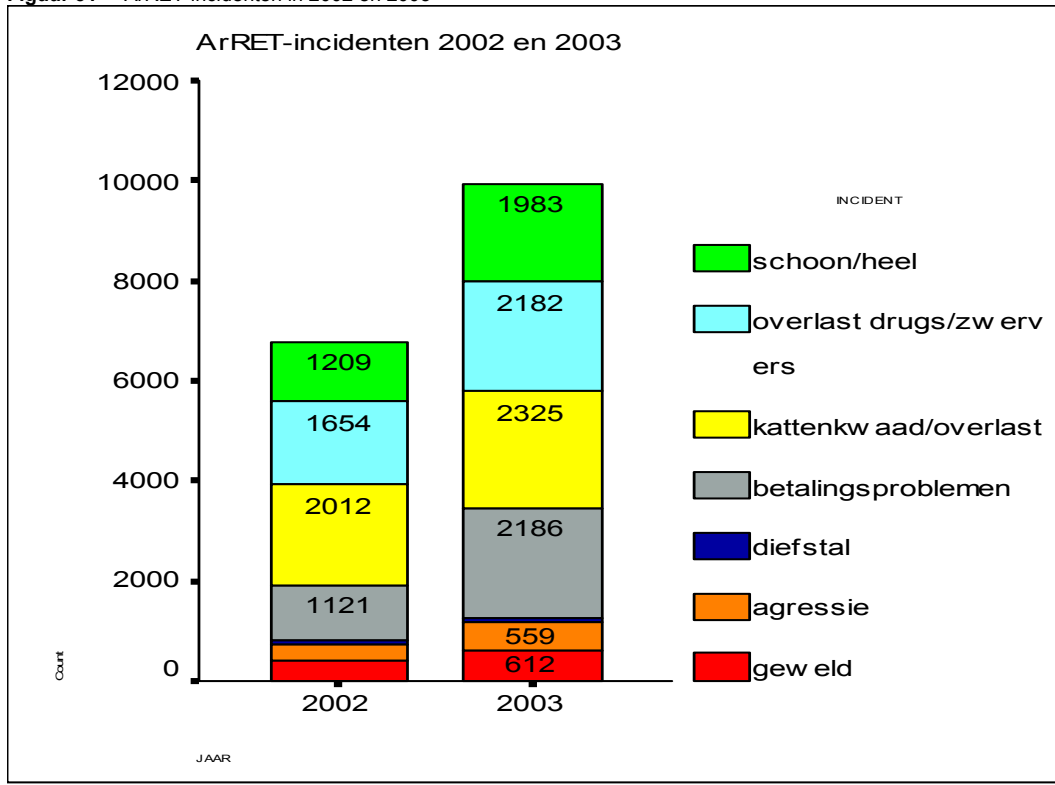
Tabel 4 Ar-RET incidenten

	2002	2003	verschil
Geweldsincidenten	401	612	211
Agressie-incidenten	309	559	250
Diefstal	83	103	20
Betalingsproblemen	1.121	2.186	1.065
Kattenkwaad/overlast	2.012	2.325	313
Overlast drugs/zwervers	1.654	2.182	528
Schoon/heel	1.209	1.983	774
Totaal	6.789	9.950	3.161

Bron: RET Ar-RET systeem, 2002 en 2003

Deze stijgingen, met uitzondering van de meldingen van Schoon en Heel, vinden hun oorsprong in de eerder genoemde maatregelen in verband met het gesloten instapregime en het cameratoezicht.

Figuur 31 ArRET-incidenten in 2002 en 2003

Het aantal ArRET-incidenten in alle categorieën is toegenomen ten opzichte van 2002. Met name voor betalingsproblemen is deze toename sterk.

De conducteur op de tram is dan ook de meest vergaande maatregel in 2003 in verband met het gesloten instapregime. Deze maatregelen zullen zeker in de implementatiefases het nodige verzet oproepen. Dit verzet wordt volgens het handhavingsprincipe en de organisatie van de opvolging in eerste instantie aangepakt door de conducteurs en de mensen van de instapcontrole.

De toename van betalingsproblemen wijst erop dat het verzet tegen het gesloten instapregime wordt aangepakt. Soms ontardt dit verzet in fysiek geweld of bedreigingen met geweld. In tabel 5 wordt de groep 'geweldsincidenten' verder opgesplitst. Het blijkt dat ongeveer de helft van de stijging van geweldsincidenten uit meer bedreigingen bestaat.

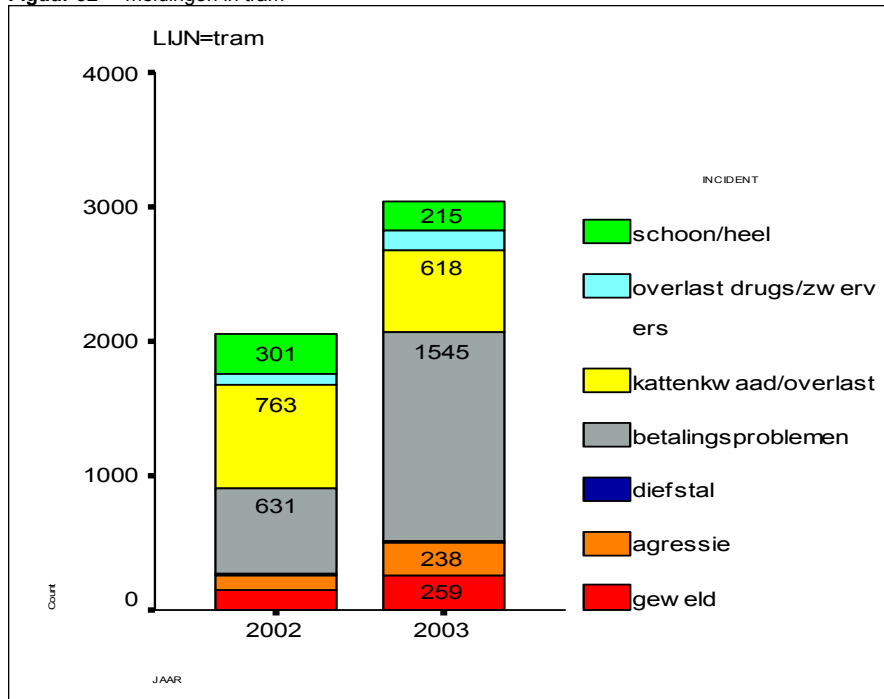
Tabel 5 Uitsplitsing geweldsincidenten 2002 en 2003

	2002	2003	verschil
Mishandeling	29	52	23
Fysiek geweld	197	284	87
Spugen	23	20	-3
Bedreiging	152	256	104
Geweldsincidenten	401	612	211

De stijging van de fysieke geweldsincidenten (mishandeling en fysiek geweld) moet in context worden gezien met wat is gerealiseerd in 2003: binnen negen maanden is er een uitbreiding van twee tramlijnen met conducteur naar een volledige tramnet voorzien van conducteur en er is een start gemaakt met instapcontrole op metrostations.

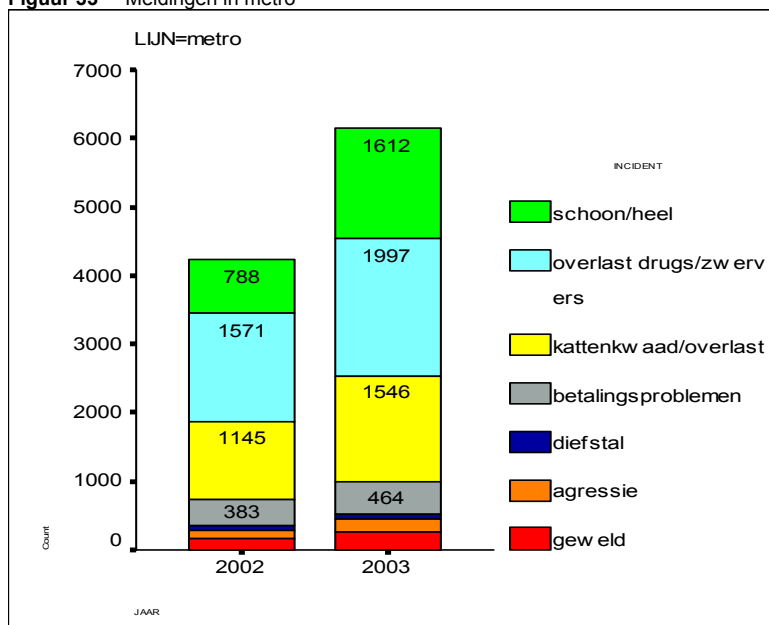
Meldingen in de bus, tram en metro

Figuur 32 meldingen in tram

Het aantal incidenten met betrekking tot betalingsproblemen vormt nu de grootste groep incidenten in de tram. Het aantal meldingen van overlast van drugs en overlast, is juist afgenomen ten opzichte van 2002.

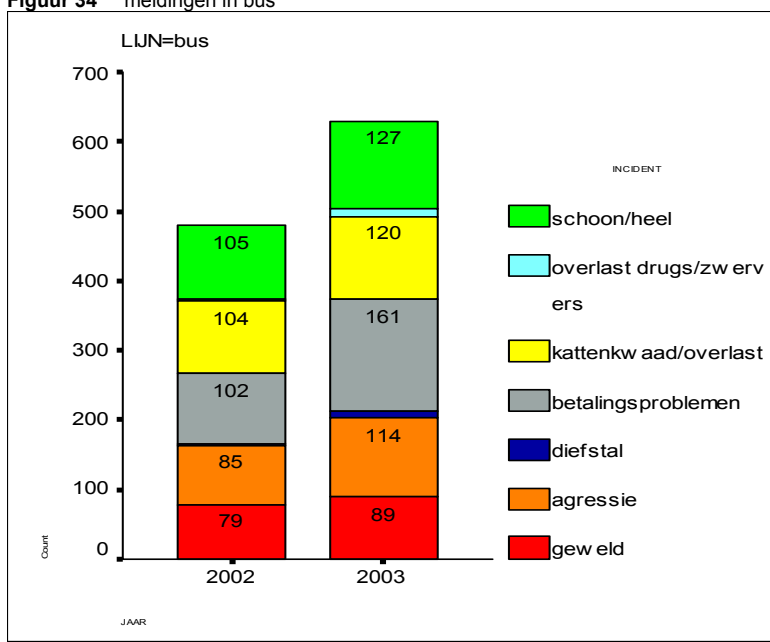
Figuur 33 Meldingen in metro

Het aantal meldingen in de metro is op alle gebieden toegenomen. Met name voor Schoon en Heel is te toename sterk. Omdat de meldingen van Schoon en Heel veel te maken hebben met werkprocessen die in de jaren 2002 en 2003 veranderd zijn en omdat ook de registratie van deze meldingen niet op uniforme wijze heeft plaatsgevonden over deze jaren, geven deze verandering geen inzicht in de stand van zaken voor wat betreft Schoon en Heel'. Daarom worden verder in deze bijdrage de resultaten van Schoon en Heel uit de Kwaliteitsmonitor van de RET gepresenteerd.

Ook het aantal meldingen met betrekking tot overlast van drugs en zwervers en van kattenkwaad en overlast is sterk toegenomen.

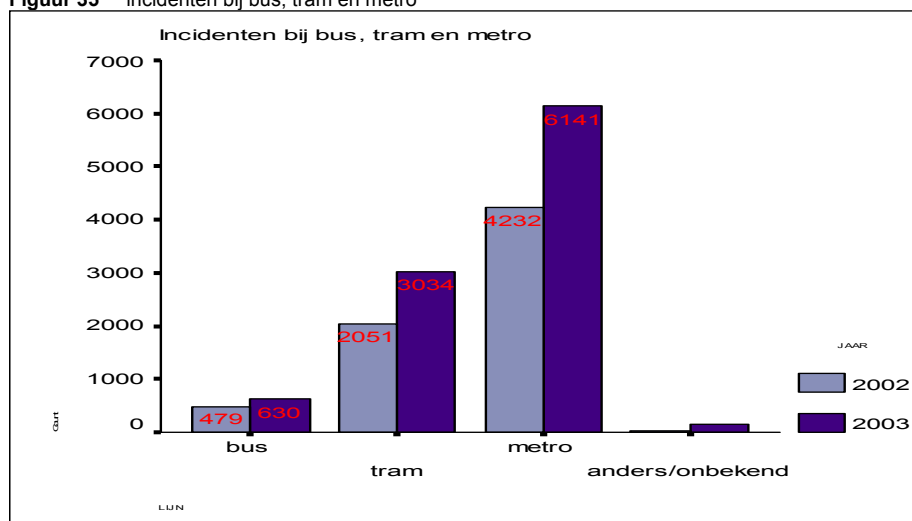
Figuur 34 meldingen in bus

Ook het aantal meldingen in de bus is op alle gebieden toegenomen. Deze toename is echter minder sterk dan de toename in de metro.

Opvallend is dat in de tram, het aantal meldingen van betalingsproblemen het hoogst is, gevolgd door het aantal meldingen van kattenkwaad en overlast. In de metro daarentegen wordt relatief gezien vaker melding gedaan van overlast van drugs en zwervers. In de bus is het aantal meldingen van betalingsproblemen het hoogst, net als in de tram. Overlast van drugs en zwervers vormt in de bus, net als in de tram, veel minder een probleem dan in de metro. Drugsgebruikers en zwervers zijn door de uitbreiding van de conducteur op de tram meer hun toevlucht gaan zoeken in de metro, waar vooralsnog geen volledig gesloten instapregime is.

Bij het bekijken van deze grafieken moet rekening worden gehouden met het feit dat het aantal ArRET-incidenten het hoogst is bij de metro, dan bij de tram en tenslotte bij de bus. Onderstaande figuur geeft een duidelijk beeld van deze verschillen.

Figuur 35 incidenten bij bus, tram en metro

19.2 Resultaten 'schoon en heel' uit de Kwaliteitsmonitor van de RET

In de *Kwaliteitsmonitor* wordt gerapporteerd over de beleving van het 'schoon en heel' bij reizigers. Er is geen informatie op deelgemeenteniveau beschikbaar, wel is er een opsplitsing naar bus, tram en metro.

Tabel 6 Oordeel van RET-reizigers over 'schoon en heel' in RET-voertuigen en wachthokjes/ruimtes

Aspecten	Rapportcijfers		
	2001	2002	2003
Reinheid, netheid wachthokjes/ruimtes			
bus	6,3	6,0	6,3
tram	6,0	5,9	6,1
metro	6,5	6,5	6,6
Niet vernield/beklad zijn wachthokjes/ruimtes			
bus	6,1	6,0	6,3
tram	5,8	5,8	6,2
metro	6,2	6,2	6,5
Reinheid, netheid voertuigen			
bus	7,0	6,8	7,1
tram	6,2	6,1	6,6
metro	6,2	6,3	6,4
Niet vernield/beklad zijn voertuigen			
bus	6,7	6,7	6,8
tram	6,2	6,2	6,7
metro	6,1	6,4	6,5

Bron: RET, kwaliteitsmonitor, 16^e meting, 2003

Analyse ArRET-incidenten per deelgemeente

In de bijlage RET staan per deelgemeente alle gegroepeerde ArRET-incidenten in grafieken weergegeven. Het betreft hier enkel de ArRET-incidenten van de metrostations van deze deelgemeenten. In de metrostations van de deelgemeente Stadscentrum worden het meest incidenten geregistreerd. Dit betreffen ook de drukste metrostations, met het grootste aantal bezoekers. De kans op een incident is dan ook logischerwijs groter.

In het Stadscentrum valt in het bijzonder op dat het aantal incidenten met betrekking tot overlast van drugs en zwervers sterk is toegenomen. Het aantal incidenten met betrekking tot geweld, agressie, betalingsproblemen en 'kattenkwaad en overlast' zijn ook licht toegenomen. Het aantal meldingen van overlast van drugs en zwervers is het hoogst, gevolgd door het aantal meldingen van kattenkwaad en overlast.

In Delfshaven is het aantal incidenten met betrekking tot overlast van drugs en zwervers juist afgenomen, en ook incidenten met betrekking tot 'kattenkwaad en overlast' zijn afgenomen. In Delfshaven is overlast van drugs en zwervers het grootste probleem, gevolgd door kattenkwaad en overlast.

Charlois wordt gekenmerkt door een sterke toename van het aantal betalingskenmerk-incidenten, en ook het aantal geweldsincidenten, agressie-incidenten, 'kattenkwaad en overlast'- incidenten en incidenten met betrekking tot overlast van drugs en zwervers is toegenomen. In Charlois vormt kattenkwaad en overlast het grootste probleem.

Prins Alexander kenmerkt zich door een toename van het aantal incidenten met betrekking tot 'kattenkwaad en overlast'. Betalingsproblemen zijn juist afgenomen. Het aantal meldingen van kattenkwaad en overlast is hoog in vergelijking met het totaal aantal meldingen.

In Kralingen-Crooswijk is het aantal incidenten met betrekking tot 'kattenkwaad en overlast' sterk toegenomen. Ook het aantal incidenten met betrekking tot overlast van drugs en zwervers is toegenomen. Kattenkwaad en overlast vormen het grootste probleem in Kralingen-Crooswijk.

In Feijenoord is het aantal ArRET incidenten laag in vergelijking met de andere deelgemeenten omdat er maar één metrostation in deze deelgemeente is. Kattenkwaad en overlast vormt het grootste probleem. Het aantal meldingen van 'kattenkwaad en overlast' is licht afgenomen.

In Hoogvliet valt op dat het aantal incidenten met betrekking tot 'kattenkwaad en overlast' is verdubbeld. Dit vormt dan ook het grootste probleem in Hoogvliet. Hoogvliet. De deelgemeente Hoogvliet heeft er dan ook een nieuw metrostation bij sinds eind 2002: Tussenwater.

Pernis is met de Beneluxlijn ook aangesloten op het metro-netwerk. Kattenkwaad en overlast vormt hier het grootste probleem.

20 Veiligheidsbeleving

Om uitspraken over de veiligheidsbeleving en de mate van slachtofferschap te kunnen doen, is het van belang dat de onderzoeksgroep een goede afspiegeling vormt van de algehele bevolking. In een etnisch diverse stad als Rotterdam is het dan ook van groot belang dat de grootste etnische groeperingen in een onderzoek naar de veiligheidsbeleving bevroegd worden. Ten behoeve van de Veiligheidsindex wordt een representatieve steekproef naar etniciteit getrokken. De vijf grootste etnische groeperingen in Rotterdam die naast de autochtonen in de Veiligheidsindex zijn vertegenwoordigd, zijn de Turken, Marokkanen, Surinamers, Antillianen/Arubanen en Kaapverdianen.

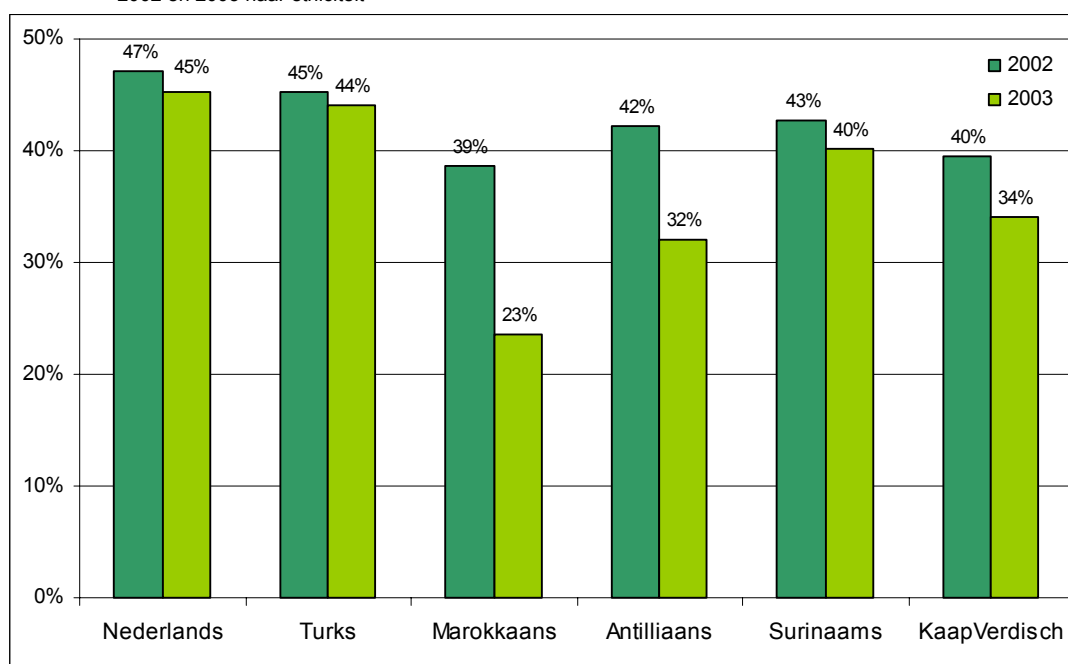
In de Veiligheidsindex is tot op heden echter geen onderscheid gemaakt naar etniciteit. Omdat er behoefte bestaat naar een nader inzicht in de eventuele verschillen wordt in dit hoofdstuk ingegaan op de onveiligheidsgevoelens en slachtofferschap, uitgesplitst naar de grootste etnische groeperingen in Rotterdam.

Onveiligheidsgevoelens

Allochtonen (met een Surinaamse, Antilliaanse, Turkse, Marokkaanse en Kaapverdische etniciteit) voelen zich minder vaak onveilig dan autochtone Nederlanders: 45% van de autochtone Nederlanders geeft in 2003 aan zich wel eens onveilig te voelen, tegenover 36% onder allochtonen. Binnen de categorie allochtonen bestaan echter ook grote verschillen. Vooral Marokkanen voelen zich minder vaak onveilig (23%). Turken onderscheiden zich zowel in 2002 als in 2003 niet significant van de autochtone Nederlanders waar het gaat om onveiligheidsgevoelens.

Opvallend is ook dat Marokkanen en Antillianen in 2003 veel minder vaak aangeven zich onveilig te voelen dan in 2002. Het percentage Marokkanen dat aangeeft zich wel eens onveilig te voelen is in 2003 gehalveerd ten opzichte van 2002. Ook bij Antillianen en autochtonen is sprake van een significante afname van het aandeel mensen dat aangeeft zich wel eens onveilig te voelen ten opzichte van 2002.

Figuur 36 Percentage inwoners dat aangeeft zich in het algemeen wel eens onveilig te voelen in 2002 en 2003 naar etniciteit

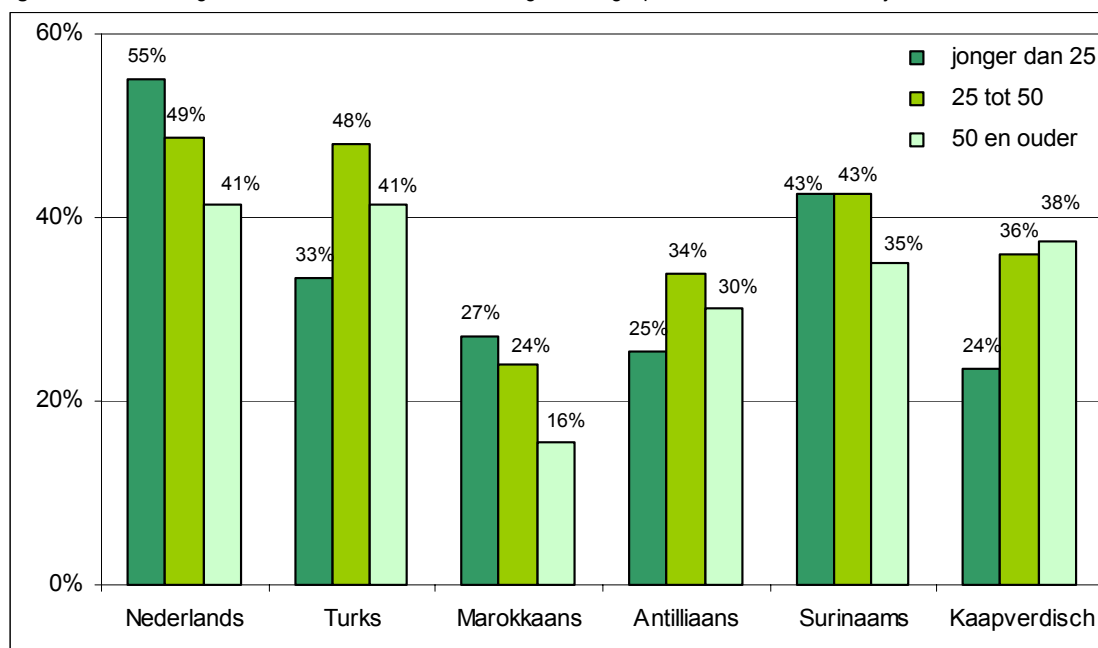
Wanneer wordt gekeken naar onveiligheidsgevoelens in de eigen buurt, is het beeld vergelijkbaar: Marokkanen en Antillianen voelen zich het minst onveilig in hun eigen buurt, terwijl autochtonen en Turken zich het vaakst onveilig voelen in hun eigen buurt.

Onveiligheidsgevoelens en leeftijd

Autochtone Nederlanders voelen zich onveiliger naarmate ze jonger zijn.¹³ Ook voor Marokkanen lijkt een dergelijke ontwikkeling waar te nemen, maar de aantallen zijn te klein om een significante afwijking te zien. Kaapverdianen daarentegen voelen zich juist onveiliger naarmate ze ouder worden. Turken in de leeftijdscategorie van 25 tot 50 jaar voelen zich vaker onveilig dan jongere en oudere Turken.

De autochtone Nederlanders jonger dan 25 jaar, voelen zich duidelijk onveiliger dan hun Marokkaanse, Turkse, Surinaamse en Kaapverdise leeftijdsgenoten. Autochtonen tussen de 25 en 50 jaar, voelen zich ongeveer in gelijke mate onveilig als Turken in dezelfde leeftijdscategorie. Zij voelen zich echter onveiliger dan Marokkanen, Surinamers, Antillianen en Kaapverdianen in deze leeftijdscategorie.

Figuur 37 Percentage inwoners dat zich wel eens onveilig voelt uitgesplitst naar etniciteit en leeftijd in 2003

Onveiligheidsgevoelens en geslacht

Er bestaan voor alle etnische groeperingen grote verschillen tussen mannen en vrouwen op het gebied van onveiligheidsgevoelens. Mannen geven veel minder vaak aan zich onveilig te voelen dan vrouwen. Voor Marokkanen en Kaapverdianen is dit verschil het grootst.

Turkse en autochtone mannen geven vaker aan zich wel eens onveilig te voelen dan mannen behorende tot de overige etnische groeperingen. Marokkaanse mannen voelen zich het minst vaak onveilig, slechts 10% geeft aan zich wel eens onveilig te voelen.

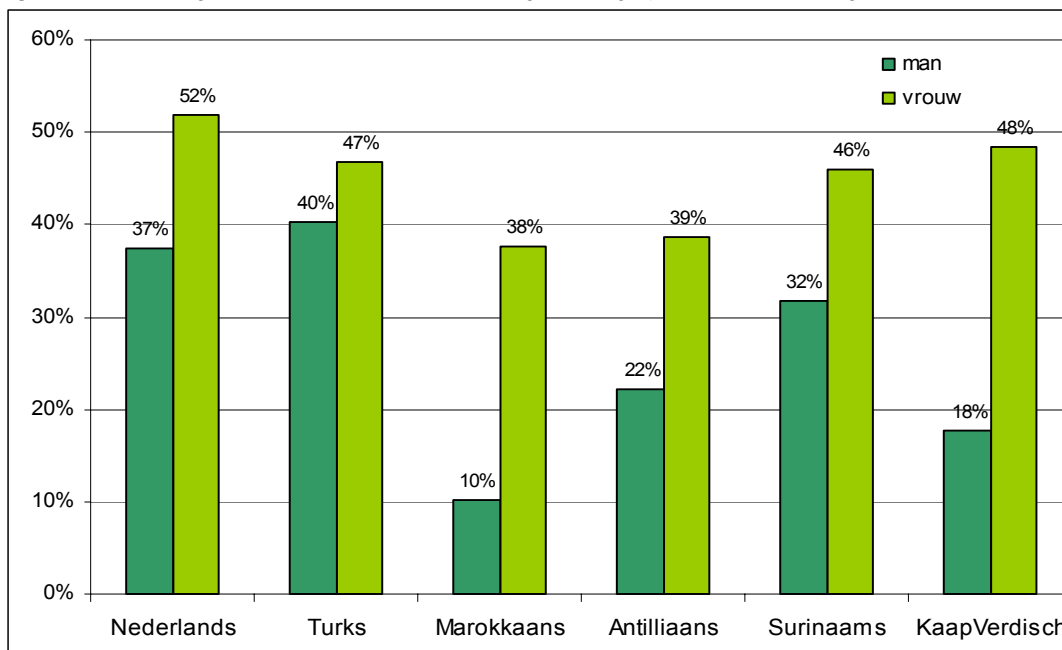
Kaapverdise vrouwen voelen zich ongeveer net zo vaak onveilig als Nederlandse vrouwen, terwijl de vrouwen van de overige etnische groeperingen zich minder vaak onveilig voelen. Marokkaanse vrouwen voelen zich het minst vaak onveilig.

Marokkaanse en Kaapverdise mannen geven in 2003 minder vaak aan zich wel eens onveilig te voelen dan in 2002. Mannen behorende tot de overige etnische groeperingen voelen zich in 2003 net zo vaak onveilig als in 2002.

¹³ We onderscheiden hierbij drie leeftijdscategorieën: jonger dan 25 jaar, tussen de 25 en 50 jaar en ouder dan 50.

Antilliaanse, Marokkaanse, Turkse en Nederlandse vrouwen voelen zich in 2003 minder vaak onveilig dan in 2002. Surinaamse en Kaapverdische vrouwen voelen zich in 2003 net zo vaak onveilig als in 2002.

Figuur 38 Percentage inwoners dat zich wel eens onveilig voelt, uitgesplitst naar etniciteit en geslacht

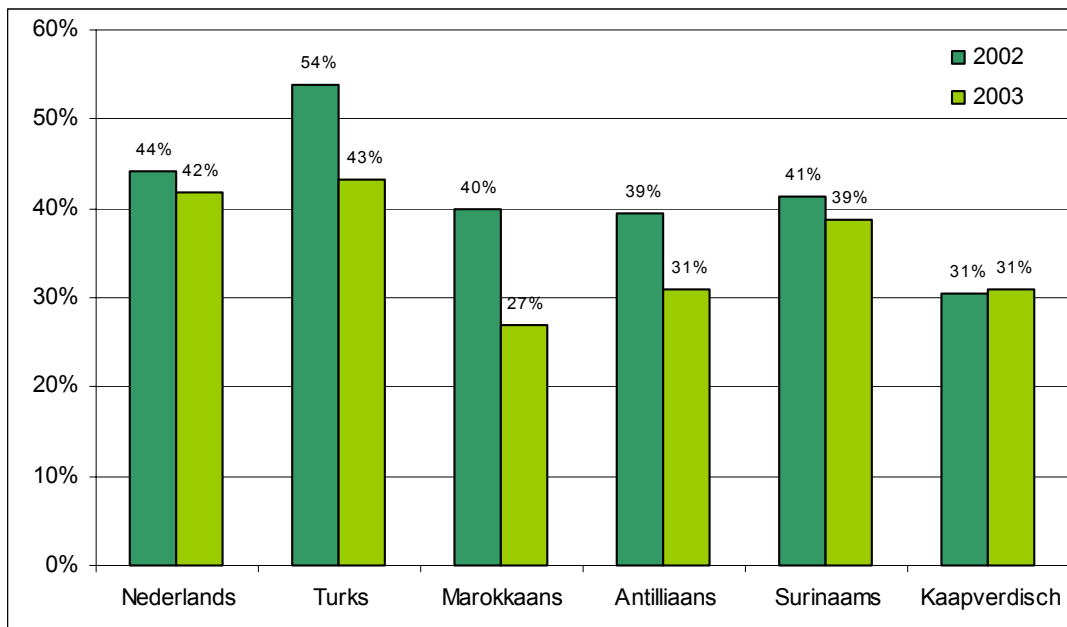

Slachtofferschap

In 2002 bleken Marokkanen en Kaapverdianen significant minder vaak het slachtoffer te zijn geweest van een delict dan autochtone Nederlanders. In 2003 zijn ook Antillianen minder vaak slachtoffer geworden dan autochtone Nederlanders. Turken daarentegen bleken in 2002 vaker slachtoffer te zijn geweest. In 2003 zijn zij even vaak slachtoffer geweest als autochtonen.

Op Surinamers en Kaapverdianen na, zijn alle etnische groeperingen in 2003 significant minder vaak slachtoffer geworden dan in 2002.

Figuur 39 Slachtofferschap naar etniciteit in 2002 en 2003

BIJLAGEN

Bijlage 1 Score Veiligheidsindex 2001-2003

Deelgemeente	Wijk	Positionering 2003	2001	2002	2003
Stadscentrum		onveilig	2,1	2,3	3,0
	Oude Westen	onveilig	1,5	1,8	2,2
	Cool/Nieuwe Werk/Dijkzigt	onveilig	1,8	1,5	2,7
	Stadsdriehoek/C.S. kwartier	probleem	2,8	3,1	3,9
Delfshaven		probleem	3,8	4,2	4,8
	Spangen	probleem	2,5	2,7	4,0
	Middelland	probleem	3,7	3,7	4,2
	Nieuwe Westen	probleem	4,1	4,4	4,6
	Bospolder	probleem	3,8	4,5	4,9
	Tussendijken	bedreigd	3,3	4,4	5,0
	Delfshaven	bedreigd	3,9	4,6	5,5
	Oud /Nieuw Mathenesse/Witte Dorp	aandacht	5,5	5,6	6,1
	Schiemonnd	aandacht	4,1	4,9	6,3
Feijenoord		bedreigd	4,9	4,9	5,2
	Hillesluis	onveilig	3,7	4,2	3,8
	Bloemhof	probleem	4,1	3,9	4,2
	Afrikaanderwijk	probleem	4,4	4,1	4,6
	Katendrecht	bedreigd	3,8	4,9	5,5
	Feijenoord	bedreigd	5,9	5,6	5,5
	Vreewijk	bedreigd	5,5	5,6	5,8
	Kop van Zuid entrepot	aandacht	5,9	5,9	6,8
	Noordereiland	veilig	6,4	7,0	7,9
Charlois		bedreigd	4,7	4,7	5,1
	Tarwewijk	onveilig	3,6	3,5	3,5
	Zuidplein	onveilig	2,9	2,7	3,7
	Pendrecht	probleem	4,0	3,9	4,3
	Oud Charlois	bedreigd	5,0	5,4	5,0
	Carnisse	bedreigd	5,0	4,4	5,6
	Zuidwijk	aandacht	5,4	5,4	6,3
	Heijplaat	veilig	7,5	8,2	7,6
	Wielewaal	veilig	8,0	7,9	8,2
Kralingen-Crooswijk		bedreigd	5,0	5,2	5,4
	Kralingen West	probleem	4,4	4,6	4,4
	Nieuw Crooswijk	probleem	4,9	4,8	4,5
	Oud Crooswijk	bedreigd	5,0	4,6	5,1
	Rubroek	bedreigd	4,3	5,1	5,4
	Struisenburg	aandacht	5,3	6,0	6,7
	Kralingen Oost/Kralingse Bos	aandacht	5,9	6,5	6,9
	De Esch	veilig	6,7	6,6	7,4

Deelgemeente	buurt	positionering 2003	2001	2002	2003
Noord		bedreigd	5,2	4,8	5,8
	Oude Noorden	probleem	3,8	3,0	4,1
	Agniesebuurt	bedreigd	4,9	5,0	5,3
	Bergpolder	bedreigd	5,6	5,3	5,9
	Provenierswijk	aandacht	5,1	5,5	6,6
	Liskwartier	aandacht	6,0	5,8	6,7
	Blijdorp	veilig	7,0	6,9	7,9
IJsselmonde		aandacht	6,2	6,2	6,6
	Lombardijen	aandacht	6,1	5,5	6,1
	Groot IJsselmonde	aandacht	6,0	6,3	6,5
	Beverwaard	aandacht	6,2	5,8	6,5
	Oud IJsselmonde	veilig	8,2	8,4	8,8
Overschie		veilig	6,9	7,0	7,9
	Kleinpolder	veilig	6,4	6,5	7,1
	Overschie e.o.	veilig	7,3	7,4	8,6
Hoogvliet		veilig	6,7	6,6	7,3
	Hoogvliet Zuid	veilig	7,1	6,4	7,3
	Hoogvliet Noord	veilig	6,2	6,9	7,3
Prins Alexander		veilig	7,7	7,5	8,2
	Oosterflank	veilig	7,0	6,4	7,3
	Zevenkamp/Nesselande	veilig	6,9	6,9	7,5
	Ommoord	veilig	7,5	7,3	7,9
	Het Lage Land	veilig	8,3	7,8	8,5
	Prinsenland	veilig	8,3	8,4	9,1
	s Gravenland	veilig	8,6	8,7	9,6
	Kralingseveer	veilig	9,3	9,6	9,8
Hillegersberg-Schiebroek		veilig	7,7	7,9	8,3
	Schiebroek	veilig	7,0	7,0	7,2
	Hillegersberg Zuid	veilig	7,6	8,0	8,3
	Hillegersberg Noord	veilig	7,7	7,7	8,6
	Terbregge	veilig	9,1	9,6	9,9
	Molenaankwartier	veilig	8,7	9,2	10,0
Pernis		veilig	7,9	8,3	8,7
Hoek van Holland		veilig	8,4	8,8	9,5
Rotterdam		aandacht	5,6	5,6	6,2

Bijlage 2 Methodologische verantwoording

2.1 De Veiligheidsindex

In deze bijlage gaan we nader in op de totstandkoming van de Veiligheidsindex en de opbouw ervan. De gemeente Rotterdam heeft deze Veiligheidsindex ontworpen. Hiermee wordt de voortgang van de veiligheidsaanpak continu gemeten en wordt nagegaan of Rotterdam met de aanpak op de goede weg is. De Veiligheidsindex geeft inzicht in de toestand van de stad. Het doel van de Veiligheidsindex is drieledig:

- ▶ Meten: het in kaart brengen van de veiligheidssituatie op een bepaald moment;
- ▶ Analyseren: het vergelijken van cijfers met voorgaande jaren;
- ▶ Sturen: het leveren van informatie waarmee – indien noodzakelijk – het beleid bijgesteld kan worden.

Het unieke van de Rotterdamse Veiligheidsindex is dat een groot aantal gegevens – zowel feitelijke gegevens als bewonersoordelen – bijeengebracht worden in één cijfer dat de veiligheidssituatie weergeeft. Cijfers over het aantal aangiften en meldingen, ervaren buurtproblemen, maar ook omgevingskenmerken als de economische waarde van woningen en verhuisbewegingen vormen tezamen de Veiligheidsindex.

De eerste Veiligheidsindex is in juni 2002 verschenen. In deze meting werd de veiligheidssituatie over 2001 beschreven en de ontwikkelingen van de veiligheid in de periode 1999 tot en met 2001.

2.2 Aanvullingen ten opzichte van 2002

De Veiligheidsindex is een instrument in ontwikkeling. Voortdurend wordt gestreefd naar verfijning en verbetering. In vergelijking met 2002 is dit jaar de volgende uitbreiding doorgevoerd:

In het element Schoon en Heel is een viertal nieuwe vragen voorgelegd aan de bewoners met betrekking tot vuil naast de container, wildplassen, gaten of verzakking in de bestrating en vernield en kapot straatmeubilair.

Ook in de komende jaren zal de index nog verder worden uitgediept en uitgebreid. Steeds als er nieuwe gegevens over veiligheid en veiligheidsbeleving beschikbaar komen, wordt beoordeeld of deze een bijdrage kunnen leveren aan de Veiligheidsindex als betrouwbaar monitorinstrument.

2.3 Bronnen

In de index worden verschillende soorten gegevens met betrekking tot (on)veiligheid samengebracht. Het meten van veiligheid is niet eenvoudig. Het hanteren van bijvoorbeeld aangiften als indicator heeft als nadeel dat de aangiftebereidheid in sommige wijken zeer laag kan zijn. Het gebruik van registratiesystemen van bijvoorbeeld de politie als indicator geeft dus niet altijd een goed beeld. Anderzijds geldt dat het hanteren van alleen de bevolkingsenquête als indicator ook geen goed beeld geeft. De mening van mensen over veiligheid wordt namelijk sterk bepaald door incidenten en door de samenstelling van de bevolking. Om deze reden is de index samengesteld uit zowel subjectieve als objectieve gegevens.

2.3.1 Subjectieve gegevens

Subjectieve gegevens zijn gegevens die afkomstig zijn uit bevolkingsenquêtes. De vragen betreffen de eigen veiligheidsbeleving, wat men als ernstige problemen ervaart, of men zelf slachtoffer van een delict is geworden en of men aangifte heeft gedaan.

Om over de bevolking algemeen geldende uitspraken te kunnen doen, moet het bevolkingsonderzoek voldoende omvangrijk zijn en betrekking hebben op personen die op de relevant geachte kenmerken zoveel mogelijk overeenkomen met de totaalpopulatie waarover uitspraken worden gedaan. Daarvoor is een voldoende grote a-selecte steekproef nodig die het mogelijk maakt om generaliserende uitspraken te doen. Dit betekent dat de ondervraagde Rotterdammers in de bevolkingsenquête een afspiegeling moeten vormen van de algehele Rotterdamse bevolking. Voor de Veiligheidsindex wordt daarom gebruik gemaakt van twee onafhankelijke onderzoeksbureaus. Onderzoeksbureau Intomart voert een keer per twee jaar de landelijke Politie-monitor Bevolking uit en in de tussenliggende jaren wordt de regio Rotterdam-Rijnmond bevraagd. Met name de autochtone bevolking wordt in deze bevolkingsenquête benaderd. Daarnaast wordt een deel van de enquêtes afgenomen door onderzoeksbureau Mediad. Dit bureau heeft zich uitsluitend gericht op de vijf grootste groepen allochtonen die in Rotterdam woonachtig zijn, namelijk Turken, Marokkanen, Surinamers, Antillianen/Arubanen en Kaapverdiënen.

Hoewel in beide enquêtes dezelfde vragen aan de orde komen die gebruikt worden voor de Veiligheidsindex, bestaan er enkele verschillen in de methodische aanpak van de onderzoeksbureaus. Hieronder gaan we er kort op in.

Het subjectieve deel van de Veiligheidsindex wordt voor een belangrijk deel gevuld met de antwoorden van de respondenten die in het kader van de Politie-monitor Bevolking zijn ondervraagd. Ten behoeve van de Politie-monitor Bevolking worden voornamelijk autochtone bewoners ondervraagd; ongeveer tien procent van de respondenten is van allochtone herkomst. Dat is een forse ondervertegenwoordiging van de allochtone bevolking in Rotterdam. De steekproef voor deze bevolkingsenquête wordt primair getrokken uit het telefoonregister van KPN. Op deze wijze worden alleen bewoners met een vaste telefoonaansluiting benaderd. Met name allochtone bevolkingsgroepen zijn echter veelal niet in het bezit van een vaste telefoonaansluiting en worden derhalve niet meegenomen in het onderzoek. Daarnaast worden de interviews alleen in het Nederlands afgenomen waardoor anderstaligen of mensen die de Nederlandse taal niet goed machtig zijn, niet aan de enquête kunnen meedoen. Deze steekproef is dus niet representatief voor de totale Rotterdamse bevolking. Om uitspraken te mogen generaliseren naar de gehele Rotterdamse populatie zijn aanvullende enquêtes uitgevoerd.

Extra aandacht wordt besteed aan een goede representatieve vertegenwoordiging van de vijf primaire allochtone bevolkingsgroepen in Rotterdam. Deze bevolkingsgroepen worden door het onderzoeksbureau Mediad benaderd. Voor het verkrijgen van een goede vertegenwoordiging uit deze bevolkingsgroepen is een steekproef uit de Gemeentelijke Basisadministratie (GBA) getrokken.¹⁴ Het aantal allochtonen dat wordt ondervraagd is bepaald aan de hand van het GBA-bestand. Om te voorkomen dat degenen die niet (goed) Nederlands spreken tot de non-responsgroep zouden horen, is er de mogelijkheid om de interviews (deels) in de eigen taal af te nemen. Daarnaast wordt de helft van de interviews

¹⁴ In de Gemeentelijke Basisadministratie worden de gegevens geregistreerd die benodigd zijn voor de bepaling van etniciteit. We hanteren de volgende drie geboortelandcriteria: het geboorteland van de persoon zelf en dat van beide ouders. Tot de Turkse bevolkingsgroep worden bijvoorbeeld al diegenen gerekend die in Turkije zijn geboren plus degenen van wie één van de ouders in Turkije is geboren. Op deze wijze wordt ook de tweede generatie in de steekproef meegenomen.

telefonisch afgenomen en de andere helft face-to-face. Ook dit laatste zorgt voor een hogere respons onder deze lastig te benaderen groep.

Ondanks de genoemde verschillen in met name de steekproeftrekking zijn de uitkomsten van beide onderzoeken vergelijkbaar. Niet alleen sluiten de gebruikte vragenlijsten op elkaar aan, ook de werkwijze is nagenoeg gelijk. De onderzoeksgegevens uit de bevolkingsonderzoeken kunnen zonder problemen samengevoegd worden. Door beide enquêtes te combineren ontstaat derhalve een representatieve afspiegeling van de mening van de Rotterdamse inwoners over de veiligheid in hun stad waarover betrouwbare uitspraken gedaan kunnen worden.

Per wijk worden minimaal 175 bewoners geënquêteerd, een representatief aantal voor sociologisch onderzoek. Deze 175 zijn verdeeld volgens de bevolkingssamenstelling in de wijk. Dit jaar zijn ruim 12.000 Rotterdammers ondervraagd ten behoeve van de Veiligheidsindex. Voor steekproefonderzoek is het belangrijk dat de steekproef waarover uitspraken worden gedaan representatief is voor de populatie waarnaar wordt gegeneraliseerd. Doordat per wijk een even grote steekproef (175 respondenten) is genomen, wijkt deze af van de werkelijke verdeling van de bevolking van de deelgemeenten en Rotterdam. Om dit te corrigeren is een weging toegepast voor verschillen in feitelijk inwonertal en steekproefomvang. Om uitspraken op (deel)gemeentelijk niveau te kunnen doen, zijn weegfactoren berekend waardoor bewoners van wijken met relatief weinig inwoners (zoals Wielewaal, Heijplaat, Zuidplein) minder zwaar meetellen dan bewoners van wijken met relatief veel bewoners (zoals Ommoord, Hoogvliet Zuid, Groot IJsselmonde).

2.3.2 Objectieve gegevens

In de Veiligheidsindex worden – naast de subjectieve gegevens – twee verschillende soorten bronnen met betrekking tot objectieve gegevens verenigd. De eerst groep wordt gevormd door de registratiesystemen van de politie, brandweer, Roteb en andere instellingen, waarin incidenten, overtredingen en misdrijven worden geregistreerd. Het probleem van al deze systemen is, hoe goed ook van opzet en beheer, dat niet alle incidenten die feitelijk hebben plaatsgevonden er in terecht komen. Burgers die betrokken zijn geweest bij een incident maken hier lang niet altijd melding van. Elk registratiesysteem geeft dus maar een deel van de werkelijkheid weer.

De tweede groep objectieve gegevens wordt gevormd door de contextgegevens. Dit zijn fysieke, sociale of economische kenmerken van wijken. Daarbij moet gedacht worden aan de samenstelling van de bevolking, de waarde van de woningen en het percentage uitkeringen in een wijk. In de index zijn contextgegevens opgenomen die een rol spelen bij de sociale (on)veiligheid.

2.4 Significantie

Wanneer een verschil tussen de scores van twee metingen als meer dan toevallig moet worden bestempeld, wordt het significant genoemd. Het is interessant om de ontwikkelingen van de indexscores in de tijd te volgen en te kijken wanneer een ontwikkeling significant is. Gezien de aard van de indexscore, is hier geen standaardformule op los te laten. Er is daarom gekozen voor de standaarddeviatie. Het verschil tussen de indexscores van 2002 en 2003 moet in een wijk groter dan één standaarddeviatie zijn om als stijging of daling te worden aangemerkt. Is het verschil kleiner, dan is er sprake van een stabiele situatie.

Een standaarddeviatie is een maat voor de afwijking van alle waarnemingen (=scores) ten opzichte van het rekenkundig gemiddelde: hoe kleiner deze standaarddeviatie is, des te dichter liggen de verschillende waarden rondom het gemiddelde.

Kijkend naar de scores van de index kan de volgende vergelijking worden getrokken. Wanneer de verschillen tussen de indexscores van 2002 en 2003 voor de wijken sterk afwijkend zijn, is de standaarddeviatie groot. Verschillen de ontwikkelingen van de indexscores van de diverse wijken niet sterk, dan is de standaarddeviatie klein. Het verschil tussen de scores op de index voor een wijk hoeft dan minder groot te zijn om significant genoemd te worden. Wanneer de gemiddelde ontwikkeling van de indexscores sterk is (bijvoorbeeld 0,5), en een wijk laat een minder sterke ontwikkeling zien (bijvoorbeeld 0,3), zijn er dus veel wijken die sterker verbeteren dan deze wijk. Het is dan voor de hand liggend dat de ontwikkeling van deze wijk niet significant genoemd wordt. Is de gemiddelde ontwikkeling van de indexscores niet sterk (bijvoorbeeld 0,1), en laat een wijk eenzelfde ontwikkeling zien van 0,3, dan is de ontwikkeling van deze wijk beter dan de ontwikkeling van veel andere wijken. In deze situatie moet de ontwikkeling van deze wijk wel significant worden genoemd.

In deze meting van de Veiligheidsindex moet het verschil tussen de indexscore van 2003 ten opzichte van de score van 2002 groter zijn dan 0,42 om significant genoemd te worden.

2.5 Passanten

Met name het centrum van de stad wordt bezocht door veel mensen die er niet woonachtig zijn, de zogenaamde passanten. Deze mensen kunnen net als de bewoners slachtoffer worden van een misdrijf en hiervan aangifte doen. Het aantal aangiften kan hiermee hoger uitvallen in wijken met veel passanten, waardoor de veiligheidsscore van de desbetreffende wijk negatief wordt beïnvloed. Daarom worden voor enkele wijken twee indexcijfers gepresenteerd. Allereerst het indexcijfer volgens de oorspronkelijke methode, waarin naast de enquêtegegevens de meldingen en aangiften van zowel bewoners als passanten zijn verwerkt. Daarnaast wordt ook een indexcijfer gepresenteerd dat behalve de enquêtegegevens uitsluitend meldingen en aangiften van bewoners bevat. Door deze twee indexcijfers (één cijfer inclusief de passanten en één cijfer exclusief de passanten) te vergelijken kan inzichtelijk gemaakt worden welke invloed de passanten hebben op de mate van onveiligheid in de wijk.

De wijken waarvoor dit gedaan wordt, zijn de centrumwijken Stadsdriehoek/C.S.Kwartier en Cool/Nieuwe Werk/Dijkzigt, Zuidplein (waar zich het gelijknamige winkelcentrum bevindt) en Oosterflank (waar het winkelcentrum Alexandrium gevestigd is).

2.6 Wijken

Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) heeft Nederlandse gemeenten opgedeeld in wijken en buurten. Voor de afbakening van buurten binnen woongebieden, zoals Rotterdam, is de aard van de bebouwing voor het CBS het belangrijkste onderscheidende criterium. Voor het samenstellen van buurtcijfers over verschillende onderwerpen houdt het CBS onder meer een administratief bestand bij waarin alle buurten in alle gemeenten gecodeerd zijn.

Volgens de CBS-indeling bestaat de gemeente Rotterdam uit 98 buurten. Deze buurten worden in deze rapportage over de Veiligheidsindex 'wijken' genoemd. Binnen deze wijken vallen ook haven- en industriegebieden en dunbevolkte gebieden als het Zuiderpark. Wanneer we die wijken buiten beschouwing laten blijven er 75 wijken over.

Om de wijken onderling en in de tijd vergelijkbaar te maken is het van belang een representatief aantal bewoners in een wijk te ondervragen. Om dit mogelijk te maken is

ervoor gekozen om in de index alleen wijken mee te nemen die meer dan 1.000 inwoners hebben. Wijken met een lager aantal inwoners worden samengevoegd met een naastliggende wijk om zo een wijk te creëren die meer dan 1.000 inwoners heeft.

Tabel 7 Samengevoegde wijken

Samengevoegde wijken	Nieuwe naam
Stadsdriehoek en CS Kwartier*	Stadsdriehoek/C.S. Kwartier
Cool, Nieuwe Werk* en Dijkzigt*	Cool/Nieuwe Werk/Dijkzigt
Oud Mathenesse, Nieuw Mathenesse* en Witte Dorp*	Oud/Nieuw Mathenesse/Witte Dorp
Overschie, Zestienhoven*, Schieveen*, Noord- Kethel* en Landzicht*	Overschie e.o.
Kralingen Oost en Kralingse Bos*	Kralingen Oost/Kralingse Bos
Zevenkamp en Nesselande*	Zevenkamp/Nesselande
Strand en Duin*, Dorp en Rijnpoort*	Hoek van Holland

* minder dan 1.000 inwoners

Deze aanpassing leidt uiteindelijk tot een index waarin 62 wijken worden vergeleken. Deze wijken vormen samen 11 deelgemeenten, een Wijkraad van Pernis en een Centrumraad.

2.7 Opbouw van de Veiligheidsindex

Ten behoeve van de opbouw van de index worden de gegevens allereerst onderverdeeld in een aantal elementen, die tezamen de waarde van de index bepalen. De elementen van de Veiligheidsindex wegen niet allen even zwaar mee. Er zijn twee soorten elementen:

- ▶ (directe) veiligheidselementen
- ▶ contextvariabelen

(Directe) veiligheidselementen

De (directe) veiligheidselementen vormen de basis voor de index en geven een beeld van de feitelijke en beleefde (on)veiligheid. Deze elementen zijn gebaseerd op de objectieve en subjectieve gegevens. De elementen van de index zijn bepaald op basis van beleidsprioriteiten in de stad. Verder zijn er keuzes gemaakt in de delicten die zijn opgenomen. Zo zijn moordzaken niet meegenomen omdat ze gedurende slechts een korte periode invloed hebben op de veiligheidsbeleving van inwoners, zo blijkt uit analyses van de politie. Bovendien vinden ze in veel gevallen plaats in het criminele circuit. De beleidsprioriteit 'jeugd' komt niet in de Veiligheidsindex terug. De index is namelijk delictgeoriënteerd terwijl jeugd een dadergroep is. De analyses over de jeugdcriminaliteit in deelgemeenten en wijken die in het kader van de Jeugd en Veiligheidskaart worden gemaakt, komen hieraan tegemoet.

Contextvariabelen

Contextvariabelen zijn elementen die niet direct betrekking hebben op feitelijke of beleefde onveiligheid, maar wel een zekere samenhang daarmee vertonen. Daarbij gaat het om bijvoorbeeld de samenstelling van de bevolking en sociale samenhang in de buurt, maar ook om economische welvaart en algemene tevredenheid met de eigen buurt.

De index wordt in drie stappen opgebouwd: in de eerste stap wordt per veiligheidselement een score vastgesteld. In de tweede stap worden de scores voor de contextvariabelen bepaald. In stap drie worden alle elementen gewogen en wordt de score van de index bepaald.

2.7.1 Eerste stap: (directe) veiligheidselementen

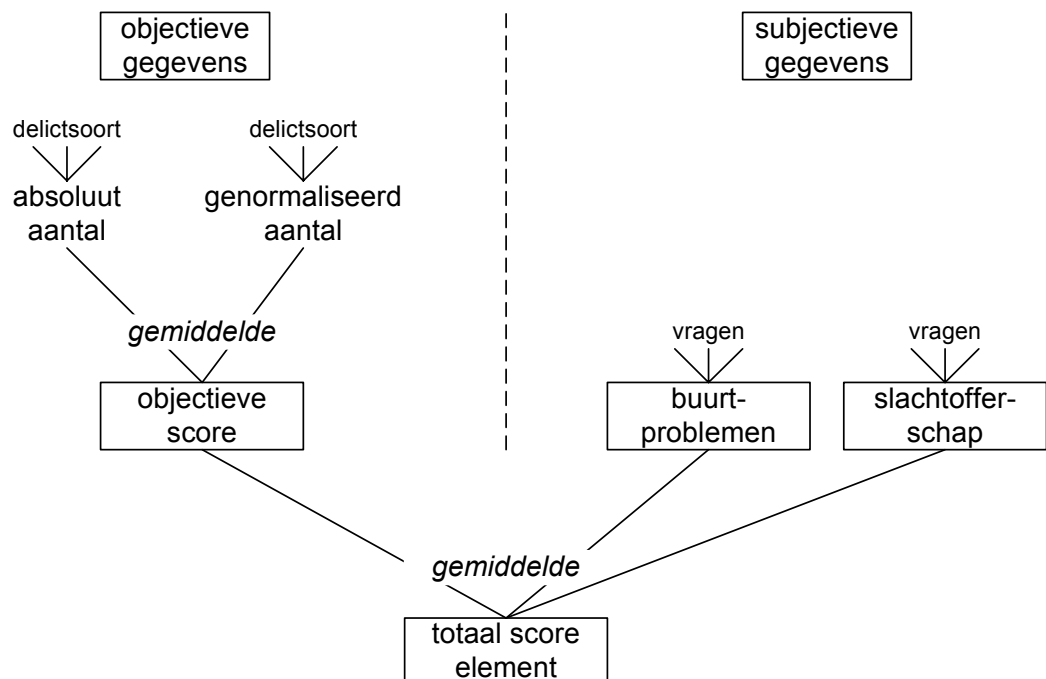
In de opbouw van de Veiligheidsindex worden acht directe veiligheidselementen onderscheiden, te weten:

- ▶ diefstal
- ▶ drugsoverlast
- ▶ geweld
- ▶ inbraken
- ▶ vandalisme
- ▶ overlast
- ▶ schoon en heel
- ▶ verkeer

Elk element is samengesteld uit één of meerdere delictsoorten. De delictsoorten zijn gebaseerd op de indelingen van het Informatiemodel Nederlandse Politie (INP). In tabel 8 op de volgende pagina wordt voor elk element aangegeven welke onderdelen uit de verschillende bronnen aan het element zijn toegekend.

Elke wijk van Rotterdam krijgt een score op ieder veiligheidselement. In figuur 40 is schematisch weergegeven hoe de score per wijk voor elk van de veiligheidselementen tot stand komt. De score is samengesteld uit een zogenaamde objectieve score en twee scores die afkomstig zijn uit de bevolkingsenquêtes: buurtproblemen en slachtofferschap.

Figuur 40 Opbouw totaalscore per veiligheidselement

Tabel 8 Opbouw van de directe veiligheidselementen

Element	Registratiesystemen	Bevolkingsenquête
Diefstal	Aangiften <ul style="list-style-type: none"> - Winkeldiefstal - Zakkenrollerij - Diefstal uit / vanaf motorvoertuigen - Diefstal van fietsen (incl. brom- en snorfietsen) - Diefstal af / uit / van overige voertuigen - Overige vermogensdelicten Meldingen n.v.t.	Buurtproblemen <ul style="list-style-type: none"> - Diefstal uit auto - Fietsendiefstal - Diefstal/vernieling / beschadiging auto Slachtofferschap <ul style="list-style-type: none"> - Autodiefstal - Fietsendiefstal - Diefstal uit auto - Diefstal vanaf / vernieling aan auto - Overige vermogensdelicten
Drugsoverlast	Aangiften n.v.t. Meldingen <ul style="list-style-type: none"> - Drugsoverlast 	Buurtproblemen <ul style="list-style-type: none"> - Drugsoverlast Slachtofferschap n.v.t.
Geweld	Aangiften <ul style="list-style-type: none"> - Zedenmisdriven - Openlijk geweld tegen personen - Straatroof - Overval Meldingen <ul style="list-style-type: none"> - Bedreiging - Mishandeling 	Buurtproblemen <ul style="list-style-type: none"> - Geweldsmisdrijven - Bedreiging - Tasjesroof Slachtofferschap <ul style="list-style-type: none"> - Bedreiging lichamelijk geweld - Mishandeling - Diefstal van tas/ portemonnee met geweld - Diefstal van tas/ portemon. zonder geweld
Inbraken	Aangiften <ul style="list-style-type: none"> - Diefstal / inbraak woningen - Diefstal / inbraak box, garage, schuur en/of tuinhuis - Diefstal / inbraak bedrijven en instellingen Meldingen n.v.t.	Buurtproblemen <ul style="list-style-type: none"> - Inbraak in woningen Slachtofferschap <ul style="list-style-type: none"> - Poging tot inbraak - Inbraak in woning
Vandalisme	Aangiften n.v.t. Meldingen <ul style="list-style-type: none"> - Vernieling c.q. zaakbeschadiging - Kleine buitenbranden 	Buurtproblemen <ul style="list-style-type: none"> - Bekladding van muren en/of gebouwen - Vernieling van telefooncellen, bus- of tramhokjes Slachtofferschap <ul style="list-style-type: none"> - Beschadiging / vernieling anders dan auto
Overlast	Aangiften n.v.t. Meldingen <ul style="list-style-type: none"> - Burengerucht (relatieproblemen) - Overige overlast 	Buurtproblemen <ul style="list-style-type: none"> - Overlast van groepen jongeren - Dronken mensen op straat - Lastig gevallen worden op straat Slachtofferschap n.v.t.
Schoon en Heel	Productnormering Gemeentewerken / Roteb <ul style="list-style-type: none"> - Kengetal Schoon - Kengetal Heel 	Buurtproblemen <ul style="list-style-type: none"> - Rommel op straat - Hondenpoep op straat - Vuil naast de container - Gat en verzakkingen in bestrating - Wildplassen - Vernield of kapot straatmeubilair Slachtofferschap n.v.t.
Verkeer	Aangiften n.v.t. Meldingen <ul style="list-style-type: none"> - Verkeersongevallen 	Buurtproblemen <ul style="list-style-type: none"> - Agressief verkeersgedrag - Aanrijdingen Slachtofferschap <ul style="list-style-type: none"> - Aanrijding met doorrijden - Aanrijding zonder doorrijden

Uitwerking (fictief!) voorbeeld indexscore

Tabel 9 Stap 1a Bepalen z-score' per wijk voor absolute aantallen aangiften zakkenrollerij (objectief)

Wijknaam	Aantal inwoners	Aantal aangiften 1999	Aantal aangiften 2002	z-score 2002	z-score' 2002
Wijk 1	2000	15	14	0,45	0,22
Wijk 2	4000	25	23	2,50	2,28
Wijk 3	5000	10	12	-0,01	-0,24
Wijk 4	3000	11	7	-1,16	-1,38
Wijk 5	4000	14	10	-0,47	-0,70
Wijk 6	5000	16	12	-0,01	-0,24
Wijk 7	2000	8	12	-0,01	-0,24
Wijk 8	3000	11	6	-1,38	-1,61
Wijk 9	5000	8	11	-0,24	-0,47
Wijk 10	4000	12	12	-0,01	-0,24
Rekenkundig gemiddelde		13,14	12,05		
Standaard deviatie		4,76	4,37		
Genormaliseerd gemiddelde		2,76	2,53		
Verschuiving genorm. gem.			0,23-		

= aangiften 2002 wijk 10 – rekenkundig gemiddelde standaard deviatie

= z-score 2002 wijk 10–verschuiving genormaliseerd gemiddelde

Tabel 10 Stap 1b Bepalen van z-score voor directe veiligheidselement 'diefstal' per wijk

Wijknaam	z-score' aangiften en meldingen absoluut	z-score' aangiften en meldingen genormaliseerd	z-score' buurtprobleem	z-score' slachtofferschap	z-score Diefstal
Wijk 1	-0,33	1,36	0,15	0,25	0,30
Wijk 2	1,53	0,75	1,28	0,80	1,07
Wijk 3	-0,74	-0,86	-0,07	-0,63	-0,50
Wijk 4	-1,04	-0,33	-1,55	-0,88	-1,04
Wijk 5	0,14	-0,08	-0,22	0,07	-0,04
Wijk 6	0,00	-0,52	0,02	0,04	-0,07
Wijk 7	0,00	1,71	0,80	0,90	0,85
Wijk 8	-1,98	-1,05	-1,22	-1,17	-1,30
Wijk 9	-0,95	-0,95	-0,70	-0,66	-0,77
Wijk 10	-0,19	-0,26	-0,33	-0,19	-0,25
	-0,33	-0,22	-0,20	-0,20	-0,22

= 1/2 * (Z-SCORE' aang en meld absoluut + Z-SCORE' aang en meldingen genorm) + Z-SCORE' buurtprobleem + Z-SCORE' slachtofferschap

Objectieve score

De objectieve score is gebaseerd op de meldingen of aangiften van de delicten die betrekking hebben op het desbetreffende element.¹⁵ Daarbij is onderscheid gemaakt tussen het absolute aantal meldingen of aangiften per wijk en het genormaliseerde aantal meldingen of aangiften per wijk. Het genormaliseerde aantal meldingen of aangiften is het absolute aantal gerelateerd aan een normatieve grootte, bijvoorbeeld aantal inwoners. Door onderscheid te maken tussen het absolute en het genormaliseerde aantal meldingen of aangiften wordt gecorrigeerd voor het verschil in omvang tussen de wijken.

Subjectieve score

De subjectieve score is opgebouwd uit twee onderdelen: de mate waarin men aangeeft slachtoffer te zijn geweest van delicten die betrekking hebben op het desbetreffende element en de mate waarin het element een probleem in de eigen buurt wordt gevonden. Voor elk van de twee onderdelen, buurtproblemen en slachtofferschap, zijn uit de bevolkingsenquêtes één of meerdere vragen geselecteerd die van toepassing zijn op het betreffende veiligheidselement.¹⁶ Het resultaat hiervan is te zien in tabel 8, de opbouw van de directe veiligheidselementen.

Om de objectieve en subjectieve gegevens met elkaar te kunnen vergelijken, worden deze gegevens gestandaardiseerd. Door middel van standaardisering kunnen verdelingen van verschillende variabelen met elkaar worden vergeleken. Voor iedere waarneming wordt de z-score berekend, door van die waarde het rekenkundig gemiddelde af te trekken en dit verschil te delen door de standaarddeviatie van die variabele. Aan de hand van deze z-score is het mogelijk om een vergelijking te maken tussen de verschillende gegevens en gegevens samen te nemen. Om de z-scores in de verschillende jaren vergelijkbaar te maken wordt een aangepaste z-score per item berekend met als basisjaar 1999 (z-score').

Samenvattend:

Voor iedere wijk wordt de afwijking ten opzichte van het rekenkundige gemiddelde berekend (z-score). Vervolgens wordt deze gecorrigeerd voor de gestandaardiseerde ontwikkeling van het rekenkundig gemiddelde (effect-size) ten opzichte van het basisjaar 1999. Aldus ontstaat voor iedere wijk op ieder gegeven de z-score'.

De *objectieve z-score'* is het gemiddelde van de z-scores' die een wijk heeft gekregen op basis van de absolute aantallen en de z-score' die de wijk heeft gekregen op basis van de genormaliseerde aantallen.

De *z-score'* voor *buurtproblemen* per wijk is het gemiddelde van de z-scores' van de geselecteerde vragen. De *z-score'* voor *slachtofferschap* per wijk is het gemiddelde van de z-scores' van de geselecteerde vragen.

Totaalscore

De totaalscore per veiligheidselement is het gemiddelde van de objectieve z-score' en de z-score' voor buurtproblemen en de z-score' voor slachtofferschap. Elk van de drie weegt even zwaar. Doordat twee van de drie onderdelen afkomstig zijn uit bevolkingsenquêtes,

¹⁵ Afhankelijk van het element is gekozen voor meldingen of aangiften.

¹⁶ Voor slachtofferschap van autodiefstal, diefstal uit auto, vernieling aan/diefstal vanaf auto en fietsdiefstal wordt een percentage berekend van het aantal keer slachtofferschap ten opzichte van het aantal auto's of fietsen in de buurt. Al deze gegevens zijn verkregen uit de bevolkingsenquêtes waarin gevraagd is naar het slachtofferschap en het bezit van het aantal auto's en fietsen. Bij respondenten die aangeven vaker dan 10 keer slachtoffer te zijn geweest, wordt in de berekening van het percentage slachtofferschap dit aantal op 10 gehouden. De reden hiervoor is dat deze uitschieters het percentage te veel vervuilen om een goed beeld te krijgen van een buurt.

speelt bij de totstandkoming van de ranglijst per veiligheidselement de mening van de bevolking de grootste rol. Op deze wijze wordt per veiligheidselement een z-score berekend die aangeeft wat de veiligheidssituatie is.

Tabel 11 Stap 2 Bepalen van z-score voor omgevingskenmerk 'economische welvaart'

Wijknaam	z-score' % uitkeringen	z-score' economische waarde woningen	z-score economische welvaart
Wijk 1	-0,21	0,49	0,14
Wijk 2	1,28	1,46	1,37
Wijk 3	0,36	-0,29	0,04
Wijk 4	0,72	0,30	0,51
Wijk 5	1,27	0,85	1,06
Wijk 6	0,59	1,06	0,83
Wijk 7	-1,18	-1,33	-1,25
Wijk 8	-0,97	-0,98	-0,98
Wijk 9	-1,67	-1,68	-1,68
Wijk 10	-0,77	-0,24	-0,50

$$= \frac{\text{Z-SCORE}' \% \text{ uitkeringen} + \text{Z-SCORE}' \text{ econ.waarde woningen}}{2}$$

Tabel 12 Stap 3 Bepalen van totale z-score voor 1 wijk, 2002

Element	z-score element 2002	Gewicht
Diefstal	-0,55	2,0
Drugsoverlast	-0,74	1,75
Geweld	-0,55	2,0
Inbraken	0,43	1,0
Vandalisme	0,41	1,0
Overlast	-0,25	1,75
Schoon en Heel	0,25	1,5
Verkeer	-0,93	1,0
Soc.samenhang en samenstelling bevolking	0,34	1,0
Bebouwing	0,14	1,0
Economische welvaart	-1,00	1,0
Tevredenheid met de buurt	-1,24	1,25
Totale z-score wijk		0,35 ¹⁷

¹⁷ Nota Bene: door de opbouw van de index komt een lagere z-score overeen met een veiliger buurt. In het schalen van de z-score naar een indexscore wordt dit gecorrigeerd.

2.7.2. Tweede stap: Omgevingskenmerken

In de tweede stap worden de omgevingskenmerken toegevoegd. Tal van onderzoeken wijzen uit dat omgevingskenmerken op de achtergrond een belangrijke rol spelen bij veiligheid. Uit de veelheid van het beschikbare materiaal is uiteindelijk in de index verwerkt: woonduur, vertrek uit buurt, en etniciteit (indicatoren voor sociale stabiliteit), percentage huurwoningen en percentage portiek- en gallerijwoningen (bebouwing), percentage uitkeringsgerechtigden van gemeentelijke instanties en economische waarde van woningen (sociaal-economische indicator) en de mate waarin bewoners tevreden zijn over de buurt.

Ook voor de omgevingskenmerken is voor elke wijk een score per variabele bepaald analoog aan de wijze zoals beschreven in stap één.

2.7.3. Derde stap: Weging en bepalen score

Na het uitvoeren van de eerste twee stappen is er per wijk:

- ▶ een z-score' voor ieder van de directe veiligheidselementen
- ▶ een z-score' voor ieder van de omgevingskenmerken.

Per wijk wordt de score op de Veiligheidsindex bepaald aan de hand van deze scores. Niet elk van de elementen is echter even bepalend voor het meten van veiligheid. Bij de weging is daarom in hoge mate gelet op de samenhang van de verschillende elementen met de algemene onveiligheidsgevoelens uit de bevolkingsenquêtes. Door middel van een correlatie-analyse is vastgesteld wat de invloed is van de delicten binnen een element op het veiligheidsgevoel. De elementen die veel invloed hebben op het veiligheidsgevoel in de buurt wegen zwaarder dan de elementen die minder invloed hebben. In de index hebben de elementen een wegingsfactor meegekregen zoals weergegeven is in tabel 13.

Tabel 13 Wegingsfactoren

Elementen	Wegingsfactoren
<i>Directe veiligheidselementen</i>	
Diefstal	2,00
Drugsoverlast	1,75
Geweld	2,00
Inbraken	1,00
Vandalisme	1,00
Schoon en Heel	1,50
Verkeer	1,00
Overige overlast	1,75
<i>Omgevingskenmerken</i>	
Sociale samenhang en samenstelling bevolking	1,00
Bebouwing	1,00
Economische welvaart	1,00
Tevredenheid met de wijk	1,25

De verschillende elementen en contextvariabelen worden samengevoegd tot één z-totaal-score per wijk. Vervolgens wordt deze z-totaal-score geschaald tot een indexscore. Uitgangspunt hierbij is dat de indexscore tussen 1 en 10 ligt (waarbij 10 = goed en 1 is slecht). Verder geldt dat de score van 1999, als ijkjaar, een indexscore voor Rotterdam van 5,5 moet hebben.

Tot slot worden de wijken ingedeeld in categorieën: onveilig, probleem, bedreigd, aandacht en (redelijk) veilig volgens de onderstaande criteria:

Tabel 14 Categorie-indeling

Categorie	Bandbreedte index
Onveilige wijk	< 3,9
Probleemwijk	van 3,9 tot 5,0
Bedreigde wijk	van 5,0 tot 6,0
Aandachtswijk	van 6,0 tot 7,1
(Redelijk) veilige wijk	≥ 7,1

De eerste categorie (onveilig) en de laatste categorie (veilig) zijn uitloopcategorieën en omspannen dus een grotere bandbreedte. De score voor de deelgemeenten en voor de stad is het gewogen gemiddelde van de indexscores van de afzonderlijke wijken. Er is gewogen naar het aantal inwoners per wijk.

2.8 Doel/buikbaarheid van de Veiligheidsindex

Met de Veiligheidsindex wordt de huidige stand van zaken beschreven op het gebied van de Rotterdamse veiligheid evenals de ontwikkelingen in de tijd. Op basis van de uitkomsten kan worden vastgesteld in hoeverre de gestelde doelen worden gehaald. Leidt de huidige koers naar het gestelde doel? De Veiligheidsindex biedt bovendien handvatten voor het bestuur waarmee het Rotterdamse beleid, indien noodzakelijk, kan worden bijgesteld.

In deze rapportage worden niet alleen de resultaten van de Veiligheidsindex gepresenteerd, ook wordt een aantal stedelijke en deelgemeentelijke maatregelen nader bekeken om zodoende de cijfermatige ontwikkelingen in een bredere en beleidsmatige context te plaatsen. Daarnaast worden in een later stadium deelgemeenteapporages inclusief wijkanalyses uitgebracht. Deze kunnen onder meer worden gebruikt voor het beoordelen van de effectiviteit van de ingezette maatregelen.

Bijlage 3 Veilig Ondernemen

Kralingen-Crooswijk: Kralingen

aangiften		meldingen	
Diefstal uit/vanaf motorvoertuigen	43	Bedreiging	19
Diefstal van motorvoertuigen	8	Mishandeling	53
Diefstal van brom-, snor-, fietsen	24	Drugs/drankoverlast	6
Zakkenrollerij	7	Vernieling	45
Diefstal af/uit/van overige voertuigen	6	Overlast	90
Openlijke geweldpleging tegen pers.	1		
Straatroof	8		
Overval	2		
Diefstal/inbraak bedrijven en instel.	21		
Winkeldiefstal	45		

Prins Alexander: Alexandrium

aangiften		meldingen	
Diefstal uit/vanaf motorvoertuigen	76	Bedreiging	11
Diefstal van motorvoertuigen	2	Mishandeling	63
Diefstal van brom-, snor-, fietsen	102	Drugs/drankoverlast	8
Zakkenrollerij	78	Vernieling	28
Diefstal af/uit/van overige voertuigen	8	Overlast	74
Openlijke geweldpleging tegen pers.	10		
Straatroof	16		
Overval	1		
Diefstal/inbraak bedrijven en instel.	54		
Winkeldiefstal	152		

Noord: Oude Noorden

aangiften		meldingen	
Diefstal uit/vanaf motorvoertuigen	41	Bedreiging	13
Diefstal van motorvoertuigen	2	Mishandeling	81
Diefstal van brom-, snor-, fietsen	29	Drugs/drankoverlast	11
Zakkenrollerij	17	Vernieling	31
Diefstal af/uit/van overige voertuigen	6	Overlast	76
Openlijke geweldpleging tegen pers.	5		
Straatroof	12		
Overval	6		
Diefstal/inbraak bedrijven en instel.	80		
Winkeldiefstal	66		

Charlois

aangiften		meldingen	
Diefstal uit/vanaf motorvoertuigen	15	Bedreiging	5
Diefstal van motorvoertuigen	3	Mishandeling	27
Diefstal van brom-, snor-, fietsen	11	Drugs/drankoverlast	3
Zakkenrollerij		Vernieling	8
Diefstal af/uit/van overige voertuigen	1	Overlast	26
Openlijke geweldpleging tegen pers.			
Straatroof	2		
Overval			
Diefstal/inbraak bedrijven en instel.	4		
Winkeldiefstal	8		

Hoek van Holland

aangiften		meldingen	
Diefstal uit/vanaf motorvoertuigen		Bedreiging	
Diefstal van motorvoertuigen	1	Mishandeling	1
Diefstal van brom-, snor-, fietsen	1	Drugs/drankoverlast	3
Zakkenrollerij		Vernieling	3
Diefstal af/uit/van overige voertuigen	1	Overlast	3
Openlijke geweldpleging tegen pers.			
Straatroof			
Overval			
Diefstal/inbraak bedrijven en instel.	16		
Winkeldiefstal			

Bedrijventerrein Noordwest

aangiften		meldingen	
Diefstal uit/vanaf motorvoertuigen	6	Bedreiging	4
Diefstal van motorvoertuigen	6	Mishandeling	1
Diefstal van brom-, snor-, fietsen	1	Drugs/drankoverlast	1
Zakkenrollerij		Vernieling	
Diefstal af/uit/van overige voertuigen	14	Overlast	4
Openlijke geweldpleging tegen pers.			
Straatroof			
Overval			
Diefstal/inbraak bedrijven en instel.	46		
Winkeldiefstal	1		

Feijenoord: Boulevard Zuid

aangiften		meldingen	
Diefstal uit/vanaf motorvoertuigen	11	Bedreiging	22
Diefstal van motorvoertuigen	2	Mishandeling	93
Diefstal van brom-, snor-, fietsen	11	Drugs/drankoverlast	8

Feijenoord: Boulevard Zuid (vervolg)

aangiften		meldingen	
Zakkenrollerij	7	Vernieling	10
Diefstal af/uit/van overige voertuigen		Overlast	29
Openlijke geweldpleging tegen pers.	1		
Straatroof	6		
Overval	2		
Diefstal/inbraak bedrijven en instel.	34		
Winkeldiefstal	77		

Feijenoord: Winkeldriehoek Afrikaanderwijk

aangiften		meldingen	
Diefstal uit/vanaf motorvoertuigen		Bedreiging	3
Diefstal van motorvoertuigen	1	Mishandeling	22
Diefstal van brom-, snor-, fietsen	3	Drugs/drankoverlast	1
Zakkenrollerij		Vernieling	8
Diefstal af/uit/van overige voertuigen		Overlast	7
Openlijke geweldpleging tegen pers.			
Straatroof			
Overval			
Diefstal/inbraak bedrijven en instel.	4		
Winkeldiefstal	9		

Charlois: Zuidwijk

Aangiften		meldingen	
Diefstal uit/vanaf motorvoertuigen	9	Bedreiging	3
Diefstal van motorvoertuigen	2	Mishandeling	11
Diefstal van brom-, snor-, fietsen	5	Drugs/drankoverlast	
Zakkenrollerij	4	Vernieling	14
Diefstal af/uit/van overige voertuigen		Overlast	12
Openlijke geweldpleging tegen pers.			
Straatroof	3		
Overval			
Diefstal/inbraak bedrijven en instel.	20		
Winkeldiefstal	20		

Stadscentrum: Cool

aangiften		meldingen	
Diefstal uit/vanaf motorvoertuigen	1.234	Bedreiging	102
Diefstal van motorvoertuigen	52	Mishandeling	888
Diefstal van brom-, snor-, fietsen	451	Drugs/drankoverlast	116
Zakkenrollerij	1.196	Vernieling	126
Diefstal af/uit/van overige voertuigen	37	Overlast	424
Openlijke geweldpleging tegen pers.	68		
Straatroof	335		
Overval	6		
Diefstal/inbraak bedrijven en instel.	293		
Winkeldiefstal	965		

Prins Alexander: Hesseplaats

aangiften		meldingen	
Diefstal uit/vanaf motorvoertuigen	11	Bedreiging	9
Diefstal van motorvoertuigen	5	Mishandeling	20
Diefstal van brom-, snor-, fietsen	15	Drugs/drankoverlast	1
Zakkenrollerij	15	Vernieling	15
Diefstal af/uit/van overige voertuigen	1	Overlast	21
Openlijke geweldpleging tegen pers.	2		
Straatroof	7		
Overval			
Diefstal/inbraak bedrijven en instel.	26		
Winkeldiefstal	11		

Bijlage 4 Openbaar vervoer

Indeling van ArRET-incidenten voor de Veiligheidsindex

De indeling van de ArRET-incidenten voor de analyse voor de Veiligheidsindex volgt min of meer die van vorig jaar. Er is wel rekening gehouden met 'RET-eigen incidenten' als betalingsproblemen en kattenkwaad. Daarnaast blijft er een opdeling in gewelds- en agressieincidenten omdat deze beide groepen incidenten zo verschillend beleefd kunnen worden. Voorlopig is geen onderscheid gemaakt naar slachtofferschap. Zowel het RET-personeel als de –reiziger kunnen slachtoffer zijn. Gezien zeker in de jaren 2002 en 2003 ArRET vooral gebruikt is als systeem ter ondersteuning van de werkprocessen en gezien er bij agressie- en geweldsincidenten de reizigers hun probleem misschien niet in eerste instantie bij de RET melden, mag ervan uitgegaan worden dat het merendeel van de ArRET-registraties van deze jaren vooral het personeel betreffen.

De ArRET-meldingen van 2002 en 2003 zijn als volgt gegroepeerd:

- ▶ geweldsincidenten
- ▶ agressie-incidenten
- ▶ betalingsproblemen
- ▶ 'kattenkwaad' en overlast
- ▶ overlast van drugsgebruikers en zwervers
- ▶ 'schoon en heel'.

- ▶ Bij *geweldsincidenten* gaat het om zaken als bedreiging, mishandeling en daadwerkelijk fysiek geweld. Bij een bedreiging gaat het om bedreigingen met fysiek geweld, zonder dat het tot daadwerkelijk geweld komt. Bij mishandeling gaat het om fysiek geweld waar bij opzettelijk pijn of letsel wordt toegebracht. Daadwerkelijk fysiek geweld kan persoonlijk geweld zijn zoals agressief trekken en duwen, maar ook fysiek geweld in de omgeving zoals vechtende passagiers. De werknemers van de RET die persoonlijk slachtoffer worden van een geweldsincident kunnen een aangifte bij de politie doen. Ze kunnen dus min of meer verhaal halen, wat niet het geval is bij de volgende groep: de agressie-incidenten.

- ▶ Bij *agressie-incidenten* gaat het om zaken als schelden, provocatie tot en met lastigvallen. Naast deze persoonlijke agressie is er ook agressie in de omgeving: onenigheid tussen passagiers.

- ▶ Als betalingsproblemen leiden tot agressie of geweld, zoals boven beschreven, dan zouden deze in ArRET geregistreerd moeten worden als agressie- of geweldsincidenten. Het incident '*betalingsprobleem*' is eigenlijk niet meer of minder dan een verzoek om assistentie van cba's en/of politie voor een passagier die niet wil (bij)betalen of (bij)stempelen. Het aantal betalingsproblemen is sterk afhankelijk van het aantal maatregelen inzake het gesloten instapregime: de conducteur op de tram, de instapcontroles op de metro en vanaf 2005: de tourniquets op de metrostations.

- ▶ Als we het over 'kattenkwaad' en overlast hebben, dan zijn dat enerzijds zaken als het niet opvolgen van aanwijzingen van het RET-personeel. Anderzijds gaat het om hinderlijk en baldadig gedrag en misbruik van voorzieningen. Meer specifiek gaat dan om zaken als geluidsoverlast, opentrappen/-houden van deuren van voertuigen, surfen, misbruik van handrem, metrostations gebruiken als voetbalveld of skate-ruimte of hangplek. Hinderlijk gedrag door drugs- en/of drankgebruik hoort hier niet bij.

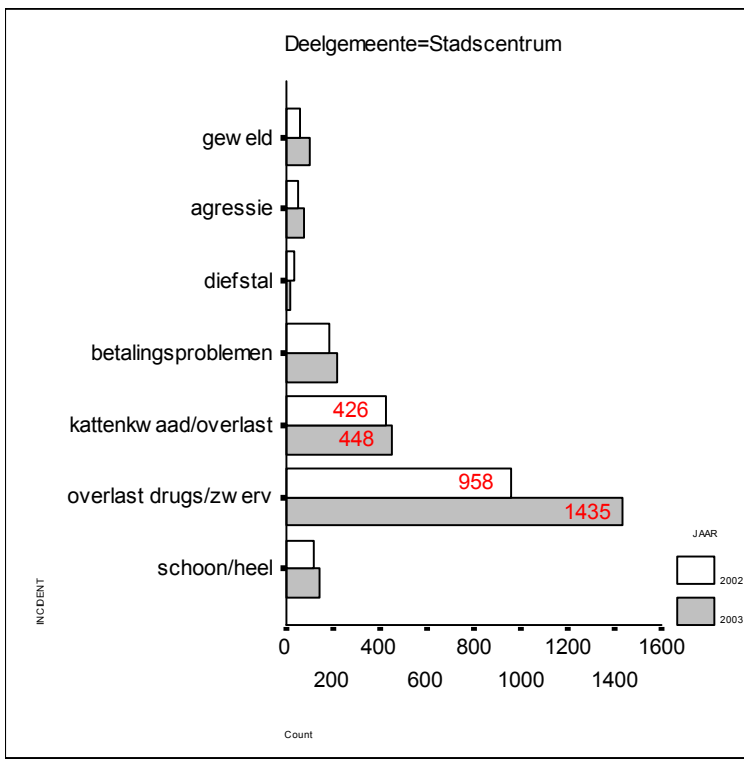
Gezien de aard van de meldingen is dit een ander soort overlast dan de overlast die in de Veiligheidsindex wordt gepresenteerd. Het aantal meldingen van 'kattenkwaad' en overlast is sterk afhankelijk van de omvang en intensiviteit van controle op naleving van huisregels en BPV en van de meldingsbereidheid van een overtreding. Controle op huisregels en BPV is een specifieke taak van de conducteurs op de tram, de metrobeheerders en het cameratoezicht bij de metro. Ook al het rijdend personeel kan deze overtredingen melden. Meldingen anders dan van cameratoezicht komen vaak pas in ArRET als onderdeel van een werkproces: er wordt hulp ingeroepen voor de volgende schakel in de veiligheidsketen.

- ▶ Bij meldingen van overlast door 'drugsgebruikers en zwervers' en meldingen over 'schoon en heel' hebben we het inderdaad alleen over meldingen. Het aantal meldingen van drugsgebruikers en zwervers is zeker sterk afhankelijk van cameratoezicht en toezicht door conducteurs en rijdend personeel. Vaak is een melding niets meer dan een constatering. Soms is een melding onderdeel van een werkproces: als er te veel overlast wordt geconstateerd, spreken de centralisten zelf de overlastgevers aan of sturen deze centralisten opvolging van de eerste of tweede lijn in de veiligheidsketen. Het aantal meldingen van 'schoon en heel' heeft ook te maken met werkprocessen. Daarom zijn de meldingen van overlast door 'drugsgebruikers en zwervers' en 'schoon en heel' geen gecontroleerde weergave van de stand van zaken. Over de beleving van de stand van zaken voor wat betreft het 'schoon en heel'-zijn van voertuigen en metrostations, geven we resultaten uit de Kwaliteitsmonitoren van 2002 en 2003 (zie volgende paragraaf).

De *ArRET-meldingen* van 'schoon en heel' zijn meldingen die vooral te maken hebben met werkprocessen. Omdat bij het openbaar vervoer een melding vaak pas opgemerkt wordt aan een eindpunt, wanneer de chauffeur of bestuurder door het voertuig loopt, zijn heel veel meldingen ook toegeschreven aan eind- of keerpunten in de route. Om al deze redenen zijn deze meldingen in het kader van de Veiligheidsindex, waarbij ook een link gelegd wordt naar de deelgemeente, niets zeggend. Er zal daarom niet verder ingegaan worden op ArRET-meldingen van 'schoon en heel'.

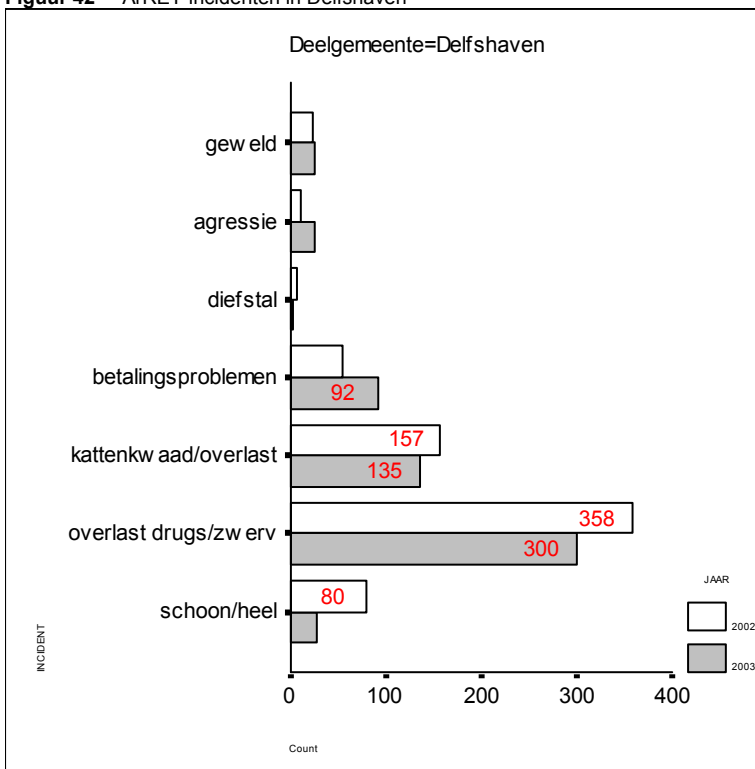
Analyse ArRET-incidenten per deelgemeente

Figuur 41 ArRET-incidenten in Stadscentrum

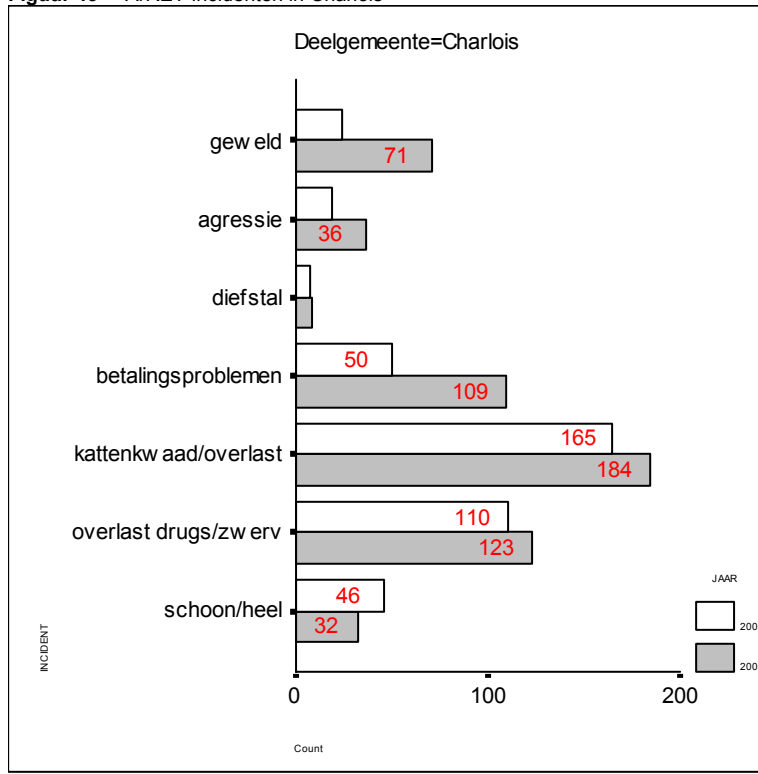
Bron: RET

Figuur 42 ArRET-incidenten in Delfshaven

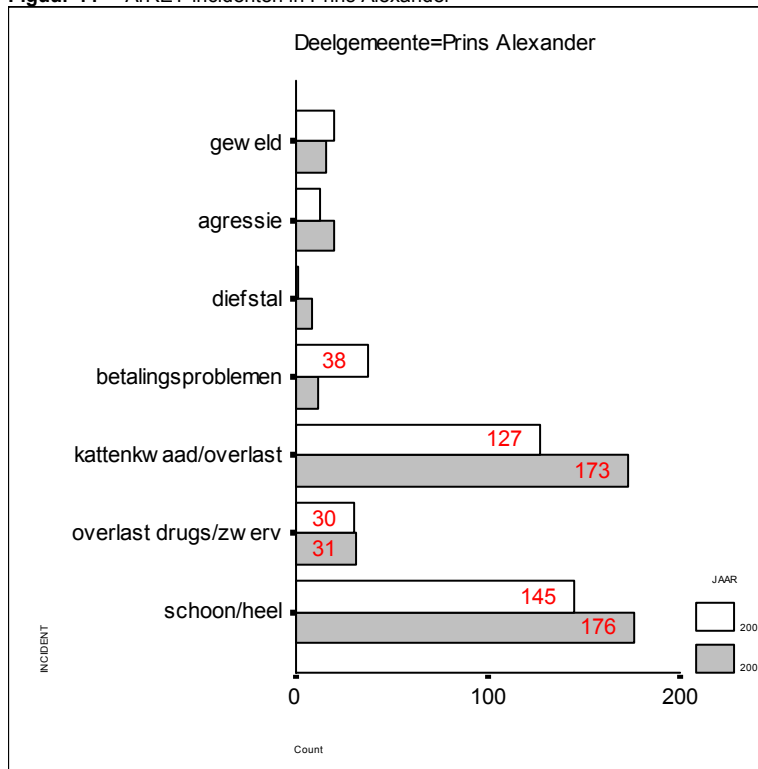
Bron: RET

Figuur 43 ArRET-incidenten in Charlois

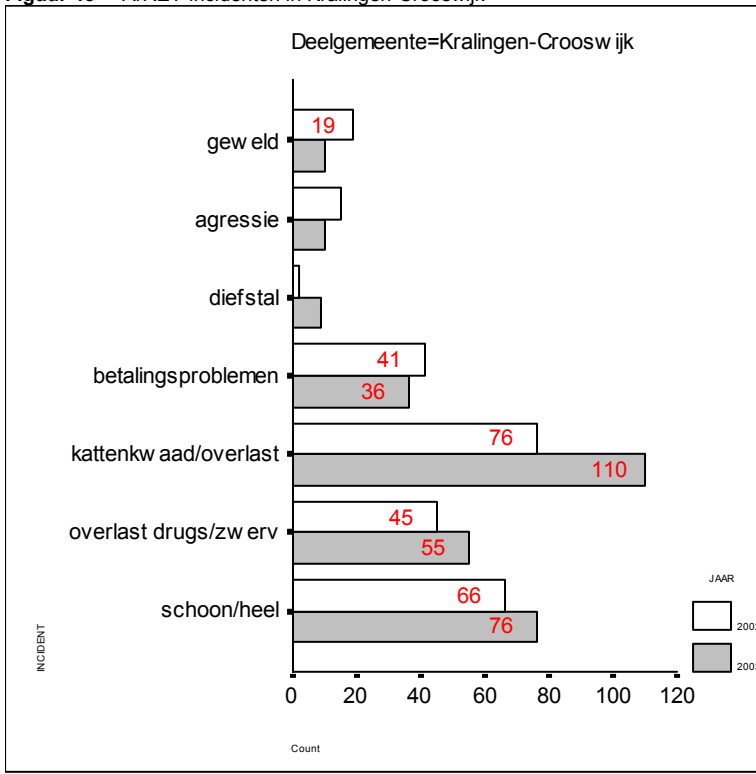
Bron: RET

Figuur 44 ArRET-incidenten in Prins Alexander

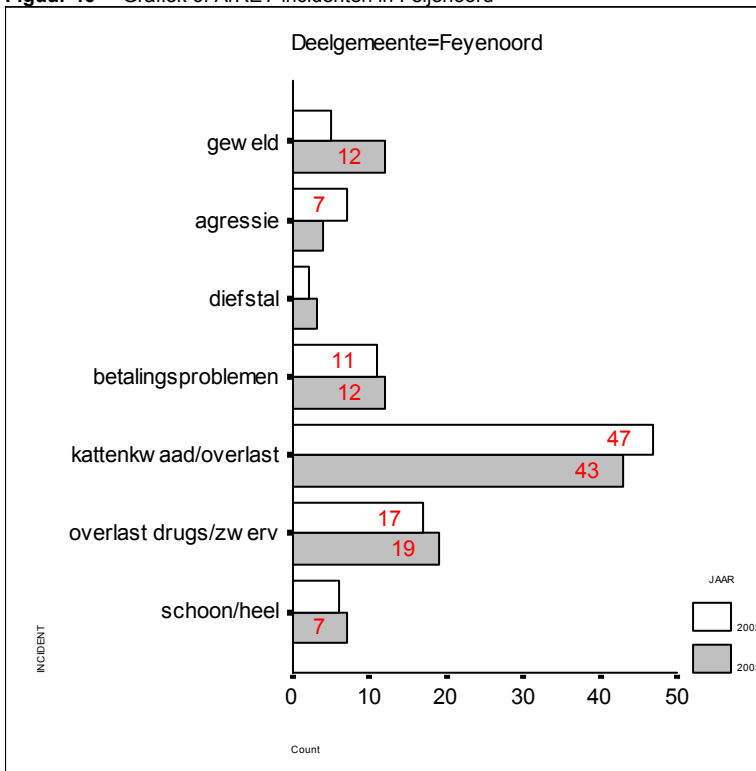
Bron: RET

Figuur 45 ArRET-incidenten in Kralingen-Crooswijk

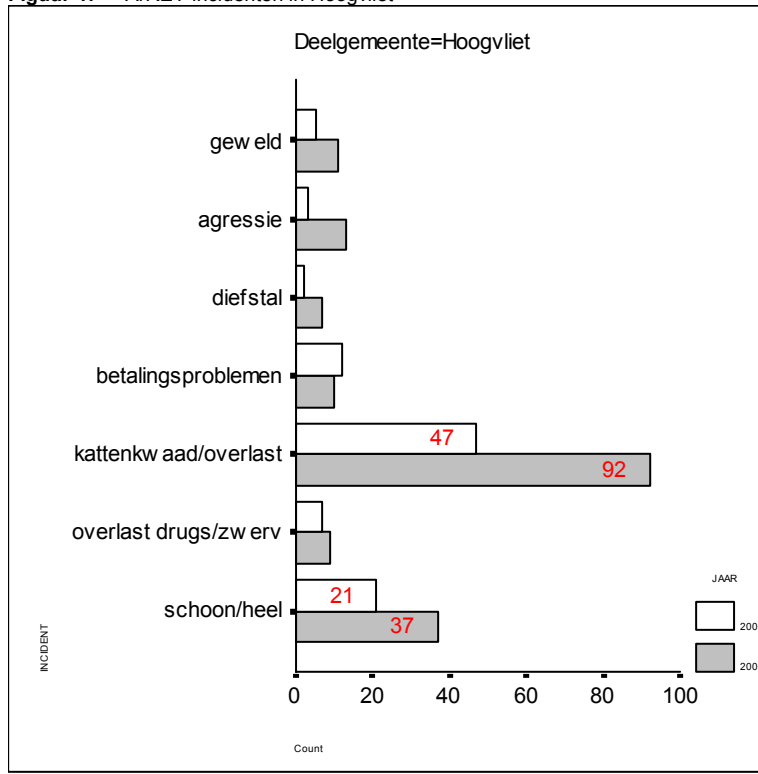
Bron: RET

Figuur 46 Grafiek 6: ArRET-incidenten in Feijenoord

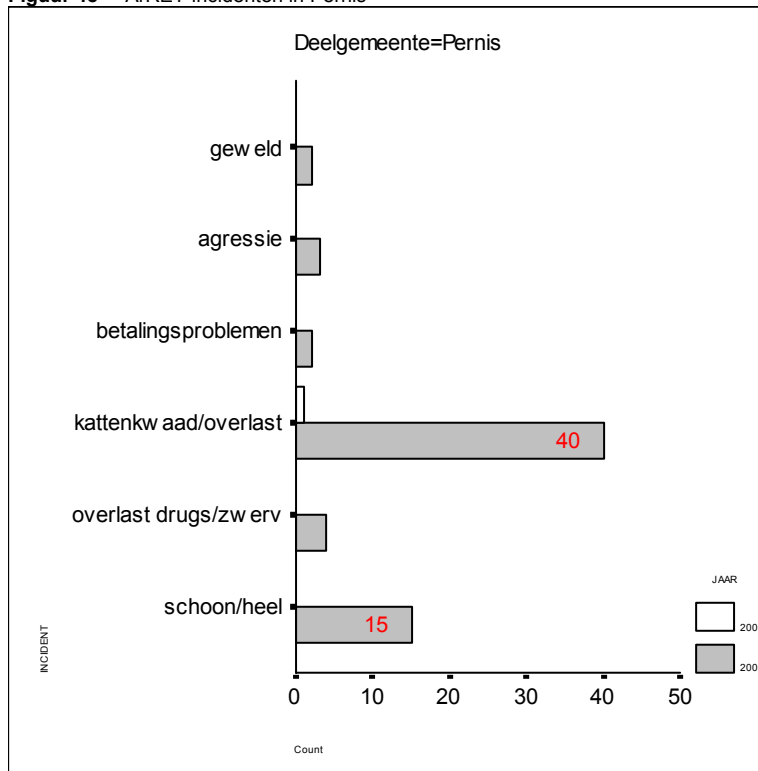
Bron: RET

Figuur 47 ArRET-incidenten in Hoogvliet

Bron: RET

Figuur 48 ArRET-incidenten in Pernis

Bron: RET

Bijlage 5 Definitielijst

Allochtonen:

Personen waarvoor geldt dat zij zelf buiten Nederland zijn geboren, of waarvan ten minste één ouder buiten Nederland is geboren, met uitzondering van personen die in het buitenland zijn geboren met twee in Nederland geboren ouders.

Autochtonen:

Autochtonen zijn personen die zelf in Nederland zijn geboren evenals beide ouders, plus personen die in het buitenland geboren zijn met twee in Nederland geboren ouders.

CBS-wijk en -buurt:

Het Centraal Bureau voor de Statistiek heeft elke stad in Nederland geografisch ingedeeld in CBS-wijken en CBS-buurtten. Veel gemeenten sluiten in hun statistieken aan op deze indelingen.

Diefstal:

Fietsendiefstal, autodiefstal, diefstal uit motorvoertuigen, vernielingen aan of diefstal vanaf de auto (spiegels, antennes, wioldoppen e.d.), winkeldiefstal, zakkenrollerij en overige diefstal.

Drugsoverlast:

Meldingen van drugsoverlast en de subjectieve beleving van drugsoverlast als buurtprobleem. Onder overlast wordt hier alle overlast verstaan in verband met drugs, aantreffen van drugs (geen verdachte) en overige drugsdelicten.

Etnische minderheden:

Surinamers, Antillianen/Arubanen, Kaapverdianen, Turken, Marokkanen en Noord-mediterranen die volgens de definitie van het Ministerie van Binnenlandse Zaken vallen onder de werking van het landelijke Integratiebeleid.

Gemiddelde adresbezetting:

Het aantal inwoners gedeeld door het aantal woningen.

Genormaliseerd:

Vergelijkingscijfer per 1.000 inwoners, vestigingen van detailhandel of auto's.

Geweldsdelicten (aangiften):

Straatroof, zedenmisdriven, openlijk geweld tegen personen, overvallen en tasjesroof.

Geweldsdelicten (meldingen):

Mishandeling en bedreiging.

Handhavingsarrangement:

In een handhavingsarrangement worden afspraken neergelegd die gemaakt zijn door de bij toezicht en handhaving betrokken organisaties zoals de politie en het Openbaar Ministerie.

Inbraken:

Bij inbraken wordt onderscheid gemaakt tussen inbraken in woningen, boxen, garages en schuren en inbraken in bedrijven en instellingen.

Interventieteams:

Een interventieteam bestaat uit medewerkes van verschillende gemeentelijke diensten en politie en heeft als doel op te treden tegen misstanden op de woningmarkt en doorgeleiden van hulpvragen naar een professioneel zorgnetwerk.

Overige overlast (meldingen):

Aantal meldingen van overlast van zwervers, vuurwerk en dergelijke.

Overlast:

Overlast door jongeren, dronken personen, lastig gevallen worden op straat, burengerucht en overlast algemeen.

Politiemonitor:

Landelijk onderzoek op politiedistrictsniveau naar slachtofferschap van criminaliteit en veiligheidsbeleving onder burgers.

Slachtofferschap:

Percentage van de bevolking dat zegt het afgelopen jaar één of meerdere keren slachtoffer te zijn geweest.

Toezichtsmodel:

Een toezichtsmodel bestaat uit de afspraken die gemaakt zijn tussen diverse partijen zoals politie en Stadstoezicht ten aanzien van de handhaving. Het gaat hierbij om de toezicht en de controle op de naleving van wettelijke voorschriften en regelgeving die zo nodig afdwingbaar zijn met sancties.

Vandalisme:

Vernieling (bijvoorbeeld van bus- of tramhokjes of telefoocellen) en bekladding van muren of gebouwen. Meldingen van kleine buitenbranden worden afzonderlijk bekeken.

Verkeer:

Objectief: Verkeersongevallen.

Subjectief: Agressief verkeersgedrag en (doorrijden na een) aanrijding.

Woningen:

Het totaal voor bewoning geschikte woningen, dat zijn dus zowel de bewoonde als de onbewoonde woningen.

Zomeraanpak:

Het beteugelen van extra drugsoverlast in de zomer, preventief fouilleren en de persoonsgerichte aanpak van drugsverslaafden, criminele en overlastgevende jongeren.